

of

c.

ಶಿಲ್ಪಶಿಲ್ಪಿ ಮಿಶ್ರ ಕೋಶರಹಿ ವಿವರಣಾ ಕಾವ್ಯ

ಪಿ.ಪಿ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಸ್.
ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಸ್.

ಗೋವಿಂದಪ್ಪನ್ ಕರ್ಮಕರ್ತೃ ಉ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷಣ

114, ವಿಜಯಲಿಂಗ ಮಠ, ಬೆ: 1522,
ಪುಟ 7.

35

2009/66
2010/09.

එළවරි විද්‍යා කෙරෙහි බලපාන සාධක

පී.ජේ. ගුණවර්ධන
අතුල චන්ද්‍රසිරි

පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංක : 35

පෙබරවාරි 1980

ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත, නැ.පෙ. 1522
කොළඹ.

22883

22883

ප්‍රකාශන
විස්තර

සමස්ත පිටපත

සම්පූර්ණ
නිවැරදි වූ

සිංහල පිටපත
පරිවර්තනය හා සංස්කරණය

පී.ජේ. ගුණවර්ධන
අතුල චන්ද්‍රසිරි

විසිනි.

සම්පූර්ණ

නිවැරදි

සමස්ත පිටපත
පරිවර්තනය හා සංස්කරණය

ශ්‍රී ලංකා වාණිජ ගේ දෛනික ආහාර වේලෙහි වළඹ වලට හිමි වන්නේ ඉතා වැදගත් තැනකි. ආහාර සඳහා එක් ශාඛයක මාසික සාමාන්‍ය වියදමෙන් සියයට දහයක් පමණ වළඹ සඳහා වැය කෙරෙන බව ගණන් බලා තිබේ. එබැවින්, වළඹ වේලෙහි පුළු හෝ වැඩිවීමක් වුව ද, ජීවන වියදම ඉහළ යාමට බලපාන අතර, එමගින් මුළු ජනගහනයෙන් වැඩි කොටසක ගේ මූර්ත ආදායම් මට්ටම පහත වැටීමක් ද සිදු වේ. මෑත කාලීනව වළඹ වේලේ ඇති වී තිබෙන සිඝ්‍ර ඉහළ යාම ජාතික වශයෙන් වැදගත් වන ප්‍රශ්නයක් බවට පත් වී තිබේ.

අලෙවි සංවර්ධන කොමසාරිස් වරයා ගේ ඉල්ලීමක් අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ වළඹ වීළ කෙරෙහි බලපාන සාධක විග්‍රහ කිරීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය පවත් වන්නට යෙදුණි. වළඹ වීළ ඉහළ යාමට හේතුවී ඇත්තේ මෑත අතීතයේ දී වළඹ වගාව යටතට පැමිණි බිම් ප්‍රමාණයේ අඩු වීමක් තිසා ද යන්න මෙහි දී විශේෂයෙන් ම විමසීමට උත්සාහ කරන ලදී. වළඹ වගා කරන්නන්, අතිකුත් අතිරේක ආහාර භෝගවල වීළ වළඹ වීළට වඩා හොඳ බැවින්, එම භෝග වැටීම සඳහා මෙතෙක් වළඹ වටනු ලැබූ ඉඩම් යෙදවීම, මෙසේ වළඹ වීළ ඉහළ යාමකට තුඩු දී ඇත්ද යනු මෙම අධ්‍යයනයේ දී ප්‍රධාන බැලූ තවත් විශේෂ කරුණකි.

මෙම අධ්‍යයනයේ පොදු ගැනීම් සහ ඒවායින් උද්ගත වන ප්‍රතිපත්තිමය වැදගත් කමකින් යුතු කරුණු, මෙරටේ වළඹ නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය සංවර්ධනය කිරීමේ ලා නිරත ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කරන පිරිසට කාලීන වූත්, ප්‍රයෝජනවත් වූත්, දත්ත පදනමක් සපයනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. එමෙන් ම මෙම වාර්තාව මෙතෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ වළඹ නිෂ්පාදනය, අලෙවිය හා පාරිභෝජනය ගැන පවත්වා ඇති වඩාත් සවිස්තරාත්මක අධ්‍යයනයන් ගෙන් එකක් වන නිසා එය පුළුල් පාඨක පිරිසකට ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇතැයි ද අදහස් කරමි.

අධ්‍යයනයේ සම්බන්ධීකරණ නිලධාරී ලෙස ක්‍රියා කළ පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී, පී.ජේ. ශූචාර්ධන මහතා මෙම වාර්තාව සකස් කිරීම පිළිබඳ වගකීම ද දැරීය. පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී, එල්.ආර්.ඒ. චන්ද්‍රසිරි මහතා, මහනුවර සහ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කවල මූලික සමීක්ෂණයට සහ විමර්ශනවරුන් පුහුණු කිරීමේ දීත්, අධීක්ෂණය කිරීමේ දීත්, සහභාගි වූ අතර, මෙම වාර්තාවේ සත්වන පරිච්ඡේදය ලිවීමේ දී ද සහාය විය. පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී, එස්.එම්.පී. සේනානායක මහතා, මෙම අධ්‍යයනය සැලසුම් කරන මුල් අවදියේ දී පර්යේෂණ කණ්ඩායමේ සාමාජිකයෙකු වශයෙන් ක්‍රියා කළ අතර, අනුරාධපුරය සහ යාපනය දිස්ත්‍රික්කවල මූලික සමීක්ෂණයටත්, විමර්ශනවරුන් පුහුණු කිරීමටත්, සහභාගි විය.

මෙම අධ්‍යයන වාර්තාව ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ ලා පර්යේෂකයින් විසින් දරන ලද වටිනා උත්සාහය පිළිබඳව සිටුන්ට මගේ ස්තූතිය පිරිනැමේ.

ටී.බී. සුබසිංහ
අධ්‍යක්ෂ.

පී තු ති ය

මෙම අධ්‍යයනය සාර්ථක අයුරින් නිම කිරීම සඳහා නන් අයුරින් සහයෝගය දැක් වී විශාල පිරිසකට කතාවරුන් ගේ අවකාශ ස්තූතිය පිරිනැමේ.

මේ අතුරින්, අධ්‍යයනය සැලසුම් කරනු ලැබූ මුල් අවදියේ දී පර්යේෂණ කණ්ඩායමේ සාමාජිකයෙකු ලෙසින් කටයුතු කිරීමෙන් ද, අනුරාධපුරය හා යාපනය දිස්ත්‍රික්කයන්හි මූලික සමීක්ෂණයට සහාය වීමෙන් ද, විමර්ශකවරුන් පුහුණු කිරීමෙන් ද, සහයෝගය දුන් පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී, පියදාස සේනානායක මහතා ;

යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ මූලික සමීක්ෂණයේ දී සහාය වූ ජේ.ඩී. රත්මුතුමල මහත්මිය ;

සමීක්ෂණ සැලසුම් කිරීමේ දී හා සංඛ්‍යාතමය විශ්ලේෂණයන්හි දී සහයෝගය දැක් වූ ටී. සන්මුගම් මහත්මිය ;

අධ්‍යයනයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා වශයෙන් මුද්‍රාණයට අවධානය යොමු කළ එම්.පී. පෙරේරා සහ සී.එම්. විජයරත්න යන මහත්වරුන් ;

මූලික සමීක්ෂණවල දී නන් අයුරින් ආධාර උපකාර කළ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවල ව්‍යාප්ති නිලධාරීන්, මුලාශ්‍ර සේවක නිලධාරීන්, වගා නිලධාරීන්, කාර්යාලවල උපදේශකවරුන් සහ කාර්යාලවල ව්‍යාප්ති සේවක මහත්වරුන් ;

අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීම පිළිබඳව කොළඹ සහ පිට පළාත්වල පිහිටි ජන ලේඛන සහ සංඛ්‍යා ලේඛන කාර්යාලවල, අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තු කාර්යාලවල, සමුපකාර සමිතිවල සහ සමුපකාර අලෙවි සංගමයේ නිලධාරීන් ;

සමීක්ෂණය පැවැත් වූ කාලය තුළ ඉවහරවෙන් යුක්තව දෙවතාවක් ම අත්‍යවශ්‍ය දත්ත හා තොරතුරු සැපයූ එළවට වගා කරන ගොවි මහතුන් සහ වෙළඳ මහතුන් ;

කාර්යක්ෂම අයුරින් ක්ෂේත්‍ර විමර්ශකවරුන් ලෙස සේවය කළ, එම්.කේ. ගුණසේන, ජී.ඊ. කුමාරසිංහ, ඩබ්ලිව්.පී. හේමචන්ද්‍ර, එම්.පී. වික්‍රම ඛණ්ඩා, පී. පියරත්න, ආර්. ජනේන්ද්‍රන්, එම්.දු.එම්. මහරුණ, පී.එස්. පතිරත්න, කේ.ඩී. දයානන්ද, පී. විජිත කුමාර යන මහත්වරුන් සහ ජේ.පී. ලියනගේ, එම්.පී. ශ්‍රියාලතා, ඩී.එස්. අබේවර්ධන යන මහත්මියන් ;

නොයෙකුත් මූලාශ්‍ර වලින් සංඛ්‍යාත තොරතුරු උපුටා ගැනීමේ දී සහාය වූ පී.පී.එල්. කුමාරසිංහ ජී.පී. මිත්‍රානන්ද යන මහත්වරුන්, එන්.එස්.ඩී. කුරේ මහත්මිය සහ කේ.අයි. ද සිල්වා මහත්මිය ;

ප්‍රශ්නාවලි දත්ත වගු ගත කිරීමේ ලා සහාය වූ එච්.කේ. ශ්‍රේණික සහ ආර්. ජයේන්ද්‍රන් යන මහත්වරුන් ;

සංඛ්‍යාත විශ්ලේෂණයන්හි දී සහයෝගය දුන් මෑතක දී අපෙන් විශෝධ කේ.ජී. මල්ලිකාරවිච්චි මහතා ;

ලෙම අධ්‍යයනයේ සැම අවස්ථාවක දීම අපව දිරිමත් කරමින් සහාය වූ අධ්‍යක්ෂතුමා ඇතුළු පරිපාලන හා වැඩ සටහන් සම්පාදන අංශයේ නිලධාරී මහතුන් ;

අධ්‍යයන වාර්තාවේ මූලික කෙටුම්පත් සහ කියවූ එහි අඩු ලකුණු සහිතව පෙන්වා දුන් ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ටෙක්සාස් ජී සහ එච්. විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්ය ක්ලය්ව් ආර්. හාර්ස්ටන්, ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ ජේ. ඇරිස්ටන් (කොළඹ තුළ උපදේශක), ආර්. ස්ලීඩ්සන් (ආගන්තුක පර්යේෂක) සහ ආචාර්ය එච්.ඩී. ප්‍රමතසේකර යන මහත්වරුන් ;

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සකස් කිරීමේ දී සහාය වූ ඩබ්ලිව්. රණසිංහ මහතා ;

ලෙම වාර්තාවේ ඇතුළත් ප්‍රස්ථාර සහ සිතියම් මනා ලෙස ඇඳ දුන් එස්. සිල්වෙස්ටර් මහතා ;

වාර්තාවේ අත් පිටපත් යතුරු ලියනය කර දුන්, ඩබ්ලිව්.ඒ. ඉන්ද්‍රාවතී, වන්දනා නානායක්කාර යන මෙනෙවියන්ටන්, ප්‍රකාශනයේ අවසාන පිටපත යතුරු ලියන කළ ස්වර්ණා කරුණාරත්න මහත්මියවත් අප ගේ විශේෂ ස්තූතිය පිරිනැමේ.

පී.ජේ. ශ්‍රේණික
අතුල. වන්දනා

කෘතීමය ආර්ථික විද්‍යා සහ ව්‍යාප්ති ඒකකය,
ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය.

පෙරවදන	I
ස්තූතිය	II
සටහන් ලේඛනය	VI
සිතියම් ලේඛනය	XII

පළමුවන පරිච්චේදය

හැඳින්වීම්	I
1.1 ගැටලුව	1
1.2 අරමුණු	2
1.3 අධ්‍යයන ක්‍රම	2
1.4 දත්තවල ස්වභාවය සහ නිරවද්‍යතාවය	8

දෙවන පරිච්චේදය

එලවම මිලෙහි උපතති සහ කාලීන විචල්‍යතාවයන්	10
--	----

තෙවන පරිච්චේදය

උපන්‍යාසයන් : එලවම මිල කෙරෙහි බලපෑන සාධක හඳුනා ගැනීම	25
3.1 ගොවිපල මට්ටමේ දී සැපයුමට සම්බන්ධ කරුණු	25
3.2 අලෙවියට සම්බන්ධ කරුණු	26
3.3 පාරිභෝගික ඉල්ලුමට සම්බන්ධ කරුණු	27

සිව්වන පරිච්චේදය

ගොවිපල මට්ටමේ එලවම සැපයුම හා ඒවායේ මිල	29
4.1 පසුබිම	29
4.2 එලවම වගා කරන බිම් ප්‍රමාණයේ හා නිෂ්පාදනයේ උපතති	34
4.3 බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය ප්‍රමාණවත් ලෙස වැඩි වී නැත්තේ ඇයි?	37
4.4 එලවම වල නිෂ්පාදන වියදම් හා නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන මිල ශත	60

පස්වන පරිච්චේදය

එලවම අලෙවිය හා ඒවායේ මිල	69
5.1 පසුබිම - අලෙවි පද්ධතිය	69

5.2	සාම්ප්‍රදායික (පුද්ගලික) අලෙවි යන්ත්‍රණය සහ චලවට වීළ	81
5.3	ආයතනික අලෙවි ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ඒවායේ සාර්ථකත්වය	123

සවන පරිච්චේදය

	චලවට සඳහා ඇති පාරිභෝගික ඉල්ලුම සහ ඒවායේ වීළ	139
6.1	චලවට පාරිභෝජනයේ උපතනි	139
6.2	චලවට ඉල්ලුම කෙරේ ජනගහන වර්ධනයේ බලපෑම	142
6.3	ආදේශක භාණ්ඩවල වීළ සහ සැපයුම චලවට ඉල්ලුමට බලපාන ආකාරය	148
6.4	පාරිභෝගික ආදායම් සහ වීළ දී ගැනීමේ ශක්තිය චලවට ඉල්ලුමට බලපාන ආකාරය	151

සත්වන පරිච්චේදය

	නිගමන සහ ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් වැදගත් කරුණු	156
--	--	-----

ඇමුණුම්.

1.	නිෂ්පාදන වියදම් සම්බන්ධය සඳහා තොරතුරු ගත් චලවට වගා කරන්නන්ගේ අධ්‍යාපනික තත්වය	180
2.	ඉඩම් හුණි ක්‍රමයට අනුව, නියැදියට ඇතුළත් වූ චලවට වගා කරන්නන් විසින් සම්බන්ධය පැවැත් වූ කාලයේ වගා කරන ලද බීජු ප්‍රමාණය	181
3.	මූලාශ්‍ර අනුව චලවට වගා කරන්නන්ගේ ශාඛයන්හි 1978 වර්ෂයේ සාමාන්‍ය ආදායම	182

සටහන් අංකය	මාතෘකාව	පිටුව
පළමුවන පරිච්චේදය.		
1.	සමීක්ෂණයේ ප්‍රථම පියවරේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත් වූ පුද්ගලයන් ගණන	6
2.	සමීක්ෂණයේ දෙවන පියවරේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත් වූ චලවට වශා කරන්නන් ගණන	7
දෙවන පරිච්චේදය.		
3.	තෝරා ගත් චලවටවල වාර්ෂික සාමාන්‍ය සිල්ලර වීළ (1965-78) (රාත්තලක වීළ රු.ශත, වර්තමාන වටිනාකම් අනුව)	11
4.	තෝරා ගත් චලවටවල වාර්ෂික සාමාන්‍ය වීළ (1965-78) රාත්තලක වීළ රු.ශත (ජාතිකෝග්‍රික වීළ දර්ශකයේ වෙනස්වීම්වලට ගලපා ඇත)	15
5.	තෝරා ගත් සෞම්‍ය කලාපීය චලවටවල මාසික සාමාන්‍ය සිල්ලර වීළ සහ කාලීන වීළ දර්ශක : (1965-1978 (වාර්ෂික සාමාන්‍ය = 100)	19
6.	තෝරා ගත් සෞම්‍ය කලාපීය චලවටවල කාලීන වීළ විචලනයේ විස්තාරණය	20
7.	තෝරා ගත් දේශීය චලවටවල මාසික සාමාන්‍ය සිල්ලර වීළ සහ කාලීන වීළ දර්ශක : 1965-1978 (වාර්ෂික සාමාන්‍යය = 100)	21
8.	තෝරා ගත් දේශීය චලවටවල කාලීන වීළ විචලනයේ විස්තාරණය	24
සිව්වන පරිච්චේදය.		
9.	තෝරා ගත් චලවට වර්ග දහයක මුළු අත්කර ප්‍රමාණය සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ රේඛීය උපනම් වක්‍ර (1962/63 - 1976/77, නිරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව = 15)	35
10.	තෝරා ගත් චලවට වර්ග දහයක මුළු නිෂ්පාදනය සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ රේඛීය උපනම් වක්‍ර (1962/63 - 1976/77, නිරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව = 15)	36
11.	තෝරා ගත් අතිරේක ආහාර වර්ග අටක මුළු අත්කර ප්‍රමාණය සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ රේඛීය උපනම් වක්‍ර (1962/63 - 1976/77, නිරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව = 15)	38

12.	තෝරා ගත් අතිරේක ආහාර ගෝඨ වර්ග අටක මුළු නිෂ්පාදනය සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ රේඛීය උපනම් වකු (1962/63 - 1976/77, නිරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව = 15)	39
13.	නව කෘෂිකාර්මික ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ අතිරේක ආහාර ගෝඨ සඳහා දෙන ලද ණය මුදල් ප්‍රමාණය ; 1967/68 - 1976/77	40
14.	නියැදියට ඇතුළත් වූ ගෘහයන් විසින් විවිධ ගෝඨ යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය අක්කර ප්‍රමාණය (ගල්කෑව ප්‍රදේශය, 1978,- යල)	44
15.	ගල්කෑව ප්‍රදේශයේ ජනපදිකයන් හැත්තෑ දෙදෙනෙකු විසින් වාර්තා කරනු ලැබූ පරිදි එලවම ඇතුළු අතිරේක ගෝඨ වගා කිරීමේ දී මුහුණ පෑන්නට වන ගැටලු, 1978 යල	44-45
16.	1977/78 මහ කන්නයේ දී විවිධ එලවම වර්ග යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය (අක්කර)	47
17.	1978 යල කන්නයේ දී විවිධ එලවම වර්ග යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය (අක්කර)	48
18.	1978/79 මහ කන්නයේ දී විවිධ එලවම වර්ග යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය (අක්කර)	49
19.	එලවම වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද සාමාන්‍ය බිම් කුලිය (අක්කරයක් සඳහා කන්නයට රුපියල්)	49
20.	කුලී ශ්‍රමය ලබා ගැනීමේ දී ඇති වන ගැටලු ගැන වාර්තා කළ එලවම වගා කරන්නන් ගණන	50
21.	එලවම වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද සාමාන්‍ය වැටුප් ප්‍රමාණ (දිනකට රුපියල්)	51
22.	රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ දී ඇති වන ගැටලු ගැන වාර්තා කළ එලවම වගා කරන්නන් ගණන	52
23.	එලවම වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද, රෝපණ ද්‍රව්‍යවල සාමාන්‍ය මිල (ඒකක මිල රුපියල් වලින්)	52-53
24.	පෝර ලබා ගැනීමේ දී ඇති වන ගැටලු ගැන වාර්තා කළ එලවම වගා කරන්නන් ගණන	53
25.	එලවම වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද පෝර මිල සාමාන්‍ය මිල (ඒකක මිල රුපියල් වලින්)	54
26.	පෝර වර්ග කිපයක මිල වැඩිවීම්	55

27.	කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ දුෂ්කරතා පිළිබඳව වාර්තා කළ චලවට වගා කරන්නන් ගණන	56
28.	චලවට වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය වල සාමාන්‍ය වില	57
29.	චලවට වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද චලවට වගාවේ දී ගාවිතා කරනු ලබන අනිකුත් උපකරණ හා ද්‍රව්‍යවල සාමාන්‍ය වില ගණන්	58
30.	පවුලේ ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම සහිතව ඇස්තමේන්තු කරන ලද තෝරා ගත් චලවට වර්ගවල අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම (රුපියල්)	62
31.	පවුලේ ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම රහිතව ඇස්තමේන්තු කරන ලද තෝරා ගත් චලවට වර්ගවල අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම (රුපියල්)	63
32.	චලවට වර්ග කීපයක ඇස්තමේන්තු කරන ලද අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම් සහ ඒවායේ වෙනස්වීම් (1976 සිට 1978/79 මහ කන්නය දක්වා)	65
33.	චලවට වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද චලවට වර්ග කීපයක අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම (රුපියල්)	66
34.	තෝරා ගත් චලවට වර්ග කීපයක රාත්තලක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම සහ නිෂ්පාදනයන්ට රාත්තලකට ලැබෙන ශුද්ධ වීළ අතර සැසඳීමක්	67

පස්වන පරිච්ඡේදය.

35.	චලවට වගා කරන්නන් ගේ වැඩිම කැමැත්ත අනුව ගොවිපල මට්ටමේ අලෙවි මාධ්‍යයන් එකිනෙකෙහි වැදගත්කම	70
36.	චලවට වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන වියදම් අලෙවි මාධ්‍යයන් අනුව (රාත්තල් 100 කට රුපියල්)	83
37.	ලොරි වලින් පැමිණ චලවට වීළ දී ගන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන වියදම් (රාත්තල් 100 කට රුපියල්)	85
38.	සිල්ලර වෙළඳුන් විසින් වාර්තා කරන ලද සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන වියදම් (රාත්තල් 100 කට රුපියල්)	86
39.	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය සඳහා චලවට වගා කරන්නන් විසින් දරනු ලබන සාමාන්‍ය වියදම් (රාත්තල් 100 කට රුපියල්)	87

40. චලවට වගා කරන්නන් විසින් අලෙවි සේවාවන්හි නිරත කළුකරුවන්ට ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය ගාස්තු (රාත්තල් 100 කට රුපියල්) 88
41. චලවට වගා කරන්නන් විසින් බ්‍රෝකර් වරුන්ට ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය ගාස්තු (රාත්තල් 100 කට රුපියල්) 89
42. සිල්ලර වෙළඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය වෙළඳපල ගාස්තු සහ කඩ කූලි (දිනකට රුපියල්) 91
43. චලවට වගා කරන්නන් විසින් වාරිතා කරන ලද අපතේ යන සාමාන්‍ය චලවට ප්‍රමාණය (රාත්තල් 100 කට රාත්තල් ගණන) 91
44. සිල්ලර වෙළඳුන් විසින් වාරිතා කරන ලද අපතේ යන සාමාන්‍ය චලවට ප්‍රමාණය (රාත්තල් 100 කට රාත්තල් ගණන) 92
45. තෝරා ගත් චලවට කිපයක අලෙවි වියදම් සහ අලෙවි ආන්තික (රාත්තල් 100 කට රුපියල්) 96
- අලෙවි වාරිගය : නිෂ්පාදකයා කොටස් නියෝජිත
 සිල්ලර වෙළෙන්දා පාරිභෝගිකයා ...
- නිෂ්පාදක විල : විදුරුවොල චලවට නිෂ්පාදකයන්ට ලැබුණු විල ගණන්
46. පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවන ලද විල ගණන් සහ ඒවායින් නිෂ්පාදකයින්ට අනිකුත් අයට ලැබෙන කොටස් (රාත්තල් 100 කට) 97
- අලෙවි වාරිගය : නිෂ්පාදකයා කොටස් නියෝජිත
 සිල්ලර වෙළෙන්දා පාරිභෝගිකයා
- නිෂ්පාදකයින් : විදුරුවොල චලවට නිෂ්පාදකයින්
47. තෝරා ගත් චලවට කිපයක අලෙවි වියදම් සහ අලෙවි ආන්තික (රාත්තල් 100 කට රුපියල්) 99
- අලෙවි වාරිගය : නිෂ්පාදකයා එක් රැස් කරන නියෝජිත
 ලොරියෙන් පැමිණ විල දී ගන්නා/සිල්ලර වෙළෙන්දා පාරිභෝගිකයා
- නිෂ්පාදක විල : විරුප්ප චලවට නිෂ්පාදකයින්ට ලැබුණු විල ගණන්
48. පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවන ලද විල ගණන් සහ ඒවායින් නිෂ්පාදකයින්ට සහ අනිකුත් අයට ලැබෙන කොටස් (රාත්තල් 100 කට) 102
- අලෙවි වාරිගය : නිෂ්පාදකයා එක් රැස් කරන නියෝජිත
 ලොරියෙන් පැමිණ විල දී ගන්නා/සිල්ලර වෙළෙන්දා පාරිභෝගිකයා

නිෂ්පාදකයින් : වීරජපා එලවට නිෂ්පාදකයින්

49. තෝරා ගත් එලවට කිපයක අලෙවි වියදම් හා අලෙවි ආන්තික (රාන්තල් 100 කට රුපියල්) 105

අලෙවි මාර්ගය : නිෂ්පාදකයා ... එක් රැස් කරන නියෝජිත ..
ලොරියෙන් පැමිණ විල දී ගන්නා/සිලීර වෙළෙ
න්නා පාරිභෝගිකයා

නිෂ්පාදක විල : ගෝචාරිකා එලවට නිෂ්පාදකයන්ට ලැබුණු විල
ගන්නා

50. පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවන ලද විල ගන්නා සහ ඒවායින් නිෂ්පාදක යින්ට සහ අනිකුත් අයට ලැබෙන කොටස් (රාන්තල් 100 කට) 106

අලෙවි මාර්ගය : නිෂ්පාදකයා ,... එක් රැස් කරන නියෝජිත ..
ලොරියෙන් පැමිණ විල දී ගන්නා/සිලීර වෙළෙ
න්නා පාරිභෝගිකයා

නිෂ්පාදකයන් : ගෝචාරිකා එලවට නිෂ්පාදකයින්

51. තෝරා ගත් එලවට වර්ග පහක් සඳහා නිෂ්පාදක, තොග සහ සිලීර විලෙහි සහ සම්බන්ධතා සංගුණක - පිළිවෙලින් විදුරුපොල පිටකොටුව, නුගේගොඩ වෙළඳ පොලවල් සඳහා 109

52. තෝරා ගත් එලවට වර්ග හතරක් සඳහා නිෂ්පාදක, තොග සහ සිලීර විලෙහි සහ සම්බන්ධතා සංගුණක, පිළිවෙලින් වීරජපා, පිට කොටුව සහ නුගේගොඩ වෙළඳ පොලවල් සඳහා 110

සවක පරිච්ඡේදය.

53. දෙවැනි පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශ අනුව පුද්ගලයෙකු ඊරි දෙකින් එලවට අවශ්‍යතාවයන් ගේ ප්‍රශස්ත මට්ටම 140

54. ඒක පුද්ගල ප්‍රශස්ත දෙනික එලවට අවශ්‍යතා සහ දෙනික වශයෙන් පාරිභෝගිකයා සඳහා ලැබුණු ඒක පුද්ගල එලවට ප්‍රමාණයන් අතර සසඳීමක් (1967-1976) 141

55. ඇස්තමේන්තු කරන ලද ජනගහණය, එලවට අවශ්‍යතා ප්‍රමාණය සහ ඇත්ත වශයෙන් ම ලැබුණු එලවට ප්‍රමාණයන් (1970-1976).... 144

56. ජනගහණ ප්‍රක්ෂේප සහ ඒ අනුව එලවට නිෂ්පාදනයේ හා වශා කෙරෙන අක්කර ප්‍රමාණයේ ඇති වන අවශ්‍යතා 145

57. දියුණුකම අනුව එලවට අවශ්‍ය වන ප්‍රමාණය 147

58.	චලවට චලට ආදේශ ලෙස පාරිභෝජනය කැරෙන ප්‍රධාන හානි කිපයක කොළඹ වෙළඳ පොළේ පැවැති සාමාන්‍ය මිල ගණන්, 1973-1978.....	149
59.	ප්‍රධාන ආදේශක හානි හා චලවට අතර මිල අනුපාතික, 1973-1978	150
60.	ශ්‍රී ලංකාවේ ජීව පුද්ගල ආදායම, 1965-1979	151
61.	විවිධ ආදායම් කණ්ඩායම් වත් පුද්ගලයෙකු විසින් පාරිභෝජනය කරන ලද සාමාන්‍ය චලවට ප්‍රමාණය (දිනකට ගැට්) පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණය, 1973	152
62.	ගෘහීය ආදායම් කණ්ඩායම අනුව, තෝරා ගත් චලවට වර්ගවල ජීව පුද්ගල පාරිභෝජනය (ප්‍රමාණය රාත්තල් වලින්) සමාජ-ආර්ථික සමීක්ෂණය, 1969-70	154

සිතියම් ලේඛනය

සිතියම් අංක	මාර්ගාංකාව	පිටුව
1	ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධ සඳහා යොදා ගත් දිස්ත්‍රික්කයන්හි පිහිටීම	4
2	තෝරා ගත් ඵලවට්ටල වාර්ෂික සාමාන්‍ය සිල්ලර මිල ගණන් වර්තමාන වර්තමාන අනුව (1965-78)	12-13
3	තෝරා ගත් ඵලවට්ටල වාර්ෂික සාමාන්‍ය සිල්ලර මිල ගණන්, මූර්ත වර්තමාන අනුව (1965-78)	16-17
4	තෝරා ගත් සෞඛ්‍ය කලාපීය ඵලවට්ටල වර්තමාන සිල්ලර මිලෙහි කාලීන විචලනය (1965-78)	22
5	තෝරා ගත් දේශීය ඵලවට්ටල වර්තමාන සිල්ලර මිලෙහි කාලීන විචලනය (1965-78)	23
6	ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලවට්ටල වගා කරන ප්‍රධාන කලාප	30
7	ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලවට්ටල අලෙවි පද්ධතිය දක්වන ධාරා සටහන (සම්බන්ධයෙන් සේදි හඳුනා ගත් පරිදි)	74
8	පාරිභෝගික මිලෙන් නිෂ්පාදකයාට හා අනිකුත් අයට ලැබෙන ප්‍රතිශත ප්‍රමාණ අලෙවි මාර්ගය : නිෂ්පාදකයා කොමිස් නියෝජිත ... සිල්ලර වෙළෙන්දා පාරිභෝගිකයා ... නිෂ්පාදකයන් : විදුරුවොල ඵලවට්ටල නිෂ්පාදකයන්	95
9	පාරිභෝගික මිලෙන් නිෂ්පාදකයාට සහ අනිකුත් අයට ලැබෙන ප්‍රතිශත ප්‍රමාණ අලෙවි මාර්ගය : නිෂ්පාදකයා එක් රැස් කරන නියෝජිත ලොරියෙන් පැමිණ මිල දී ගන්නා/සිල්ලර වෙළෙන්දා පාරිභෝගිකයා නිෂ්පාදකයන් : මිරුප්ප ඵලවට්ටල නිෂ්පාදකයන්	100
10	පාරිභෝගික මිලෙන් නිෂ්පාදකයාට හා අනිකුත් අයට ලැබෙන ප්‍රතිශත ප්‍රමාණ	104

අලෙවි වාද්ග්‍ය : නිෂ්පාදකයා එක් රැස් කරන නියෝජිත
ලොරියෙන් පැවිණ වීළ දි ගන්නා/පිලිලර වෙලෙ
න්දා පාරිභෝගිකයා

නිෂ්පාදකයින් : හේවාවිජ්ජ වලටව නිෂ්පාදකයින්

II එක් පුද්ගලයෙකුට පාරිභෝජනය කිරීම සඳහා දෛනික වශයෙන් ලැබුණු 143
වලටව ප්‍රමාණයේ උපනතිය (1967-76)

* මෙම සිතියම් සිංහල වචන සහිතව යළි ඇදීමට තිබූ අපහසුකම් හේතුවෙන් ඉංග්‍රීසි පිටපතේ
තිබූ සිතියම් ඒ අයුරින් ම ඇතුළත් කිරීමට සිදු වූ බව කරුණාවෙන් සලකන්න.

පළමුවන පරිච්චේදය

හැ දී න් වී ච

1.1 ගැටළුව.

ලාංකික ජනතාව ගේ දෛනික ආහාරයෙහි එළවළු වැදගත් අංගයක් වන හෙයින් දේශීය ආහාර නිෂ්පාදන හා පරිභෝජන රටාවෙහි එළවළුවලට වැදගත් ස්ථානයක් හිමි වේ. සාමාන්‍යයෙන් එක් ගෘහයක ආහාර සඳහා මසකට වියදම් කරන මුදලින් 10% ක් පමණ එළවළු සඳහා වැය වේ. ආහාර සඳහා වන වියදම් සලකන කළ, සහල් වලට අනතුරුව වැඩිම මුදලක් වැය වන්නේ එළවළු සඳහා ය¹. එහෙයින් එළවළු වීළ ගණන්වල සුව වැඩිවීමක් සිදු වූවත් සාමාන්‍ය පාරිභෝගිකයන් ගේ ජීවන වියදම කෙරෙහි එයින් කිසියම් බලපෑමක් ඇති කරයි.

වීළ ගණන් ඉහළ පහළ යාම හේතු කොට ගෙන නිෂ්පාදකයින් ගේ ආදායම අස්ථිර තත්වයක පවතී. එළවළු වගා කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව පිළිබඳ අංග සම්පූර්ණ ලේඛන නොමැති වුව ද, ගොවි ජනතාව ගෙන් සෑහෙන කොටසක් එළවළු වගාවෙන් යැපෙන බව නිගමනය කළ හැක. ශ්‍රී ලංකාවෙහි වාර්ෂික එළවළු නිෂ්පාදනය දළ වශයෙන් රුපියල් 6,00,000 ක් පමණ වන්නේ යයි ගණන් බලා තිබේ. සාමාන්‍යයෙන් දිවයිනෙහි ඉඩම් අක්කර 3,00,000 ක් පමණ වාර්ෂික වශයෙන් එළවළු වගාව සඳහා යොදවනු ලැබේ².

එළවළු නිෂ්පාදකයින් මෙන් ම පාරිභෝගිකයින් ද නිතර අතරමැදියන් ගේ සූරා කෑමට භාජනය වන්නේ යයි සැලකේ. මෙයින් අදහස් කෙරෙනුයේ පාරිභෝගිකයා විසින් ගෙවනු ලබන මිලෙන් වැඩි කොටසක් අතරමැදියා විසින් ලබා ගන්නා බව යි. ඇතැම් වෙළඳුන් විසින් තමාට උවමනා පරිදි වීළ ගණන් සකස් කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව මෙතෙක් පවත්වන ලද අධ්‍යයන වලින් පෙන්නා දී ඇත්තේ, ඒවා අවසාන වශයෙන් ස්ප්‍රේ කිරීමට තරම් ස්ථිර සාධක නොමැත³. එහෙයින් මෙම උපකල්පනය විමසා බැලීම ද මෙහි දී අදාළ වන්නේ ය.

¹ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව. ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිභෝගික මූල්‍ය සවිකේෂණය. (1953, 1963, 1973)

² වැඩි විස්තර සඳහා 6 වන පරිච්චේදය බලන්න.

³ Abeysekera, Terrence and Senanayake, Piyadasa (1974), Economic of Vegetable Production and Marketing, ARTI, Colombo, Research Study Series No: 2.

පසුගිය 15 වසර තුළ එළවට වීළ ගණන් පිළිබඳ සුපරීක්ෂාකාරීව විවසා බැලීමේ දී පැහැදිලි වන කරුණක් වනුයේ එළවට වීළ ගණන් සාමාන්‍යයෙන් වැඩිවීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්වා ඇති බව ය. විශේෂයෙන් පසුගිය අවුරුදු 4 සිට 5 දක්වා කාලය තුළ එම වීළ ගණන් අනපේක්ෂිත අයුරින් වැඩි වී ඇත. දැනට පවතින අධික එළවට වීළ ගණන් ජනතාව ගේ සැලකිල්ලට යොමු කරවන ප්‍රබල ප්‍රශ්නයක් වී ඇති අතර, 1977/78 අය වැය විවෘතයේ දී මෙය පාරිලිමේන්තු මන්ත්‍රී වරුන් ගේ අවධානයට පවා යොමු විය.

එළවට වීළ ගණන් පිළිබඳ මෙතෙක් ප්‍රත්‍යක්ෂ වැඩි වන උපනතිය, ගොවිපල සැපයුම, අලෙවිය හා පාරිභෝගික ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපවත්නා බලවේගයන්ට අදාළව ප්‍රථම අයුරින් සාකච්ඡා කළ හැකි වේ. එළවට වීළ ගණන් කෙරෙහි බල පවත්නා සාධක පිළිබඳව කරන අධ්‍යයනයක දී මේ එක් එක් බලවේගයෙහි බලපෑම හඳුන්වා ගෙන එය විග්‍රහ කිරීම කාලානුරූප වන්නේ ය. මෙම බල වේගයන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය හඳුනා ගැනීමෙන් පසුව එළවට වීළ ගණන් සාධාරණ සීමාවන් තුළ පවත්වා ගෙන යනු සඳහා නිෂ්පාදන හා අලෙවි අංශයන් පිළිබඳ ක්‍රියාකාරී ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කළ හැකි වනු ඇත.

1.2 අරමුණ.

ශ්‍රී ලංකාවේ එළවට වීළ ගණන් කෙරෙහි බලපවත්නා සාධක හඳුනා ගෙන ඒවා විමසීමට ලක් කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රථම අරමුණ වන්නේ ය. මෙහි නිශ්චිත අරමුණු පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- (අ) එළවට වීළ ගණන්වල ප්‍රවණතාවයන් හා කාලීන විචල්‍යතාවයන් අවබෝධ කර ගැනීම සහ එවැනි උපනතීන්වලට තුඩු දෙන සාධක පරීක්ෂා කිරීම.
- (ආ) ගොවිපල සැපයුම, අලෙවිය හා පාරිභෝගික ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපවත්නා සාධක හා වීළ ගණන් තීරණය වීම පිළිබඳව ඒවායේ බලපෑම අවබෝධ කර ගැනීම හා
- (ඇ) වීළ කාර්යක්ෂමතාවය කෙරෙහි විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වමින් එළවට අලෙවි ක්‍රමයේ කාර්ය සාධනය පරීක්ෂා කිරීම.

1.3 අධ්‍යයන ක්‍රමය.

ප්‍රධාන ප්‍රවේශ තුනක් මගින් ලබා ගන්නා ලද දත්ත හා ගොරතුරු පදනම් කර ගෙන අධ්‍යයනය සිදු කෙරේ.

- (අ) එළවට නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය පිළිබඳ ආර්ථිකමය අංශයන්ට අදාළ දත්ත සහ තොරතුරු රැස් කිරීම අරඹයා වියළි කලාපය, උඩරට ගෙත් කලාපය, මැදරට ගෙත් කලාපය

හා යාපනය අර්ධ ද්වීපය ද නියෝජනය වන පරිදි අනුරාධපුරය, බදුල්ල, මහනුවර හා යාපනය යන එළවට වැඩි වශයෙන් වගා කරන ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්ක හතරෙහි ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයක් පවත්වන ලදී.

(ආ) නිෂ්පාදනය, අක්කර ප්‍රමාණය, ඵල ගණන්, පාරිභෝජනය, ජනගහණය, ආදායම ආදී කරණු පිළිබඳ කාල ශ්‍රේණි දත්ත ලබා ගන්නා ලද්දේ නොයෙකුත් මූලාශ්‍ර වගිනි. එනම් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, හා අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව යනාදී වශයෙනි.

(ඇ) මෙම විෂයය අලලා ලියැවුණු නොයෙකුත් ප්‍රකාශන සමාලෝචනය කිරීමක් වශයෙන් ප්‍රධාන වම නිෂ්පාදනය, අලෙවිය සහ ඵල ගණන් පිළිබඳව කර ඇති අධ්‍යයන මෙහි දී උප යෝගි කර ගනු ලැබෙන අතර, උචිත අවස්ථාවන්හි දී මූලාශ්‍ර සඳහන් කරනු ලැබේ.

ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය.

අනුරාධපුරය, බදුල්ල හා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කවල තොරතුරු සපයා ගැනීමේ මූලික සමීක්ෂණයක් 1978 අගෝස්තු මාසයේ දී ද, එවැනිම සමීක්ෂණයක් යාපනය දිස්ත්‍රික්කයෙහි 1978 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ද, සිදු කරන ලදී¹. මෙම සමීක්ෂණයේ අරමුණ තෙආකාර විය.

(අ) එළවට නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය පිළිබඳ මූලික තොරතුරු ලබා ගැනීම.

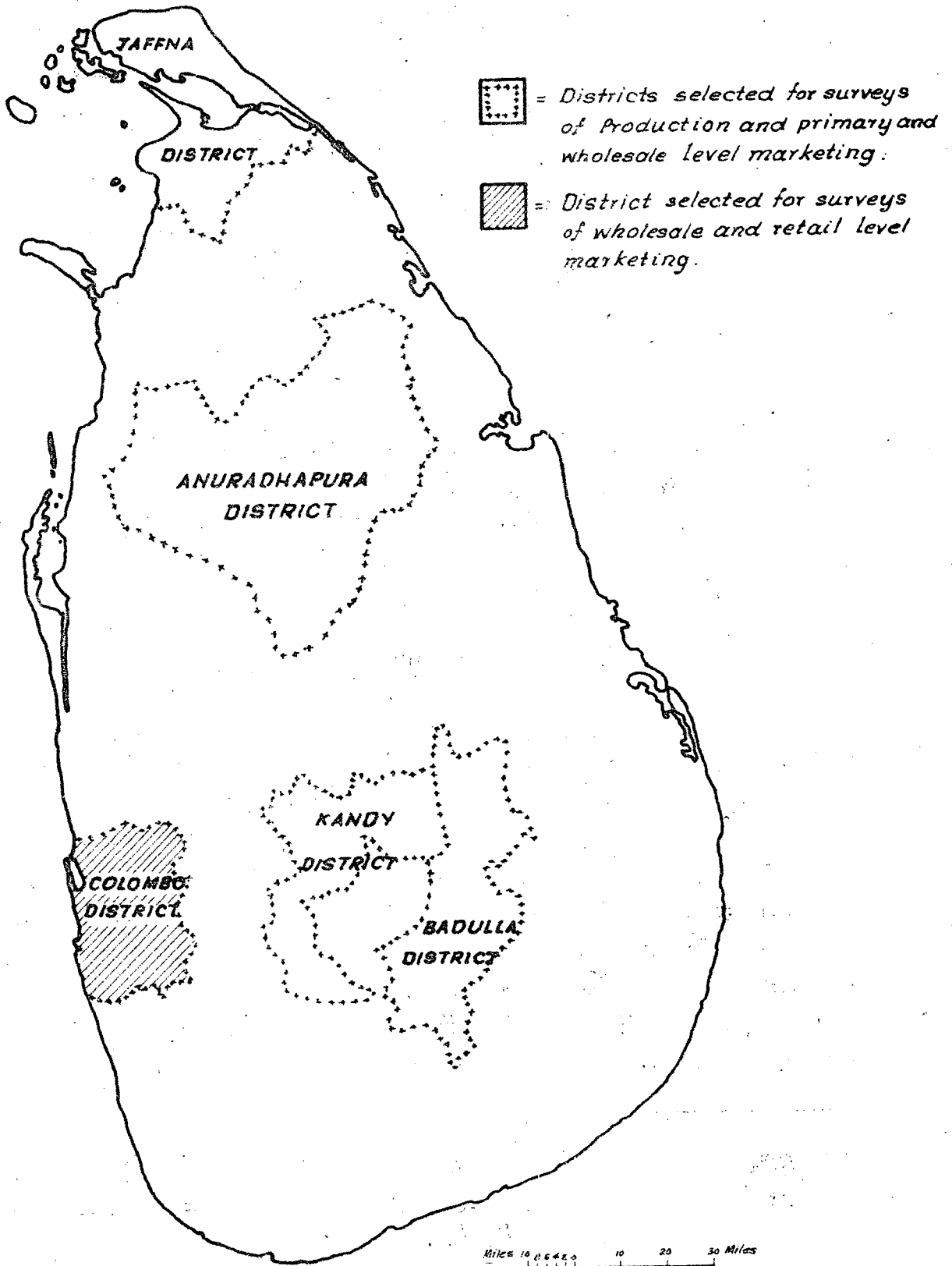
(ආ) එක් එක් දිස්ත්‍රික්කයක් තුළ නියමාකාරයෙන් සමීක්ෂණය සිදු කිරීම සඳහා සුදුසු ස්ථාන තෝරා ගැනීම හා

(ඇ) එළවට නිෂ්පාදනය පිළිබඳ නියැදි සමීක්ෂණය සඳහා අරමුණු කෙරුණු ප්‍රශ්න මාලාව පූර්ව සමීක්ෂණයට ලක් කිරීම.

එළවට නිෂ්පාදනය හා ගොවිපල මට්ටමේ අලෙවිය පිළිබඳ දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රදේශයන් තෝරා ගැනීමේ දී එළවට වගාව ප්‍රධාන කාර්යයක් වන ප්‍රදේශයන්ට ප්‍රමුඛත්වය දෙන ලදී. එක් එක් දිස්ත්‍රික්කයන් ගෙන් තෝරා ගනු ලැබූ ප්‍රදේශයන් (ගම්) ගණන, ඒ ඒ ප්‍රදේශයේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් එළවට වගා කරන්නන් සංඛ්‍යාවක් සිටීම අනුව වෙනස් විය. යාපනය හැරුණු විට අනික් දිස්ත්‍රික්කයන් ගෙන් ගම් දෙක බැගින් මේ කාර්යය සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. මෙලෙස තෝරා ගත් ප්‍රදේශයන් පහත දැක්වේ.

¹ අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කවල සමීක්ෂණය පැවැත් වූ කාලයේ දී ම යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ ද සමීක්ෂණය පැවැත්වීමට පර්යේෂකයින් අදහස් කළත් ඔවුන්ට පාලනය කළ නොහැකි වූ ඇතැම් කරණු හේතු කොට ගෙන එය කළී දැවීමට සිදු විය.

Figure 1. LOCATION OF THE DISTRICTS SELECTED FOR FIELD SURVEYS.

දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රාදේශීය උප දිසාපති කොට්ඨාශය	ගම්
අනුරාධපුරය	තලාව	ඉන්දුවැව ඉතිරිවැව
බදුල්ල	වැලිමඩ	වීදුරුපොල කෝවිල්පහන } බොරගස් ගොරකපහන }
මහනුවර	පාන හේවෑහැට	ඵරුප්ප හේවාච්ඡ්ප

චුන්නාකම් හා වාචාකම්වේරී වෙළඳ පොලවලට එළවටි සපයන යාපනයේ වගා කරන්නන් ප්‍රථම ප්‍රදේශයක පැතිරී සිටින බැවින් ගම් 1 ක් හෝ 2 ක් ප්‍රමාණවත් නොවන බව වැටහී ගියෙන්, යාපනය දිස්ත්‍රික්කය නියෝජනය කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ගම් තෝරා ගන්නා ලදී.

දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රාදේශීය උප දිසාපති කොට්ඨාශය	ගම්
යාපනය	උඩුවිල්, වැලිඋතුරු, වැලිදකුණ, වැලිතැගෙනහිර, තෙල්ලිප්පලායි	මල්ලාකම් මයිලච්චි වෘසඵලාන් කෝපායි චුන්නාවේලි පුන්තූර්
	වාචාකම්වේරී	කයිතච්චි මරුතච්චි කොට්ඨාමම් ඵසාලෙයි සරුසාලෙයි මඩුවිල්
		උඩුවිල් - කිරමලෙයි
		කයිතච්චි - මඩුවිල්

එළවටි වගා කරන ප්‍රදේශ හැරුණු විට පහත සඳහන් අලෙවි මධ්‍යස්ථානයන් ද (වෙළඳ පොල වල්) එළවටි අලෙවිය පිළිබඳ විවිධ කරුණු රැස් කිරීමේ අවියෙන් තෝරා ගන්නා ලදී.

- (අ) නිෂ්පාදන පොල ..
1. වැලිමඩ (බදුල්ල)
 2. තලාව (අනුරාධපුරය)
 3. තඹුන්තේගම (අනුරාධපුරය)
 4. චුන්නාකම් (යාපනය)

- (අ) තොග වෙළඳ පොල ..
1. පිටතොටුව (තොළඹ)
 2. මහනුවර
 3. චුන්නාකච්චි (යාපනය)

- (ආ) සිල්ලර වෙළඳ පොල ..
1. බොරැල්ල
 2. නුගේගොඩ
 3. දෙමටගොඩ
 4. මහරගම
 5. මහනුවර
 6. චුන්නාකච්චි

තෝරා ගත් සියලුම ප්‍රදේශවල ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ පියවර දෙකක දී පවත්වන ලදී. යාපනය හැරුණු විට, අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කවල වගා ප්‍රදේශ හා වෙළඳ පොල පිළිබඳ සමීක්ෂණයේ ප්‍රථම පියවර 1978 ඔක්තෝබර් 03 වැනි දින සිට නොවැම්බර් 18 වැනි දින දක්වා පවත්වනු ලැබීය.

සමීක්ෂණයේ ප්‍රථම පියවරේ දී මූලික අවධානය යොමු කරන ලද්දේ එළවළු නිෂ්පාදනය සහ ප්‍රාථමික තොග සහ සිල්ලර මට්ටම්වල අලෙවිය පිළිබඳ විවිධ කටයුතුවලට ය. එහෙත් නිෂ්පාදන වියදම් පිළිබඳ නිශ්චිත තොරතුරු රැස් කිරීම දෙවන පියවර දක්වා කල් තබන ලදී. ප්‍රථම පියවරේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත් වූ පුද්ගලයින් ගණන 1 වන සටහනේ දැක්වේ.

1 වන සටහන. සමීක්ෂණයේ ප්‍රථම පියවරේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත් වූ පුද්ගලයින් ගණන

පුද්ගල ගණය	ස්ථානය					
	අනුරාධපුරය	බදුල්ල	තොළඹ	යාපනය	මහනුවර	මුළු ගණන
1. එළවළු වගා කරන්නන්	50	46	-	51	69	216
2. එක් රැස් කරන නියෝජිතයන්	12	-	-	-	08	20
3. බෝකර්වරුන්	-	04	05	116	-	25
4. ලොරියෙන් පැමිණ පිළ දී ගන්නන්	-	03	-	-	12	15
5. ප්‍රවාහණ නියෝජිතයන්	-	-	09	02	05	16
6. තොග වෙළඳුන්	-	09	11	18	20	58
7. සිල්ලර වෙළඳුන්	13	07	91	52	03	166
8. අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්	-	04	12	06	07	29
9. සබ්පකාර නිලධාරීන්	-	04	03	-	-	07
10. වෙනත් නිලධාරීන්	03	10	04	07	09	33
11. වෙළඳපොල සේවකයින්	-	-	45	06	02	53
12. පාරිභෝගිකයින්	08	-	48	61	101	118
මුළු ගණන	86	87	228	219	136	756

සමීක්ෂණයේ දෙවන පියවරේ දී, එළඹූ වගා කරන්නන් අතුරින් තෝරා ගත් නියැදියකින් නිෂ්පාදන වියදම් පිළිබඳ නිශ්චිත දත්ත රැස් කරන ලදී. නියැදිය තෝරා ගැනීමේ දී එළඹූ වචනන්හි පිළිබඳ අංශ සම්පූර්ණ තාම ලේඛනයක් ලබා ගැනීමේ අපහසුව නිසා සංඛ්‍යාත විද්‍යාත්මක වූ නියැදි ඔබ අනුගමනය කිරීම දැක්වීම විය. එහෙයින් සමීක්ෂණ කටයුතු සඳහා අවසාන වශයෙන් නියැදිය තෝරා ගනු ලැබූයේ වගා නිලධාරීන් විසින් සපයනු ලැබූ තාම ලේඛනයක් හා අපගේ පර්යේෂණ සහායකයින් විසින් සකසන ලද ලේඛනයක් ද ඇසුරිනි. එක් එක් ගමකින් නියැදියට ඇතුළත් වූ එළඹූ වචනන් ගේ සංඛ්‍යාව 2 වන සටහනේ දැක්වේ.

2 වන සටහන. සමීක්ෂණයේ දෙවන පියවරේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත් වූ එළඹූ වගා කරන්නන් ගණන

දිස්ත්‍රික්කය	ගම	නියැදියට ඇතුළත් වූ වගා කරන්නන් ගණන	සමීක්ෂණ කාල සීමාව
අනුරාධපුරය	ලුණුවැව	18	18.01.79 - 01.02.79
	ඉකිරිවැව	20	03.02.79 - 17.02.79
බදුල්ල	විදුරැපොල	20	16.01.79 - 30.01.79
	බොරගස්	18	16.01.79 - 30.01.79
මහනුවර	මීරුප්ප	20	17.01.79 - 31.01.79
	හේවාච්ඡිප	20	17.01.79 - 31.01.79
යාපනය	උඩුවිල් - කිරිමලෙයි	26	15.02.79 - 28.02.79
	කයනච්චි - එඩුවිල්	35	15.02.79 - 28.02.79
මුළු ගණන		177	

මෙම ගම්වල නිෂ්පාදන වියදම් පිළිබඳ දත්ත රැස් කිරීමට අමතරව, ප්‍රථම පියවරේ දී සමීක්ෂණයට භාජනය කරනු ලැබූ වෙළඳ පොලවල සියල්ලම පිළිබඳව නැවත සමීක්ෂණයක් දෙවන පියවරේ දී ද පවත්වන ලදී. මෙහි ප්‍රධාන පරමාර්ථය වූයේ පරිපූරක දත්ත සහ තොරතුරු රැස් කිරීම යි. මෙහි දී තෝරා ගත් සියලුම ප්‍රදේශයන්හි අලෙවි කටයුතුවල දී වාර හා අවාරවල බල පෑම සොයා බැලිය හැකි විය. මෙම සමීක්ෂණයේ කාල සීමාව (කොළඹ වෙළඳ පොලවල හැරුණු විට) 2 වන සටහනේ දැක්වෙන කාල සීමාවන්ට ම අදාළ වේ. කොළඹ වෙළඳ පොලවල නැවත සමීක්ෂණය පවත් වන ලද්දේ 1979-01-15 සිට 1979-01-31 දක්වා ය.

මෙලෙසින් ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ මගින් එකතු කරන ලද දත්තවලට අදාළ කාල සීමාවන් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

(අ) අලෙවිය පිළිබඳ කරුණු - 1978 ඔක්තෝබර් සිට
1979 පෙබරවාරි දක්වා

(ආ) නිෂ්පාදන වියදම් දත්ත සහ
නිෂ්පාදනය පිළිබඳ පොදු
කරුණු - I. 1977/78 වසර
II. 1978 සල
III. 1978/79 වසර

දත්ත සහ තොරතුරු රැස් කිරීමේ දී අවිධිමත් සහ ක්‍රමික සම්බන්ධ සාකච්ඡාවන්, කලින් සකස් කරන ලද ප්‍රශ්නාවලීන් සහ සහභාගි නිරීක්ෂණය යන ක්‍රම යොදා ගන්නා ලදී. සම්බන්ධයෙන් පියවර දෙකේ දී ම දත්ත රැස් කරන ලද්දේ පර්යේෂකයන් ගේ නිරතුරු අධීක්ෂණය යටතේ සිටි සහායකයින් 13 දෙනෙකු විසිනි.

1.4 දත්තවල ස්වභාවය සහ නිරවද්‍යතාවය.

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබා ගත් අක්කර ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය පිළිබඳ කාල ශ්‍රේණි දත්ත අංශ සම්පූර්ණ යයි සැලකිය නොහැකි ය. එම සංඛ්‍යාවන් සැබෑ අක්කර ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය පිළිබඳ විනිශ්චිත නොව, බොහෝ විට ගම් වටවලේ හා අනිකුත් වට්ටම්වල නිලධාරීන් විසින් තම මතයන් පරිදි සකස් කරන ලද ඒවා ය. එම නිසා මෙම සංඛ්‍යා වලින් ඇති වන උණ සහ අධි තක්සේරුව පිළිබඳ සැලකිල්ලක් දැක්වීම අවශ්‍ය වේ.

නිලධාරීන් විසින් ම වෙළඳ පොල වලට ගොස් මිල සටහන් කර ගන්නා නිසා, අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සපයන ලද මිල දත්ත බොහෝ දුරට නිරවද්‍ය ලෙස සැලකිය හැකි ය. නමුත් එම දත්ත පිළිබඳ වාර්තා බොහෝ විට අක්‍රමවත් ය. දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබා ගත හැකි වූයේ තොග සහ සිලිලර මිල දත්ත පමණි. එම නිසා නිෂ්පාදකයින්ට ලැබුණු මිල ගණන් හා අලෙවි ක්‍රමයේ අනිකුත් අවස්ථාවල පැවති මිල ගණන් අතර ප්‍රයෝජනවත් කාල ශ්‍රේණිය සැසඳීමක් කිරීම අපහසු ය.

අප ගේ පර්යේෂණ සහායකයින් විසින් ම ඒ ඒ ප්‍රදේශවල නැවත සිට පුද්ගලිකවම තොරතුරු සටහන් කරන ලද බැවින් මෙම ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධ වලින් ලබා ගත් දත්ත වල නිරවද්‍යතාවය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පවතී යයි අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. එහෙත් නිෂ්පාදන වියදම්, අතින් මිල ගණන් ආදිය සමහර දත්ත උත්තර කරුවන් ගේ මතකයේ හැටියට සැපයූ ඒවා වන බැවින් ඒවා සියයට සියයක් ම නිරවද්‍ය යැයි නො සිතමු.

එළඹු අලෙවිය හා නිෂ්පාදනය පිළිබඳ පොදු කරුණු වලට අදාළ කාල ශ්‍රේණි දත්ත හිඟකම

නිසා එම කරුණු විශ්ලේෂණය කරනු ලබන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් ම චරිතමාන සම්බන්ධවලින් ලබා ගත් දත්ත උපයෝගී කර ගෙන ය. කෙසේ වෙතත්, එළඹී පිළිව බලපෑන පාරිභෝජනය පිළිබඳ සාධක විශ්ලේෂණය සඳහා පදනම් කර ගනු ලබන්නේ මූලික වශයෙන් කාල ශ්‍රේණි දත්ත යන් ය.

දෙවන පරිච්ඡේදය

චලවට විදේශීය උපනති සහ කාලීන විචල්‍යතාවයන්¹

මෙම පරිච්ඡේදයෙහි අරමුණ වන්නේ තෝරා ගත් චලවට වර්ගවල සිලීලර විදේශීය උපනතිය සහ කාලීන විචල්‍යතාවන් පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීම යි.

මෙවැනි අධ්‍යයනයක දී, ශ්‍රී ලංකාවේ වැටෙන චලවට වර්ග සියලුම සැලකිල්ලට ගැනීම දුෂ්කර කාර්යයක් බැවින්, මේ විශ්ලේෂණය සඳහා චලවට වර්ග 10 ක් පමණක් තෝරා ගනු ලැබේ. එනම්, බෝංචි, බීටරුව, ගෝවා, කැරට්, ලීක්ස්, වච්චු, පිපිඤ්ඤා, බණ්ඩක්කා, වට්ටක්කා සහ පතෝල. පළමු චලවට වර්ග 5 ජ්‍යෙෂ්ඨ කලාපීය ශාඛාවට අයත් වන අතර, අනෙක් වර්ග 5 දේශීය ශාඛාවට අයත් වේ. දේශීය වෙළඳ පොල සඳහා නිපදවෙන වැදගත් චලවට සියලුම මේ වර්ග 10 මගින් නියෝජනය කරනු ලබන බව මෙහි දී සැලකේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම සිලීලර වෙළඳ පොලවල මිල ගණන් නියෝජනය වන පරිදි කොළඹ මධ්‍යම වෙළඳ පොලේ සිලීලර මිල ගණන් මෙම විශ්ලේෂණය සඳහා යොදා ගනු ලැබේ. සියලුම සිලීලර වෙළඳ පොලවල මිල ගණන් පරිමාණ කිරීම පිළිබඳ දුෂ්කරතාවය නිසා එලෙස කිරීම අවශ්‍ය විය. අතින් අතට රටේ ප්‍රධාන නගරවල චලවට මිල ගණන් පිළිබඳ කාල ශ්‍රේණි දත්ත ක්‍රමික ලෙස ලබා ගැනීම අපහසු ය. එමනිසා, ප්‍රධාන උපකල්පනයන් දෙකක් මත පිහිටා කොළඹ මිල ගණන් මෙහි දී යොදා ගැනේ². පළමුවෙන් පිට පළාත්වල මිල ගණන් තීරණය කරනු ලබන්නේ කොළඹ මිල ගණන් මගින් යැයි උපකල්පනය කරනු ලැබේ. දෙවනුව පිට පළාත්වල මිල ගණන් හා කොළඹ මිල ගණන් අතර තරමක් ඉහළ සහසම්බන්ධතාවක් පවතින බව උපකල්පනය කෙරේ. තවදුරටත් කොළඹ සිලීලර වෙළඳ පොලේ මිල ගණන්, චලවට නිපදවන ප්‍රදේශවල මිල ගණන් වලට වඩා වැඩි බවත් කොළඹින් පිට පළාත්වල ප්‍රධාන නගරවල හා කොළඹ අවට උප නගරවල සිලීලර මිල ගණන් වලට වඩා අඩු බවත් සිතීම සාධාරණ ය.

¹ එකම චලවට වර්ගයේ මිල, එහි තත්වයේ වෙනස්කම් අනුව ද වෙනස් වේ. මෙහි දී විවිධ ශ්‍රේණි සඳහා ඇති මිල ගණන් සැලකිල්ලට ගැනීම දුෂ්කර හෙයින් මෙම වාර්තාව පුරා විශ්ලේෂණයක් සඳහා යොදා ගැනෙන්නේ 'සාමාන්‍ය හොඳ තත්වයේ' චලවටවල මිල ගණන් ය.

² කලින් පවතින ලද අධ්‍යයනයන් ගේ නිගමන අනුව මෙම උපකල්පනයන් පිහිටුවන ලදී. එවැනි අධ්‍යයනයකට උදාහරණ වශයෙන් පහත සඳහන් ප්‍රකාශනය දැක්විය හැකි ය. 'The Report to the Minister of Foreign and Internal Trade on the Role of the Marketing Department and the All Ceylon Producers' Union, (1971).

(අ) එළවළු මිලෙහි උපතම්.

3 වන සටහන.

තෝරා ගත් එළවළුවල වාර්ෂික සාමාන්‍ය සිඳිලර මිල - 1965/78.
(රාත්තලක මිල රු.ගන වර්තමාන වටිනාකමි අනුව)

වර්ෂය*	(අ)					(ආ)					%	
	1965	1966	1967	1968	1969	1972	1974	1975	1976	1977		1978
එළවළු වර්ෂය	-----											
සෞම්‍ය කලාපීය	-----											
1. බෝංචි (අ)	.55	.54	.54	.58	.58	.74	.86	1.05	1.30	1.28	1.24	+ 127
2. බීරිලු	.39	.42	.47	.49	.46	.46	.76	1.03	.85	1.07	.94	+ 137
3. ගෝවා	.38	.34	.34	.35	.36	.38	.55	.66	.67	.85	.70	+ 84
4. කැරලි	.38	.42	.45	.46	.47	.52	.66	.78	.79	1.21	1.47	+ 300
5. ලික්ස්	.30	.31	.31	.38	.37	.53	.65	.71	.81	1.08	1.29	+ 300
දේශීය	-----											
6. වච්චු	.33	.26	.32	.39	.34	.42	ල.නො.	ල.නො.	.71	.68	.71	+ 111
7. පිටිඤා	.20	.21	.23	.23	.24	.26	.27	.30	.38	.36	.36	+ 80
8. බන්වක්කා	.37	.34	.40	.44	.38	.44	.49	.55	.68	.67	.84	+ 140
9. වට්ටක්කා	.16	.17	.21	.25	.15	.31	.41	.41	.67	.69	.67	+ 32
10. පතෝල	.26	.27	.30	.31	.27	.33	.42	.46	.57	.62	.52	+ 100

මූලාශ්‍රය : අලෙවි සමර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව.

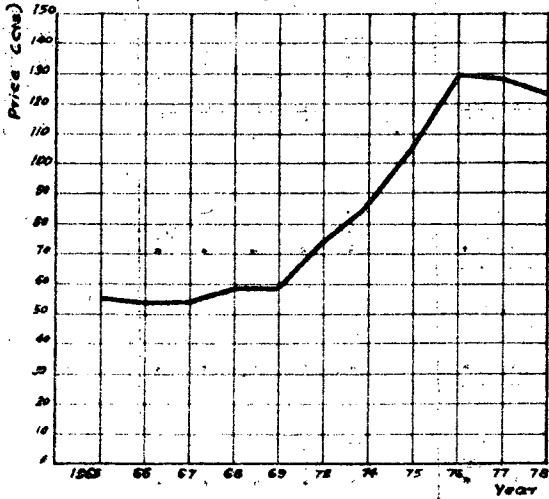
සටහන් : * 1970, 1971 හා 1973 වර්ෂයන් සඳහා මිල ගණන් ලබා ගත නොහැකි ය.

(අ) ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා සාමාන්‍ය මිල (ආ) නිල බෝංචි, බටර් බෝංචි සහ මුරුගා බෝංචි සඳහා සාමාන්‍ය මිල
ල.නො. = ලබා ගත නොහැකි ය.

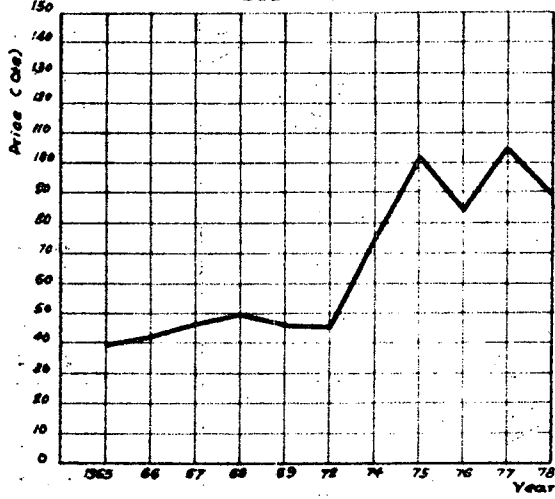
Figure 2

ANNUAL AVERAGE RETAIL PRICES OF SELECTED VEGETABLES AT CURRENT VALUES (1965-1978)

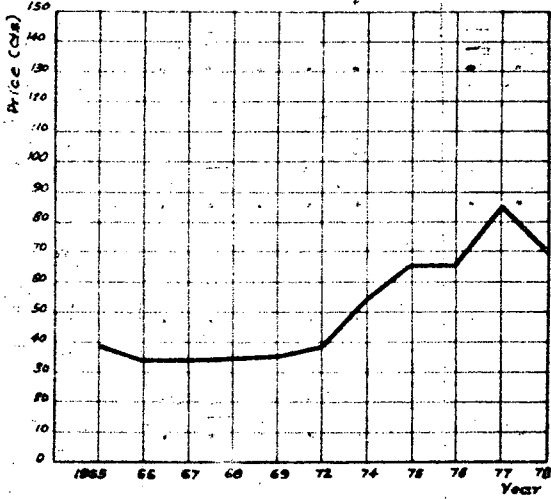
BEANS

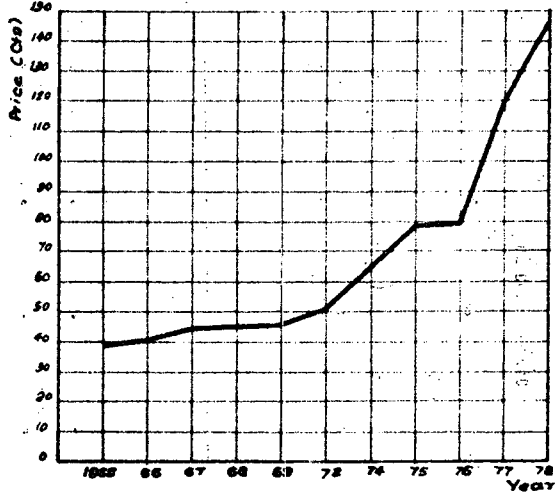
BEETROOT

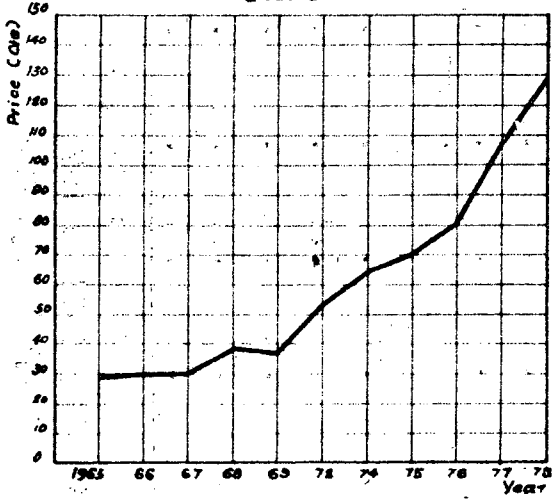
CABBAGE

CARROT

LEEKS

BRINJAL

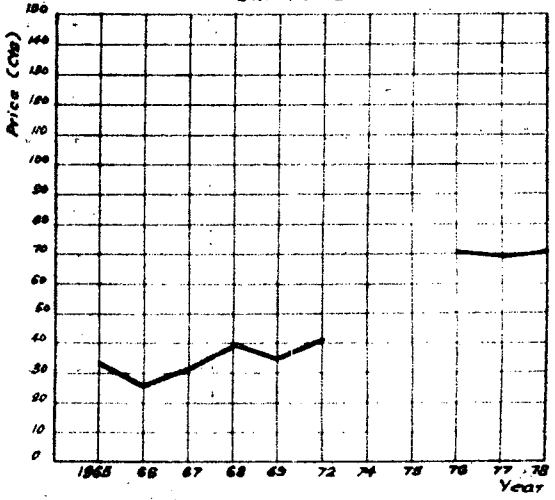
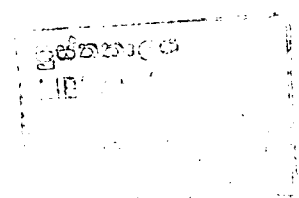
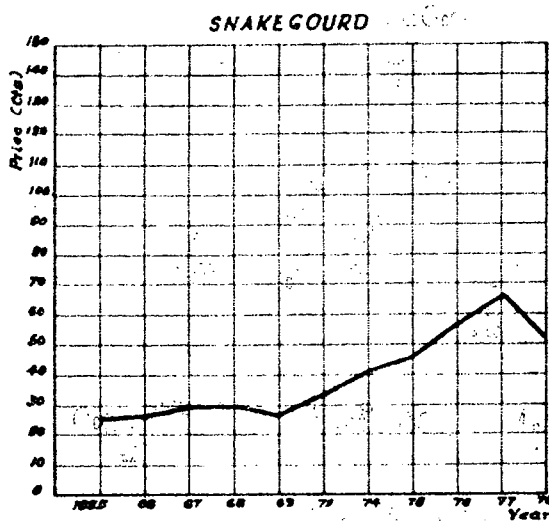
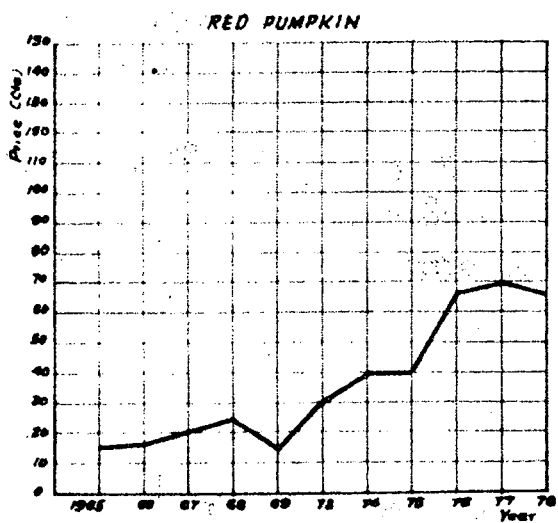
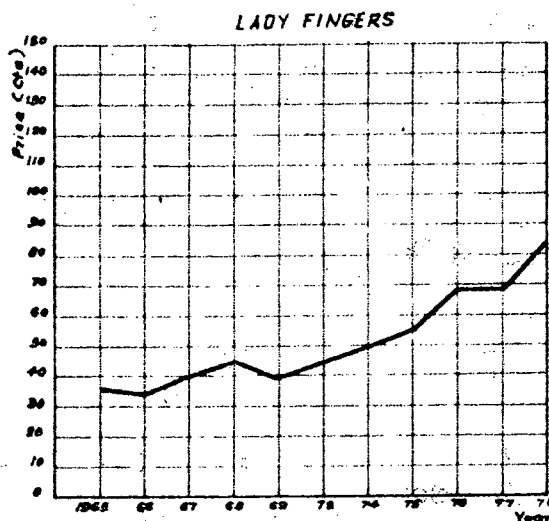
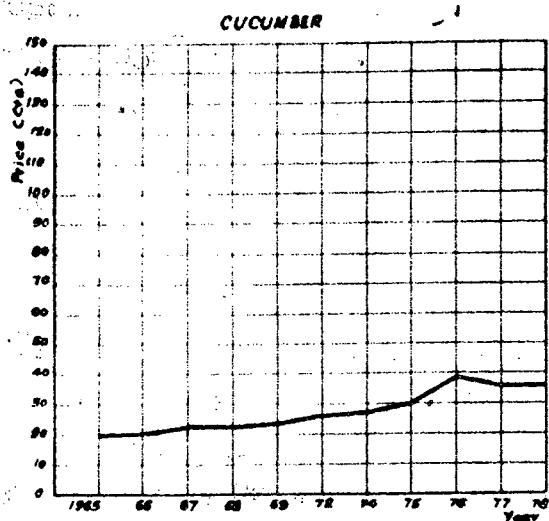

Figure-2

මධ්‍ය වර්ෂයන්හි උච්චාවචනයන් සහිතව 1965 ජනවාරි සිට 1978 පැවැත්වූ දක්වා සියලු වන තෝරා ගත් චලවට වර්ගවල මිලෙහි වැඩි වන උපනතියන් 3 වන සටහනින් හා 2 වන සිතියමෙන් පෙන්වයි. මෙම කාල සීමාව අතර මිලෙහි සාපේක්ෂ වැඩිවීම, වට්ටක්කා සඳහා 75% සිට ලීක්ස් හා කැරට් සඳහා 300% දක්වා වෙනස් වේ. පොදුවේ ගත් කළ මිලෙහි වැඩිවීම් වඩාත් කැපී පෙනෙන්නේ දේශීය චලවට වර්ගවලට වඩා සොළොස් කලාපීය චලවට වර්ග සම්බන්ධයෙනි. තවත් සැලකිය යුතු ලක්ෂණයක් නම් කලින් වර්ෂ සමඟ සසඳා බලන කල 1974 සිට මෑත වර්ෂවල දී චලවට මිල වඩාත් තිබූ ලෙස වැඩි වී ඇති බව යි. මෙයට හේතුව මෑත වර්ෂවල පොදුවේ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ දක්නට තිබූ උද්ධමනකාරී තත්වය විය හැකි ය. එම නිසා මිලෙහි උපනතිය විග්‍රහ කිරීමේ දී මිලෙහි මූලික වටිනාකම් අනුව ද එය පරීක්ෂා කර බැලීම යෝග්‍ය ය.

චලවට මිලෙහි වර්තමාන වටිනාකම් පරිහෝගිත මිල දර්ශකයේ වෙනස් වීම් වලට ගලපා 4 වන සටහනේ දක්වා ඇත.

මිල උද්ධමනයේ බලපෑම ඉවත් කිරීමෙන් පසුව ද, චලවට වර්ග බොහොමයක මිල ශාන්ත වැඩි වන උපනතියක් පෙන්වූ කලට 4 වන සටහනින් සහ 3 වන සිතියමෙන් පැහැදිලි වේ. කැරට්, ලීක්ස් සහ වට්ටක්කා යන චලවට වර්ගවල මිල ශාන්ත වල තිබූ නැතිවීම ඉන් පෙන්වූ කෙරේ. එහෙත් එම මිල වැඩිවීම්, වර්තමාන වටිනාකම් අනුවට යොදා ගන්නා ලද මිලෙහි වැඩි වීමේ තීව්‍රතාවයට වඩා අඩු ය (2 වන සිතියම හා 3 වන සිතියම සසඳා බලන්න). ගොවි සහ පිටිකරු වැනි චලවට වර්ගවල මූලික මිල, අඩු වන උපනතියක් පෙන්වූ කරයි.

4 වන සටහනින් පැහැදිලි කෙරෙන කරුණක් නම් ශ්‍රී ලංකාවේ චලවට මිලෙහි වැඩිවීම, එහි ආර්ථිකයේ සාමාන්‍ය මිල මට්ටම ඉහළ නැංවීමට අවතරව තවත් පරිහෝගිත හේතූන් නිසා ද ඇති වූවක් බව යි. අප ගේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ මෙකී වෙනස් හේතූන් හඳුනා ගෙන ඒවා විශ්ලේෂණය කිරීම යි.

(ආ) චලවට මිලෙහි කාලීන විචල්‍යතාවන්.

මෙම ඡේදයෙන් සාකච්ඡා කෙරෙන්නේ තෝරා ගත් චලවට වර්ගවල මිලෙහි මාසික විචල්‍යතා රටාව පිළිබඳව යි.

නිෂ්පාදනය වෙළඳ පලට පිටියෙන වාර සහ අවාර අනුව, කාලිකාර්ථික නිෂ්පාදනයන් ගේ මිල උච්චාවචනයන් ඇති වෙයි. මිලෙහි මෙම උස් පහත් වීම නැතහොත් අස්ථායී භාවය, වර්ෂය පුරා

චලවට මිල සහිතතා ද, දෛනිකව ද, එක් දිනයක් ඇතුළත ද, විචල්‍යතාවන්ට හාජනය වේ. එහෙත් 1965 සිට 1978 දක්වා අවුරුදු 14 කට අදාළ දත්ත ශ්‍රේණින් ගේ විශාලත්වය ගැන සලකා බලන විට සහිතතා හෝ දෛනික මිල විචල්‍යතාව විශ්ලේෂණය කිරීම මෙහි දී අපහසු කාර්යයක් වේ.

4 වන සටහන

තෝරා ගත් වළච්චල වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල (1965-1978)
 රාත්තලක මිල රු.ගන (පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ වෙනස්වීම් වලට ගලපා ඇත)

වර්ෂය*	1965	1966	1967	1968	1969	(අ) 1972	(අ) 1974	(අ) 1975	1976	1977	(අ) 1978	විදුලි වෙනස්වීම් ප්‍රතිශතය (1965/78)
වළච්ච වර්ෂය												
සෞඛ්‍ය කලාපීය												
1. බෝංචි (ආ)	.49	.48	.47	.48	.44	.49	.52	.53	.65	.63	.56	+ 14
2. බීටරුව	.35	.37	.41	.41	.35	.32	.46	.52	.42	.53	.42	+ 14
3. ගෝවා	.34	.30	.30	.29	.28	.25	.33	.33	.33	.42	.32	- 6
4. කැරට්	.34	.37	.39	.38	.36	.34	.40	.39	.39	.60	.66	+ 94
5. ලීන්ස්	.27	.28	.27	.31	.36	.35	.39	.36	.40	.53	.58	+ 111
දේශීය												
6. වච්චු	.29	.23	.28	.32	.26	.21	ල.නො.	ල.නො.	.35	.33	.32	+ 10.3
7. පිපිඤ්ඤා	.18	.19	.20	.19	.18	.17	.16	.15	.19	.18	.16	+ 11
8. බෝධිකා	.33	.30	.35	.36	.29	.29	.30	.28	.34	.33	.38	+ 15
9. වට්ටකා	.14	.15	.18	.21	.11	.21	.25	.21	.33	.34	.30	+ 114
10. පතෝල	.23	.24	.26	.26	.21	.22	.25	.23	.28	.31	.23	0

මූලාශ්‍ර : අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
 සටහන් : * 1970, 1971 සහ 1973 වර්ෂයන් සඳහා මිල ගණන් ලබා ගත නොහැකි ය.
 (අ) ජනවාරි සිට පැප්තැම්බර් දක්වා සාමාන්‍ය මිල
 (ආ) නිල බෝංචි, බටර් බෝංචි සහ මුරුගා බෝංචි සඳහා සාමාන්‍ය මිල.
 ල.නො. = ලබා ගත නොහැකි ය.

Figure - 3

ANNUAL AVERAGE RETAIL PRICES OF SELECTED VEGETABLES AT REAL VALUES

(1965 - 1978)

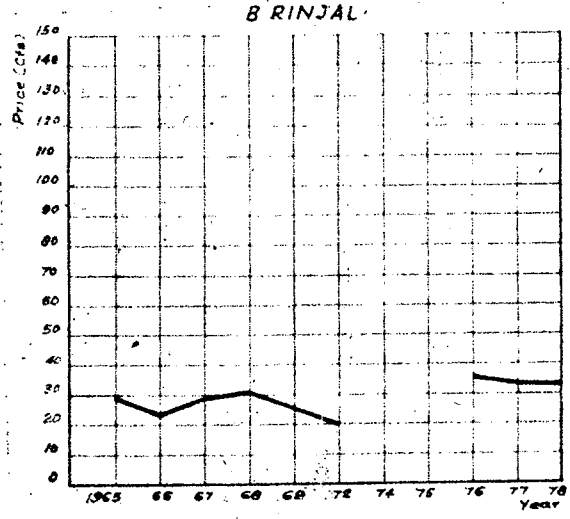
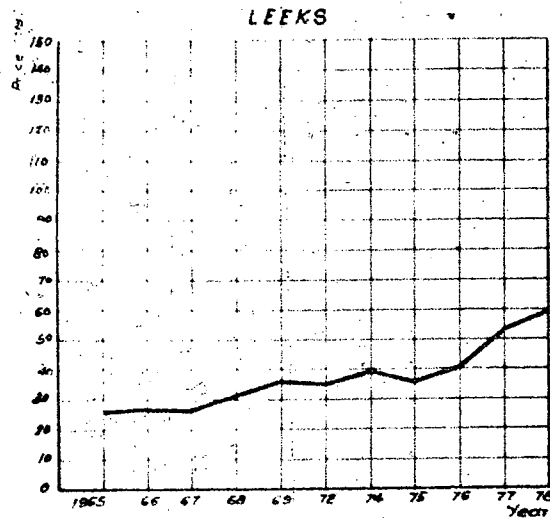
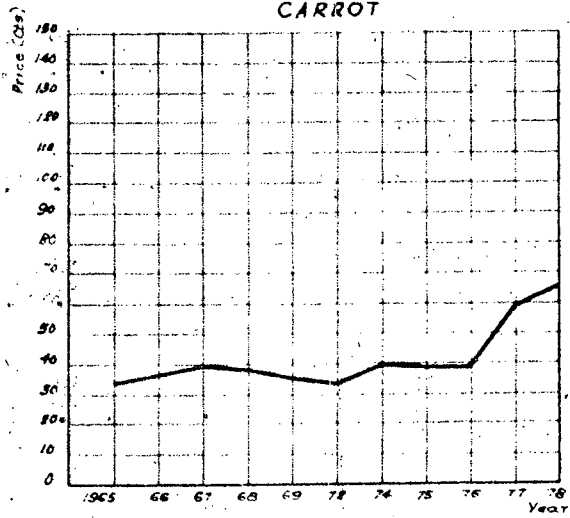
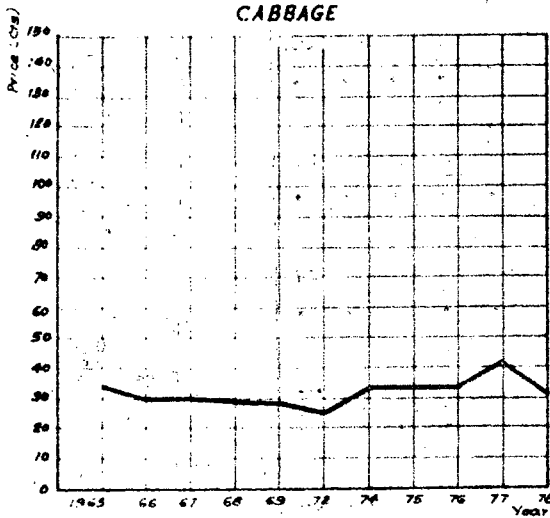
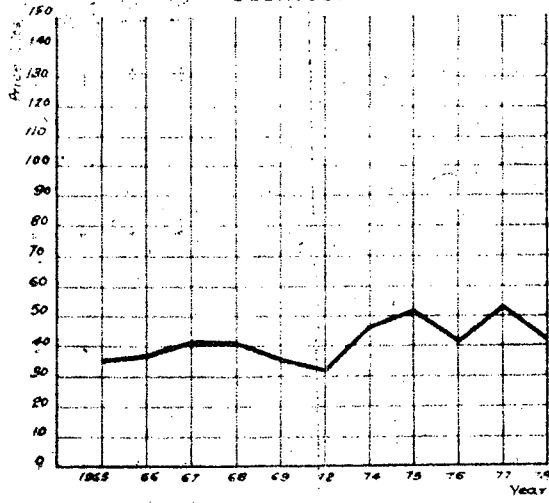
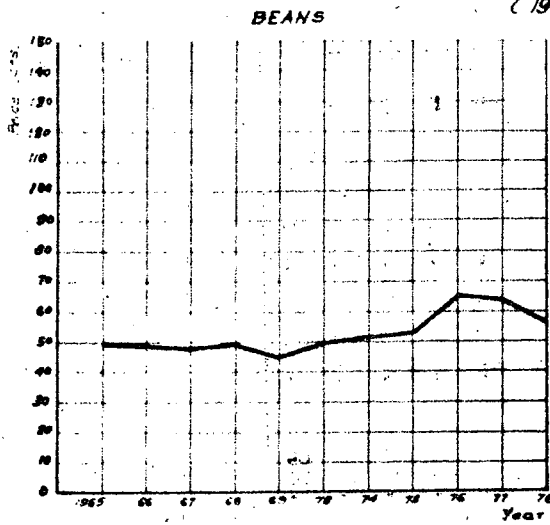
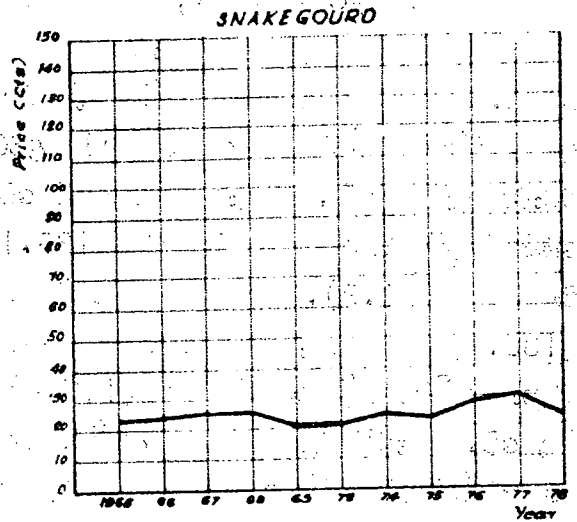
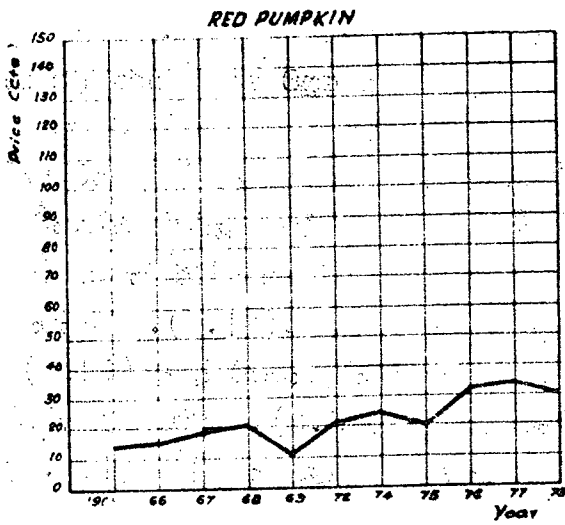
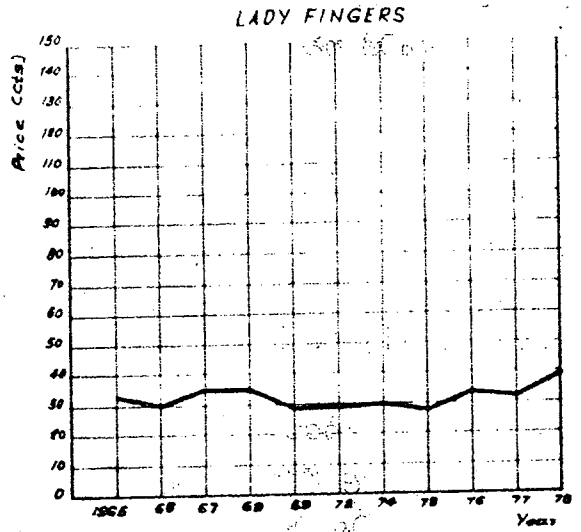
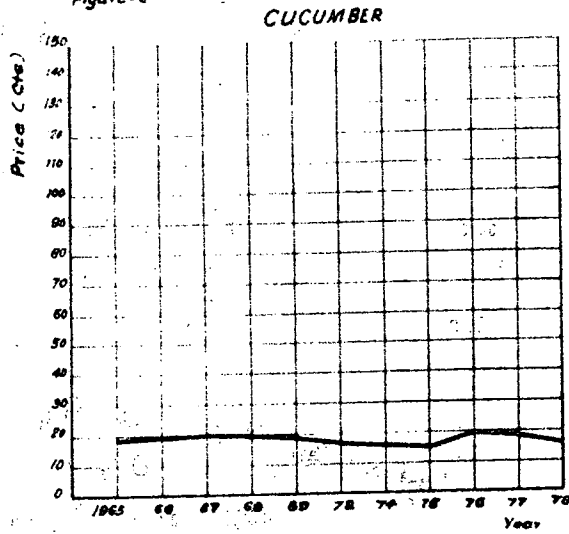

Figure-8

ඒකීය සැසඳුම් තත්වයක් නොමැති හා නග්‍රහ හේතුවෙන් වඩාත් ප්‍රබල වේ. ඒ ඒ ඵලවට වර්ගවලට විශේෂිත වූ වාරික සැසඳුමක් ඇති අතර, ඒවා සඳහා ඇති ඉලිලුව, සැසඳුමට සාපේක්ෂව බලන විට වර්ෂය පුරා ස්ථාවරව පවතී. එමනිසා සැසඳුම අඩු මාසවල දී මිළ ඉහළ තැබීමත්, සැසඳුම වැඩි මාසවල දී මිළ පහළ යාමක් සිදු වේ. ඵලවට ස්වභාවයෙන් ම නග්‍රහ හානියක් බැවින් අස්වැන්න අධික වාරවල දී ඒවායේ විශාල තොග එකවර වෙළඳ පොළට පැමිණේ. මෙලෙසින් අවුරුද්දේ විවිධ මාස අතර මිලෙහි විශාල උස් පහත් වීම් සිදු වේ. මෙම උස් පහත් වීම් නිසා පාරිභෝගිකයන්ට දුෂ්කරතාවක් ඇති වන අතරම, නිෂ්පාදකයන් ගේ ආදායමේ ද අහිතකර විචල්‍යතාවක් ඇති වේ. එමනිසා එක් එක් ඵලවට වර්ගයේ මිලෙහි කාලීන විචල්‍යතාවන් හඳුනා ගත හොත් වඩා විශාල විචල්‍යතාවකින් යුත් ඵලවට වර්ග වර්ෂය පුරා නිෂ්පාදනය කිරීම මගින් එම විචල්‍යතා අඩු කිරීම සඳහා එය ප්‍රයෝජනවත් වේ.

5 වන සටහනේ සිට 8 වන සටහන දක්වා සටහන් මගින් ද, 4 වන හා 5 වන සිතියම් මගින් ද, 1965 සිට 1978 දක්වා වර්ෂ 11 ක් සඳහා තෝරා ගත් සෞම්‍ය කලාපීය හා දේශීය ඵලවට වර්ගවල සිලීර මිලෙහි ම සිත විචල්‍යතාව වෙන් වෙන් වශයෙන් පෙන්වූ කෙරේ. (1970, 1971, හා 1973 වර්ෂ සඳහා මිළ ගණන් ලබා ගත නොහැකි විය).

5 වන සටහනින් දැක්වෙන පරිදි තෝරා ගත් සියලු ම සෞම්‍ය කලාපීය ඵලවට වර්ගවල මිලෙහි මාසික විචලනය දළ වශයෙන් එකම රටාවක පෙන්වූ කරයි. සාමාන්‍යයෙන් බලන විට, මෙම ඵලවට වර්ගවල මිළ මැයි, ජූනි, ජූලි, දෙසැම්බර් හා ජනවාරි යන මාසවලදී සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, අතිකුණු මාසවල දී ඒවා සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක ඇත. කෙසේ වුව ද, වර්ෂයේ මධ්‍යන්‍ය මිලේ සිට ඇති වන වෙනසේ ප්‍රතිශතය අනුව ගණනය කරන ලද කාලීන දර්ශක මගින් පෙන්වූ කරනුයේ එක් එක් ඵලවට වර්ග සඳහා වෙන් වෙන්ව පවතින විචලන රටාවක් ඇති බව යි. උදාහරණ වශයෙන් බෝම්බ සඳහා කාලීන දර්ශකය උපරිම අගයට පැමිණෙන්නේ ජූනි මාසයේ දී වන අතර, (128.1) එහි අවම අගය දක්නට ඇත්තේ ඔක්තෝබර් මාසයේ ය (81.9). බීරිච්චි සඳහා මිළ දර්ශකය උපරිම වන්නේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී (135.8) වන අතර, එහි අවමය සිදු වන්නේ අප්‍රේල් මාසයේ දී ය. (81.3). ගෝවා සඳහා උපරිමය ජූලි මාසයේ දී ද (127.2), අවමය පෙබරවාරි මාසයේ දී ද (74.8) සිදු වේ. කැරට් මිළ දර්ශකයේ උපරිමය ජූනි මාසයේ දීත් (135.3), අවමය සැප්තැම්බර් මාසයේ දීත් (74.6) දක්නට ඇති අතර, ලික්ස් සඳහා උපරිමය ජූනි මාසයේදීත් (127.8) අවමය මාර්තු මාසයේ දීත් (83.9) සිදු වේ.

6 වන සටහනින් පැහැදිලි වන පරිදි කාලීන මිළ විචල්‍යතාවයේ සෑහෙන විස්තරණයක් වර්ෂය තුළ දක්නට ලැබේ. තෝරා ගත් සෞම්‍ය කලාපීය ඵලවට අතුරින් කාලීන මිළ දර්ශකයේ උපරි මයන් හා අවමයන් අතර වැඩිම වෙනසක් ඇත්තේ කැරට් සඳහා ය. මෙයින් පිළිබිඹු වන්නේ කැරට් වල සැසඳුමේ ඇති ප්‍රබල අස්ථාවර ස්වභාවය යි. අතිකුණු ඵලවට වර්ග හා සසඳන විට බීරිච්චිවල මිළ දර්ශකයේ කාලීන වෙනස ඉහළ මට්ටමක පවතී. මෙම ඵලවට මෙන් ම ලික්ස්

5 වන සටහන

තෝරා ගත් සෞඛ්‍ය කලාපීය වළඹවල මාසික සාමාන්‍ය සිඳිල වල*
 සහ කාලීන වල දර්ශක : 1965-1978 (වාර්ෂික සාමාන්‍යය = 100)

වළඹ වර්ගය	බෝව්		බීටරුව		ගෝවා		කැරට්		ලීක්ස්	
	විල (ශත)	කාලීන දර්ශකය	විල (ශත)	කාලීන දර්ශකය	විල (ශත)	කාලීන දර්ශකය	විල (ශත)	කාලීන දර්ශකය	විල (ශත)	කාලීන දර්ශකය
මාසය										
ජනවාරි	85.2	102.4	86.2	132.0	45.4	88.2	74.3	108.3	61.5	101.3
පෙබරවාරි	78.1	93.9	69.2	105.9	38.5	74.8	60.2	87.8	54.4	89.6
මාර්තු	78.5	94.4	50.5	75.3	41.9	81.4	59.9	87.3	50.9	83.9
අප්‍රේල්	75.1	90.3	53.1	81.3	47.8	92.8	70.8	103.2	56.0	92.3
මැයි	101.5	122.0	63.1	96.6	49.2	95.5	85.6	124.8	61.3	100.9
ජූනි	106.6	128.1	69.2	105.9	60.6	117.7	92.8	135.3	77.6	127.8
ජූලි	96.3	115.7	68.5	104.9	65.5	127.2	72.4	105.5	69.5	114.5
අගෝස්තු	88.2	106.0	56.9	87.1	51.5	100.0	61.7	89.9	57.4	94.6
සැප්තැම්බර්	71.0	85.3	57.5	88.1	52.3	101.6	51.2	74.6	53.6	88.3
ඔක්තෝබර්	68.1	81.9	51.7	79.2	58.2	113.0	52.3	76.2	51.6	85.0
නොවැම්බර්	72.6	87.3	68.4	104.4	53.6	104.1	59.6	86.9	64.3	105.9
දෙසැම්බර්	<u>83.0</u>	<u>99.8</u>	<u>88.7</u>	<u>135.8</u>	<u>53.6</u>	<u>104.1</u>	<u>82.9</u>	<u>120.8</u>	<u>70.3</u>	<u>115.8</u>
වාර්ෂික සාමාන්‍යය	<u><u>83.2</u></u>	<u><u>100.0</u></u>	<u><u>65.3</u></u>	<u><u>100.0</u></u>	<u><u>51.5</u></u>	<u><u>100.0</u></u>	<u><u>68.6</u></u>	<u><u>100.0</u></u>	<u><u>60.7</u></u>	<u><u>100.0</u></u>

මූලාශ්‍රය* : අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව.

6 වන සටහන.

තෝරා ගත් සෞම්‍ය කලාපීය ඵලවට්ටල කාලීන මිළ විචලනයේ විස්තරණය

ඵලවට්ටල වර්ගය	කාලීන දර්ශකය		දර්ශක අතර වෙනස
	අවම	උපරිම	
බෝංචි	81.9	128.1	46.2
බීටරුව	81.3	135.8	54.5
ගෝවා	74.8	127.2	52.4
කැරට්	74.6	135.3	60.7
ලීක්ස්	83.9	127.8	43.9

ද වචනු ලබන්නේ දිවයිනේ ප්‍රදේශ සුචි භ්‍රාන්ත වන අතර, සැපයුම අඩු මාසවල දී ඒවායේ මිළ විශාල වශයෙන් ඉහළ යයි. අනෙක් අතට බෝංචි සහ ගෝවා රටේ පළාති කිහිපයකම වචනු ලබන අතර, එහි සැපයුම ද වර්ෂය පුරා සාපේක්ෂ වශයෙන් තරමක් ස්ථාවරව පවතී. එමනිසා එම ඵලවට්ටල කාලීන මිළ දර්ශකයේ විස්තරණය මධ්‍යස්ථ තත්ත්වයක පවතී.

5 වන සිතියමෙන් දැක්වෙන පරිදි දේශීය ඵලවට්ටල මිළ දර්ශකයේ විචලනය පිළිබඳ පොදු රටාවක් දැකිය නොහැකි ය. උදාහරණයක් ලෙස වම්බටු මිළ සුළි සිට ඔක්තෝබර් දක්වා සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, අනිකුත් මාසවල එම මිළ පහළ මට්ටමක පවතී. නවුන් පිපිඤ්ඤා මිළ සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක ඇත්තේ මැයි සිට නොවැම්බර් දක්වා මාස 7 ක් තුළ ය. වට්ටක්කා මිළ ජනවාරි මාසයේ සිට නොවැම්බර් දක්වා ඔටයෙන් ඉහළ නම්. මෙම ඵලවට්ටල මිළ දර්ශකයන්හි උපරිමයන් හා අවමයන් සිදු වන්නේ පහත සඳහන් මාස වල යි.

වම්බටු	..	අගෝස්තු (120.9) සහ මැයි (73.6)
පිපිඤ්ඤා	..	ඔක්තෝබර් (116.2) සහ ජනවාරි (78.8)
බෝංචි	..	සුළි (116.7) සහ ජනවාරි (82.1)
වට්ටක්කා	..	නොවැම්බර් (134.4) සහ ජනවාරි (71.2)
පතෝල	..	ජූනි (124.1) සහ සැප්තැම්බර් (83.5)

පිපිඤ්ඤා, බෝංචි සහ වට්ටක්කා යන ඵලවට්ටල මිළෙහි අවමයන් ජනවාරි මාසයේ දී ම සිදු වීම සැලකිය යුතු කරුණකි. මෙයින් පෙන්නුම් වේ සියලු වර්ග විශාල තොග සහිතව එක වර වෙළඳ පොලට පිවිසීමෙන් ඒවායේ මිළ ඉතා පහළ මට්ටමක වැටෙන බව යි.

1 පහත සඳහන් ප්‍රකාශනය බලන්න. අබේසේකර සහ සේනානායක (1974).

7 වන සටහන.

තෝරා ගත් දේශීය චළච්චල මාසික සාමාන්‍ය සිල්ලර මිළ* සහ කාලීන මිළ දර්ශක
 1965-1978 (වාර්ෂික සාමාන්‍යය = 100.)
 චළච්ච වර්ගය, මිළ සහ කාලීන දර්ශකය

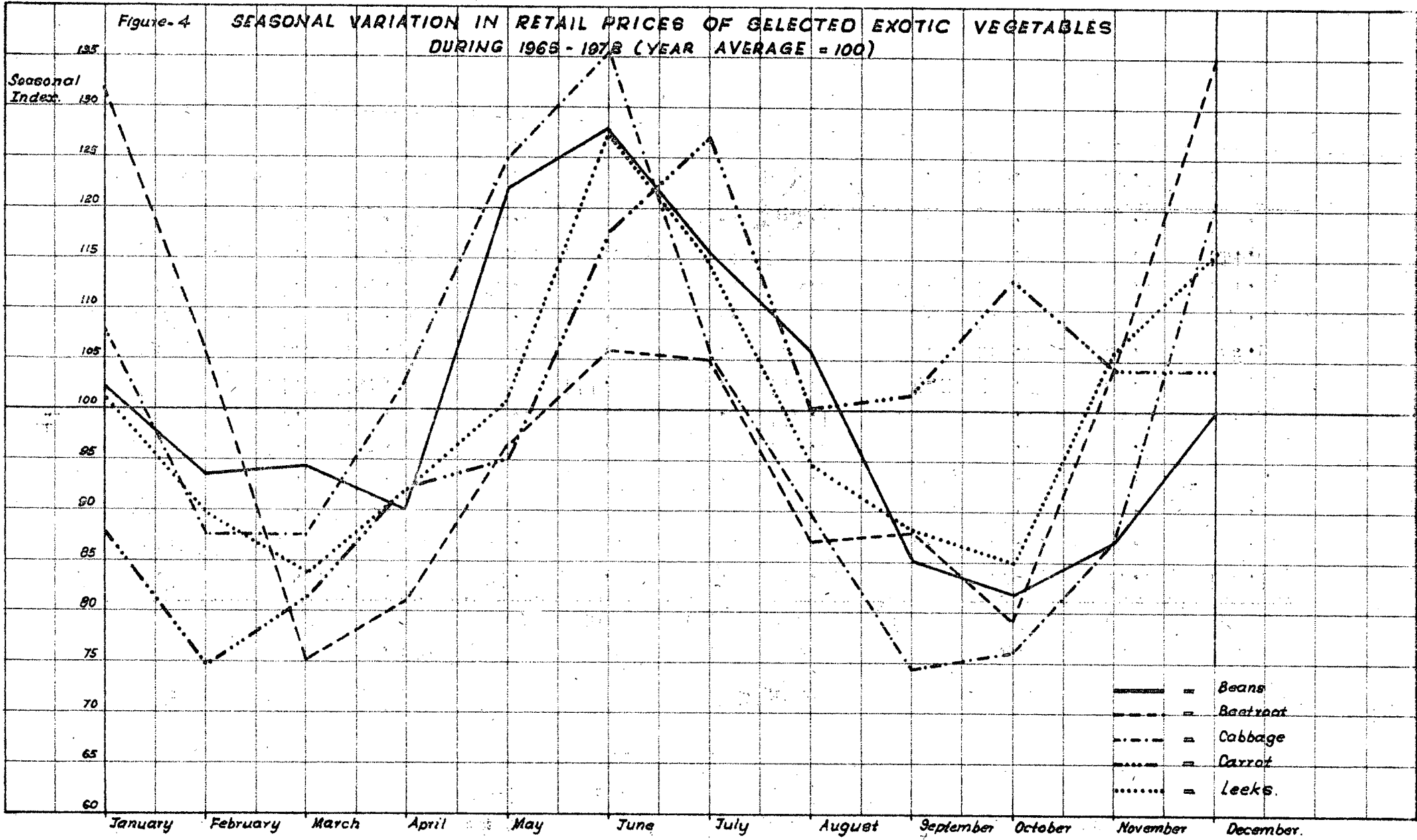
මාසය	වච්චචච		පිපිච්ච		ච්චචච		වච්චචච		පතෝච	
	මිළ (ගන)	කාලීන දර්ශකය	මිළ (ගන)	කාලීන දර්ශකය	මිළ (ගන)	කාලීන දර්ශකය	මිළ (ගන)	කාලීන දර්ශකය	මිළ (ගන)	කාලීන දර්ශකය
ඡනචාරි	47.0	99.4	21.9	78.8	41.8	82.1	26.9	71.2	41.5	105.1
පෙබරචාරි	39.3	83.1	24.5	88.1	46.1	90.6	27.5	72.8	35.0	88.6
මාර්ච	43.4	91.8	27.2	97.8	52.7	103.5	30.7	81.2	37.3	94.4
අප්‍රේච්	44.2	93.4	26.8	96.4	50.1	98.4	32.9	87.0	36.0	91.1
මැයි	34.8	73.6	27.8	100.0	53.4	104.9	34.9	92.3	42.7	108.1
ජූනි	47.3	100.0	29.9	107.6	58.6	115.1	36.5	96.6	49.0	124.1
ජූලි	51.7	109.3	30.9	111.2	59.4	116.7	41.5	109.8	37.0	93.7
අගෝස්තු	57.2	120.9	27.4	98.6	49.5	97.2	43.8	115.9	33.8	85.6
සැප්තැම්බර්	51.3	108.5	30.4	109.4	49.8	97.8	47.0	124.3	33.0	83.5
ඔක්තෝබර්	51.3	108.5	32.3	116.2	46.3	90.9	50.8	134.4	40.1	101.5
නොවැම්බර්	44.5	94.1	30.0	107.9	54.1	106.3	44.6	117.9	47.8	121.0
දෙසැම්බර්	49.3	104.2	24.9	89.6	48.4	95.1	35.9	94.9	40.9	103.5
වාර්ෂික සාමාන්‍යය	47.3	100.0	27.8	100.0	50.9	100.0	37.8	100.0	39.5	100.0

මූලාශ්‍රය : අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව.

Figure-4

SEASONAL VARIATION IN RETAIL PRICES OF SELECTED EXOTIC VEGETABLES
DURING 1965 - 1973 (YEAR AVERAGE = 100)

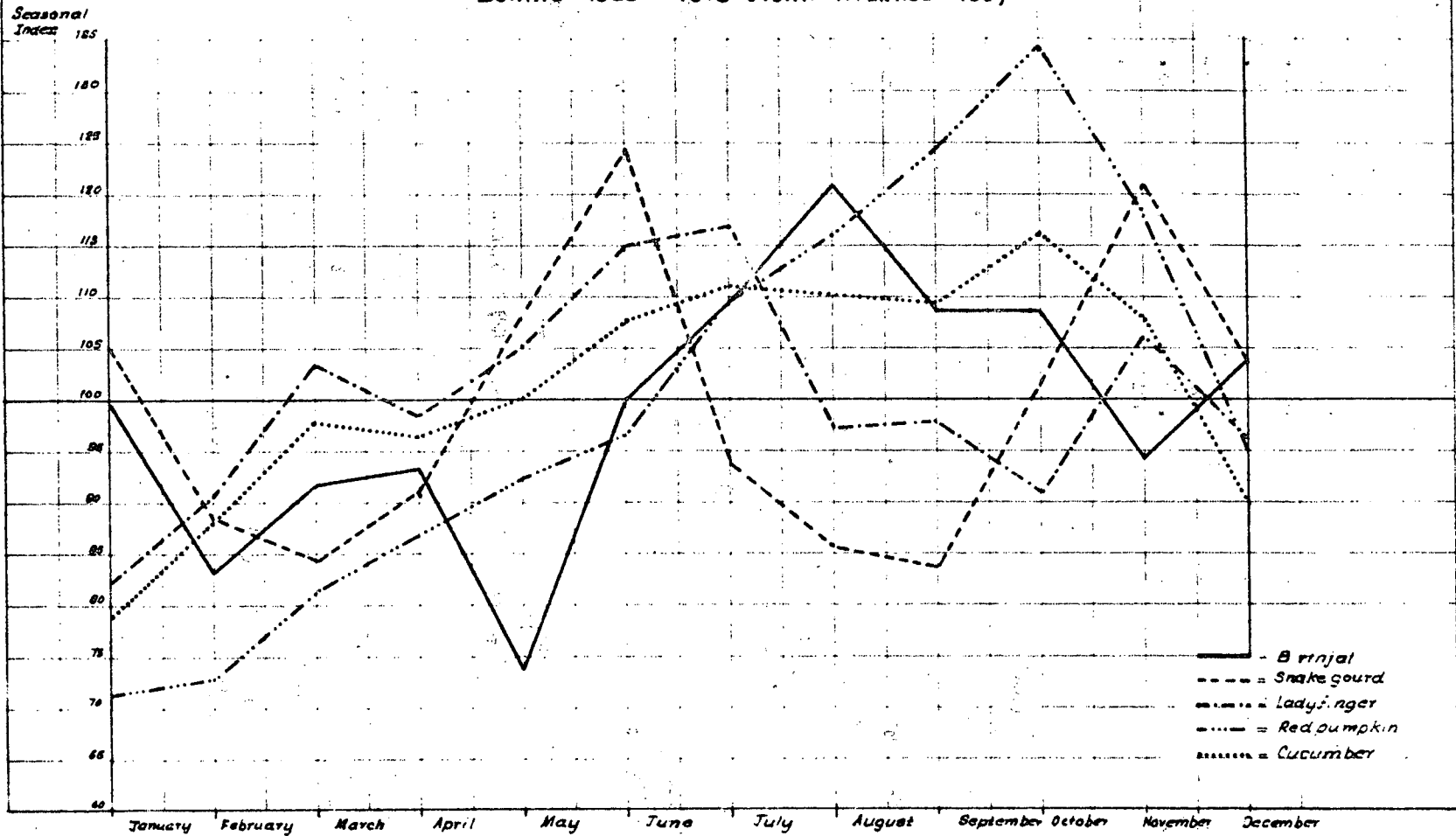
Seasonal Index

- Beans
- - - Beetroots
- . - . Cabbage
- - - Carrot
- Leeks

Figure - 5

SEASONAL VARIATION IN RETAIL PRICES OF SELECTED INDIGENOUS VEGETABLES DURING 1965 - 1978 (YEAR AVERAGE = 100)

23

චළච්චල වර්ගය	කාලීන දර්ශකය		දර්ශක අතර වෙනස
	අවම	උපරිම	
වම්බු	73.6	120.9	47.3
පිපිඤ්ඤා	78.8	116.2	37.4
බණ්ඩක්කා	82.1	116.7	34.6
වට්ටක්කා	71.2	134.4	63.2
පතෝල	83.5	124.1	40.6

සෞම්‍ය කලාපීය චළච්චල වර්ග හා සසඳන විට පිපිඤ්ඤා, පතෝල හා බණ්ඩක්කා යන චළච්චල වර්ගවල කාලීන මිල විස්තාරණය එතරම් ඉහළ මට්ටමක නොපවතී. උඩරට තෙත් කලාපය හැරුණු විට රටේ අතිකුණු පළාත් සියල්ලකම පාහේ මෙම දේශීය චළච්චල වර්ග වචනු ලබන අතර, වර්ෂය පුරා වඩාත් ස්ථිර සැපයුමක් ඇත. වම්බු දිවයිනේ සැම පළාතකම පාහේ වචනු ලැබූව ද, සමහර මාස වල දී සැපයුම ඉතා සීමා සහිත වේ. මෙම චළච්චල වර්ග හතර සාපේක්ෂ වශයෙන් දිගු කාලීන හෝග ය. එනම් ; එක් වරක් වගා කළ විට අස්වැන්න නෙලීම මාස 06 සිට 08 දක්වා කාලයක් තිස්සේ කළ හැකි ය. එහෙත් වට්ටක්කා වල සීමිත සැපයුම වැඩි වශයෙන් වියළි කලාපයේ හේත් වලින් හා යාපන අර්ධ ද්වීපයෙන් පැමිණෙන බැවින් විශාල මිල විස්තාරණයක් දක්නට ලැබේ. මෙම හෝගයේ අස්වැන්න අධික කාලය දෙසැම්බර් සිට අප්‍රේල් දක්වා මාස 05 කට පමණ සීමා වේ.

ඉහතින් සාකච්ඡා කරන ලද කාලීන මිල විචලනයාවන් ඒ ඒ චළච්චල වර්ග වෙළඳ පොලට පැමිණෙන ප්‍රධාන මාරුවලට අනුකූල වේ. එහෙත් ඒ ඒ අවුරුදු ගත් විට අයහපත් කාල ගුණය හා වෙනත් එවැනි බාහිර හේතූන් නිසා මෙම මිල විචලන රටාව වෙනස් විය හැකි ය.

මෙම අධ්‍යයනයේ දී අප ගේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ මිලෙහි කාලීන විචලනයාවය විශ්ලේෂණය කිරීම නොවේ. කාලීන විචලනයාවය වඩාත් සම්බන්ධ වී ඇත්තේ ඒ ඒ චළච්චල වර්ගවල නිෂ්පාදන රටාව තීරණය කරන පාරිසරික හා දේශගුණික සාධකයන්ට ය. එහෙයින් අප ගේ අධ්‍යයනය මූලික වශයෙන් යොමු වන්නේ චළච්චල මිලෙහි වැඩි වන උපතතිය, ඉහළ මිල මට්ටම සහ මිල ව්‍යුහය පිළිබඳ ආර්ථික සාධකයන් කෙරෙහි ය.

තෙවන පරිච්චේදය

උපන්‍යාසයන් : එළවලු වීළ කෙරෙහි බලපාන සාධක හඳුනා ගැනීම.

අප ගේ මූලික උපන්‍යාසය නම් එළවලු වල ඇතරු පවතින ඉහළ වීළ මට්ටම සහ ඒවායේ වැඩි වන උපන්‍යාස සඳහා හේතු වන්නේ ගොවිපල සැපයුම, අලෙවිය හා පාරිභෝගික ඉල්ලුමට සම්බන්ධ සාධක බව යි. මෙම එක් එක් සාධක වලට සම්බන්ධ උපාංග කෙටියෙන් පහත දැක්වේ. මෙහි වීළහ පරිච්චේද වලින් මේ උපන්‍යාසයන් සියල්ල විශාල කිරීමට අදහස් කෙරේ.

3.1 ගොවිපල මට්ටමේ දී සැපයුමට සම්බන්ධ කරණු.

එළවලු වීළෙහි වැඩි වන උපන්‍යාස හා ඇතරු පවතින ඉහළ වීළ මට්ටම සඳහා බලකා ලබන කාල සීමාව තුළ දී එළවලු සැපයුමේ අඩුවීම (ඉල්ලුම නොවෙනස්ව තිබේ) නිසා සිදු විය හැකි ය. එමෙන් ම මුළු සැපයුම නොවෙනස්ව තිබේ ඉල්ලුම වැඩි වේගයකින් ඉහළ යාම නිසා ද එය සිදු විය හැකි ය. කෙසේ වුව ද, එක්කෝ එළවලු සැපයුමේ අඩුවීමක් නැතිවීමට එය නොවෙනස්ව පැවතීමක් පසුගිය දශකය තුළ සිදු වී ඇති බව හේ යයි. මේ තත්ත්වය හේතු කීපයක් නිසා ඇති විය හැකි ය. ප්‍රධාන හේතු පහත දැක්වේ.

(අ) එළවලු වලට වඩා වැඩි ලාභයක් ගෙන දෙන අනිකුත් ආහාර හෝ වගා කිරීම සඳහා මෙතෙක් එළවලු වගා කෙරුණු මුළු බිම්මක් කොටසක් යොදා ගැනීම නිසා එළවලු වගාවට යෙදුණු බිම් ප්‍රමාණය අඩු වූවා විය හැකි ය. අර්තාපද, කවිපි, මිරිපි, මුංඇට, රතු ලුණු, ඉරිඟු, රට කපු, වැනි හෝ ගෙඩි සඳහා වෙළඳ පොලේ වීළ ඉහළ යාම නිසා කලින් එළවලු වගා කළ ගොවීන් ඉහත කී හෝ වැඩිමට පෙළඹීමෙන් මෙය සිදු විය හැකි ය. මෙතෙක් දේශීය එළවලු වර්ගවල මුළු නිෂ්පාදනයෙන් විශාල කොටසක් නිපද වූ වියළි කලාපයේ හේන් වගාවන්, වාරිමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපාර යටතේ වී වගාවට හෝ ස්ථිර ගොඩ බිම් වගාවට යෙදීම මගින් ද එළවලු වගාවට යට වූ මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය අඩු වීමට පුළුවන.

(ආ) නිෂ්පාදන වියදම ඉහළ යාම නිසා ගොවිපල අවස්ථාවේ සැපයුම වීළ ද ඉහළ ගොස් තිබිය හැකි ය. ඉඩම්, ශ්‍රමය, බීජ වර්ග, පෝර, කෘෂි රසායන ආදී එළවලු වගාවට අවශ්‍ය යෙදවුම්වල වීළ ද, පසුගිය වසර 4-5 ඇතුළත වැඩිවීම නිසා නිෂ්පාදන වියදම් ඉහළ ගොස් තිබේ.

(ඇ) ඉහත කී යෙදවුම් ලබා ගැනීමේ දී ගොවීන්ට මුහුණ පෑමට සිදු වන නොයෙකුත් දූෂිතරතා මගින් ද, ගොවිපල මට්ටමේ එළවලු සැපයුම වැඩි කිරීමේ දී සිටුන් අධෛර්යයට පත්

කරවනු ලැබීමට ඉඩ තිබේ.

3.2 අලෙවියට සම්බන්ධ කරුණු.

අධික ඵලවට වීළ, අලෙවි පද්ධතියේ පවතින වෙළඳ පල අපූර්ණතාවන් ගේ හා අකාර්යක්ෂමතා වන් ගේ ප්‍රතිඵලයක් වීමට ද පුටුවන. අලෙවි පද්ධතියට පරිබාහිර හේතූන් නිසා අලෙවි සිය දළ වැඩිවීම මගින් ද, ඵලවට වීළ ඉහළ යාම සිදු වේ. මෙම හේතූන් වැඩිදුර විශ්ලේෂණය කිරීම අවශ්‍ය ය. මෙහි දී පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරේ.

(අ) ඵලවට වීළ තීරණය වීම ඉල්ලුම හා සැපයුම අනුවම සිදු වේ ද? එසේ නැත්නම් එයට බලපාන අමතර සාධක තිබේ ද? මේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සැපයීමේ අදහසින් අලෙවි පද්ධතිය වීළ තීරණය වීමේ ක්‍රියාවලිය හා වීළ කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳ සමාලෝචනා යක් කෙරෙනු ඇත.

(ආ) ප්‍රවාහනය, ඇසුරුම් හා බැඳී පැවිච්චි ආදිය සඳහා වන අලෙවි වියදම් ඉහළ නැගීමට බලපාන නියම හේතු තිබිය හැකි ය. සැබැවින් ම, මෑත වර්ෂවල දී ඉන්ධන වීළ, ශ්‍රම වියදම්, ඇසුරුම් වීළ, වෙළඳ පල කුලී හා බදු යනාදිය ඉහළ ගොස් ඇත. එහෙයින් ඵලවට වල සිලිලර වීළ ද වැඩි වී තිබේ. මේ එක් එක් වියදමේ ඉහළ යාම ඵලවට වීළ වැඩිවීමකට බල පාන්නේ කෙසේ ද යන්න විග්‍රහ කිරීම අවශ්‍ය ය.

(ඇ) වෙළඳුන් හෝ ආයතන හෝ ස්වල්පයක් විසින් තරඟය සීමා කිරීමේ මාර්ගයෙන් අතිප්‍රාමාණික ලාභ ඉපදවීමට තුඩු දෙන අන්දමේ වෙළඳ පල අපූර්ණතාවන් (ප්‍රථමික, තොග හා සිලිලර වෙළඳ පල) පරීක්ෂා කිරීම මෙහි තවත් අරමුණකි. එකී අපූර්ණතාවන්ට තුඩු දෙන හේතූන් හා එමගින් වෙළඳුන් විසින් වීළ තීරණය කරනු ලබන ආකාරය ද විග්‍රහ කෙරේ.

(ඈ) ඵලවට අලෙවියේ දී රාජ්‍ය අංශයේ මැදිහත් වීමේ ස්වභාවය, ප්‍රමාණය හා සාර්ථකත්වය සහ ඵලවට වීළ පිළිබඳව ඉන් සිදු වී ඇති බලපෑම ද විමසා බලනු ලැබේ.

(ඉ) අරින් ඵලවට වශයෙන් දේශීය වෙළඳ පලට පිටියෙන ප්‍රමාණය හා සසඳන විට මුට නිෂ්පාදනයෙන් ඵලවට සකසීමේ හා වින් කිරීමේ ක්ෂමතාවයට යොදා ගන්නා ප්‍රමාණය තොසැලකිය යුතු තරම් ය. මේ කාර්යයන් සඳහා යොදා ගනු ලබන තක්කාලි, වට්ටක්කා අටපුහුල් වැනි ඵලවට වර්ගවල අවාරයන්හි දී ජවයේ ඵලවට එම කාර්යයන් කිසියම් බල පෑමක් කිරීමට ඉඩ තිබේ. එහෙයින් ඉන් දේශීය වෙළඳ පොලේ අරින් ඵලවටවල වීළට ඇති වන බලපෑම ඉතා පුටු නිසා එවැනි කාර්යයන් ගැන සාකච්ඡා කිරීමට අදහස් තො කරමු.

3.3 පාරිභෝගික ඉල්ලුම සම්බන්ධ කරුණු.

හේතූන් කිහිපයක් නිසා පසුගිය දශකය ඇතුළත දී එළවලු සඳහා පාරිභෝගික ඉල්ලුම වැඩි වී තිබේ. වැඩි වන ඉල්ලුමක් ඇති හා අඩු වන හෝ නොවෙනස් සැපයුමක් ඇති අවස්ථාවක විළු ඉහළ යාම අනිවාර්යයෙන් සිදු වන්නකි. ඉල්ලුම වැඩිවීම සඳහා බලපෑමක් ඇති තළ හැකි ප්‍රධාන සාධක පහත දැක්වේ.

- (අ) මුළු ජනගහණයේ වැඩිවීම හා එහි ව්‍යුහයේ ඇති වූ වෙනස්කම්, එළවලු සඳහා මුළු ඉල්ලුම වැඩිවීමට බලපෑ එක් ප්‍රධාන හේතුවක් විය හැකි ය.
- (ආ) මාංශ, මස්, කරවල, බිත්තර, මුඳු, කවිපි, පරිප්පු, අරිතාපල් ආදී එළවලු වෙනුවට ආදේශ කළ හැකි ද්‍රව්‍යයන් හේ විළු ඉහළ යාම හා සැපයුම අඩුවීම අනුව බලන විට සාමාන්‍ය පාරිභෝගිකයන් හට එළවලු තවමත් ලාභදායී වූ බැවින් වැඩි වැඩියෙන් එළවලු පාරිභෝජනයට සිටුන් පෙළඹවීම නිසා ද එළවලු සඳහා මුළු ඉල්ලුම ඉහළ ගොස් තිබිය හැකි ය.
- (ඇ) පාරිභෝගිකයන් හේ මූර්ත ආදායම ඉහළ නැගීම එහිත් ද එළවලු සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ ගොස් තිබේ. කලින් පවත්වන ලද සමහර අධ්‍යයනයන්ට අනුව විළුමත් වඩා වැදගත් බලපෑමක් ඒක පුද්ගල මූර්ත ආදායම එහිත් එළවලු ඉල්ලුමට ඇති වේ. තවදුරටත් ඒක පුද්ගල මූර්ත ආදායම් ඉහළ යන විට දේශීය එළවලු වර්ගවලට වැඩියෙන් සොමා කලාපීය එළවලු ඉල්ලුම් කිරීමට පාරිභෝගිකයන් රුචියක් දක්වන බව ද පෙන්වා දී තිබේ!
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ව්‍යාපාරයේ ව්‍යාප්තිය සමඟ සංචාරක හෝටලු, මහින් තක්කාලි, කැරට්, පිපිස්සා වැනි එළවලු වර්ග කිහිපයක මුළු නිෂ්පාදනයෙන් කොටසක් ඉහළ විළු ගෙවා ලබා ගන්නා බව පෙනී යයි. එහෙත් සාමාන්‍ය වෙළඳ පලේ එළවලු විළු සඳහා එක් ඇති වන ප්‍රතිච්ඡාදන නොසැලකිය යුතු තරම් ය.
- (ඉ) එන අතින් සමහර ආයතන වැද පෙරදිග රටවලට එළවලු අපනයනය කිරීමට ද පටන් ගෙන ඇත. (එම එළවලු වර්ගවල අවාරයේ දී ඒවායේ විළුම එක් කිසියම් බලපෑමක් ඇති වීමට හැකි නමුත්) එලෙස අපනයනය කරනු ලබන ප්‍රමාණයන් දේශීය වෙළඳ පොලේ එළවලු විළුම පොදුවේ වැදගත් බලපෑමක් කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නොවේ. එමනිසා එළවලු සකස් කිරීමේ කටයුතු හා සංචාරක ව්‍යාපාරය මෙන් ම

1 Gunawardana, P.J. (1977) Towards the Estimation of Supply and Demand Functions for Vegetables in Sri Lanka, Unpublished MA Thesis, ANU, Canberra.

එළවලු අපනයන ව්‍යාපාරය ද අප ගේ විශ්ලේෂණයෙන් බැහැර කරනු ලැබේ.

සිවුචන පරිච්චේදය මගින් ගොවිපල මට්ටමේ දී සැපයුමට සම්බන්ධ කරනු එළවලු මිලට බලපාන
ආකාරය සාකච්ඡා කෙරේ.

සිවුවන පරිච්ඡේදය

ගොවිපල වට්ටවේ චළවටි සැපයුම හා ඒවායේ මිළ

4.1 පසුබිම

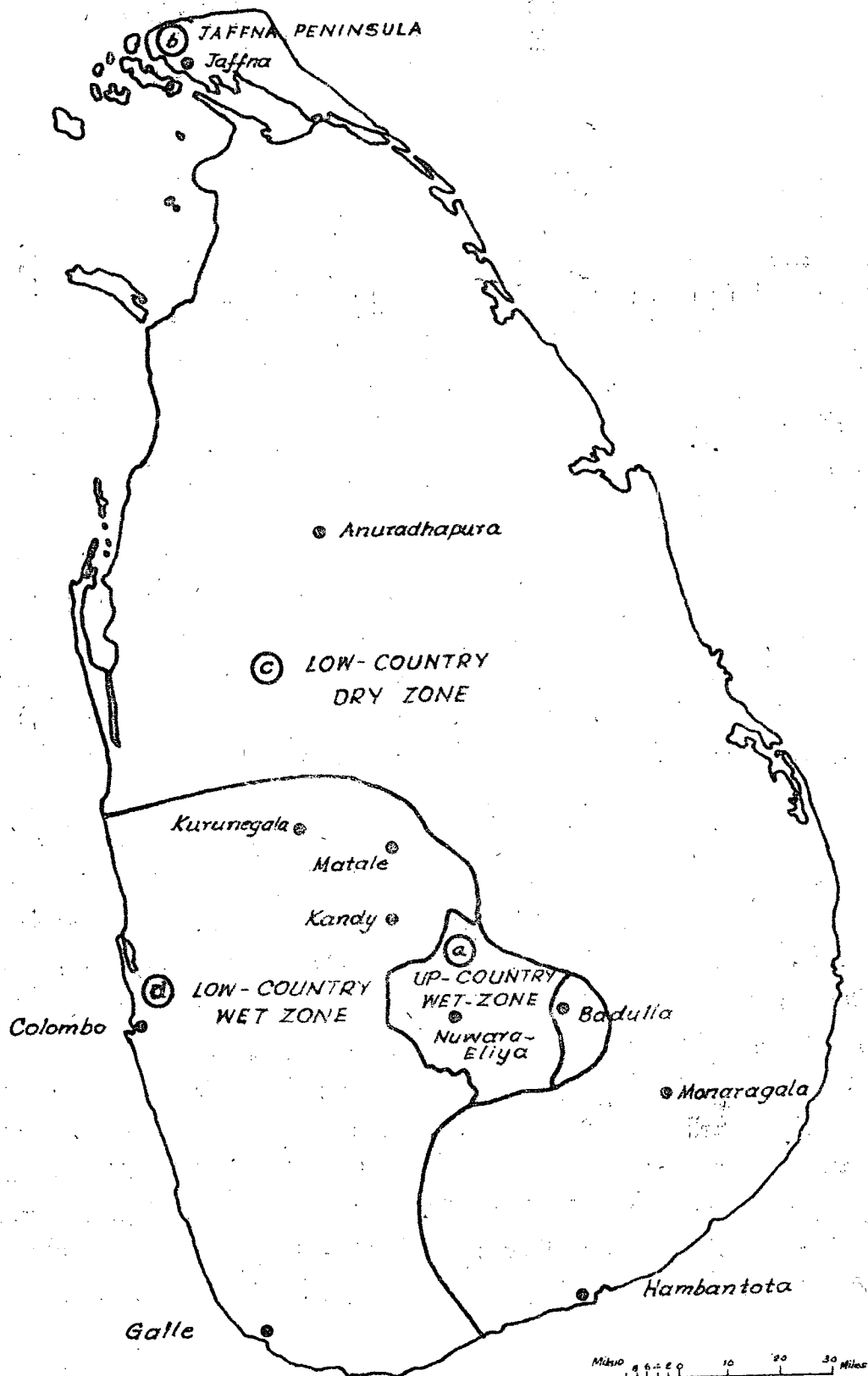
(1) ශ්‍රී ලංකාවේ චළවටි වගාව.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය මූලික වශයෙන් කෘෂිකර්මය මත රඳා පවතී. රටේ කෘෂිකාර්මික ආර්ථිකය සම්ප්‍රදායික වශයෙන් (I) වැවිලි (වතු) අංශය හා (II) දේශීය හෝ කුඩා ගොවි අංශය ලෙස කොටස් දෙකකට බෙදා ලැබේ. වතු අංශය කැප වී ඇත්තේ තේ, රබර් හා පොල් නිෂ්පාදනයටත්, අනිකුත් ප්‍රධාන අපනයන හෝභව වගාවටත් ය. දේශීය අංශයෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් රට තුළ පාරිභෝජනය සඳහා ආහාර හෝභව හා සත්ව නිෂ්පාදන භාණ්ඩවත් නිපදවනු ලැබේ. දේශීය ආහාර නිෂ්පාදිත අංශයෙහි ප්‍රධාන හෝභව සහල් (වී) වන අතර, චළවටි නිෂ්පාදනයට ඊළඟ ස්ථානය හිමි වේ.

සාමාන්‍යයෙන් චළවටි ශ්‍රී ලංකාවේ සියළුම ප්‍රදේශවලම පාහේ වැවෙනු දක්නට ලැබේ. එහෙත් සමහර චළවටි වර්ග නිශ්චිත ප්‍රදේශ කිහිපයකට සීමා වේ. මෙලෙසින් බලන කළ කෘෂි දේශ ගුණිත තත්ත්වයන් මේ ප්‍රාදේශික වෙනස්කම් අනුව චළවටි නිපදවනු ලබන ප්‍රධාන කලාප 4 ක් ප්‍රථම වශයෙන් හඳුනා ගත හැකි ය. මෙම කලාප නම් (අ) උඩරට තෙත් කලාපය (ආ) යාපනය අර්ධ ද්වීපය (ඇ) වියළි කලාපය හා (ඈ) පහත රට තෙත් කලාපය යි. (6 වන පිටියට බලන්න).

ශ්‍රී ලංකාවේ වැවෙන චළවටි සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් ප්‍රධාන වර්ග දෙකකට කොටස් කර දක්වනු ලැබේ. එනම් (අ) උඩරට හෝ සොමය කලාපීය චළවටි හා (ආ) පහතරට හෙවත් දේශීය චළවටි වශයෙනි. උදාහරණ ලෙස ගෝවා, කැරට්, බීටරුට්, බෝච්චි, ලීක්ස්, තක්කාලි හා රාඬු සොමය කලාපීය චළවටි වන අතර, වච්චු, අඹ කෙසෙල්, බණ්ඩක්කා, පිපිඤ්ඤා, වට්ටක්කා අඹ පුහුල්, පතෝල, කරවිල ආදිය දේශීය භාණ්ඩ වැටේ. අවුරුදු 10 කට පමණ පෙර මෙම චළවටි වර්ග කොටස් දෙක වැවෙන ප්‍රදේශවල ද පැහැදිලි වෙනස්කම් දක්නට හිමිණ ද, වර්තමානයේ දී මේ සියළුම චළවටි වර්ග සියළුම ප්‍රදේශවල වචනු දක්නට ලැබේ. එම නිසා වර්තමාන තත්ත්වය අනුව බලන විට 'උඩරට චළවටි' හා 'පහතරට චළවටි' වශයෙන් වර්ග කිරීම තේරුම්කර නැති බෙදීමක් බව පෙනී යයි. එහෙත් මෙම චළවටිවල ප්‍රභවය අනුව වර්ග කිරීම වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් බැවින් 'සොමය කලාපීය' හා 'දේශීය' වශයෙන් කොටස් කර ඇත්වීම මෙම වාර්තාවේ දී දිගටම අනුගමනය කරනු ලැබේ.

Figure 6. SRILANKA: MAJOR VEGETABLE PRODUCING ZONES.

සෞඛ්‍ය කලාපීය ඵලවට ප්‍රධාන වශයෙන් ම වැටෙන්නේ නුවරඑළිය, බදුල්ල, මහනුවර සහ මාතලේ වැනි කඳුකර දිස්ත්‍රික්කයන්හි ය. එහෙත් මෙම ඵලවට සමහරක් යාපන අර්ධ ද්වීපයේ මෙන් ම සමහර වියළි කලාපීය දිස්ත්‍රික්කවල ද වගා කරනු ලැබේ. මෙයට මූලික හේතුව වන්නේ පසේ හා දේශගුණික තත්ත්වයන් ගේ යෝග්‍යතාව යි. මෙවැනි සෞඛ්‍ය කලාපීය ඵලවට වර්ග යල-මහ හේදයක් නැතිව වසර පුරාම වගා කරනු ලැබුව ද, වඩා ඉහළ නිෂ්පාදිතයන් දක්නට ලැබෙන්නේ යල කන්නයේ ය. එනම් මාර්තු, අප්‍රේල්, මැයි, සප්තැම්බර් හා සික්තෝබර් යන මාසවල දී ය. මෙවැනි ඵලවට වර් වැටීම සඳහා සුක්ෂ්ම අවධානය මෙන් ම, වැඩි දියුණු කළ බීජ වර්ග, රසායනික පෝර, කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය හා පාලනය කළ හැකි වාරිමාර්ග ජලය ද අවශ්‍ය වේ.

දේශීය ශාඛයට අයත් ගෙඩි ඵලවට වර්ග වැඩි වශයෙන් ම වගා කරනු ලබන්නේ පහත රට වියළි කලාපීය හේන්වල, පහත රට තෙත් කලාපයේ සහ යාපන අර්ධ ද්වීපයේ ය. මෙම ඵලවට වල නිෂ්පාදිතයන් වැඩි කොටස දක්නට ලැබෙන්නේ ජල-අගෝස්තු සිට පෙබරවාරි-මාර්තු දක්වා දිවෙන මහ කන්නයේ දී ය. අස්වැන්න උපරිම වන්නේ ජනවාරි හා පෙබරවාරි යන මාසවල දී ය. පහත රට තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශවල ප්‍රධාන නිෂ්පාදන වාරය වන්නේ සාමාන්‍යයෙන් අප්‍රේල් සිට අගෝස්තු දක්වා පැතිරෙන යල් කන්නය යි. නමුත් මහ කන්නයේ වියළි කලාපීය හේන් ඵලවට වගාව ගැන සලකා බලන විට, පහත රට තෙත් කලාපීය ඵලවට නිෂ්පාදිතය ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයක් වේ. යාපනයේ ද, ප්‍රධාන ඵලවට වාරය යල් කන්නය වේ. එම කන්නය සාමාන්‍යයෙන් ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා විහිදේ. වියළි කලාපය හැර අනිකුත් නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවල වී වගා කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ජලය නොමැති යල් කන්නයේ දී ගොඩ ඉඩම්වල මෙන් ම කුඹුරු වල ද ඵලවට වගා කරනු ලැබේ. එම ප්‍රදේශවල මහ කන්නයේ දී කුඹුරුවල වී වගාව ද, ගොඩ ඉඩම්වල ඵලවට වගාව ද කරනු ලැබේ. වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල යල් කන්නයේ ඵලවට නිෂ්පාදිතය ඉතා කුඩා වන අතර, එය ද වැඩි වශයෙන් ම දක්නට ඇත්තේ මාරි මාර්ග ජලය තිබෙන ගොවි ජනපද වල යි. හේන් ඵලවට වගාව විශේෂ ලක්ෂණයන් ගෙන් යුක්ත වේ. මෙහි දී ඵලවට වර්ග කිහිපයක් ම වෙනත් ධාන්‍ය හා මාෂ භෝග වර්ග කිහිපයක් සමඟ වගා කරනු ලැබේ. හේන් වගාවේ දී බිම් සකස් කිරීම සිදු වන්නේ ඉතා අඩුවෙන් වන අතර වල් තෙලීම, පෝර යෙදීම ආදිය දක්නට නොමැති තරම් ය. වර්ෂාපතනය අවිනිශ්චිත වීම මෙයට බලපාන ප්‍රධාන හේතුව යි.

දේශීය කොළ ඵලවට (කිර) පෝෂ්‍ය ගුණයෙන් සාරවත් වුව ද, අතික් ඵලවට වර්ග හා සසඳන විට ඒවායේ මුට නිෂ්පාදිතයෙන් වෙළඳ පලට පිටියෙනුයේ ඉතා සුඛ අනුපාතයකි. වාණිජ පදනමක් මත මෙම ඵලවට වගා කිරීම බහුල වශයෙන් සීමා වී ඇත්තේ කොළඹ නගරය හා ඒ අවට ප්‍රදේශවලට යි. නගරය ප්‍රසාරණය වීමේ හේතුවෙන් කිර වගාවට යට වුණු මුට බිම් ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් අඩු වී යාමක් දක්නට ලැබේ.

දේශීය අලු වළවට වර්ග වශයෙන්, බහල සහ අනිකුත් දේශීය අලු වර්ග රාශියකින් සමන්විත වේ. මෙවන් වැඩි වශයෙන් වගා කෙරෙන්නේ වියළි කලාපයේ සහ පහත රට තෙත් කලාපයේ ප්‍රදේශවල යි. මෙහි දී වාර අවාර වෙනසක් දක්නට නොලැබේ. වර්තමානයේ දී මෙවැනි අලු වර්ග ද්විතියක ආහාරයක් වශයෙන් පාරිභෝජනය කරනු ලබන අතර මෑත අතීතයේ දී විශේෂයෙන් ගම්බද ජනතාව විසින් මෙවන් වලට ප්‍රධාන ආදේශකයක් වශයෙන් යොදා ගන්නා ලදී.

(II) වළවට නිෂ්පාදනය පිළිබඳ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය.

වළවට පරිභෝජනය වැඩි කිරීමේ පරමාර්ථය ඇතිව සිය වාර්ෂික නිෂ්පාදන වැඩි පිළිවෙලෙන් (කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාත්මක වැඩ සටහන) වළවට නිෂ්පාදනය නංවාලීම සඳහා රජය විසින් වැදගත් ස්ථානයක් දෙනු ලබයි.

1958 තරම් කාලයක සිට කෘෂිකර්ම හා ආහාර අමාත්‍යාංශය මගින් පිළියෙළ කරන ලද කෘෂි කාර්මික සැලසුම් හා සංවර්ධන යෝජනාවල මේ පිළිබඳ විවිධ ප්‍රතිපත්තිමය පියවර නිර්දේශ කොට තිබේ. වළවට වගාව කලාපීය පදනමක් යටතේ දියුණු කිරීමේ වැදගත්කම 1958 දී රජය පහත සඳහන් පරිදි හඳුනා ගෙන තිබේ.

පරවේ විවිධ පළාත්වල ඇති විශේෂිත දේශගුණික තත්ත්වයන්ට අනුව හා පසේ යෝග්‍යතාවයට ගැලපෙන පරිදි වළවට වගා කිරීම කලාප අනුව දියුණු කිරීම සුදුසු දැයි සොයා බලන ලදී. කිසියම් විශේෂිත කලාපයක වගා කිරීම සඳහා ඉතාම සුදුසු වළවට වර්ග නිශ්චය කිරීම පිණිස, ඒ ඒ වළවට වර්ග සඳහා යෝග්‍ය වන පස් හා දේශගුණික තත්ත්වයන් පිළිබඳව විද්‍යාත්මක ගවේෂණයක් කිරීම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.¹

මේ හැරුණු විට රජයේ ගොවිපලවල් සහ සාමූහික හා සමුපකාර සංවිධාන පිහිටුවීම මගින් වළවට නිෂ්පාදනය සැලසුමකට අනුව දියුණු කිරීමටත්, විධිමත් අලෙවි පහසුකම් හා මිළ ස්ථානකරණයටත් 1958 කෘෂිකාර්මික සැලැස්ම මගින් යෝජනා කරන ලදී. මූල්‍යමය පහසුකම්, වැඩි දියුණු බීජ වර්ග, ප්‍රවාහණ හා ගබඩා පහසුකම් වඩා යෝග්‍ය ශ්‍රේණි කිරීමේ හා ඇසිරීමේ ක්‍රම, අලෙවි තොරතුරු සහ පර්යේෂණ ආදී පහසුකම් සැපයීමේ වැදගත්කම ද මෙම සැලැස්මෙන් හඳුනා ගෙන තිබුණි.

මීට පසු වර්ෂවල දී බලයට පත් ආණ්ඩු වැඩි වශයෙන් නැඹුරු වී ඇත්තේ වළවට වගාව යටතේ ඇති බීජ ප්‍රමාණය වැඩි නොකොට නිෂ්පාදනය වැඩි කළ හැකි ක්‍රම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තින් දෙසටයි. මෙය පහත සඳහන් පරිදි වාර්තා කොට තිබේ.

¹ Ministry of Agriculture and Food, 1958, Agricultural Plan, First Report of the Ministry Planning Committee, pp. 229-242.

'..... (එළවට) නිෂ්පාදනය දියුණු කිරීමේ දී ගැටලුව වන්නේ වගාව යටතේ ඇති බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම නොවේ. වඩා අවශ්‍ය වී ඇත්තේ දැනට (එළවට) නිෂ්පාදනය කෙරෙන ප්‍රදේශය ස්ථාවරව පවත්වා ගනු ලබන අතර, අවුරුද්ද පුරා විවිධ එළවට වර්ග සැපයීමේ සම බරහාවක් ඇති කිරීම සඳහා නිෂ්පාදන රටාව වෙනස් කිරීම යි (එළවට සඳහා) වැඩි වන ඉල්ලුවට සරිලන අන්දමේ සැපයුමක් ඇති කිරීම සඳහා දැනට වගා කෙරෙන ප්‍රදේශයක් ප්‍රමාණවත් වන අතර, වඩාත් අවශ්‍ය වන්නේ එම ප්‍රදේශවල වගා කරන්නට දැනට තිබෙන පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සහ වඩාත් නවීන නිෂ්පාදන ක්‍රම පිළිබඳව හඳුන්වා දීම යි'

රටේ භූමි/ජනගහණ අනුපාතය ක්‍රමයෙන් අඩු වී ගෙන යන බැවින් එළවට වගාව සඳහා යොදා ගන්නා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට ඇති හැකියාව අඩු නිසා ඉහත සඳහන් පියවර යුක්තිසහගත වේ.

1971-77 කාලය සඳහා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය මගින් පිළියෙළ කරන ලද කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන සැලසුම් කෙටුම්පත (4 වන කණ්ඩය) මගින් එළවට නිෂ්පාදනය දියුණු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් යෝජනා දක්වා තිබේ.

- (අ) එළවට වගාව යටතේ ඇති භූමි ප්‍රමාණය ස්ථාවරව පවත්වා ගෙන යාම;
- (ආ) ගොවිපල මට්ටමේ දී එළවට අපතේ යාම් වැලැක්වීම.
- (ඇ) වඩා යෝග්‍ය වගා ක්‍රම හඳුන්වා දීමෙන් උසස් තත්වයේ බීජ වර්ග සැපයීම මගින් හා නිවැරදි අවස්ථාවේ දී අස්වැන්න නෙලා ගැනීම සඳහා ගොවීන් දිරිමත් කිරීම මගින් නිෂ්පාදනයේ තත්වය තාවාලිව;
- (ඈ) අවාරයේ එළවට වගා කිරීම ව්‍යාප්ත කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම.

ඉහතින් සඳහන් කරන ලද පියවර ම කෘෂිකාර්මික සැලසුම් සහ 1977 දී පිළියෙළ කරන ලද කෘෂිකාර්මික - ආංශික සැලැස්ම මගින් නිෂ්පාදනය සැලසුම් ගත කිරීමේ පවණක් නොව, යෙදවුම් හා නිෂ්පාදන අලෙවිය සහ ව්‍යාප්ති හා පර්යේෂණ සේවාවන් සැලසීම පිළිබඳව ඇති වැදගත්කම ද අවධාරණය කරනු ලැබේ.

එළවට වගාව සඳහා අවශ්‍ය යෙදවුම් බෙදා හැරීම කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව හා සමුපකාර මාර්ගයෙන් කරනු ලැබේ. එළවට අලෙවිය පිළිබඳව වැඩි වශයෙන් ම රජය මැදිහත් වන්නේ අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින්².

¹ Ministry of Agriculture and Food, Agricultural Development Proposals, 1966-70, pp. 243-259.

² එළවට අලෙවිය පිළිබඳ රජයේ මැදිහත් වීම, 5 වන පරිච්චේදයෙහි විස්තර වශයෙන් සාකච්ඡා කරනු ඇත.

චලවට වගාව සඳහා ව්‍යාප්ති සේවාවන් පවත්වා ගෙන යනු ලබන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් විසිනි. පහත සඳහන් රජයේ පර්යේෂණ ආයතන මගින් චලවට වගාව පිළිබඳ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයන් පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.

- 1. උඩරට තෙත් කලාපය .. සිතාවලිය
- 2. මැදරට තෙත් කලාපය .. ජේරාදෙණිය, කටුගස්තොට
- 3. පහතරට තෙත් කලාපය .. වල්පිට
- 4. වියළි කලාපය .. මහගුලප්පල්ලව

මෙම ජේදයේ සාරාංශය මෙසේ දැක්විය හැකි ය. චලවට වගාව පිළිබඳ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ වගාව යටතේ ඇති බිම් ප්‍රමාණය හැකි තාක් ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීමට අනුබල දෙන අතරම, නවීන වගා ක්‍රම හඳුන්වා දීම, වැඩි දියුණු කරන ලද බීජ වර්ග සහ අනිකුත් යෙදවුම් සැපයීම ආදිය මගින් නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනයේ තත්වය නංවාලීම යි. මෙම අරමුණ ඉටු කර ගැනීමේ ලා රජයේ නිශ්චිත කාර්යය වන්නේ වඩා හොඳ හා ප්‍රමාණවත් අලෙවි පහසු කළු, ව්‍යාප්ති සේවා හා පර්යේෂණ පහසුකම් සැපයීම යි.

4.2 චලවට වගා කරන බිම් ප්‍රමාණයේ හා නිෂ්පාදනයේ උපතනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කෙරෙන සියලුම චලවට වර්ගවලට අදාළ නිෂ්පාදනය හා බිම් ප්‍රමාණය පිළිබඳ කාල ශ්‍රේණි දත්ත ලබා ගැනීමේ අපහසුව නිසා රට තුළ වැඩියෙන් වගා කෙරෙන හා පාරිභෝජනය කරනු ලබන චලවට වර්ග 10 ක් සඳහා අප ගේ විශ්ලේෂණය සීමා කිරීමට සිදු විය.

බිම් ප්‍රමාණයේ හා නිෂ්පාදනයේ උපතනික් විග්‍රහ කිරීමේ දී සරල රේඛීය මෙන් ම වර්ගජ ශ්‍රිත ද උපයෝගී කර ගන්නා ලද නමුත් සංඛ්‍යාත විද්‍යාත්මක වශයෙන් වර්ගජ ශ්‍රිත විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵල නුසුදුසු වූ නිසා සරල රේඛීය ශ්‍රිත විශ්ලේෂණය මෙහි දී යොදා ගන්නා ලදී. මෙලෙස අප ගේ විශ්ලේෂණය සඳහා යොදා ගත් ශබ්දමය මාදිලිය පහත දැක්වේ.

- $Y = a + bt + e$
- Y = බිම් ප්‍රමාණයේ හෝ නිෂ්පාදනය
- t = කාල උපතනිය
- e = දෝෂ ලකුණ
- a = නියතය
- b = ඇස්තමේන්තු කළයුතු සංගුණකය

4.2.1 බිම් ප්‍රමාණයේ උපතති.

බිම් ප්‍රමාණය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද සම්කරණ 9 වන සටහනේ දැක්වේ. බෝංචි, කැරට්, ලික්ස් සහ වච්චු යන වළවම් වර්ගවල බිම් ප්‍රමාණය සෑහෙන අයුරින් ග්‍රහණ ගොස් ඇත. බීටරුට් හා වච්චක්කා වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණයේ උපතති සංගුණක ධනාත්මක වුව ද, ඒවා සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මකව වැදගත් නොවන අතර ගෝවා, පිපිණ්ණ, බණ්ඩක්කා සහ පතෝල යන වළවම්වල බිම් ප්‍රමාණයේ උපතති සංගුණක ඍණාත්මක වගෙන් නොවැදගත් අගයන් පෙන්වුම් කරයි. මේ නිසා අප විසින් සලකා බලනු ලබන කාල වේදය ඇතුළත මෙම වළවම් වර්ග වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණය අඩු වැඩිවීමක් නැතිව වලංගු පැවතියේ යයි කීම සාධාරණය. දේශීය වළවම් අතුරින් එක් වර්ගයක් පමණක් එහි බිම් ප්‍රමාණයේ සෑහෙන වැඩිවීමක් පෙන්වුම් කිරීම ද වැදගත් කරුණකි.

රජයේ ප්‍රතිපත්තිය වී ඇත්තේ අක්කර ප්‍රමාණය ස්ථාවර පවත්වා ගෙන ආදාම වැඩි කිරීම මගින් මුළු නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම නිසා අපට වඩාත් වැදගත් වන්නේ නිෂ්පාදනයේ සිදු වූ වෙනස් කම් ය.

9 වන සටහන තෝරා ගත් වළවම් වර්ග 10 ක මුළු බිම් ප්‍රමාණය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද රේඛීය උපතති සම්කරණ (1962/63 - 1976/77 නිරීක්ෂණ ගණන = 15).

වළවම් වර්ගය සංඛ්‍යාත කලාපය	නියතය (a)	වාර්ෂික උපතති සංගුණකය (b)	විචලනය සංගුණකය (R ²)
1. බෝංචි	7441.07	276.94*(3.621)	0.50
2. බීටරුට්	1926.43	83.99 (1.407)	0.13
3. ගෝවා	7366.35	-122.02 (1.194)	0.10
4. කැරට්	899.67	43.2 *(3.317)	0.46
5. ලික්ස්	622.12	44.98**(2.6)	0.34
දේශීය			
1. වච්චු	22318.06	640.64*** (2.158)	0.26
2. පිපිණ්ණ	7174.09	- 81.004 (1.079)	0.08
3. බණ්ඩක්කා	19544.75	-154.91 (0.853)	0.50
4. වච්චක්කා	15562.56	190.08 (0.682)	0.03
5. පතෝල	9180.01	- 89.82 (0.884)	0.06

සටහන් : දත්ත ඔලාශ්‍රය - ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව.
වරහන් තුළ දැක්වෙන්නේ නිරපේක්ෂ t අගයන් ය.

- * .. සියයට 0.5 මට්ටමේ දී වැදගත් ය.
- * * .. සියයට 1 මට්ටමේ දී වැදගත් ය.
- * * * .. සියයට 2.5 මට්ටමේ දී වැදගත් ය.

4.2.2 නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයේ උපනති.

10 වන සටහනේ දැක්වෙන පරිදි ලික්ස් හැරුණු විට අනිකුත් ඵලවර් වර්ගවල මුළු නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය සැහෙන අයුරක වැඩිවීමක් හෝ අඩුවීමක් නොපෙන්වයි. ලික්ස් වල මුළු නිෂ්පාදනය, සලකා බලනු ලබන කාල වේදය තුළ වැදගත් ලෙස ඉහළ ගොස් තිබේ. මෑත අතීතයේ රතු ඵලවර් හිඟකම හා ඉහළ ඵල නිසා එයට කිට්ටු ආදේශකයක් වන ලික්ස් වැඩියෙන් වගා කිරීමට විශේෂයෙන් උඩරට තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශවල ගොවීන් පෙළඹීම මෙයට එක් හේතුවක් විය හැකිය. ගෝවා, කැරව් වැනි අනෙකුත් සෞම්‍ය කලාපීය ඵලවර් වර්ගවල නිෂ්පාදනය පහළ යාමට ද මේ කරණම හේතු වූවා යයි සිතීමට පුළුවන.

10 වන සටහන. තෝරා ගත් ඵලවර් වර්ග 10 ක මුළු නිෂ්පාදනය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද රේඛීය උපනති සම්කරණ (1962/63 - 1976/77 ; නිරීක්ෂණ ශතක = 15)

ඵලවර් වර්ගය	නියතය (a)	වාර්ෂික උපනති සංගුණකය (b)	විචලනය පාගුණකය (R ²)
සෞම්‍ය කලාපීය			
1. බෝවි	15162514.62	514968.41 (1.71)	0.18
2. බීවරුව	5626790.52	266867.22 (1.205)	0.10
3. ගෝවා	35423101.32	-557580.21 (0.461)	0.02
4. කැරව්	4395504.22	- 12779.14 (0.091)	0.006
5. ලික්ස්	- 123904.44	971752.37* (3.556)	0.49

දේශීය.

6. වච්චු	42577830.51	1035027.46	0.019
		(0.507)	
7. පිපිණ්ණ	23992546.31	- 658011.49	0.01
		(0.376)	
8. බණ්ඩන්තා	55370094.27	2955805.11	0.09
		(1.124)	
9. වට්ටන්තා	36812272.41	1459167.56	0.05
		(0.849)	
10. පතෝල	3829689.11	-1616978.45	0.05
		(0.858)	

සටහන් : දත්ත ධුලාශ්‍රය : ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
 වරහන් තුළ දැක්වෙන්නේ නිරපේක්ෂ † අගයන් ය.
 * සියයට 0.5 වට්ටවේ දී වැදගත් ය.

4.3 චළවට වගා කරන ලද බීජ ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය වැදගත් ලෙස වැඩි වී තැන්ගේ ඇයි?

බීජ ප්‍රමාණයේ සහ නිෂ්පාදනයේ උපතනින් සැබැවින් ම රඳා පවතින්නේ චළවට වගා කරන්නන් ගේ චළ ප්‍රතිචාරයේ ස්වභාවය මත ය. ශ්‍රී ලංකාවේ චළවට වගා කරන්නන්, චිලෙහි වැඩිවීම් වලට අනුකූලව බීජ ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට ප්‍රතිචාරයක් දක්වන බව කලින් පවත්වන ලද අධ්‍යයනයන් ගෙන් හෙළිදරව් වී ඇත¹. එහෙත් චළවටවල සිල්ලර පිළ හා ඉල්ලම වැඩි වූ ද, ජීව්‍යයන් බොහොමයක බීජ ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය සෑහෙන අයුරින් වැඩි වී තැන. නිෂ්පාදනයන් ගේ සසඳුම් ප්‍රතිචාරයේ ස්වභාවයට පරිබාහිර වූ වෙනත් හේතූන් මෙයට පුරිලි වශයෙන් බලපා ඇති බව යනී යයි. මෙවැනි හේතූන් 4 ක් හඳුනා ගන්නා ලදී. එනම් (I) අතිරේක ආහාර භෝග සහ අතිකුන් බෝග වර්ග වලින් ඇති වූ තරඟය (II) වියළි කලාපීය වාරිමාර්ග ජනපද යෝජනා ක්‍රමවල බලපෑම (III) චළවට නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ දී ගෙවීන් මුහුණ පාන ගැටලු (IV) සිල්ලර පිලෙන් සාධාරණ කොටසක් ලබා ගැනීමට නිෂ්පාදනයන් අපොහොසත් වීම යි. මෙම පරිච්චේදයේ ඉතිරි කොටස් වෙන් වන්නේ මුල් කරණු තුන පිළිබඳ විග්‍රහයකටයි. පස්වන පරිච්චේදයේ දී ඉහත දැක් වූ අවසාන හේතුව පිළිබඳ විග්‍රහයක් කරනු ලැබේ.

¹ ගුණවර්ධන (1977).

4.3.1 අතිකුණ් හෝග වලින් ඇති ඩ තරඟය.¹

අර්තාපල්, පරිප්පු, පිරිසි සහ ලුණු ආදී අතිරේක ආහාර හෝග සම්බන්ධයෙන් ඩ රජයේ ආනයන-ආදේශක ප්‍රතිපත්තිය 1968 පමණ සිට ක්‍රියාත්මක විය. මෙම බෝග වලට දේශීය වෙළඳ පලේ ඉහළ මිලක් ලැබීම හේතුවෙන් මධ්‍යස්ථ පරිප්පු හැර අතිකුණ් හෝග වගා කිරීමට මෙරට ගොවිහු පෙළඹුණහ. එම බෝග සිටුවී මෙතෙක් වගා කළ වළවට හෝ අතිකුණ් බෝග යනට වඩා ලාභදායී ද විය. ඉරිඟු, රටකපු, වැනි සම්ප්‍රදායික බෝග වලට ද මෙකල හොඳ මිලක් ලැබුණි. ඉහත කී බෝග රාශියකටම සහතික මිල ගණන් තිබුණ නමුත් විවෘත වෙළඳ පලේ මිල ඊට වඩා බොහෝ වැඩි විය. මෙම හේතූන් නිසා 1978 දී සමහර ආනයන නීති ලිහිල් කරන තුරු මෙම අතිරේක ආහාර බෝග සියල්ලකම පාහේ බීච ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය සීමා කිරීමට ඉහළ නැංවුණි.

ඇස්තමේන්තු කරන ලද උපතනි සම්කරණයන් පෙන්වුම් කරන පරිදි අර්තාපල්, කවිපි, මු ඇට, පිරිසි, රතුරිණ, රටකපු, කුරක්කන් සහ ඉරිඟු සඳහා වෙන් වූ බීච ප්‍රමාණය ඉතා වැදගත් ලෙස වැඩි වී තිබේ. සම්ප්‍රදායික හේන් බෝග ඩ කුරක්කන් හා ඉරිඟු හැරුණ විට ඉහත කී අතිකුණ් බෝගයන් ගේ මුළු නිෂ්පාදනය ද සලකා බලනු ලබන කාලය තුළ සෑහෙන අයුරින් ඉහළ ගොස් ඇත. (11 වන සහ 12 වන සටහන් බලන්න).

11 වන සටහන. තෝරා ගත් අතිරේක ආහාර බෝග 8 ක මුළු බීච ප්‍රමාණය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද රේඛීය උපතනි සම්කරණ (1962/63 - 1976/77 නිරීක්ෂණ ගණන = 15.)

බෝගය	නියතය (a)	වාර්ෂික උපතනි සංගුණකය (b)	විචල්‍යතා සංගුණකය (R ²)
1. අර්තාපල්	1468.46	597.41+ (7.079)	0.79
2. කවිපි	5714.28	1190.72+ (4.521)	0.61
3. මු ඇට	6589.98	1391.12* (3.439)	0.48
4. පිරිසි	20909.3	7359.39+ (7.786)	0.82
5. රතුරිණ	12192.9	838.84+ (10.096)	0.89
6. රටකපු	3793.48	1580.38+ (11.566)	0.91
7. කුරක්කන්	46652.44	2777.40** (2.658)	0.35
8. ඉරිඟු	18847.58	4942.49+ (7.603)	0.82

¹ මෙහි දී වී වගාව සලකනු නොලැබේ.

සටහන් : දත්ත මූලාශ්‍රය - ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව.

* සියයට 0.1 මට්ටමේ දී වැදගත් ය.

** සියයට 0.5 මට්ටමේ දී වැදගත් ය.

*** සියයට 1 මට්ටමේ දී වැදගත් ය.

12 වන සටහන. තෝරා ගත් අතිරේක ආහාර බෝග 08 ක මුළු නිෂ්පාදනය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද රේඛීය උපනම් සම්බන්ධතා (1962/63 - 1976/77, නිරීක්ෂණ ගණන = 15).

බෝගය	නියතය (a)	වාර්ෂික උපනම් සංගුණකය (b)	විචලනය සංගුණකය (R ²)
1. අරිතාපඵ	91668.66	42145.15 + (5.953)	0.73
2. කවිච්චි	40169.89	11593.48 * (3.017)	0.41
3. මු ඇට	38204.87	15734.34 * (3.335)	0.46
4. මිටිය	332634.28	33042.66 + (4.362)	0.59
5. රතුමුහුණ	530516.69	42110.03 + (8.116)	0.84
6. රටකපු	95861.8	19559.06 + (8.017)	0.83
7. කුරුක්කන්	598730.83	13833.61 (1.859)	0.21
8. ඉරිඟු	503905.21	48585.82 (0.816)	0.05

සටහන් : දත්ත මූලාශ්‍රය .. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

* සියයට 0.1 මට්ටමේ දී වැදගත්ය.

** සියයට 0.5 මට්ටමේ දී වැදගත් ය.

ඉහතින් සඳහන් කරන ලද අතිරේක ආහාර බෝග සඳහා සහතික මිල ආදී කුම වලින් සපයන ලද සාමූහිකයන්ට අමතරව, රජයේ ණය පහසුකම් ද මෙම අංශයට විශාල වශයෙන් ව්‍යාප්ත කරන ලදී. මෙහි දී වලංගු වශයෙන් අංශයට ලැබුණේ ඉතා අඩු ප්‍රමුඛතාවයකි. 13 වන සටහනේ දැක්වෙන පරිදි නව කෘෂිකාර්මික ණය ක්‍රමය යටතේ අතිරේක ආහාර බෝග අංශයට

සැපයුණු මුළු ණයෙන් 90% කට වැඩියෙන් ලබා ගන්නා ලද්දේ මිටිස්, රතුමුහුණ සහ අරිතාපල් යන හෝග වගා කිරීම සඳහා යි. 1973/74 වගා වර්ෂය තෙක් මෙම හෝග සඳහා වැඩි වන ණය පහසුකම් ලැබෙන අවදියේ දී ද, එළවට සඳහා ලැබී ඇති ණය අඩු වන උපක්‍රමයක් පෙන්වීමේ කරය. එම වර්ෂයට පසුව සියලු ම හෝග වර්ග සඳහා දෙනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණය පහත වැටුණු අතර එළවට සඳහා ලැබුණේ මුළු ණයෙන් 1% කටත් අඩුවෙන්.

රජයේ ණය යෝජනා ක්‍රම යටතේ එළවට වගාව සඳහා අඩුවෙන් ණය සැපයීම නිසා පුද්ගලික ණය දෙන්නන් එළවට වගා කරන්නන්ට ණය දෙන වැදගත්ම මූලාශ්‍රය බවට පත් වී ඇත. මේ නිසා නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන මිල ගණන් අඩුවීම සිදු වන අතරම එළවට මිල දී ගැනීමේ දී රාජ්‍ය ආයතනවල පසුබෑමක් ද සිදු වේ. නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන මිල අඩුවීම එළවට නිෂ්පාදනය පහත වැටීමට හේතුවක් වන බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නොවේ.

13 වන සටහන.

තව කෘෂිකාර්මික ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ අතිරේක ආහාර හෝග සඳහා දෙනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණ. (රැජියල් සියයේ ඒවා වලින්) 1967/68 - 1976/77.

වර්ෂය	මිටිස්	රතුමුහුණ	අරිතාපල්	එළවට		අනිකුත් ¹	මුළු ගණන
				ප්‍රමාණය	මුළු ප්‍රමාණයෙන් %		
1967/68	19483	19798	11452	4138	8.8	--	54871
1968/69	20596	24679	15066	4347	6.7	-	64688
1969/70	23592	30120	18360	3422	4.5	56	75550
1970/71	12025	16038	22428	1370	2.6	74	51935
1971/72	20179	29350	42339	2508	2.7	30	94406
1972/73	36546	19073	44062	1407	1.4	110	101198
1973/74	61818	30703	28228	1122	0.9	1288	123159
1974/75	6570	5920	5951	325	1.7	154	18920
1975/76	2681	2686	5310	89	0.8	-	19766
1976/77*	1212	715	1320	29	0.9	53	3329

¹ රටකපු, ඉටිගු, බී ලණ ආදිය මීට අයත් වේ.

* අසම්පූර්ණ දත්ත

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තාව, 1978.

සමස්තයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලවට වගාව යටතේ ඇති බීචි ප්‍රමාණය සඳහා තරඟ කළ අතිකුත් හෝඟවල ව්‍යාප්තිය ජාතික මට්ටමෙන් මෙතෙක් අපි සාකච්ඡා කළෙමු. පළාත්බදු මට්ටමෙන් ද, මෙම හෝඟවල ව්‍යාප්තිය නිසා ඵලවට සඳහා යොදන ලද බීචි ප්‍රමාණයේ අඩුවීමක් සිදු වී ඇති බවට සාක්ෂි තිබේ.

ඉහතින් සාකච්ඡා කරන ලද හෝඟ අතුරින් අර්තාපල් දැනට වැඩි වශයෙන් ම වගා කෙරෙන්නේ උඩරට තෙත් කලාපීය දිස්ත්‍රික්කවල සහ යාපන අර්ධ ද්වීපයේ ය. බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය නිදසුනක් ලෙස ගත හොත් 1968 දී පමණ එහි අර්තාපල් හඳුන්වා දීමට කලින් එහි වගා කරන ලද්දේ වී සහ සාම්ප්‍රදායික උඩරට ඵලවට වර්ගයන් ය. අර්තාපල් වගා කරන ලද්දේ අමත් ඉස්මිවල නිසා එයින් මෙතෙක් ඵලවට වගා කරන ලද බීචි ප්‍රමාණයට බලපෑමක් සිදු නොවීය. එතෙක් දැන් දැන් ඵලවට වලට වඩා අර්තාපල් වගාව ගොවීන් අතර ප්‍රචලිත වී තිබේ. මෙයට හේතු වී ඇත්තේ අර්තාපල් වගාව වඩාත් පහසුවීම යි. එනම්, අර්තාපල් වලට සාත්තු කිරීම අඩුවෙන් අවශ්‍ය වන අතර, එහි අක්කරයක නිෂ්පාදන වියදම ඉහළ වුව ද, ඵලවට වලට වඩා වැඩි ලාභයක් ගෙන දෙයි. ඵලවට මෙන් නොව, අර්තාපල් කෙටි කාලීන හෝඟයක් වන අතරම, එහි අස්වැන්නෙන් එකවර මුදල් ලබා ගැනීමට පුළුවන. මේ හේතු නිසා බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ වැඩි වශයෙන් ම සිදු වී ඇත්තේ ඵලවට වගාවට යොදන ලද බීචි ප්‍රමාණය එලෙසම වාගේ තබා ගෙන අර්තාපල් සඳහා වැඩි බීචි ප්‍රමාණයක් යෙදීම යි.

කැප්පෙට්පොල ප්‍රදේශයේ කුඹුරු වලින් 80% ක් පමණ, යල් කන්නයේ දී අර්තාපල් වගාව සඳහා යොදා ගනු ලැබේ. මේ ප්‍රදේශයේ ගොවීන් සියලු දෙනාම පාහේ කන්න තුනකට වරක් වත් එලෙස අර්තාපල් වගා කරන බව ප්‍රකාශ විය. වර්තමානයේ දී දුම්කොල වගාව විසින් ද, මේ ප්‍රදේශයේ වගා බීචි සඳහා ඵලවට සමඟ තරඟයක යෙදේ. විදුරුපොල ගමේ (ඉහත කී ප්‍රදේශයේ ම පිහිටි) ගොවීන් බොහෝමයක් දැනටමත් ඵලවට වගාව සම්පූර්ණයෙන් ම අතහැර අර්තාපල් වගා කිරීම සඳහා පෙළඹී ඇත. මෙයට හේතුව අර්තාපල් මල සාපේක්ෂ ලාභදායී බව වැඩිවීම යි.

තවත් සමහර ගොවිහු ඵලවට වෙනුවට අනාගතයේ දී සිති නිපදවීමට ගන්නා බීචි වගා කිරීමට අදහස් කරන බව ප්‍රකාශ කළහ. ඵලවටවල නිෂ්පාදන වියදම් මැනීම සඳහා අප විසින් පවත්වන ලද සමීක්ෂණයේ දී හමුව සාකච්ඡා කරන ලද ගොවීන් සියලු දෙනාම පාහේ 1978 යල් කන්නයේදී තම ප්‍රධාන හෝඟය ලෙස වගා කොට තිබුණේ අර්තාපල් ය. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ මේ ප්‍රදේශයේ ගොවීන් ඵලවට වගා කරනු ඇත්තේ ඒවා සඳහා සැලකෙන මිලක් ලැබුණහොත් පමණක් බව යි. නැතහොත් ඔවුන් වඩාත් ලාභදායී වන වෙනත් හෝඟ වගා කිරීම සඳහා පෙළඹෙන බව අවුතුවෙන් කිවයුතු නොවේ.

මාරස්සන ප්‍රදේශයේ ඵලවට වගාව සමඟ මීට වඩා කලකට පෙර තරඟ කළේ ඉරිඟු වගාවයි. නමුත් ඉරිඟු සඳහා යෝග්‍ය අලෙවි පහසුකම් නොවූයෙන් එම ස්ථානය දුම්කොල වගාවට හිමි

වී ඇත. ලොං දුම්කොල සමාගම මගින් දුම්කොල වගා කරන්නන්ට අවශ්‍ය යෙදවුම් මිල දී ගැනීම සඳහා, නිෂ්පාදනය සකස් කිරීම සඳහා, පහසුකම් සලසා දී තිබේ. විශේෂයෙන් දුම්කොල වගාව තර්ජනයක් වී ඇත්තේ මහ කන්නයේ දී උස්බිම්වල කෙරෙන ඵලවං වගාවටයි. කෙසේ වුව ද, වීරුජ්‍ය ගලේ ගොවීන් වේ ඇත තම අදහස් දක්වමින් කියා සිටියේ දුම්කොල මිල පහළ වැටුණොත් තැවතත් සියළු දෙනාම ඵලවං වගාවට පෙළඹී ගොවීන්ට ඵලවං සඳහා ලැබෙන මිල පහත වැටීමට ඉඩ ඇති බව යි.

වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල හේන් ගොවීන් ගේ වැඩි කොටස මිරිස්, රතුමුහු, ඉරිඟු, රටකපු, කවිපි, උඳු, දුම්කොල ආදී හෝග කෙරෙහි යොමු වීමේ හේතුවෙන් මහ කන්නයේ දී හේන්වල ඵලවං වගා කිරීම බොහෝ දුරට අඩු වී ඇත. වෙස විශේෂයෙන් සිදු වී ඇත්තේ 1974න් පමණ පසු වර්ෂවල දී ය. පසුගිය වසර 4-5 ඇතුළත අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් එකතු කරන ලද හේන් ඵලවං වර්ගවල ද ඉතා විශාල අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරයි. වට්ටකිකා සහ පිපිඤ්ඤා වැනි ඵලවං වර්ගවල බිම් ප්‍රමාණය හෝ නිෂ්පාදනය වැඩි නොවී පැවැත්ම ඉහත කී සාක්ෂියෙන් ද ඔප්පු වේ. මිරිස්, රතුමුහු, අරිතාපලී, කෙසෙල් හා දුම්කොල වැනි අනෙකුත් හෝග වලින් ඵලවං වගා කරන බිම් ප්‍රමාණය සඳහා වැඩිම තරඟයක් දක්නට ලැබෙන්නේ යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ ය.

4.3.2 වියළි කලාපීය වාරිමාර්ග ජනපද යෝජනා ක්‍රමවල බලපෑම.

වියළි කලාපීය වාරිමාර්ග ජනපද යෝජනා ක්‍රම මගින් ස්ථාවර ගොවිතැන් ක්‍රම පිහිටුවීමට අපේක්ෂා කරන අතර කලින් හේන් වගයෙන් තිබූ ඉඩම් වලින් සෑහෙන කොටසක් මෙම ජනපද යටතට පැවී හේ. ජනාවාසකරණයට පෙරත්, ඉන් පසුව සෑහෙන කලක් ගත වන තුරුත්, හේන් ඵලවං වර්ග වල හිඟකමක් බලාපොරොත්තු විය හැකි ය. උදාහරණයක් වශයෙන් තඹුන්තේගම ප්‍රදේශයේ ඉඩම් යළි බෙදාදීම සඳහා රජයට පවරා ගන්නා බව කියමින් මහවැලි සංවර්ධන මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් විසින් ගොවීන් හේන්වල ඵලවං වගා කිරීම අධෛර්යමත් කරන ලදී. එහෙත් 1979 පෙබරවාරි මාසය වනතුරුම එම ඉඩම් පවරා ගැනීමක් සිදු නොවීය. ගොවීන් කිහිප දෙනෙකු වේ නියෝගය නොතකා ඵලවං වගා කොට තිබුණ ද, ඔවුන් ගෙන් වැඩි දෙනෙකු කිසිදු වගාවක් කර තිබුණේ නැත.

¹ මෙම ප්‍රකාශනය ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය මගින් මෑතක දී පවත්වන ලද වෙනත් අධ්‍යයනයකින් ද තහවුරු වී තිබේ. '.....මිරිස්, කවිපි, දුම්කොල සහ උඳු වැනි මුදල් හෝග හේන්වල වගා කිරීමත් සමඟ වට්ටකිකා, කැකිරි, බණ්ඩකිකා ආදී සාම්ප්‍රදායික හේන් හෝග ක්‍රමයෙන් ඉවත් වීමක් සිදු වී තිබේ....' (ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය, 1979, ජනපද යෝජනා ක්‍රම පහත පූර්ව වාරිමාර්ග නවීකරණ අධ්‍යයනය- 1. මහවිලච්චිය ජනපදය, පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංක 28, 37 වන පිටුව.

මහවැලි ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක කළ පසුව ගෙවතු ඵලය ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ගොඩ ඉඩම් අක්කර 1/2 කුත්, වාරිමාර්ග ජලය සැපයෙන ඉඩම් අක්කර 2 1/2 කුත් එක් එක් ජනපදිකයාට ලැබෙනු ඇත. ගොඩ ඉඩම් අක්කර 1/2 කිසිදු ගොඩ ගොවිතැනකට ප්‍රයුභවත් නොවේ. ඒ අතරම වාරි ජලය සැපයෙන අක්කර 2 1/2 නිත්‍ය වශයෙන් ම යොදා ගනු ඇත්තේ වී වගාව සඳහා ය. හේත් වගාව වැනි විස්තෘත ගොවිතැන් ක්‍රමයකට පුරුදු වූ ගොවීන් මෙම මුළු අක්කර තුනේ ම සුක්ෂ්ම අයුරින් වළවට වගාව කරනැයි සිතිය නොහැකි ය. වාරිමාර්ග ජලය සහිත ඉඩම්වල වළවට වගා කිරීම, වී හෝ පීරිස් වගා කිරීම හා සසඳන විට අලාභදායක එකක් වේ. මෙයම අමතරව නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය සම්බන්ධව ගොවීන්ට මුහුණ දීමට සිදු වී ඇති අනෙකුත් ප්‍රශ්න රාශියකට විසඳුම් ලැබෙන තුරු (වාරිමාර්ග ජනපදවල පමණක් නොව රටේ අනෙකුත් ප්‍රදේශවල ද) සුව රැකියාවක් ලෙසවත් වළවට වගා කිරීම සඳහා ගොවීන් පෙළඹේ ද, යන්න සැක සහිත ය. මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය යටතේ දියුණු කිරීමට අදහස් කරනු ලබන වියළි කලාපීය ඉඩම් කට්ටි සමහරක දත්තට ලැබෙන රතු-දුඹුරු පසෙහි වාරිමාර්ග ජලයෙන් යළි කන්නයේ වී වගා කිරීම අධික වියදම් සහිතය. මේ නිසා එම කන්නයේ මෙම ඉඩම්වල වළවට, අනිකුත් ධාන්‍ය වර්ග (වී හැර) හා අතිරේක ආහාර හෝග වැවීමට ගොවීන් පෙළඹවීම සඳහා මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය අදහස් කරයි. එහෙයින් ඉහත කී අදහස් පිළිබඳ දැඩි විමර්ශනයක් අවශ්‍ය වේ.

මෙම යෝජනා ක්‍රමය තවමත් ආරම්භක අවදියේ පවතින හෙයින් මේ කරුණු පිළිබඳ සම්පූර්ණ අගයීමක් කිරීම දුෂ්කර ය. එහෙත් ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය මගින් මෑතක දී ගල්තැව ප්‍රදේශයේ (එච් 1 හා එච් 2 කොටසක්) පවත්වන ලද සමීක්ෂණයකින් මේ පිළිබඳ වැදගත් කරුණු කිහිපයක් හෙළි වී තිබේ. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වූයේ මහවැලි ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක වූ පෙදෙස්වල ගොවීන් වළවට ඇතුළු අනෙකුත් අතිරේක ආහාර හෝග සැහෙන අයුරින් වගා නොකරන ලද්දේ මන්දැයි සොයා බැලීම යි¹. වියළි කලාපීය ගොවි ජනපදයන්හි වළවට වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම හා සම්බන්ධ ගැටලු තේරුම් ගැනීමේ ලා මෙකී අධ්‍යයනයෙන් සොයා ගත් ප්‍රධාන කරුණු කිහිපයක් මෙහි දී සාකච්ඡා කිරීම ප්‍රයෝජනවත් වේ.

ගල්තැව ප්‍රදේශයේ ඉඩම් කට්ටි 3996 ක් වූ අතර, ඒින් 929 ක් රතු-දුඹුරු පසෙන් යුක්ත විය. ඒවායේ අතිරේක හෝග වගා කරනු ඇතැයි අදහස් කරන ලදී. එහෙත් 1978 යළි කන්නයේ දී සම්පූර්ණයෙන් ම වළවට හා අනෙකුත් අතිරේක ආහාර හෝග වගාව සඳහා යොදා ගෙන තිබුණේ මේවායින් බිම් කට්ටි 11 ක් පමණි. නොයෙකුත් දුෂ්කරතාවන් නිසා බිම් කට්ටි 689 ක් වගා නොකර පුරන්වීමට ඉඩ හැර තිබුණි. මෙම බිම් කට්ටි අයිතිකරුවන් ගෙන් සම්මත දෙනෙකු ඒ අවට පුරුණ ගම්වලින් පැමිණි අය වූ අතර, ඔවුහු සුක්ෂ්ම අයුරින් අතිරේක ආහාර හෝග වගා කිරීම පිළිබඳ පළපුරුද්දක් ඇති අය නොවූහ. මෙකී හේතූන් නිසා ගල්තැව ප්‍රදේශ

¹ Wijayarathna, C.M. and Wanasingha, A., Factors Influencing the Cultivation of Subsidiary Food Crops in the Mahaweli Area, ARTI. (Forthcoming).

ශ්‍රේ ජනපදිකයන් විසින් වලවට වගාව සඳහා දෙනු ලැබූ අඩු ප්‍රමුඛතාවය 14 වන සටහනින් පැහැ දිලි වේ.

14 වන සටහන. නියැදියට ඇතුළත් වූ ගෘහයන් විසින් විවිධ භෝග යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය අක්කර ප්‍රමාණය (ගල්කෑව ප්‍රදේශය - සල 1978).

භෝගය	සාමාන්‍ය අක්කර ප්‍රමාණය
වී	1.92
පිරිස්	1.2
ජවීර භෝග	.15
වර්ග තොකල භෝග	.25
කවිපි	.09
වලවට	.06

මූලාශ්‍රය : විජයරත්න සහ වනසිංහ, ඔලිග දත්ත.

මෙහි ගැටට වැඩිදුරටත් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා මෙම සමීක්ෂණය පසුව ජනපදිකයන් 129 දෙනෙකු ගෙන් යුත් නියැදියක් භෝරා ගන්නා ලදී. මෙම නියැදියෙන් 46% ක් පමණක් මෙම බිම් කට්ටිවල වලවට භොදින් වැවෙන බව සඳහන් කළ අතර, 24% ක් බියා සිටියේ වලවට වගාව සඳහා තම බිම් කට්ටි කිසියෙක් හුදුසු තොවන බව යි. ජනපදිකයන් 129 දෙනාගෙන් 72 දෙනෙක් වලවට ඇතුළු අතිරේක ආහාර භෝග වගා කිරීමේ දී තමන්ට තොයෙකුත් ප්‍රශ්න වලට මුහුණ පෑවට සිදු වන බව සඳහන් කළහ. (15 වන සටහන).

15 වන සටහන. ගල්කෑව ප්‍රදේශයේ ජනපදිකයින් හැරිතෑ දෙදෙනෙකු විසින් වාර්තා කරනු ලැබූ පරිදි වලවට ඇතුළු අතිරේක භෝග වගා කිරීමේ දී මුහුණ පාන්නට වන ගැටට, 1978 සල.

ගැටට	වාර්තා කළ අය ගේ ගණන	වාර්තා කළ අයගෙන් % ගණන
1. අලෙවි පහසුකම් තොළකිවීම	17	23.6
2. මිල පිළිබඳ අවදානම	06	08.3
3. ජලය හිඟකම	13	18.1
4. මුදල් හිඟකම	07	09.7
5. කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය හා පෝර පිළට ගැනීමේ දී ඇති වන දූෂිතරතා	08	11.1

6. ශ්‍රමය වැඩිවීම	09	12.5
7. අවශ්‍ය වේලාවල දී වැක්ටර් සහ ඉසින යන්ත්‍ර ලබා ගත නොහැකි වීම	04	05.6
8. සොරකම් නිසා සිදු වන හානි	08	11.1
මුළු ගණන ..	72	100.0
	==	=====

මූලාශ්‍රය : විජයරත්න සහ වතසිංහ, මූලික දත්ත.

15 වන සටහනේ දැක්වෙන පරිදි අතිරේක ආහාර හෝග වශා කිරීමට ගොවීන් පසුබට වූ ප්‍රධානම හේතුව වී ඇත්තේ අලෙවි පහසුකම් පිළිබඳව සිටුන්ට මුහුණ පෑමට සිදු වන අවදානම යි. අලෙවි පහසුකම් තිබුණ ද, ඉහත දක්වා ඇති අතිකුණ ගැටලු ද විසඳුන තෙක් ගොවීන් අතිරේක හෝග වශා කිරීමට පෙළඹවීම අපහසු වනු ඇත.

මෙම සොයා ගැනීම්, වියළි කලාපීය වාරිමාර්ග ජනපදවල අතිරේක හෝග වශාවන් ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා අනාගත ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයන්හි දී ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

4.3.3 ඵලවර් නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ දී ගොවීන් මුහුණ පාන ගැටලු.

ඵලවර් වශා කරන්නන්ට මුහුණ පෑමට සිදු වන වැදගත්ම ගැටලු වන්නේ බිම් කට්ටි ඉතා කුඩා වීම, අධික බිම් කුලිය, අධික ශ්‍රම වියදම්, ශ්‍රමය හිඟකම, අවශ්‍ය වේලාවල දී බීජ වර්ග, පෝර, කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය හා උපකරණ ආදී යෙදවුම් ලබා ගත නොහැකි වීම හා ඒවායේ අධික මිල, මුදල්මය පහසුකම් අඩුවීම, අස්වනු තෙලන කාලවල දී අලෙවි පහසුකම් අඩුකම, ගොවීන්ට ලැබෙන මිල ගණන් අධික උච්චාවචනයන්ට හාජනය වීම හා එම මිල ගණන් ඉතා අඩු මට්ටමක පැවැතීම යන කරුණු යි. ඉබ්බි, ශ්‍රමය හා ද්‍රව්‍යමය යෙදවුම්වල මිල ඉහළ යාම නිසා නිෂ්පාදන වියදම් ඉහළ ගොස් ඇත. නිෂ්පාදන වියදම් පිළිබඳ විග්‍රහයක් 4.4 ඡේදයේ ලා දක්වනු ලැබේ.

අලෙවිය හා මිල පිළිබඳ ප්‍රශ්න පස්වන පරිච්චේදයේ සාකච්ඡා කරනු ඇත. පහත සඳහන් ඡේද කිහිපය වෙන් වන්නේ ඉබ්බි, ශ්‍රමය, ද්‍රව්‍යමය යෙදවුම් සහ උපකරණ යන ප්‍රධාන නිෂ්පාදන සාධක හා සම්බන්ධ ප්‍රශ්න පිළිබඳ සාකච්ඡාවකට යි.

(1) බිම් කට්ටිවල ප්‍රමාණය හා බිම් කුලිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ පදනමක් මත වැඩි වශයෙන් ඵලවර් වශා කෙරෙන්නේ කුඩා බිම් කට්ටි වල ය. එහෙත් සාපේක්ෂ වශයෙන් විශාල බිම් කට්ටිවල ඵලවර් වශා කෙරෙන අවස්ථා ද තැන්ගේ

නොවේ. එහෙත් එවැනි විශාල බිම් කට්ටිවල නිෂ්පාදනය කරනු ලබන එළවළු ප්‍රමාණය රටපුරා පිහිටි ඉතා කුඩා බිම් කට්ටි සියල්ලේ ම නිෂ්පාදනය හා සසඳන විට නොසැලකිය යුතු තරම් විය.

ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1964 දී පවත් වන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව නුවර එළිය දිස්ත්‍රික්කයේ හා වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ එළවළු ගොවිපලක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය අක්කර 1/8 සිට 10 දක්වා විචලනය විය¹.

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව (1968) සොයා ගත් පරිදි මහනුවර හා බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කවල එළවළු ගොවිපලක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය අක්කරයකට අඩු විය². බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ එළවළු ගොවිපලක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය අක්කර 1.4 සිට 3.6 දක්වා විචලනය වූ බව අබේසේකර සහ සේනානායක (1974) විසින් අනාවරණය කරන ලදී³.

විවිධ ප්‍රදේශයන්හි හා විවිධ කන්නවල දී ඒ ඒ එළවළු වර්ගය සඳහා යොදා ගත් සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය ඇති ලෙස විචලනය වන බව අප ගේ සමීක්ෂණයේ දී පැහැදිලි විය (16, 17, 18 සටහන් බලන්න). සියලු එළවළු වර්ග සඳහා යෙදූ සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය, යාපනයේ උඩුවිල් කිරිමලෙයි සහ මඩුවිල්-කයිතට් ප්‍රදේශවල අක්කර 0.23 සිට අනුරාධපුරයේ ශ්‍රීවැව ගලේ අක්කර 0.92 දක්වා වෙනස් විය. සියලු එළවළු වර්ග සඳහා යෙදූ සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය කිසිදු ප්‍රදේශයක අක්කරයක් ඉක්මවා නොගිය නමුත්, ඒ ඒ එළවළු වර්ග සම්බන්ධයෙන් මෙය වෙනස් විය. උදාහරණ ලෙස අනුරාධපුරයේ ශ්‍රීවැව හා ඉකිරිවැව ගම්වල වම්බු හා තක්කාලි වගාවන් දක්විය හැකි ය.

සියලු ම තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශවල සහ යාපන අර්ධ ද්වීපයේ කුඩා බිම් කට්ටි සුක්ෂ්ම ලෙස වගා කරනු දක්නා ලැබේ. එහෙත් අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ 1978/79 මහ කන්නයේ දීත්, එළවළු වගා කිරීම සඳහා ගෝන් ඉඩම් යොදා ගත හැකි විය. මහවැලි ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසුව මේ තත්ත්වය වෙනස් වීමට ඉඩ තිබේ.

තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශයන්හි ඉඩම්වල ජනගහණ පීඩනය ඉතා අධික වන හෙයින් පුරාණයේ සිට එළවළු වගාව කරන ලද්දේ ඉතා කුඩා බිම් කට්ටිවල යි. ඇතවමත් සිදු වන ඉඩම් කැබලිවලට කැඩී යාමේ ක්‍රියාවලිය නිසා ගොවිපලක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය තවදුරටත් කුඩා වීම නොවැළැක්විය හැකි ය.

1 Department of Agrarian Services (1964) Proceedings of A Ceylon National Training Centre on Agricultural Marketing, Colombo.
2 Department of Census and Statistice (1968), Survey of Vegetable Production, Kandy and Badulla Districts; Yala 1966 and Maha 1966/67.
3 Abeysekera and Senanayake (1974), op. cit.

16 වන සටහන.

1977/78 මහ කන්නයේ දී විවිධ වළචම් වර්ග යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය බීම් ප්‍රමාණය (අඟ්කර).

වළචම් වර්ගය	විදුරුපොල	බොරගස්	උඩුවිල-කිරිමලෙයි (යාපනය)
බෝවි	0.41	0.53	0.33
ගෝවා	0.22	0.52	0.21
තෝතෝල්	0.19	-	-
රාඹු	0.17	-	-
කැරට්	-	0.45	0.13
ලීක්ස්	-	0.25	-
බීටරුව	-	-	0.32
මංචි පිරිස්	-	-	0.25
තක්කාලි	-	-	0.23
වම්බු	-	-	0.27
බෝඩක්කා	-	-	0.38
මැකරලි	-	-	0.13
කරවිල	-	-	0.03
පතෝල	-	-	0.06
වට්ටක්කා	-	-	0.37
<hr/>			
සියලුම වළචම් වර්ග සඳහා සාමාන්‍ය බීම් ප්‍රමාණය (අඟ්කර)	0.25	0.44	
<hr/>			

17 වන සටහන.

1978 සල කණිනගේ දි විවිධ චළවට වර්ග යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය
 බිම් ප්‍රමාණය (අක්කර)

ප්‍රදේශය	විදුරුපොල	බොරගස්	හේවාපිස්ස	මිරුප්ප	ඉතිරිවැව	ගොවැව	උඩුවිල්-කිරිපලෙයි	වඩුවිල්-කයිතඩි
චළවට වර්ගය								
බෝවි	0.59	0.28	0.43	0.57	-	-	-	-
ගෝවා	0.21	0.38	-	0.62	-	-	-	0.13
තෝතෝල්	0.13	-	-	0.25	-	-	-	-
රාබු	0.19	0.50	-	-	-	-	-	-
කැරට්	-	0.65	-	-	-	-	-	-
ලීක්ස්	-	0.13	-	-	-	-	-	-
බීටර්ට්	-	-	-	-	-	-	0.26	0.42
පාට් මිරිස්	-	-	-	0.75	-	-	-	-
තඳකාලි	-	-	0.42	0.58	-	1.5	-	0.25
වම්බු	0.13	-	-	-	1.39	1.0	0.37	0.30
බන්ඩක්කා	-	-	-	0.50	0.13	-	-	0.13
මකරලි	-	-	-	0.50	0.50	-	0.25	0.13
කරවිල	-	-	0.46	0.57	-	-	-	0.25
පතෝල	-	-	0.51	0.63	-	0.25	-	0.13
වට්ටක්කා	-	-	-	-	0.13	-	-	0.30
වැටකොල	-	-	-	-	0.13	-	-	-
මිශ්‍ර චළවට	-	-	0.47	-	-	-	-	-
සියලුම චළවට වර්ග සඳහා සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය අක්කර	<u>0.25</u>	<u>0.39</u>	<u>0.46</u>	<u>0.55</u>	<u>0.46</u>	<u>0.92</u>	<u>0.29</u>	<u>0.23</u>

18 වන සටහන.

1978/79 මහ කන්නයේ දී විවිධ චළවට වර්ග යටතේ වගා කරන ලද සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය (අක්කර)

ප්‍රදේශය	හේවාච්ඡ්ස	චිරුප්ප	ලුචුව
චළවට වර්ගය			
බොහෝ	0.65	0.36	-
තක්කාලි	0.80	0.66	0.63
රාචු	0.25	-	-
මාට චිරිප්	0.19	0.46	-
වම්බු	-	0.50	1.95
පකේල	0.27	0.75	-
කරවිල	0.31	0.55	-
මැකරලි	-	-	0.13
චිඟු චළවට	<u>0.80</u>	<u>-</u>	<u>0.33</u>
සියලු ම චළවට වර්ග සඳහා සාමාන්‍ය බිම් ප්‍රමාණය (අක්කර)	<u>0.47</u>	<u>0.55</u>	<u>0.76</u>

හමුව සාකච්ඡා කරන ලද සියලු ම ගොවීන් පාහේ චළවට වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට කැමැත්තක් දැක්වූව ද, ප්‍රථමයෙන් සිවුහු ඉඩම් හිඟය හා අධික බිම් කැලිය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයට මුහුණ දෙති. විදුරුවොල, බොරගස්, හේවාච්ඡ්ස සහ චිරුප්ප යන ප්‍රදේශවල චළවට වගා කරන්නන් වැඩි දෙනෙක් නොයෙකුත් කොන්දේසි මත චළවට වගා කිරීම සඳහා අදියට හා බද්දට ඉඩම් ලබා ගෙන තිබුණි. බිම් කැලිය වශයෙන් සමහරුන් අස්වැන්නෙන් 1/2 ක් ගෙවූදාහර, තවත් සමහරු අක්කරයක් සඳහා සෑහෙන ප්‍රමාණයක මුදලක් ගෙවූහ. බොරගස්, ඉතිරිවැට සහ ලුචුව ගම්වල සමහර ගොවීහු චළවට වගා කරන්නේ අනවසරයෙන් අල්ලා ගත් රජයේ ඉඩම්වල යි.

19 වන සටහන.

චළවට වගා කරන්නන් විසින් වාරිතා කරන ලද සාමාන්‍ය බිම් කුලිය (අක්කරයක් සඳහා තන්තයකට රුපියල්)

ප්‍රදේශය	කන්නය	කුඹුරු	ගොඩ ඉඩම්
1. විදුරුවොල	1978 යල	-	125.00
2. හේවාච්ඡ්ස	1978/79 මහ	500.00	750.00
3. චිරුප්ප	1978/79 මහ	400.00	500.00
4. යාපනය	1978 යල	-	1,200.00

අදේ ක්‍රමය යටතේ ඉඩම් හිමියාට ගෙවනු ලබන අස්වනු කොටස සැලකිය යුතු තරම් විශාල ය. නියම වශයෙන් සතුට ඉතිරිවන කොටස මිළ කළයුත්තේ සිහු විසින් දරණ ලද විවලය වියදම් සියලුම පියවර ගත් පසු සැහෙන ලාභයක් ද හිමි වන අයුරිනි. එම නිසා නිෂ්පාදන වියදම් ඉහළ යාමට අදේ ක්‍රමය ද එක්තරා හේතුවක් වෙයි. සාමාන්‍ය වියදම් ගැන සලකා බලන විට ඉඩම් හිමි ගොවීන් සමඟ තරඟ කිරීමට අදී ගොවීන්ට නොහැකි ය. ඉඩම් අනවසරයෙන් අල්ලා ගෙන වගා කරන්නෝ, බැඳුම් වලින් හෝ සමුපකාර වලින් වගා ණය ලබා ගැනීමේදීත්, ආයතනික මූලාශ්‍රවලින් අනෙකුත් යෙදවුම් ලබා ගැනීමේ දීත් දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දෙති. මෙලෙසින් බලන විට අයහපත් ඉඩම් හුක්කි ක්‍රම ද එළවට වගාවේ ව්‍යාප්තියට බාධා පවුණු වන බව පැහැදිලි ය.

(II) ශ්‍රමය හා වැටුප්.

1977/78 සහ 1978/79 මහ කන්නවල දීත්, 1978 යල කන්නයේදීත්, අප විසින් හමු වී සාකච්ඡා කරනු ලැබූ ගොවීන් සියලු දෙනාම පාහේ (සිටුන් හේ ඉඩම් කට්ටිවල ප්‍රමාණය තුළින් වූවන්) කුලී ශ්‍රමය භාවිතා කොට තිබුණි. අවශ්‍ය වේලාවල දී ශ්‍රමිකයන් සොයා ගැනීම පිළිබඳ වත්, ඉහළ වැටුප් ගැනත්, සිටුන් ගෙත් බොහෝ දෙනෙක් පැමිණිලි කළහ.

20 වන සටහන. කුලී ශ්‍රමය ලබා ගැනීමේ දී ඇති වන ගැටලු ගණන වාර්තා කළ එළවට වගා කරන්නන් ගණන.

ප්‍රදේශය	විදුරුපොල	බොරගස්	හේවාච්ඡප	වීරුප්ප	ලුණුවැව	උඩුවිල්-කිරිමලෙයි
ගැටලුව.						
1. අවශ්‍ය වේලාවට ලබා ගත නොහැකිය	19 95.0	11 61.1	15 75.0	17 85.0	5 27.8	7 26.9
2. අධික වැටුප්	13 65.0	00 00.0	07 35.0	00 00.0	4 22.2	23 88.5
ගැටලු වාර්තා කළ මුළු ගණන						
% *	32	11	22	17	9	30

සටහන් : * එක් වගා කරන්නකු විසින් ගැටලු එකකට වැඩි ගණනක් සඳහන් කරනු ලැබූ නිසා මුළු ගණන නියැදියේ වූ ගණනට සමාන නොවේ. සියයට ගණනින් දැක්වෙන්නේ ඒ ඒ ගැටලුව වාර්තා කළ අය ගේ ගණන නියැදියේ වූ මුළු ගණනේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙනි.

(මෙම කරුණු 22, 24 හා 27 යන සටහන් වලට ද අදාළ වේ).

21 වන සටහන. එළවලු වගා කරන්නන් විසින් වාරිතා කරන ලද දෛනික වැටුප් ප්‍රමාණය (රුපියල්)

ප්‍රදේශය	1977/78 වග		78 යල		1978/79 වග	
	පිරිසි	ගැහැණු	පිරිසි	ගැහැණු	පිරිසි	ගැහැණු
1. විදුරුවොල	7.00	4.00	10.00	5.00	-	-
2. බොරගස්	8.00	4.00	10.00	5.00	-	-
3. හේවා විසිස	-	-	7.00	4.00	8.00	6.00
4. පිරුප්ප	-	-	6.00	4.00	8.00	6.00
5. ඉතිරිවැව	-	-	-	-	12.00	10.00
6. ලොවැව	-	-	-	-	12.00	10.00
7. යාපනය	-	-	10.00	5.00	-	-

21 වන සටහනේ දැක්වෙන පරිදි කුලී ශ්‍රමිකයන්ට ගෙවනු ලබන වැටුප්, බොහෝ ප්‍රදේශයන්හි 1977/78 වග කන්නයේ සිට 1978/79 වග කන්නය දක්වා වසරක් තුළ සෑහෙන අයුරින් වැඩි වී තිබේ. මෙම සටහනේ දැක්වෙන්නේ ආහාර සහිතව වැටුප් ය. ආහාර සඳහා ද මුදලින් සෑහෙන වියදමක් දැරීමට සිදු වේ. අධික වැටුපක් ගෙවීමට සිදු වන බව ගොවීන් පැවිණිලි කරන විට ශ්‍රමිකයන්ට ආහාර සැපයීමේ වියදම ද අධික බව සිවුහු ඉන් අදහස් කළහ.

(III) රෝපණ ද්‍රව්‍ය හා ඒවායේ මිල.

එළවලු වගා කරන්නන් වැඩි දෙනෙකු තමන්ට අවශ්‍ය වන දේශීය එළවලු වර්ග බොහොමයකට රෝපණ ද්‍රව්‍ය (ඇට සහ පැල) තමන්ම නිපදවා ගන්නත්, සොමා කලාපීය එළවලු වර්ගවල රෝපණ ද්‍රව්‍ය බොහෝ විට මිල දී ගැනීමට සිදු වේ. මෙහි දී ගොවීන්ට මුහුණ පෑමට සිදු වන පොදු ප්‍රශ්නයක් වන්නේ මෙවැනි රෝපණ ද්‍රව්‍ය පහසු මිලට හා කලට වේලාවට සැපයීමට සමුපකාරය සහ කෘෂි සේවා මධ්‍යස්ථාන වැනි ආයතනික වාරිත අපොහොසත් වීම නිසා පුද්ගලික වෙළඳුන්ට අධික මිල ගෙවා ඒවා ලබා ගැනීමට සිදු වීම යි. අනෙක් ප්‍රධාන පැවිණිලි කරුණ වේ මූලාශ්‍ර දෙනෙත් ම සපයනු ලබන එළවලු ඇටවල රෝපණ ගුණය අඩුවීම යි. මෙවැනි ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කළ ගොවීන් ගේ සංඛ්‍යාවන් 22 වන සටහනේ දැක් වේ.

22 වන සටහන. රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ දී ඇති වන ගැටලු ගැන වාර්තා කළ එළවලු වගා කරන්නන් ගණන

ප්‍රදේශය	විදුරුපොල %		හේවාච්ඡය %		විරූප්‍ය %		උඩුවිල්-කිරිමලෙයි %	
ගැටලුව								
1. අවශ්‍ය වේලා වල දී ලබා ගත නොහැකි වීම								
15	75.0	13	65.0	0	00.0	14	53.8	
2. අධික වීළ								
04	20.0	02	10.0	13	65.0	00	00.0	
3. අඩු රෝපණ ගුණය								
10	50.0	03	15.0	05	25.0	16	61.5	
ගැටලු වාර්තා කළ මුළු ගණන								
29		18		18		30		

අධ්‍යයනය පැවැත් වූ ප්‍රදේශයන්හි 1977/78 මහ කන්නයේ සිට 1978/79 මහ කන්නය දක්වා වසර තුළ එළවලු රෝපණ ද්‍රව්‍යවල වීළ සැහෙන අයුරින් වැඩි වී ඇති බව පැහැදිලි වේ. (23 වන සටහන බලන්න).

23 වන සටහන. එළවලු වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද රෝපණ ද්‍රව්‍යවල සාමාන්‍ය වීළ (එකක වීළ රූපියල් වලින්).

ප්‍රදේශය	හෝගය	ඒකකය	1977/78 මහ	1978 යල	1978/79 මහ
1. විදුරුපොල	හෝවා	අවුන්ස	38.00	42.00	-
	බෝවි	සේරු	30.00	35.00	-
	රාඬු	රාන්තල්	48.00	85.00	-
	තෝකෝල්	අවුන්ස	2.25	4.50	-
2. ඔරගස්	බෝවි	සේරු	30.00	35.00	-
	හෝවා	අවුන්ස	-	37.50	-
	කැරව්	රාන්තල්	66.50	72.00	-
	බීවිරුවි	රාන්තල්	-	72.00	-
3. හේවාච්ඡය	පතෝල	සේරු	-	30.00	50.00
	කරවිල	සේරු	-	40.00	40.00
	බෝවි	සේරු	-	30.00	30.00
	හක්කාලි	සේරු	-	100.00	100.00

4. ටීරුප්ප	තක්කාලි	රාත්තල් -	80.00	100.00
	පතෝල	රාත්තල් -	10.00	100.00
	බෝවි	සේරු -	30.00	-

IV. පෝර සහ ඒවායේ මිල.

ආයතනික මූලාශ්‍ර වලින් ගොවීන්ට අවශ්‍ය වේලාවට පෝර ලබා ගැනීම දුෂ්කර ය. මේ නිසා තමන්ට අවශ්‍ය පෝර, පුද්ගලික වෙළඳුන් ගෙන් ඉහළ මිලකට ලබා ගැනීමට ගොවීන්ට සිදු වේ. ප්‍රදේශයේ වළඬු වගා කරන්නන්ට අවශ්‍ය පෝර ප්‍රමාණය නිවැරදිව ඇස්තමේන්තු කිරීමට සමූපකාර සංගම් අපොහොසත් වේ. සමූපකාර නිතරම වාගේ ප්‍රමුඛතාවය දෙන්නේ තමන්ට වැඩි ලාභයක් ලබා ගත හැකි පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව ය. විවිධ කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් මිලට ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය තරම් අරමුදල් තමන්ට නැති බව සමූපකාර සංගම් පැවිණිලි කරයි.

සමහර සමූපකාර සඳිනි නිලධාරීන් වැඩි ලාභයක් ලබා ගන්නා අදහසින් පුද්ගලික වෙළඳුන් සමඟ එක් වී කෘත්‍රිම ලෙස පෝර හිඟයක් මවා පෑමට උත්සාහ කරන බව බොරගස් ප්‍රදේශයේ ගොවීහු පෙන්වා දුන්හ.

මාරස්සන ප්‍රදේශයේ ගොවීහු එම ප්‍රදේශයේ පසේ නිසරු බව හේතුවෙන් පෝර භාවිතය අවශ්‍ය බව පිළිගත් නමුත්, ඒවා යෙදීමට තරම් තමන්ට හැකියාවක් නැති බව සඳහන් කළහ. එයට හේතුව වසරක් පාසා පෝර මිල ඉහා අධික ලෙස ඉහළ ගොස් තිබීම යි.

24 වන සටහන. පෝර ලබා ගැනීමේ දී ඇති වන ගැටලු ගැන වාර්තා කළ වළඬු වගා කරන්නන් ගණන.

ගැටලුව	ප්‍ර දේ ශ ය				
	විදුරුපොල %	බොරගස් %	හේවාච්ඡස %	ටීරුප්ප %	උඩුවිල්-කිරමලෙයි %
1. අවශ්‍ය වේලාවේදී					
ලබා ගත නොහැකි වීම	18 90.0	10 55.6	12 60.0	08 40.0	00 00.0
2. අධික මිල	12 60.0	10 55.6	10 50.0	18 90.0	26 100.0
3. ප්‍රවාහන දුෂ්කරතා	15 75.0	00 00.0	00 00.0	00 00.0	02 7.7
ගැටලු වාර්තා කළ අය					
ගේ මුට ගණන	45	20	22	26	28

මිරුප්ප හා උඩුවිල්-කිරිවලෙයි ප්‍රදේශයන්හි ගොවීන්ට ප්‍රධාන ගැටලුව වී ඇත්තේ අධික මිල යි. අනෙක් ප්‍රදේශවල අයට ද එය වැදගත් ප්‍රශ්නයක් වී තිබේ.

25 වන සටහන. එළවලු වගා කරන්නන් විසින් වාරිතා කරන ලද පොරවල සාමාන්‍ය මිල (ඒකක මිල රුපියල් වලින්).

ප්‍රදේශය	පොර	ඒකකය	1977/78	1978	1978/79	
			මහ	යල	මහ	
1. විදුරුපොල	මිශ්‍ර	හොණ්ඩර	48.00	70.00	-	
	හුණ	හොණ්ඩර	18.00	22.00	-	
	ගොළ	ගොණි	20.00	22.00	-	
2. බොරගස්	කොළ පොර	හොණ්ඩර	36.00	66.00	-	
	යූරියා	හොණ්ඩර	90.00	112.00	-	
	විශේෂ අර්ථනාමය					
	මිශ්‍රය	හොණ්ඩර	36.00	77.00	-	
	ගොළ	කුඩ	100	120.00	200.00	-
	හුණ	ගොණි	-	15.00	-	
3. හේවාච්ඡප	ලතා	හොණ්ඩර	-	29.50	52.50	
	යූරියා	හොණ්ඩර	-	57.00	85.00	
	ගොළ	හොණ්ඩර	-	60.00	60.00	
4. මිරුප්ප	ලතා	හොණ්ඩර	-	30.00	70.00	
	යූරියා	හොණ්ඩර	-	60.00	90.00	
5. ඉට්ටිවැව	යූරියා	හොණ්ඩර	-	-	100.00	
6. ලුණුවැව	යූරියා	හොණ්ඩර	-	-	100.00	
7. යාපනය	වී	හොණ්ඩර	-	75.00	-	
	යූරියා	හොණ්ඩර	-	105.00	-	

රජය පොර මිල සහනාධාර ඉවසට සපයන්නේ නැත්නම්, බහිෂ් කෙලි නිෂ්පාදනවල මිල ඉහළ යාමත් සමඟ ම රජයන්හි පොර මිල ද ඉහළ යාම නොවැලැක්විය හැකි ය¹. අනාගතයේ දී ද මෙලෙසින් පොර මිල ඉහළ යාම එළවලු වලට පමණක් නොව අනිකුත් හෝඟ වගාවන්ට ද අයහපත් අන්දමින් බලපානු ඇත.

¹ මේ වාරිතාවේ මුල් කෙටුම්පත සකස් කලාට පසුව එනම් 1979 සැප්තැම්බර් 20 වන දින රජය සියලු ම පොර වර්ගවල මිල අඩු කරන ලද බව ප්‍රකාශයට පත් කළාය.

නිශ්චිත චලවට පෝර පිණිසවල වල ඉහළ යාම පිළිබඳ දැනුම අප සතුව නොමැති ය. චලවට වගාවේ දී බහුලව පාවිච්චි කරනු ලැබූ ඔබ්බ පෝර වර්ග කිපයක වල වැඩිවීම 26 වන සටහනේ දැක්වේ.

26 වන සටහන.

පෝර වර්ග කිපයක වල වැඩිවීම

වර්ගය	18.07.78 දිනට පෙර ටොන් එකක වල (රූපියල්)	එදිනට පසුව ටොන් එකක වල (රූපියල්)
යුරියා	1044	2088
එන්.පී.කේ.	1080	2160
වී සහ එස්.පී.	1186	2372

මූලාශ්‍රය : පෝර සංස්ථාව

(V). කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ ජීව්‍ය වේදි වල.

පැල නවත් අවස්ථාවේ සිට අස්වැන්න නෙලා අවසන් වන තුරුම අප විසින් අධ්‍යයනය කරනු ලැබූ ප්‍රදේශවල සියලුම ගොවීන් පාහේ වල් පැලෑටි, කෘමීන් සහ දිලීර නාශකය සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය යොදා ගෙන තිබුණි.

චලවට වගා කරන්නන්ට අවශ්‍ය අයුරින් කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය සැපයීමෙහි ලා ආයතනික මූලාශ්‍ර පෝසන් වී නැත. පුද්ගලික වෙළඳුන් විසින් හිතුවක්කාරී ලෙස වල නියම කර වල ද්‍රව්‍ය විකුණ නවා පමණක් නොව, ජීව්‍ය තත්ත්වයෙන් ද බාල (කලවලී කන්න ලද) බව චලවට වචන්තෝ සැක කරති. සමූහකාර සමිති හා කෘෂි සේවා මධ්‍යස්ථාන වලින් නිකුත් කරන ලද රසායනික ද්‍රව්‍ය ද ලැබෙන්නේ ප්‍රදේශයේ වඩාත් පොහොසත් ගොවීන් කිහිප දෙනෙකුට හෝ කලී කඩයට හෝ බව ද ඔවුන් ගේ අදහස ය.

කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ ප්‍රධාන ශූන්‍ය වී ඇත්තේ ගොවීන්ට අවශ්‍ය කරන වර්ගය අවශ්‍ය අවස්ථාවේ දී වල දී ගැනීමට නොමැති වීම යි. ගොවීන් අතරේ ජනප්‍රියව පවතින ඇත්ලො කෝල්, වැටරෝන්, එන්ඩ්‍රොක්ස් වැනි වෙළඳ නාම සහිත රසායනික ද්‍රව්‍යවල පොදු හිඟකමක් ඇති බව බොරගස් ප්‍රදේශයේ ගොවීන් පැමිණිලි කළහ. එම වර්ග ආයතනික මූලාශ්‍ර වලින් මෙම පුද්ගලික වෙළඳුන්ගේ ගෙවීම් ද ලබා ගැනීමට නොමැත.

27 වන සටහනින් දැක්වෙන පරිදි ඉතිරිවැට හැර අනෙක් ප්‍රදේශවල ගොවීන් ගේ ප්‍රධාන ගැටලුව වී ඇත්තේ කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍යවල අධික වල යි. ඉතිරිවැට (අනුරාධපුර) ප්‍රදේශයේ මූලික ප්‍රශ්නය වී ඇත්තේ එම ද්‍රව්‍යවල හිඟකම යි.

27 වන සටහන.

කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ දූෂිතරතා පිළිබඳ වාර්තා කළ චලවට වගා කරන්නන් ගණන

ගැටව	ප්‍ර දේ		ශ ස		ඉතිරිවැව	උඩුවිල්-කිරිමලෙයි
	විදුරුවොල	හේවාපිස්ස	පිරුප්ප	ය		
	%	%	%	%	%	%
1. අවශ්‍ය වේලාවේ දී ලබා ගත නොහැකි වීම	5 40.0	3 15.0	6 30.0	8 40.0	8 30.8	
2. අධික මිල	11 55.0	11 55.0	18 90.0	4 20.0	25 96.2	
ගැටව වාර්තා කළ මුද්‍රා ගණන	16	14	24	12	33	

මෙම සමීක්ෂණය පවත් වනු ලැබූ කාල සීමාව තුළ කන්නයෙන් කන්නයට කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍යවල මිල ගණන් ද වැඩි වී තිබේ. බණිප් තෙල් නිෂ්පාදනයන්හි මිල ඉහළ යාම මේ තත්වය සමත් උග්‍ර වීමට හේතු වනු ඇත.

1977/78 මහ කන්නයේ සිට 1978/79 මහ කන්නය දක්වා අධ්‍යයන ප්‍රදේශවල පැවති මිල ගණන් 28 වන සටහනින් දැක්වේ.

(VII) අනිකුත් අදාළ උපකරණ සහ ඒවායේ මිල.

වතුර පොම්ප කරන යන්ත්‍ර සහ රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසින යන්ත්‍ර ලබා ගැනීමේ අපහසුව පිළිබඳව බොහෝ ගොවිහු වාර්තා කළහ. මෙම උපකරණයන්හි අධික මිල ගණන් නිසා ඒවායේ අයිතිය පොහොසත් ගොවීන් කිහිප දෙනෙකු අතර සංකේන්ද්‍රණය වීම සිදු වී තිබේ. එම උපකරණ අවත්වැවියා කිරීමේ ගාස්තු ද අධික බැවින් අනෙකුත් ගොවීන්ට ඒවා කුලියට දීමට ද අයිතිකරුවෝ මැලිනුමක් දක්වති. මීට අස වසරකට පමණ පෙර රුපියල් 145.00 කට පමණ ලබා ගත හැකිව තිබූ ඉසින යන්ත්‍රයක් 1978 අගෝස්තු මාසයේ බොරගස් ප්‍රදේශයේ දී ලබා ගැනීම සඳහා රුපියල් 1,000.00 ක් වැය කළයුතු විය. උපරාග සහිත වතුර පොම්ප කරන යන්ත්‍ර යන් සවි කර අවසාන වන විට රුපියල් 15,000.00 ක් පමණ වැය වන බව 1978 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී ඉතිරිවැව චලවට වගා කරන්නෝ වාර්තා කළහ.

ආයතනික ධුලි වලින් උදව් ලබා ගැනීමට තමන්ට නොහැකි වීම පිළිබඳව බොරගස් ප්‍රදේශයේ බොහෝ ගොවිහු පැමිණිලි කළහ. ඒවා නිකුත් කරනු ලබන්නේ ගොවි හැඳුනුම්පත් හිටි වගා කරන්නන්ට පමණි. මේ ප්‍රදේශයේ වී වගා කරන්නන්ට එවැනි හැඳුනුම්පත් තිබුණ ද, උස් බිම්වල

28 වන සටහන.

චලවටි වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍යවල සාමාන්‍ය මිල (අවුත්ස වකක මිල රැපියල්)

ප්‍රදේශය	වෙළඳ නාමය	ඒකක	1977/78 මහ	1978 සල	1978/79 මහ
1. විදුරුපොල	ඩයටෙතොල්	අවු 16	48.00	68.00	-
	ටැමරෝන්	අවු 16	60.00	80.00	-
2. බොරගස්	රෝගෝර්	අවු 16	52.00	60.00	-
	ටැමරෝන්	අවු 16	65.00	78.00	-
	ඇන්ට්‍රොකෝල්*	පැ 01	26.00	40.00	-
	එන්ට්‍රෙක්ස්	අවු 16	65.00	-	-
	ඩයටෙතොල්	අවු 16	-	34.00	-
	හයොඩාන්	අවු 16	-	34.00	-
3. හේවාවිස්ස	ඩයටෙතොල්	අවු 16	-	44.50	44.50
	පොලිනියන්	අවු 16	-	70.00	70.00
	ටැමරෝන්	අවු 16	-	80.00	80.00
	රෝගෝර්	අවු 16	-	46.50	54.00
	එන්ට්‍රෙක්ස්	අවු 16	-	32.00	62.00
	ලැනේඩ් - එල්	අවු 16	-	55.00	55.00
4. මීරුප්ප	රෝගෝර්	අවු 16	-	45.00	48.00
	ලැනේඩ් - එල්	අවු 16	-	40.00	64.00
	ලෙබ්සිඩ්	අවු 16	-	28.00	-
5. ඉතිරිවැව	පැරනියන්	අවු 16	-	-	34.00
	එකටොස්	අවු 16	-	-	110.00
	එන්ට්‍රෙක්ස්	අවු 16	-	-	32.50
	ටැමරෝන්	අවු 16	-	-	80.00
	ලෙබ්සිඩ්	අවු 16	-	-	40.00
	නයිට්	අවු 16	-	-	42.00
6. ලුණුවැව	එන්ට්‍රෙක්ස්	අවු 16	-	-	37.00
	එකටොස්	අවු 16	-	-	114.00
	මැලනියන්	අවු 16	-	-	10.00
7. යාපනය	ඇන්ට්‍රොකෝල්	අවු 16	-	-	35.00
	පොලිඩෝල්	අවු 16	-	-	70.00
	ඇසොච්න්	අවු 16	-	-	75.00
	එන්ට්‍රෙක්ස්	අවු 16	-	-	32.00

* පැකට් එකක මිල

අනවසර චලවට වගා කරන්නන්ට ඒවා නිකුත් කර නොමැත.

මේ හැර චලවට වර්ග කීපයක් වගා කිරීමේ දී අතිරේක ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් අවශ්‍ය වේ. උදාහරණ ලෙස වැල් බෝංචි සඳහා අවශ්‍ය කෝටු, පතෝල, කරවිල සහ වැටකොට සඳහා වැට ගැසීම, මැහි සෑදීම ආදියට අවශ්‍ය කෝටු, වියළි අතු, ලූණ සහ පොල් අතු දැක්විය හැකිය. මෙම චලවට වර්ගවල නිෂ්පාදිත වියදම් ගණනය කිරීමේ දී එවැනි ද්‍රව්‍යමය යෙදවුම්වල මිල ද සැලකිල්ලට ගත යුතු ය. අප ගේ අධ්‍යයන ප්‍රදේශවලින් විදුරුපොල හා බොරගස් යන ගම්වලත් (බෝංචි), හේවාච්ඡ්‍ය හා චිරුප්ප යන ගම්වලත් (පතෝල, කරවිල, වැටකොට) එබඳු චලවට වර්ග වචනු ලැබේ. ඉහත කී ද්‍රව්‍ය සියල්ලම පාහේ කන්න දෙකක් පමණ ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි වේ.

කලින් සාකච්ඡා කළ යෙදවුම් සමඟ ම මෙම ද්‍රව්‍යවලත් මිල ඉහළ ගොස් ඇති බව මෙම ප්‍රදේශ වල චලවට වගා කරන්නන් වාර්තා කළහ. 29 වන සටහනේ දැක්වෙන පරිදි වැල් බෝංචි සඳහා අවශ්‍ය කෝටු 1,000 ක මිල, 1977/78 මහ කන්නයේ සිට 1978 යළි කන්නය දක්වා විදුරුපොල රුපියල් 15.00 කින් ද, බොරගස් ප්‍රදේශයේ රුපියල් 10.00 කින් ද, ඉහළ ගොස් ඇත. චිරුප්ප හා හේවාච්ඡ්‍ය ගම්වල ද, 1978 යළි කන්නයේ සිට 1978/79 මහ කන්නය දක්වා මෙම කෝටුවල මිල දෙගුණ වී ඇත. මැහි සෑදීම පිණිස ගන්නා කෝටු ලූණ හා පොල් අතු ආදියේ ද මිල ගණන් සැලකිය යුතු අයුරින් වැඩි වී තිබේ.

29 වන සටහන. චලවට වගා කරන්නන් විසින් වාර්තා කරන ලද චලවට වගාවේ දී භාවිතා කරනු ලබන අනෙකුත් උපකරණ හා ද්‍රව්‍යවල සාමාන්‍ය මිල ගණන් (ඒකක මිල රුපියල් වලින්).

ප්‍රදේශය	යෙදවුම් වර්ගය	ඒකකය	1977/78 මහ	1978 යල	1978/79 මහ
1. විදුරුපොල	වැල් බෝංචි සඳහා කෝටු	1,000	35.00	50.00	-
2. බොරගස්	වැල් බෝංචි සඳහා කෝටු	1,000	40.00	50.00	-
3. හේවාච්ඡ්‍ය	මැහි සෑදීම සඳහා කෝටු	1,000	-	1000.00	1500.00
	වැල් බෝංචි සඳහා කෝටු	1,000	-	40.00	80.00
	ලූණ හොණ්ඩර	1	-	145.00	150.00
	වියළි අතු	1,000	-	15.00	30.00
	පොල් අතු	1,000	-	35.00	45.00
4. චිරුප්ප	වැල් බෝංචි සඳහා කෝටු	1,000	-	40.00	80.00
	ලූණ හොණ්ඩර	1	-	90.00	100.00
	පොල් අතු	1,000	-	40.00	50.00

(VII) එළවට වගා කරන්නන්ට මුහුණ දීමට සිදු වී ඇති අනෙකුත් ප්‍රශ්න.

පොදුවේ ගත් කළ එළවට වගාකරන්නන් මුහුණ පාන ප්‍රධාන ප්‍රශ්නය වන්නේ අවශ්‍ය උපකරණ හා යෙදවුම් ලබා ගැනීමේ දුෂ්කරතාවන් සහ එම යෙදවුම්වල අධික මිල ගණන් ය. මෙයට අමතරව, එළවට වගාවේ දී තවත්ම මුහුණ පෑමට සිදුවන තවත් ප්‍රශ්න කිහිපයක් වගා කරන්නන් විසින් සඳහන් කරන ලදී. මේ අතුරින් වඩාත් වැදගත් ප්‍රශ්න පහක් සාකච්ඡා කරනු ලැබේ.

(අ) අසාදී දියෙන් එළවට වගා කිරීමේ අවදානම සහ අධිමානය.

සෑම වර්ෂයකම පාහේ සාමාන්‍යයෙන් වැසි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ පවතින අධික වර්ෂාව නිසා විදුරුවොල හා බොරගස් ප්‍රදේශයන්හි බෝවී වගාවට හානි පැවිණේ. අනෙක් අතට වියළි කාල පරිච්චේදයන්හි දී ජල හිඟයක් පවතින අතර, මේ ප්‍රදේශ සඳහා සුව වාරිමාර්ග පහසුකම් ද නැත. ඉක්බිවුව සහ ලණුවුව (අනුරාධපුර) ගොවිහු ද, එළවට වගාව සඳහා වාරි ජලය ලබා ගැනීමේ අපහසුවත්, අසාදී දියෙන් වගා කිරීමේ දී මුහුණ පෑමට සිදු වන අවදානමත් පෙන්වා දුන්න. මේ ප්‍රදේශවල වර්ෂාපතනය අවිනිශ්චිත වන අතර, එය ඉතා අධික විචල්‍යතාවක් ද භාජනය වේ. යාපනයේ එළවට වගා කරනු ලබන බොහෝ ඉඩම් වර්ෂා කාලයේ දී ජලයෙන් යට වේ. එළවට වගා කරන්නන් ගේ පැත්තෙන් බලන විට, එළවට සඳහා හෝග රක්ෂණ ක්‍රමයක් නොමැති නිසා එම වගාව අවදානම් සහිත ජීවනෝපායයක් වී තිබේ.

(ආ) ව්‍යාජි සේවාවන්හි දුර්වලතා.

කෘෂිකර්ම ව්‍යාජි සේවාව හා සම්බන්ධ සේවකයින් සහ නිලධාරීන් ප්‍රදේශයේ ධනවත් ගොවීන් කිහිප දෙනෙකුට පමණක් සේවාවන් සලසන බවත්, සිටුවන් සාමාන්‍ය ගොවීන් ගේ ගැටලු පිළිබඳව සැලකිල්ලක් නොදක්වන බවත්, බොහෝ ගොවිහු පැවිණිලි කළහ. එමනිසා සාමාන්‍ය තත්ත්වයේ ගොවීන් වැඩි දෙනෙකුටම එළවට වගාව පිළිබඳ නවීන විද්‍යාත්මක දැනුම ලබා ගැනීම දුෂ්කර වී තිබේ. සමුපකාර සේවකයන් සහ වගා නිලධාරීන් පිළිබඳව ද මෙවැනිම පැවිණිලි ගොවීන් ගෙන් ලැබී ඇත.

(ඇ) ආයතනික පිලාශ්‍ර වලින් ණය ලබා ගැනීමේ දී ඇති වන දුෂ්කරතා.

බැංකු, සමුපකාර සමිති ආදී ආයතනික පිලාශ්‍රවල නොයෙකුත් දුර්වලතාවන් හේතුවෙන් කොපිය නියෝජිතයින් ගෙන් හා වෙනත් පුද්ගලික වෙළෙන්දන් ගෙන් ණය ලබා ගැනීමට ගොවිහු පෙළෙහෙති. මෙවැනි තත්වයක් යටතේ තම නිෂ්පාදිතය පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට විකිණීමට ඒ සඳහා අඩු මිලක් ලබා ගැනීමටත් නිෂ්පාදනයන්ට සිදු වී තිබේ!

¹ මේ පිළිබඳ විස්තර සඳහා පසුවන පරිච්චේදය බලන්න.

ආයතනික ධූරණ වලින් පහසු අයුරින් ඵලවට වගා කරන්නන්ට ණය දුන්නත්, ඒවා ආපසු අය කර ගැනීම අඩවන සහිත ය. එයට හේතුව ඵලවට වගාවේ අධ්‍යාතම වෙනුවෙන් දැනට ගෝඟ රක්ෂණ ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක නොවීම ය. ඉඩම් කට්ටිවල ප්‍රමාණය සහ අයහපත් ඉඩම් භුක්ති ක්‍රම ආදී සීමාවන් නිසා ද ඵලවට වගා කරන්නන් ණය සඳහා නුසුදුසුයන් වී තිබෙන අවස්ථා ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන්, අප කලින් ද දැඩු ඡුර්දි ඵලවට වගා කරන ඉඩම් කට්ටි බොහොමයක් අක්කර 1 ට ඉඩා අඩු ය. සමහර බිම් කට්ටි අක්කර 1/4 කටත් වඩා අඩු ය. චිරුප්ප ගලේ අක්කර 1/4 කට වඩා අඩු බිම් කට්ටිවල ඵලවට වගා කරන්නන්, ලංකා බැංකුවෙන් ණය ලබා ගැනීම සඳහා නුසුදුසුයන් වී තිබේ.

බොරගස් ප්‍රදේශයේ ඵලවට වගා කරන්නන් වැඩි දෙනෙකුට ගොවි හැඳුණුම්පත් නිකුත් කොට නැත. එයට හේතුව සිවුත් රජයේ ඉඩම් අතවසරයෙන් අල්ලා ගෙන ඵලවට වගා කිරීම ය. මේ හේතු නිසා සිවුහු ආයතනික ධූරණ වලින් ණය ලබා ගැනීමට සුදුසුකම් ඇති අය නොවෙති.

අප විසින් සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත් වන ලද ගොවීන් සියලු දෙනාම විසින් වාරිතා කරන ලද පොදු ගැටටමක් ධූරණ ඵලවට සඳහා නිෂ්පාදන වියදම් සෑහෙන අයුරින් ඉහළ ගොස් ඇති බවත් ඵලවට වලින් ලැබෙන ශුද්ධ ආදායම ප්‍රමාණවත් නොවන බවත්, එම නිසා අනාගතයේ දී තමන් ඵලවට වගාව අත්හැර දැමීමට පවා පෙළඹිය හැකි බවත් ය. නිෂ්පාදන වියදම් හා සසඳන විට නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන ශුද්ධ මිල ගණන් ඉතා අඩු නම් මෙලෙස සිදු විය හැකි ය. මේ නිසා ඵලවට සඳහා වැය වන නිෂ්පාදන වියදම් විග්‍රහ කිරීමටත්, නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන ශුද්ධ මිල ගණන් වියදම් සමඟ සසඳා බැලීමටත් මිල ගණන් ප්‍රදේශයන් අදහස් කෙරේ.

4.4 ඵලවටවල නිෂ්පාදන වියදම් සහ නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන මිල ගණන්.

ඵලවට වගා කරන්නන් 177 දෙනෙකු සමඟ ප්‍රශ්න මාලාවක ආධාරයෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වා එක් රැස් කර ගත් දත්ත පදනම් කොට ගෙන ඵලවට වර්ග 09 ක් සඳහා අක්කරයක සාමාන්‍ය වියදම ගණනය කරන ලදී. එම ඵලවට වර්ග 09 ම සියලු ම ප්‍රදේශයන්හි වගා කොට තිබු නේ නැත. එමෙන් ම සමහර ඵලවට වර්ග සමහර ප්‍රදේශයන්හි ස්වභාවයෙන් ම වගා කිරීම අපහසු ය. අප විසින් ගණනය කරන ලද සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම් 1977/78 මහ, 1978 යල සහ 1978/79 මහ යන කන්නයන්ට අදාළ වේ. ඵලවට වර්ග වැඩි ශාකක් සඳහා නිෂ්පාදන වියදම් ගණනය කළ හැකි ධූරණ මෙයින් කන්න දෙකක් සඳහා පමණි.

නිෂ්පාදන වියදම් ගණනය කිරීමේ දී පහත සඳහන් ප්‍රධාන වැය ශීර්ෂ සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.

1. කුලී ශ්‍රමිකයන්ට ගෙවන ලද වැටුප් සහ සිවුන්ට සැපයූ ආහාර සඳහා වූ ඇස්තමේන්තු කළ වියදම්,
2. ට්‍රැක්ටර් ගාස්තු

3. ද්‍රව්‍යමය යෙදවුම් සඳහා වූ ගාස්තු

4. ගොවිපල ඇතුළත සහ/හෝ ගොවිපලේ සිට වගා කරන්නන් ගේ නිවෙස දක්වා නිෂ්පාදනය ප්‍රමාණය කිරීමේ ගාස්තු

මෙම අධ්‍යයනය පැවැත් වූ බොහෝ ප්‍රදේශයන්හි එළවළු නිෂ්පාදනයේ දී යොදන ලද පවුල් ශ්‍රමයේ ප්‍රමාණය, තුළි ශ්‍රම ප්‍රමාණය තරම්ම විය. එමනිසා අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම් දෙවිදියකට ගණනය කරන ලදී.

- 1. පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම් සහිතව,
- 2. පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම් රහිතව.

මේ එක් එක් ක්‍රමය නිසා මුළු සාමාන්‍ය වියදමේ වෙනස්කම් ඇති වන්නේ කෙසේ දැයි සොයා බැලීමට මින් අදහස් කරන ලදී. තෝරා ගත් එළවළු වර්ග සඳහා වේ පදනම් දෙකට අනුව ඇස්තමේන්තු කරන ලද අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම් 31 වන හා 32 වන සටහන්වල වෙන වෙනම දක්වා ඇත.

30 වන සහ 31 වන සටහන් වලින් දැක්වෙන වඩාත් වැදගත් කරුණ වන්නේ 1977/78 මහ සිට 1978 යල දක්වාත්, 1978 යල සිට 1978/79 මහ දක්වාත් කන්නයක් පාසා සිසිට ම එළවළු වර්ගවල පාහේ නිෂ්පාදන වියදම වැඩි වී තිබීම යි. මෙම වැඩිවීමට හේතු වී ඇත්තේ 4.3.3 ඡේදයේ දී සාකච්ඡා කරන ලද පරිදි ශ්‍රමය හා ද්‍රව්‍යමය යෙදවුම්වල මිල ඉහළ යාම බව බව හැකි ය.

තවත් සැලකිය යුතු ලක්ෂණයක් නම් වාරිවාරිග ජලය සහ යන්ත්‍ර සූත්‍ර යොදා නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රදේශවල එළවළුවල නිෂ්පාදන වියදම, වැඩි ජලය හා ශ්‍රම සුක්ෂ්ම ක්‍රම යොදා නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රදේශවල එම එළවළුවල නිෂ්පාදන වියදමට වඩා වැඩිවීම යි. උදාහරණ ලෙස විදු විදුරුපොල හා බොරගස් ප්‍රදේශවල (වැලිමඩ) ගෝවා අක්කරයක නිෂ්පාදන වියදම 1977/78 මහ කන්නයේ දී රුපියල් 4,000/= ක් පමණ වූ අතර, උඩුවිල්-කිරිමලෙයි ප්‍රදේශවල (යාපනය) එය රුපියල් 10,000/= ක් පමණ විය. ඉකිරිවැව/ලුණුවැව ප්‍රදේශවල සහ උඩුවිල්-කිරිමලෙයි, කය්තඩ්-මඩුවිල් ප්‍රදේශවල වම්බු නිෂ්පාදන වියදම සැසඳීමේ දී ද මෙය පැහැදිලි වේ. හේන් වගා ක්‍රමයට එළවළු වගා කරන ලුණුවැව හා ඉකිරිවැව ප්‍රදේශවල නිෂ්පාදන වියදම, අනෙක් ප්‍රදේශවල එළවළු නිෂ්පාදන වියදමට වඩා අඩු ය. එම ප්‍රදේශයන්හි එළවළු නිෂ්පාදනය සඳහා කෙරෙන ප්‍රධාන වියදම් ශීර්ෂයන් වන්නේ බිම් සැකසීම සඳහා යන ශ්‍රම වියදම සහ කෘෂි-රසායන ද්‍රව්‍යයන්හි වියදම යි. බදුල්ල සහ මහනුවර ආදී තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශයන්හි සහ යාපනය ප්‍රදේශයේ සුක්ෂ්ම වගාව, විස්තෘත හේන් වගා ක්‍රමයට වඩා සැබවින්ම වැඩි වියදම් සහිත ය.

30 වන සටහන.

පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම් සහිතව ඇස්තමේන්තු කරන ලද තෝරා ගත් වළවම් වර්ගවල අත්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම (රුපියල්)

වළවම් වර්ගය	ප්‍රදේශය	ක ත්‍ය ය		
		1977/78 මහ	1978 සල	1978/79 මහ
1. බෝංචි	විදුරුපොල	3914.60	4499.33	-
	බොරගස්	4155.10	4109.35	-
	වීරුප්ප	-	3877.86	5030.00
	හේවාච්ඡ්ප	-	4503.57	3736.11
2. බීටරුටි	උඩුවිල්	6191.75	7883.03	-
	කිරිමලෙයි	7929.86	8841.61	-
3. ගෝවා	විදුරුපොල	3864.00	5100.00	-
	බොරගස්	3564.00	4779.00	-
	උඩුවිල්	8162.36	ලැ.නො.	-
	කිරිමලෙයි	10871.20	ලැ.නො.	-
4. කැරට්	බොරගස්	3318.83	3609.65	-
5. රාබු	විදුරුපොල	2756.50	3445.50	-
6. තක්කාලි	වීරුප්ප	-	2640.00	1991.12
	හේවාච්ඡ්ප	-	3101.30	2645.50
	කිරිමලෙයි	9376.99	ලැ.නො.	-
7. වම්බු	ඉකිරිවැව	-	ලැ.නො.	1414.49
	ලුණුවැව	-	ලැ.නො.	1430.41
	උඩුවිල්	10471.03	ලැ.නො.	-
	කිරිමලෙයි	13359.04	ලැ.නො.	-
	කස්තඩ්	ලැ.නො.	13771.15	-
	වඩුවිල්	ලැ.නො.	10967.00	-
8. කරවිල	වීරුප්ප	-	3853.25	5165.66
9. පතෝල	වීරුප්ප	-	5237.36	ලැ.නො.
	හේවාච්ඡ්ප	-	6843.80	7086.40

ලැ.නො. = ලැබී නොවැන.

- = කන්නය සඳහා දත්ත එකතු නොකරන ලදී.

31 වන සටහන.

පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම් රහිතව ඇස්තමේන්තු කරන ලද තෝරා ගත් වළඬු වර්ගවල අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම (රුපියල්).

වළඬු වර්ගය	ප්‍රදේශය	ක න් න ය		
		1977/78 වන	1978 යල	1978/79 වන
1. බෝවි	විදුරුපොල	3813.36	3827.63	-
	බොරගස්	2937.54	3362.06	-
	පීරුප්ප	-	3261.57	3790.20
	හේවාච්ඡ්ස	-	4161.57	3524.47
2. බීටරු	උඩුවිල්	5627.75	6168.03	-
	කිරිමලෙයි	6624.82	7864.61	-
3. ගෝවා	විදුරුපොල	2618.67	1889.33	-
	බොරගස්	3144.21	3855.34	-
	උඩුවිල්	6938.86	ලැ.නො.	-
	කිරිමලෙයි	7221.20	ලැ.නො.	-
4. කැරට්	බොරගස්	2281.69	2749.49	-
5. රාඹු	විදුරුපොල	1774.67	1712.53	-
6. හක්කාලි	පීරුප්ප	-	2222.56	1706.88
	හේවාච්ඡ්ස	-	2790.00	2421.83
	කිරිමලෙයි	8051.69	ලැ.නො.	-
7. වම්බු	ඉකිරිවැව	-	ලැ.නො.	841.26
	ලුණුවැව	-	ලැ.නො.	995.06
	උඩුවිල්	8826.29	ලැ.නො.	-
	කිරිමලෙයි	9215.56	ලැ.නො.	-
	කය්තච්චි	ලැ.නො.	5631.59	-
	වඩුවිල්	ලැ.නො.	5812.68	-
8. කරවිල	පීරුප්ප	-	3729.75	4820.01
9. පතෝල	පීරුප්ප	-	4979.47	ලැ.නො.
	හේවාච්ඡ්ස	-	6426.51	6405.53

ලැ.නො. = ලැබී නොමැත.
 - = කන්නය සඳහා දත්ත එකතු නොකරන ලදී.

කාලීන වශයෙන් ඒ ඒ ඵලවට වර්ගවල නිෂ්පාදන වියදම් වැඩිවීම සහඳා බැලීම සඳහා අවශ්‍ය කාල ශ්‍රේණි දත්තවල හිඟකමක් පවතී¹. එහෙත් කලින් පවත්වන ලද එක් අධ්‍යයනයකින් විවිධ ජල සම්පාදන තත්ත්වයන් හා විවිධ අස්වනු තත්ත්වයන් යටතේ ඵලවට වර්ග කිපයක නිෂ්පාදන වියදම් ශාන්තය කිරීමට උත්සාහ දරා ඇත². තවත් එවැනි අධ්‍යයනයකින් ඵලවට වර්ග පුඵ ශාන්තක් නිපදවීමේ දී නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් විසින් සැබැවින් ම දරණ ලද සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම් ශාන්තය කොට තිබේ³. මෙම අධ්‍යයන දෙකේ සහ අප ගේ අධ්‍යයනයෙන් රැස් කරන ලද දත්ත අතර පූර්ණ සැසඳීමක් කිරීම අපහසු නමුත්, මෙම දත්ත සියල්ලම මගින් ඵලවට වර්ග කිපයක නිෂ්පාදන වියදම් වල වැඩිවීම පිළිබඳව සාමාන්‍ය අදහසක් ලබා ගැනීමට පුඵවන. (32 වන හා 33 වන පටහන් බලන්න). ඒ අනුව 1976 සිට 1978/79 මහ කන්නය දක්වා එක් අක්කරයක සැබෑ නිෂ්පාදන වියදම සෑහෙන අයුරින් වැඩි වී ඇති බව පැහැ දිලී වේ.

නිෂ්පාදකයින්ට ලැබෙන ශුද්ධ මිල ශාන්ත සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම්වලට වඩා වැඩි වේගයකින් ඉහළ යයි නම් නිෂ්පාදකයන් ගේ ශුද්ධ ආදායම ද වැඩි විය හැකි ය. කිසියම් ඵලවට වර්ග යක් දිගටම වගා කරනවා ද නැද්ද යන්න තීරණය කිරීමේ දී වඩාත් වැදගත් වන්නේ එහි ඉහළ යන නිෂ්පාදන වියදම කොට, එයින් ඉහළ ශුද්ධ ආදායමක් ලැබෙනවා ද යන්න යි. ඵලවට රාත්තලක් සඳහා සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම සහ ඒ සඳහා නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන ශුද්ධ මිල ශාන්ත සංසන්දනය කර බැලීම ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ එහෙයිනි.

නිෂ්පාදකයින්ට ලැබුණු ශුද්ධ මිල ශාන්තය කරන ලද්දේ සිටුනට ලැබුණ දළ මිලෙන් සිටුන් විසින් දරන ප්‍රවාහන වියදම්, ශ්‍රම වියදම්, ඇසුරුම් වියදම්, අලෙවි කොමිස් සහ අපතේ යාම් ආදිය අඩු කිරීමෙනි. 34 වන පටහන්ට අනුව බෝංචි, ගෝවා, පතෝල සහ තක්කාලි යන

¹ ජන ලේඛන හා සබ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව (1968) සහ අබේසේකර හා යේනානායක. (1974) යන ප්‍රකාශනයන්හි එක් ගොවිපලක් සඳහාත්, සියට ම ඵලවට වර්ග සඳහා එක් අක් කරයකටත් නිෂ්පාදන වියදම් ශාන්තය කොට තිබේ. එහෙත් ඒ ඒ ඵලවට වර්ගය සඳහා වෙන වෙනම අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම ශාන්තය කොට නොමැත.

² Sathasivampillai, K (1976) Cost of Production of Some Selected Crops in Sri Lanka, Agricultural Economic Study 15, Department of Agriculture, Peradeniya.

³ De Silva, G.A.C. & K. Sathasivampillai (1976) Potato-vegetable Cultivation in Nuwara-eliya District of Sri Lanka, Agricultural Economic Study 16, Department of Agriculture, Peradeniya.

32 වන සටහන.

එළවලු වර්ග විවිධයක් සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද අක්කරයක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම¹ සහ ඒවායේ වෙනස්කම් (1976 සිට 1978/79 වන කන්නය දක්වා).

එළවලු වර්ගය	ඡල සම්පාදන තත්ත්වය	1976 දී සාමාන්‍ය ² වියදම(රු)	අප ගේ සමීක්ෂණයෙන් ඇස්තමේන්තු කරන ලද සාමාන්‍ය වියදම (රුපියල්)						
			විදුරුවොල	බොරගස්	හේවාටිපිය	චිරුපිය	ආවුල/ඉකරුව	උඩුපිල්/කිරිමලය	කයනඩි/මඩුපිල්
			1978 යල	1978 යල	1978 යල	1978 යල	78/79 වන	77/78 වන	1978 යල
බෝවි	වැසි ඡලය	1160.00	4499.33	4190.35	4503.57	3877.86	-	-	-
බීටරුව	වැසි ඡලය	1559.00	-	-	-	-	-	8362.32	-
ගෝවා	වැසි ඡලය	1647.00	-	-	-	-	-	9516.78	-
	වැසි ඡලය	1193.00	5100.00	4479.00	-	-	-	-	-
කැරට්	වැසි ඡලය	1163.00	-	3609.65	-	-	-	-	-
රාඹ	වැසි ඡලය	1166.00	3445.50	-	-	-	-	-	-
තක්කාලි	වැසි ඡලය	1343.00	-	-	-	-	-	9376.99	-
	වැසි ඡලය	758.50	-	-	3101.30	2640.00	-	-	-
වම්බු	වැසි ඡලය	866.90	-	-	-	-	1422.45	11915.04	12369.08
								(වැසි ඡලය)	(වැසි ඡලය)

¹ මෙම වියදම් ඇස්තමේන්තුවලට පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම් ද ඇතුළත් ය.

² මූලාශ්‍රය : සතාපිට්ටිපිල්ලෙයි (1976).

3. සර්ගත.

නිෂ්පාදකයින් විසින් වාර්තා කරන ලද පරිදි
 චලවම් වර්ග කීපයක් සඳහා අක්කරයක සාමාන්‍ය
 නිෂ්පාදන වියදම¹ (රුපියල්).

චලවම් වර්ගය	ඉවරවලිය (1976) ²	විදුරුපොල (බදුල්ල) (1978 සල)	බොරගස් (බදුල්ල) (1978 සල)
ගෝවා	2081.97	5100.00	4179.00
කැරව්	3392.72	--	3609.65
රාමු	1049.30	3445.50	--

1. මෙම වියදම් අක්කරවේනුවලට පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම් ද ඇතුළත් ය.
2. මූලාශ්‍රය : ද සිල්වා සහ සතාපිවම් පිල්ලෙයි (1976).

34 වන සටහන.

එළවලු රාත්තලක් සඳහා නිෂ්පාදකයින්ට ලැබෙන ගුද්ධ වීළ ගණන් සහ රාත්තලක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම.

ප්‍රදේශය (අ) සහ එළවලු වර්ගය	කන්නය තුළ නිෂ්පාදන යින්ට ලැබුණු සාමාන්‍ය ගුද්ධ වීළ ගණන් (රාත්තලකට ගත)	ඇස්තලේන්තු කරන ලද සාමාන්‍ය අස්වැ න්න (අං) (අක් කරයකට රාත්තලේ)	පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනා කම් සහිත විය දම (රාත්තල කට ගත)	පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනා කම් රහිත වියදම (රාත්තලකට ගත)
-----------------------------------	--	---	---	--

විදුරුපොල

(1978 සල)

බෝවි	0.65	6000	0.75	0.63
ගෝවා	0.22	18000	0.28	0.10
කැරට්	0.11	7000	0.49	0.24

බොරගස්

(1978 සල)

බෝවි	0.69	6000	0.68	0.56
ගෝවා	0.16	18000	0.25	0.21
කැරට්	0.38	15000	0.24	0.18

හේවාච්ඡ්ස

(1978 සල)

බෝවි	0.60	6000	0.75	0.69
පතෝල	0.19	15000	0.46	0.43
තක්කාලි	0.30	5000	0.62	0.56

චිරුප්ප

(1978 සල)

බෝවි	0.62	6000	0.65	0.54
කරවිල	0.39	12000	0.32	0.25
පතෝල	0.15	15000	0.35	0.33
තක්කාලි	0.26	5000	0.53	0.44

ඉකිරිවැව

(1978/79 මහ)

වව්ලු	0.36	10000	0.14	0.09
-------	------	-------	------	------

ලොවැව

(1978/79 මහ)

වව්ලු	0.34	10000	0.14	0.10
-------	------	-------	------	------

අ. කන්නය තුළ ලැබුණු නිෂ්පාදන වීළ ගණන් පිළිබඳ දත්ත ලබා ගත නොහැකිවීම නිසා යාපනයේ ප්‍රදේශ බැහැර කරන ලදී.

ආ. වගා කරන්නන් විසින් සපයන ලද දුතාරතුරු හා සහායවම්පිලිලේ (1976) විසින් දී ඇති දත්ත අනුව ඇස්තලේන්තු කරන ලදී.

එළවට වර්ග සඳහා ලැබුණු ශුද්ධ ඵල ශාන්ත සියව එ ප්‍රදේශයන්හි පාහේ පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වටිනාකම් සහිතව ශාන්තය කළ නිෂ්පාදන වියදමට වඩා අඩු ය. පවුල් ශ්‍රම වියදම අඩු කළ පසුව පමණක් හේතුවී ස්වයං හැර අනෙක් ප්‍රදේශවල බෝංචි වගාව ශුද්ධ ලාභ ගෙන දෙන්නක් බව පෙනේ. බොරගස් ප්‍රදේශයේ කරවි සහ මිරුප්ප ප්‍රදේශයේ කරවිල හැරුණු විට අනෙකුත් එළවට වර්ගවල පවුල් ශ්‍රමයේ වියදම අඩු කළ පසුව වුව ද, ඒවා වගා කිරීමෙන් ලාභයක් අත් නොවන බව ද පැහැදිලි ය¹. කෙසේ වුව ද, ඉතිරිවූ හා ලැබුවේ ප්‍රදේශයේ වච්චුවු වගාව, පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වියදම සහිතව වුව ද, සැහෙන ලාභයක් ගෙන දෙන බව 34 වන සටහනින් දැක්වේ. මෙයට හේතුව වන්නේ කලින් ද සඳහන් කළ පරිදි මේ ප්‍රදේශවල සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වියදම අනෙක් ප්‍රදේශවලට වඩා අඩු වන බැවිනි.

තවත් විසින් එළවට වගාවේ දී දරන ලද ශ්‍රම වියදම සහ දළ ආදායම් ශාන්තය කිරීමේ දී ගොවීන් විසින් තම පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වියදම් සාමාන්‍යයෙන් ශාන්ත ගනු නොලැබේ. එම නිසා 34 වන සටහනේ දැක්වෙන බෝංචි, ගෝවා, කරවිල සහ වච්චුවු වැනි සමහර එළවට වර්ග තවදුරටත් නිෂ්පාදනය කර ගෙන යාමට සිටුන් අතමැත්තන් නොදක්වනු ඇත. එම එළවට වගා කිරීම සඳහා වැය කළ සිටුන් ගේම ශ්‍රමයටත් කිසියම් ආදායමක් ලබා ගත හැකි වීම නිසා ය. අනෙකුත් එළවට වර්ග සම්බන්ධයෙන් වර්තමාන තත්වය තව දුරටත් පැවතුන හොත් සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනයන් එළවට වගාව අත් හැර දැවීමට වුව ද, පෙළඹිය හැකි ය². මේ තත්වයට පිළියම් යෙදිය හැකිකේ නිෂ්පාදන වියදමට වඩා ඉහළ ශුද්ධ ඵල ශාන්ත නිෂ්පාදනයන්ට ලබා දීමට කටයුතු කිරීමෙනි. වර්තමානයේ දී පාරිභෝගිකයන් එළවට සඳහා ගෙවන මිලෙන් නිෂ්පාදනයට හිමි විය යුතු සාධාරණ කොටස නොලැබීමට ප්‍රධාන හේතු කවරේදැයි පරිච්ඡේදයේ දී විමසා බලනු ලැබේ.

¹ සාමාන්‍ය බිම් කට්ටියක ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි බිම් ප්‍රමාණයක මෙම එළවට වගා කන්න ගොවීන්ට ඉහළ ශුද්ධ ආදායමක් ලැබීමට ඉඩකඩ තිබේ. එහෙත් මෙහි දී අප ගේ අවධානය යොමු වන්නේ සාමාන්‍ය තත්වය පිළිබඳව යි. වැඩිදුරටත් අස්වැන්න සහ ඵල ශාන්ත අඩුවෙන් සඳහන් කිරීමටත්, වියදම වැඩියෙන් වාර්තා කිරීමටත් ගොවීන් පෙළඹවීමට ප්‍රච්චිත. මෙම සංඛ්‍යාවන් විචරණය කිරීමේ දී මෙම කරුණු ද සැලකිල්ලට ගත යුතු ය.

² දිගු කාලයේ දී එළවට නිෂ්පාදනයේ තවදුරටත් රැඳී පවතිනු ඇත්තේ පරිවෘත්තය පිරිමැසුම් හේතුවෙන් සාපේක්ෂව අඩු වියදමකට එළවට නිපදවීමට සමත් සාපේක්ෂ වශයෙන් විශාල ඉඩම් කට්ටි වගා කරන ගොවීන් පමණි.

පස්වන පරිච්ඡේදය

චලවරි අලෙවිය හා ජීව්‍යයේ මිල

5.1 පසුබිම - අලෙවි පද්ධතිය.

5.1.1 අලෙවි මාර්ග.

අලෙවි පද්ධතියේ ධූලික කාර්යය වන්නේ රටෙහි විවිධ ප්‍රදේශයන්හි නිෂ්පාදනය කරනු ලබන චලවරි එක් රැස් කොට රට පුරා විසිරී සිටින පාරිභෝගිකයන්ට, විශේෂයෙන් නගරබද ජනතාව ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා යළි බෙදා හැරීම යි. එක් රැස් කිරීම හා යළි බෙදා හැරීම අතර තවත් කාර්යයක් සහ සේවාවන් රැසක් අඩංගු වේ. එනම්, ඇස්ටීම, ප්‍රවාහනය, තොග කොටස් කිරීම, මිල කිරීම, මුදල් සැපයීම, පිලිලර වෙළෙඳාම ආදී වශයෙනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ චලවරි සඳහා ඇති අලෙවි පද්ධතිය එහි වෙහෙයුම් අයිතියේ ස්වභාවය අනුව කොටස් තුනකට බෙදා විස්තර කළ හැකි ය. එනම්, (I) පුද්ගලික (සාම්ප්‍රදායික) අලෙවි පද්ධතිය, (II) රජයේ (අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ) අලෙවි පද්ධතිය සහ (III) සමූපකාර අලෙවි පද්ධතිය වශයෙනි.

වෙම උප පද්ධතීන් තුන ප්‍රාථමික (ගොවිපල), තොග සහ පිලිලර යන සියලුම අංශවලට ව්‍යාප්ත වී සිටියදී ම ක්‍රියාත්මක වෙනු දැකිය හැකි වූවත් සෑම ප්‍රදේශයකම ගෝ ස්වභාවයකට වෙම උප පද්ධතීන් තුන ක්‍රියාත්මක වනු දැකිය නොහැකි ය. කෙසේ වුවත් ශ්‍රී ලංකාවේ චලවරි වෙළෙඳාමේ සෑම අංශවලටම දීම 80% ක් පමණ රඳා පවත්නේ පුද්ගලික අංශයෙහි බව විශ්වාස කෙරේ¹.

(අ) ප්‍රාථමික වට්ටමේ අලෙවි මාර්ගය.

ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට වෙම අලෙවි මාර්ගය වෙනස් වෙයි. ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් පවත් වන ලැබූ ගම්වල ගොවිපල වට්ටමේ දී ඒ ඒ අලෙවි මාර්ගයන්හි සාපේක්ෂ වැදගත් කම 35 වන සටහනේ පෙන්වා දී තිබේ.

¹Indraratne, A.D.V. de. S. (1975) 'Food Marketing in the City of Colombo' in Food Marketing Systems in 13 Asian Cities, FAO; Bangkok.

35 වන සටහන.

එළවලු වගා කරන්නන් ගේ වැඩිම කැමැත්ත අනුව ගොවිපල මට්ටමේ එළවලු අලෙවියේ දී ඒ ඒ අලෙවි මාධ්‍යයන්හි

සාපේක්ෂ වැදගත්කම.

තම නිෂ්පාදන ඒ ඒ මාධ්‍ය වලින් අලෙවි කරන ගොවීන් ගේ සියයට ගණන.

ප්‍රදේශය	මුළු ගොවීන් ගණන	එක් රැස් කරන නියෝජිත	ලොරියෙන් පෑමින් මිල ද ගන්නා	කොමිස් නියෝජිත	අලුතකුන් පුද්ගලික වෙළෙන්දෝ	පොල	අලෙවි කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව	මුළු ගණන
		1	2	3	4	5	6	
අනුරාධපුරය.								
1. ඉකිරිවැව	18	88.9	05.6	00.0	00.0	00.0	05.5	100
2. ලොවැව	32	12.5	50.0	06.25	25.0	03.1	03.15	100
බදුල්ල.								
1. විදුරුපොල	19	00.0	00.0	94.7	00.0	05.3	00.0	100
2. බොරගස්	27	07.4	00.0	92.6	00.0	00.0	00.0	100
මහනුවර.								
1. මීරුප්ප	36	27.8	61.1	00.0	00.0	00.0	11.0	100
2. හේවාමස්ස	33	51.5	45.5	00.0	00.0	00.0	03.0	100
මාපතය	51	00.0	00.0	00.0	13.7	82.4	03.9	100
සියවල ගොවීන් ගේ තේරීම								
	216	22.7	25.0	20.8	06.9	20.4	04.2	100

* චුන්නාකම්, මරතනාමඩම් සහ වාමාකම්වේරි වෙළෙඳ පොලවල ද ඇතුළුව.

35 වන සටහනේ දක්වා ඇති පරිදි එක් රැස් කරන නියෝජිතයන්¹ සහ ලොරියෙන් පැමිණ පිළි දී ගන්නන්² අනුරාධපුර සහ මහනුවර ප්‍රදේශවල ගොවිපල මට්ටමේ වැදගත්කම අලෙවි මාධ්‍යයන් වී තිබේ. බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්වල වඩාත් බලගතු අලෙවි මාධ්‍යය වී ඇත්තේ කොමිස් නියෝජිතයන්³ ය. යාපනය ප්‍රදේශයේ ගොවීන් තම එළවලු වැඩි වශයෙන් ම අලෙවි කරනුයේ ප්‍රධාන වෙළඳපල වල හෝ නිෂ්පාදක පොලවල සිටින තොග වෙළෙන්දන් සහ සිල්ලර වෙළෙන් දන් මාර්ගයෙනි. මෙහි දී වඩාත් පැහැදිලි කරුණක් වන්නේ අනුරාධපුර ප්‍රදේශයේ ලුණුවැව හැරුණු විට අනික් සියලු ප්‍රදේශයන්හිම ගොවිපල මට්ටමේ අලෙවියේ දී එක් අලෙවි මාධ්‍යයක් බලගතුව ඇති බව යි.

සමස්තයක් වශයෙන් බැලූ විට ගොවීන් ගේ තේරීම අනුව වැදගත්ම අලෙවි මාධ්‍යය වී ඇත්තේ ලොරියෙන් පැමිණ පිළි දී ගන්නන් ය. එක් රැස් කරන නියෝජිත, කොමිස් නියෝජිත සහ නිෂ්පාදක පොලවල් පිළිවෙළින් දෙවන, තෙවන හා සිවුවන ස්ථාන වලට පැමිණේ. අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ සාපේක්ෂ වැදගත්කම ඉතා අඩුවෙන් පෙන්නුම් කරන අතර, අප විසින් සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලද එකම එළවලු වශා කරුවකුවත් තම ප්‍රථම අලෙවි මාධ්‍යය වශයෙන් සමුපකාරය තෝරා ගෙන තිබුණේ නැත. ගොවීන් ගෙන් 96% ක් පුද්ගලික අලෙවි මාර්ගවලට තම එළවලු විකුණනු ලැබූ අතර, රාජ්‍ය ආයතනවලට තම එළවලු අලෙවි කොට තිබුණේ ගොවීන් ගෙන් 4% ක් පමණි.

(ආ) තොග මට්ටමේ අලෙවි මාධ්‍ය .

පුද්ගලික තොග වෙළෙන්දන්/කොමිස් නියෝජිතයන්, අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව හා සමුපකාර අලෙවි සංගමය මගින් පිටකොටුවේ වෙළෙඳ පොලේ එළවලු තොග වෙළඳාම පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ. මෙම අධ්‍යයනය පැවැත් වූ කාල සීමාවේ පිටකොටුව තොග වෙළෙඳ හලට දෙනකිකම ලැබූ එළවලු ප්‍රමාණයෙන් 95% ක් පුද්ගලික තොග වෙළෙන්දන් විසින් ද, 3% ක් සමුපකාර අලෙවි සංගමය මගින් ද, 2% ක් අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ද අලෙවි කරන ලදී.

1 එක් රැස් කරන නියෝජිතයන් ලෙස හැඳින් වෙන්නේ කොමිස් ඒජන්තවරුන් හෝ ලොරියෙන් පැමිණ පිළි දී ගන්නන් වෙනුවෙන් නිෂ්පාදනය එකතු කරන ලබ්බේරි වරුන් හෝ නියෝජිතයන් ය. ඔවුහු අනිවාර්යයෙන් ම වෙළෙන්දන් ගේ නියෝජිතයෝ ය.

2 ලොරි, වෑන් හෝ ට්‍රැක්ටර් වලින් පැමිණ කෙලින් ම නිෂ්පාදකයන් ගෙන් හෝ ලබ්බේරි වරුන් ගෙන් හෝ එළවලු පිළි දී ගන්නන් මෙහෙයින් හැඳින් වේ. ඔවුන් තොග වෙළෙන්දන් මෙන් ම සිල්ලර වෙළෙන්දන් ද විය හැකි ය.

3 කොමිස් නියෝජිතයන් ලෙසින් හැඳින් වෙන්නේ කොමිස් පිට එළවලු විකුණා දීම කරන තොග වෙළෙන්දන් ය. ඔවුහු සාමාන්‍යයෙන් 10% ක කොමිස් ප්‍රමාණයක් හබා ගනිති.

පුද්ගලික තොග වෙළෙඳුන් වැඩි දෙනෙකු ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් මගින් ගොවීන් ගේ චළවට ගෙන්වා ගනිති. මේ හැර සමහර තොග වෙළෙඳුන්දෝ වෙළඳ පොලටම චළවට ගෙන චන නිෂ්පාදකයන් ගෙන් ද චළ දී ගනිති. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සහ සමුපකාර අලෙවි සංගමය, නිෂ්පාදකයන් ගෙන් චළවට ලබා ගන්නේ එම ආයතනවල එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන මගිනි. එම චළවට කොළඹට ප්‍රවාහනය කරනු ලබන්නේ ද ඒවායේ ම වාහන වලිනි.

මහනුවර තොග වෙළඳ පොලේ ද චළවට තොග වෙළඳාම සම්පූර්ණයෙන් ම පාහේ පුද්ගලික අංශය යටතේ පවතී. මෙම වෙළඳ පොලේ ඇති අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ මධ්‍යස්ථානය ප්‍රාදේශීය එක් රැස් කිරීමේ ස්ථානයක් ලෙස ්‍රියා කරයි. සමහර විට නිෂ්පාදකයින් කොමිස් පදනමක් මත තම චළවට මහනුවර තොග වෙළඳ හලට ද එවන නමුදු එවෑන් දැකිය හැකි ලක්ෂණය වන්නේ ගම්වලට යන තොග වෙළෙඳුන් විසින් ම තම වාහන වලින් චළවට එකතු කර ගැනීම ය.

යාපන අර්ධ ද්වීපයේ චුන්නාකම්, මරගනාමඩම් හා වාචාකම්වේරි යන ස්ථානවල පිහිටි තොග වෙළඳ පොලවල පුද්ගලික වෙළෙඳුන් සාමාන්‍යයෙන් චළවට චළ දී ගන්නේ එම වෙළඳ පොල වලට පැමිණෙන නිෂ්පාදකයින් ගෙනි. ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් මගින්ද සිටුවනු සමහර විට චළවට රැස් කර ගනිති. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ද චළවට රැස් කර ගන්නේ මේ මූලාශ්‍ර වලින්ම ය.

ඉහතින් සඳහන් කරන ලද ප්‍රධාන තොග වෙළඳ හල් වල දී හැරුණ විට රටේ ප්‍රධාන නගර සිංහරේ ම පාහේ ඇති ප්‍රධාන වෙළඳ පොලවල දී ද චළවට තොග වෙළඳාම සහ තොග කොටස් කර බෙදා හැරීම් මුදු කෙරේ. ගාලු, මාතර, කටතර, කුරුණෑගල ආදී නගර වෙයට උදාහරණ වේ.

(ඇ) සිලිලර මට්ටමේ අලෙවි මාධ්‍ය.

පුද්ගලික සිලිලර වෙළෙඳුන් වශයෙන් ගැනෙන්නේ වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයන්හි හා පොලවල වෙළඳ සැල්, පදික වේදිකා වෙළෙඳුන් හා විදි වෙළෙඳුන් ය. සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් කළ මීට ඉහතින් දක්වන ලද ප්‍රාථමික මට්ටමේ සියලු ම මූලාශ්‍ර වලින් සිතුවු චළවට ලබා ගනිති. සමහර සිලිලර වෙළෙඳුන්, නිෂ්පාදකයින් හෝ ගොවිපල මට්ටමේ චළවට රැස් කරන්නන් හෝ තොග වෙළෙඳුන් ගෙන් ද, සමන්විත විය හැකි ය. අනිකුත් මට්ටම් වල දී මෙන් ම සිලිලර වෙළඳාමේ දී ද මුල් තැන හිමි වන්නේ පුද්ගලික අංශයට යි.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව එයට අයත් සිලිලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන (මහජන වෙළඳ සැල්) මගින් පාරිභෝගිකයන්ට චළවට අලෙවි කරයි. රජයේ රණහල්, බන්ධනාගාරය, හමුදා විශ්ව විද්‍යාල ආදී ආයතනවලට ද එමගින් චළවට සපයනු ලැබේ.

සමූහකාර අලෙවි සංගමය පාරිභෝගිකයින්ට එළවට අලෙවි කරන්නේ කොළඹ පිහිටි සිල්ලර මධ්‍යස්ථාන හුට ගණනකින් සහ ජාගම ලොරි ආස්වාච්ඡි මගිනි. නැව් වලට සහ රාජ්‍ය ආයතන වලට ද මේ මගින් එළවට සපයනු ලබයි.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙන් ම සමූහකාර අලෙවි සංගමයේ සිල්ලර වෙළඳ සැලී ද තවත් ගේ තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන වලින් එළවට ලබා ගනී. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ තොග මධ්‍යස්ථානය පිටතොටුවේ පිහිටි අතර සමූහකාර අලෙවි සංගමයේ තොග මධ්‍යස්ථානය සෝන්ඩර්ස් පෙදෙසේ පිහිටා ඇත.

කෙසේ වුව ද, ශ්‍රී ලංකාවේ එළවට අලෙවි පද්ධතිය සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් කළ ඉතා සංකීර්ණ එකක් වන අතර, එහි මූලික ලක්ෂණය වන්නේ අලෙවි මාධ්‍ය 'රාශියකින්' එය සමන්විත වීම යි. මේ නිසා මිලකරණය, මිල ව්‍යුහය හා අලෙවි කාර්යක්ෂමතාවයට නොයෙකුත් බලපෑම් ඇති වේ. මේ පිළිබඳව විස්තර මෙහි 5.2 ඡේදයේ ලා සාකච්ඡා කරනු ලැබේ.

අලෙවි පද්ධතියේ ඇති සංකීර්ණ ස්වභාවය 7 වන පිටියවේ දක්වා ඇති ධාර සටහනින් මධ්‍යන් හොඳින් පැහැදිලි වේ.

5.1.2 අලෙවි කාර්යයන්¹.

මේ යටතේ සාකච්ඡාවට භාජනය වන්නේ අලෙවියට පෙර නිෂ්පාදනය පිරිසිදු කිරීම, ශේෂ කිරීම/තේරීම, ඇසිරීම, කිරා බැලීම සහ ප්‍රවාහනය යන කරුණු යි.

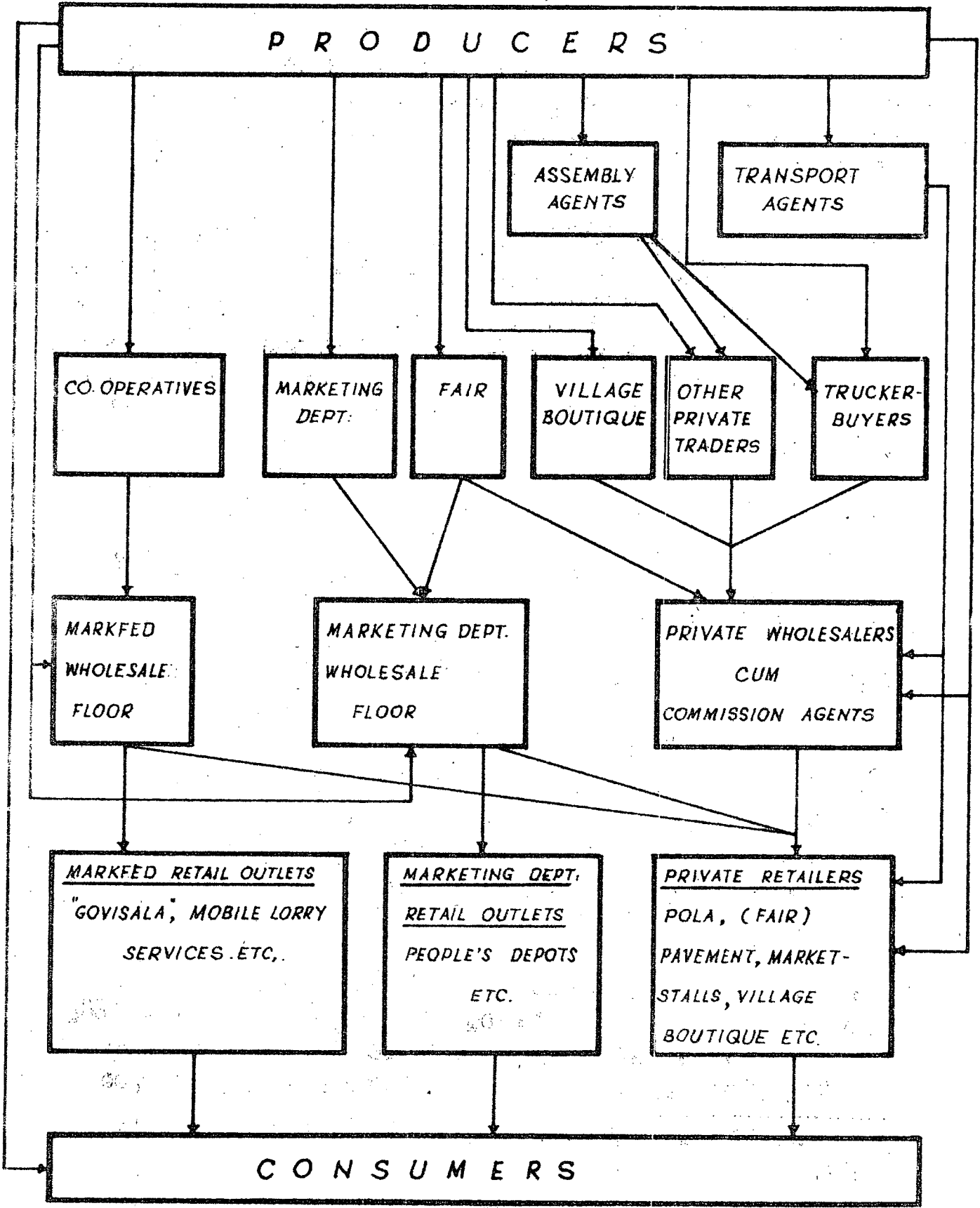
(අ) නිෂ්පාදනය පිරිසිදු කිරීම.

අලෙවියට පෙර එළවට පිරිසිදු කිරීම ගොවිපල මට්ටමේ දී කරනු ලබන්නේ ඉතා මදි වශයෙනි. එබැවින් පිරිසිදු කිරීම් තරක් වූ නිෂ්පාදනයන් ඉවත දැමීමට හෝ එබැවින් කොළ ශුද්ධ කිරීමට හෝ සීමා වේ. සමහර එළවට සම්බන්ධයෙන් පිරිසිදු කිරීමට අදාළ වන්නේ ගෙඩිවල හා කොළ වල ඇලුණු පස් ඉවත් කිරීම පමණි. තවත් සමහර එළවට සඳහා ශුද්ධ කිරීමක් ඇත්තවම අවශ්‍ය නොවේ. නිෂ්පාදනයන් එළවට ශුද්ධ කිරීමට අඩු අවධානයක් යොමු කරන බැවින් ප්‍රධාන තොග වෙළඳ පොලවලට පැමිණෙන එළවට අපිරිසිදු තත්වයක පවතී.

තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී ද, සාමාන්‍යයෙන් පිරිසිදු කිරීමක් සිදු නොවේ. සිල්ලර වෙළඳන්ට එළවට ලැබෙන්නේ නිෂ්පාදනයන් විසින් ඒවා එවනු ලැබූ තත්වයෙන් ම ය. එළවට වල පිරිසිදු කළ හා පෙනුම ගැන පාරිභෝගිකයින් වැඩි අවධානයක් යොමු කරන හෙයින් එළවට විකිණීමට පෙර පිරිසිදු කිරීමට සිල්ලර වෙළඳන්දෝ පෙළඹෙති. මේ නිසා වැඩි වශයෙන් ම එළවට

¹ මෙම කාර්යයන්ට අදාළ වියදම් 5.2.1 ඡේදයේ අලෙවි වියදම් යටතේ විස්තර කරනු ලැබේ.

Figure. 7. THE FLOW DIAGRAM OF THE VEGETABLE MARKETING SYSTEM IN SRI LANKA
 (As Identified during the survey)

ප්‍රදේශලික

ශුද්ධ කරනු ලබන්නේ සිලීලර මට්ටමේ දී ය. කෙසේ වුව ද සිලීලර වෙළෙඳුන් වලට ශුද්ධ කිරීමේ ලා වැඩි අවධානයක් යොමු කළ ද, රාජ්‍ය හා සමූපකාර සිලීලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථානවල ඇති වලට අපිරිසිදු තත්ත්වයක පවතී.

(ආ) ශ්‍රේණි කිරීම/තේරීම.

එකම ශූන්‍යත්වයක තත්ත්වයන් ගෙන් යුතු කොටස් වලට වලට වලට තේරීම, ශ්‍රේණි කිරීම ලෙස හැඳින් විය හැකි ය. මේ මගින් සාමාන්‍ය තත්වයේ ශ්‍රේණි නොකළ වලට වලට වඩා වැඩි පිළක් ඉහළ ශ්‍රේණි සඳහා ලබා ගැනීමට නිෂ්පාදකයන්ට හැකි විය යුතු යි. කෙසේ වුව ද, අපේ වර්තමාන සම්ප්‍රදායික අලෙවි පද්ධතිය මගින් වලට ශ්‍රේණි කිරීම සඳහා ගොවීන්ට සානුකලයක් සපයනු නොලැබේ.

ප්‍රදේශලික වෙළෙඳුන් නිෂ්පාදකයන්ට වලට සඳහා ගෙවන්නේ එකම පොදු පිළකි. සිවුහු වලට ශ්‍රේණි කිරීමක් ගැන සලකන්නේ නැත. එමනිසා නිෂ්පාදකයෝ ද, වලට ශ්‍රේණි කිරීමක් නො කරන අතර, අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ශ්‍රේණි ක්‍රමය පිළිබඳව නොසතුටට ද පත් වෙති.

ප්‍රදේශලික වෙළෙඳුන් යම්මටිනි. හෝ වලට වර්ග කිරීමක් කර තොත් එසේ කරන්නේ ඒ ඒ වල වල ස්වභාවික වර්ගය හෝ වර්ණය අනුව යි. උදාහරණයක් ලෙස තරු බෝවි, බටර් බෝවි, තිලි බෝවි, හරිකිසුලියි ගෝවා සහ කේ.වයි. ගෝවා දැක්විය හැකි ය. සාමාන්‍ය යෙන් මෙලෙස වර්ග කරනු ලබන එක් ශ්‍රේණියක් හා තවත් ශ්‍රේණියක් අතර පිළ වෙනස රාත්තලකට ගත 10 ක් පමණ වේ.

මාරස්සන ප්‍රදේශයට පැමිණෙන ලොරි කරුවෝ සහ එක් රැස් කරන නියෝජිතයෝ වලට ශ්‍රේණි කිරීම ගැන තැකීමක් නොකරන නමුදු, ඇසිරීමට පෙර කරක් වූ වලට ඉවත් කිරීමට සැලකිලිමත් වෙති. කෙසේ වුව ද, අප්පල්ලාගොඩ පිහිටි අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ රැස් කිරී මේ මධ්‍යස්ථානය මගින් වලට ශ්‍රේණි කරනු ලැබේ. මෙම ශ්‍රේණි කිරීමේ පදනම නිෂ්පාදකයන්ට පහසුවෙන් නොවැටහේ. උදාහරණයක් වශයෙන් 1976 යළි කන්නයේ දී මේ මධ්‍යස්ථානය මගින් 1 වන ශ්‍රේණියේ බෝවි රාත්තලකට සාමාන්‍ය වශයෙන් රු.1.30 ක් ද, දෙවන ශ්‍රේණියේ බෝවි රාත්තලකට ගත 90 ක් ද, තුන් වන ශ්‍රේණියේ රාත්තලකට ගත 50 ක් ද, නිෂ්පාදකයී නිට ගෙවා තිබුණි.

තඹුන්තේගම ප්‍රදේශයේ ප්‍රදේශලික වෙළෙඳුන් ද, වලට ශ්‍රේණි කිරීමේ නියමිත ක්‍රමයක් යොදා නොගනිති. එහෙත් සිවුහු කෘතීන් විසින් හානි කරන ලද සහ තරක් වූ වලට ඉවත දැවීමට වග බලා ගනිති. එමනිසා මෙයට හොඳම උදාහරණයකි. එමනිසා වල අස්වනු නෙලන අවසාන මාස කිහිපය තුළ ඒවා විශාල සහ කුඩා ගෙඩි වශයෙන් තේරීමක් කරනු ලැබේ. දම්පාට සහ

සුදු පාට වච්ච්චු සඳහා සවුහු සමහර විට වෙනස් වූ චිලි ගන්න ගෙවති.

පිටකොටුවේ තොග වෙළඳ පොලේ සමහර කොමිස් නියෝජිතයන්, නිෂ්පාදකයින් විසින් තවත්ම වචනු ලබන චලවට සිල්ලර වෙළඳුන්ට විකිවීමට පෙර ශ්‍රේණි කිහිපයකට වර්ග කරන බව පැහැදිලි විය. නමුත් නිෂ්පාදකයින්ට වැඩි වශයෙන් ම ගෙවන ලද්දේ පහත්ම ශ්‍රේණියට ලැබුණ චිලි ගන්න ය. නිෂ්පාදකයින් විසින් වචනු ලැබූ ආකාරයෙන් ම සිල්ලර වෙළඳුන්ට චලවට ලැබෙන්නේ සිවුන් විශාල ප්‍රමාණයක් එකවර චිලි දී ගන්නා විට පමණි. එවැනි අවස්ථාවල දී කෙලින් ම ලොරි වලින් පවා චලවට ලබා ගනිති. මහනුවර තොග වෙළඳ පොලේ තොග වෙළෙන්දන් විසින් ද ඉහත කී ආකාරයේ චලවට ශ්‍රේණි කිරීමක් දක්නට ලැබේ. සමහර වෙළෙන්දෝ එවැනි ශ්‍රේණි කිරීමක් නොමැතිවම චලවට තොග පිටින් විකුණති.

සිල්ලර වෙළඳ මට්ටමේ දී චලවට ශ්‍රේණි කරනු ලබන්නේ ඒවායේ පිරිසිදුකම, විශාලත්වය, පෙනුම සහ අවත්මන අනුව යි. ඉහත කී ලක්ෂණයන් ගේ ප්‍රමාණයන් අනුව චිලි ද වෙනස් වේ. මෙම ලක්ෂණයන් ගේ අඩු වැඩි වීම් වලට අනුකූලව විවිධ ආකාරයේ සිල්ලර වෙළඳ පලවල් බිහි වීමක් ඇති විය හැකි ය. උදාහරණ වශයෙන් ඉහත කී ලක්ෂණ අනුව බලන විට නුගේගොඩ මහ වෙළඳ පොලේ පුද්ගලික වෙළෙන්දන් විසින් විකුණනු ලබන චලවට පළමු වන ශ්‍රේණියේ ලා ගිනිය හැක. ජනතා පොලේ සිල්ලර වෙළඳ සැලි වල තිබෙන චලවට 'සාමාන්‍ය ගොදු තත්ත්වයේ' ඒවා වන අතර, පදික වෙළඳුන් විසින් විකුණනු ලබන චලවට තත්ත්වයෙන් බාල ඒවා ය. මෙලෙසින් බැඳ විට ඉහත කී වෙළඳ පොලවල් තුන මගින් විකුණනු ලබන චලවට වල චිලි ද එකිනෙකට වෙනස් වේ.

මෙම විමර්ශනයේ දී පැහැදිලි වූ තවත් කරුණක් නම් අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිෂ්පාදන මට්ටමේ දී චලවට ශ්‍රේණි කරන නමුත් එහි සිල්ලර වෙළඳ සැලි මගින් විකුණනු ලබන චලවට තත්ත්වයෙන් බාල ඒවා බව යි.

(ඇ) ඇසිරීම.

නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවල සිට තොග සහ සිල්ලර වෙළඳ පලවල් කරා චලවට ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් දින 1 න් 1 1/2 න් අතර කාලයක් ගත වේ. එබැවින් උචිත ඇසිරීම් ක්‍රමවල වැදගත්කම ගැන අමුතුවෙන් කිව යුතු නොවේ. නිෂ්පාදිතය සුදුසු අයුරින් අපුරා වෙළඳ පොලට එවූයේ නැතිනම් සැලකිය යුතු ලෙස චලවට නාස්ති වීමට එය බලපායි.

බෝවි, ගෝව්වා, කැරවි, බීටරුටි, ලික්ස්, වච්ච්චු, කරවිල වැනි චලවට වර්ග ඇසිරීම සඳහා ලී පෙට්ටි භාවිතා කරනු ලැබේ. පහෝල සාමාන්‍යයෙන් අමු පොලි අතු වලින් සිතා අපුරනු ලබන අතර, වට්ටක්කා, පුහුල් සහ අඹ කෙසෙල් සඳහා ඇපුරුම් පාවිච්චි නොකෙරේ. මුරුගා රාඹු වැනි තවත් සමහර චලවට ශ්‍රේණි වලින් මිටි බැඳි වෙළඳ පොලට එවනු ලැබේ.

නිෂ්පාදකයින් නිතරම පාහේ උත්සාහ කරනුයේ එක් ඇසුරුමකට එළවටි උපරිම ප්‍රමාණයක් අඩංගු කොට ඇසුරුම් සඳහා යන වියදම අවම කර ගැනීමට යි. සාමාන්‍ය වශයෙන් එක් ඇසුරුමක රාත්තල් 100 සිට 150 දක්වා ප්‍රමාණයක් ඇසුරුම් ලැබේ. වෙළෙන්දන් සහ ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් උත්සාහ කරනුයේ හැකි තරම් විශාල ඇසුරුම් ප්‍රමාණයක් තමන් ගේ වාහනවල පැටවීම යි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වාහන තුළ දී එළවටි ඇසුරුම් වලට ලැබෙන්නේ ඉතා මදි වාතාශ්‍රයකි. ප්‍රවාහනයේ දී සහ බැච්-පැටවීම් ආදියේ දී නිෂ්පාදිතය සැලකිය යුතු අයුරින් නාස්ති වීමට මේ කරුණු හේතු වේ.

මෙයේ නිෂ්පාදකයන් විසින් අනුගමනය කරනු ලබන ඇසුරුම් පිළිවෙත් තාක්ෂණික වශයෙන් අතාර්යක්ෂම වූයේ, අවිද්‍යාත්මක වූත් ඒවා ලෙස පෙනී ගිය ද, වැඩි දියුණු හෝ නවීන ක්‍රම හෝ අනුගමනය කිරීමට සිටුවීමට ආර්ථික වශයෙන් ආනුබලයක් නොලැබේ. නවීන ප්‍රවාහන සහ ගබඩා පහසුකම් නොමැති මෙවන් අවදියක දී ඇසුරුම් සඳහා මෙයට වඩා වැඩි වියදමක් දරා හොඳ ක්‍රම අනුගමනය කිරීම ලාභදයී නොවේ. ශ්‍රී ලංකාවේ එළවටි සඳහා වර්තමානයේ දී ශීතකරණ ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැත. පුද්ගලික වෙළඳුන්ට ශීත ගබඩා පහසුකම් කොහෙත්ම නොමැති තරම් ය. මේ නිසා එළවටි ගබඩා කිරීම ද සිදු වන්නේ තාවකාලික වශයෙනි. ඒ සඳහා යොදා ගැනෙන්නේ ගෙබිම්, වාහන සහ කඩ බිත්ති ආදිය යි. රටේ අවශ්‍යතාවන් අනුව බලන කළ අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් ශීත ගබඩා පහසුකම් ද සීමා සහිත ය. එය ද වැඩි වශයෙන් ම යොදා ගැනෙන්නේ එළවටි සහ පළතුරු රාත්‍රිය පුරා ගබඩා කර තිබීම සඳහා පමණි. මේ හේතූන් නිසා ගොවිපල මට්ටමේ දී උචිත හා නවීන ඇසුරුම් යෙදීමට ගොවීන් උනන්දු නොවීම පුද්ගලයන් නොවේ.

(ඇ) කිරි බැලීම.

විදුරුපොල ගමේ එළවටි වගා කරන්නන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් තමන් ගේ නිෂ්පාදිතය කොපිස් නියෝජිතයන්ට විකිීමට පෙර සාමාන්‍යයෙන් කිරි බලන බව සඳහන් කළහ. එළවටි වියලීම සහ ප්‍රවාහනයේ දී සිදු වන බර අඩුවීම හැරුණු විට, කොපිස් නියෝජිතයන් විසින් සඳහන් කරනු ලබන බර සහ තමන් විසින් වාරිතා කර තැබූ බර අතර වැඩි වෙනසක් නොවන බව සිටුවූ ප්‍රකාශ කළහ. කෙසේ වුව ද, වැලිමඩ පොලේ වෙළඳුන් විසින් බර අඩුවෙන් කිරීම පුරුද්දක් කොට ගෙන ඇති බව සිටුවූ වැඩිදුරටත් පැමිණිලි කළහ. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ බර කිරුම් මණ්ඩල පිළිබඳව ද සිටුවූ නොසතුටට පත්ව ඇත. බොරගස් හි එළවටි වගා කරන්නෝ ද මේ අදහස් දැක්වූහ. කොපිස් නියෝජිතවරුන් විසින් සඳහන් කරනු ලබන බරේ රාත්තල් 2-3 ක වෙනසක් තිබුණ ද, ගොවීන් ඒ ගැන එතරම් සැලකිල්ලක් නොදක්වන්නේ සිටුවූයේ අතර ඇති වෙනත් විවිධ බැඳීම් නිසා ය. ඇසුරුම් බර සඳහා කොපිස් නියෝජිතයෝ සාමාන්‍යයෙන් රාත්තල් 05 ක් අඩු කරති. වැලිමඩ පොලේ පුද්ගලික වෙළෙන්දෝ ඇසුරුම් බර, අධික තෙතමනය, වියලීම සහ තරක් වූ එළවටි සඳහා එළවටි සහිත ඇසුරුම් මුද්‍රා බරින් 20% ක් පමණ අඩු කරති.

වෙළෙඳුන් විසින් අඩුවෙන් ඵලවට කිරණ ලබන බව හේතුවිසිස ගවේ ගොවීන් දැන පිටියන්, ඔවුන්ට ඒ ගැන කළ හැකි කිසිවක් නොවීය. ලොව්සෙන් පැරිණ ඵල දී ගන්නන් ද, වියළිව සම්බන්ධයන් ඇසුරුවේ ඵල බරින් 5% ක් පමණ ද, ගෝනි බර වෙනුවෙන් රාත්තල් 03 ක් පමණ ද, අඩු කරති. මෙසේ දෙවිදියකට බර අඩු කිරීම අසාධාරණ බව පෙනේ. 1978 දී ඵල පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් විසින් මේ ගමට පැවිණෙන වෙළෙඳුන් ගේ හොර තරාදි 10 ක් පමණ අත් අඩංගුවට ගෙන ඇත.

ඵරුප්ප ගොවීහු ද වෙළෙඳුන් විසින් බර කිරීමේ දී අනුගමනය කරන ක්‍රම පිළිබඳ තම නොසතුට පළ කළහ. සමහර ඵට වෙළෙඳුන් විසින් ගෝනි බර වෙනුවෙන් ඵල බරින් රාත්තල් 06 ක් ද, ලී පෙට්ටියක බර වෙනුවෙන් රාත්තල් 08 ක් පමණ ද, අඩු කරනු ලැබේ. මේ ගමේ ද, වෙළෙඳුන් 15 දෙනෙකු ගේ පමණ හොර තරාදි 1978 දී අත් අඩංගුවට ගෙන තිබේ.

ඵලවට සහ ඉතිරිවැට ගම්වල ඵලවට වගා කරන්නන් ගෙන් ඉතා වික දෙනකි, තම නිෂ්පාදිත විකිණීමට පෙර කිරා බලන්නේ. එසේ කිරා බලන වික දෙනා තම නිෂ්පාදිතය වෙළෙඳුන් විසින් අඩුවෙන් කිරන බව දනිතත් එසේ නොකරන අය නොදැනුවත්වම වෙළෙඳුන් ගේ අසාධාරණකම් වලට ලක් වෙති. මේ ගම්වල වෙළෙන්දෝ ගෝනි බර වෙනුවෙන් සාමාන්‍යයෙන් රාත්තල් 03 සිට 5 දත්වා ප්‍රමාණයක් ද, ලී පෙට්ටියක බර වෙනුවෙන් රාත්තල් 7 ක් පමණ ද, තරක් වූ ඵලවට වෙනුවෙන් රාත්තල් 3 ක් පමණ ද, ඇසුරුවේ ඵල බරින් අඩු කරති.

සිල්ලර වෙළඳ මට්ටමේ සමහර වෙළෙන්දන් ඵලවටවල ඵල අඩුවීමෙන් සහ තරක් වීමෙන් තුමන්ට ඇති වන පාඩුව පිරිමසා ගැනීමට අඩුවෙන් කිරා විකිණීම පුරුද්දක් කොට ගෙන ඇත. මේ පුරුද්ද වැඩි වශයෙන් ඇත්තේ පදික වේදිකා වෙළෙඳුන් සහ වාරික පොළ වල වෙළෙඳුන් අතර ය. ප්‍රධාන වෙළඳ මධ්‍යස්ථානවල ස්ථිර හෝ අර්ධ ස්ථිර හෝ වෙළඳ සැල් පවත්වා ගෙන යන වෙළෙඳුන් මෙවැනි ක්‍රම භාවිතා කරන්නේ කලාතුරකිනි.

(ඉ) ප්‍රවාහනය.

අප ගේ අධ්‍යයනය පවත් වනු ලැබූ ගම්වල ඵලවට ගොවිපලවල් බොහොමයකට මෝටර් වාහන වලින් පිවිසීම අපහසු වේ. මේ නිසා කිට්ටුව වාහන යා ගැනි පාරකට හෝ ප්‍රධාන එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයකට හෝ තම ඵලවට කුලී ශ්‍රමය හෝ පවුලේ ශ්‍රමය යොදා ගෙන හිස මගින් ප්‍රවාහනය කිරීම නිෂ්පාදකයින්ට සිදු වේ. ලොව්සෙන් පැරිණ ඵල දී ඉන්නන් සහ ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් ද, මේ ක්‍රමයට වඩාත් කැමති වන්නේ මවගින් ඔවුන් ගේ කාලය හා ප්‍රවාහන වියදම් ඉතිරිවන බැවිනි. ඔවුන් ඵලවට ඵල දී ගැනීම ගොවිපලවලට යන්නේ නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රමාණ විශාල වුවහොත් හා වාහන යා ගැනි වුවහොත් පමණි. සමහර අවස්ථාවලදී වෙළෙන්දෝ මෙන් ම ගොවීහු ද, ගොවිපලවල සිට එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවලට ඵලවට ගෙන ඒම සඳහා කරන්න බයිසිකල් සහ බස් රථ ද යොදා ගනිති.

ගම්වල එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවල සිට තොග වෙළඳ පල වල කොපිස් නියෝජිතයන්ට එළවට ප්‍රවාහනය කරදීම බොහෝ විට ප්‍රවාහන නියෝජිතයන්ට පැවරේ. ගම් ප්‍රදේශ වල සිට තොග සහ/හෝ සිලීර වෙළඳ පලවල් දක්වා එළවට ප්‍රවාහන කරන ලොරියෙන් පැමිණ වීල දී ගන්නෝ ඒ සඳහා තමන් ගේ ම වාහන හෝ කුලියට ගත් වාහන හෝ උපයෝගී කර ගනිති.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, සමුපකාර අලෙවි සංගමය, සමුපකාර සමිති ආදී ආයතනවල ද ලොරි ගම්වලට පැමිණ ගොවීන් ගෙන් එළවට වීල දී ගන්නා අවස්ථා ද ඇත. සමහර විට නිෂ්පාදකයින් විසින් ම මෙම ආයතනවල එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවලට එළවට ප්‍රවාහනය කරනු ලැබේ.

තොග වෙළඳ මට්ටමේ සිට සිලීර වෙළඳපලවල් කරා එළවට ප්‍රවාහනය කිරීම ප්‍රවාහන නියෝජිතයින්, සිලීර වෙළඳුන් සහ නිෂ්පාදකයින් විසින් ද කරනු ලබයි. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සහ සමුපකාර අලෙවි සංගමය එම ආයතනවලටම අයත් වාහන වලින් තමන් ගේ තොග වෙළඳ පොලවල සිට සිලීර වෙළඳ පැල දක්වා එළවට ප්‍රවාහනය කරනු ලැබේ.

එළවට දිගු දුර ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා වැඩි වශයෙන් මහා මාර්ග යොදා ගැනේ. දුම්රිය ප්‍රවාහනය හා සසඳන විට මහා මාර්ග ප්‍රවාහනය අඩු වියදම් සහිත වන අතර, ඉක්මනින් දුමු ප්‍රවාහනය ද කෙරේ. දුම්රිය ප්‍රවාහනයේ දී මෙන් නොව මහා මාර්ග ප්‍රවාහනයේ දී කිප විටක් බඩු බැච් සහ පැටවීම් සිදු නොවේ. කෙසේ වුව ද, එළවට ප්‍රවාහනයේ දී සිචිත වශයෙන් දුම්රිය ද යොදා ගැනේ. උදාහරණ වශයෙන් කොළඹ සහ යාපනය අතර එළවට ප්‍රවාහනය පෙන්වා දිය හැකි ය. දුම්රියෙන් එළවට ප්‍රවාහනය කිරීම සාපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි වියදම් සහිත වන අතර, කිප විටක් බැච් පැටවීම් ආදියෙන් ද, ප්‍රමාද වීම නිසා එළවට අපතේ යාම මගින් ද නොයෙකුත් ඉල්ලුම් පත්‍ර පිරවීම වැනි කාර්යාලයීය කටයුතු නිසා ද නොයෙකුත් දුෂ්කරතා වලින් යුක්ත ය. මේ හේතු නිසා වර්තමාන මහා මාර්ග ප්‍රවාහන ක්‍රමයේ නොයෙකුත් ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක අඩු ලක්ෂණවලින් පැවතුන ද තමමත් බහුල වශයෙන් එළවට ප්‍රවාහනය කෙරෙන්නේ මහා මාර්ග භාවිතයට ගැනීමෙනි.

1 ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික දුමු ප්‍රවාහනය සම්බන්ධ වැඩි විස්තර සඳහා පහත සඳහන් ප්‍රකාශනය බලන්න.

Sundaralingam, K (1974) 'Transport and Marketing in Sri Lanka with Special Reference to Agriculture', Paper presented at the Ceylon Studies Seminar on Agriculture in the Economic Development in Sri Lanka, Peradeniya. 15-20 August, 1974.

5.1.3 අලෙවි සේවාවන්.

මෙහි දී සාකච්ඡාවට ගැනෙන ප්‍රධාන අලෙවි සේවාවන් වන්නේ ගොවිපල මූල්‍යකරණය සහ චිල හා අනෙකුත් වෙළඳ පල තොරතුරු සැපයීම යි.

(අ) ගොවිපල මූල්‍යකරණය.

චලවට වගා කරන්නන්ට අවශ්‍ය මූල්‍යමය පහසුකම් සපයනු ලබන්නේ පුද්ගලික අංශය සහ ආයතනික අංශය මගිනි. සිව්වන පරිච්ඡේදයේ දී සාකච්ඡා කළ පරිදි බැංකු, සමුපකාර ආදී ආයතන මගින් චලවට වගාවට සපයන ලද මුද්‍රා ණය ප්‍රමාණය මෑත වර්ෂවල දී විශාල අඩුවීමක් පෙන්වූවේ නෙරේ. මෙහි අතිවාරිය ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ පුද්ගලික අංශයෙන් තනිකරම පාහේ ණය සැපයීම සිදු වීම යි. චලවට වගා කරන්නන්ට ණය සපයන පුද්ගලික අංශයට ඇතුළත් වන්නේ කොමිස් නියෝජිතයන් සහ අනිකුත් පුද්ගලික වෙළඳුන්, වෘත්තීය ණය දෙන්නන්, අසල්වැසි, ඥාතීන් සහ මිත්‍රයන් ය. අප ගේ අධ්‍යයනය පවත්වනු ලැබූ ගම්වල මිනිස් ප්‍රබල ණය දෙන්නන් වී ඇත්තේ කොමිස් නියෝජිතයන් සහ අනිකුත් පුද්ගලික වෙළඳුන් ය.

පුද්ගලික කොමිස් නියෝජිතයෝ සියළු මට්ටම් වල දීම ණය සපයති. නිෂ්පාදකයෝ චලවට වගාවට මෙන් ම චලවට අලෙවිය හා සම්බන්ධ අනිකුත් කටයුතු සඳහා ද ණය ලබා ගනිති. මෙවැනි ණය මුදල් විධිමත් පොලියකින් තොරවන අතර, මෙය නිෂ්පාදකයන් විසින් සලකනු ලබන්නේ විශාල සේවාවක් ලෙසිනි.

බැංකු සහ සමුපකාර සමිති වලින් විධිමත් පොලියක් අය කරනු ලැබේ. මේ ආයතන වලින් ණය ගැනීමේ දී අනුගමනය කළයුතු විධිමත් ක්‍රියාකාරකයන් පිළිබඳ දැනුමක් නිසා ද පුද්ගලික ණය දෙන්නන් වඩාත් ප්‍රබල වීම සිදු වේ.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සහ සමුපකාර අලෙවි සංගමය මගින් චලවට වගා කරන්නන්ට ණය පහසුකම් සපයනු නොලැබේ. මේ නිසා මේ ආයතන දෙකෙහි චලවට අලෙවි ක්‍රියාකාරකය කිසිම අයුරකින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය හා බැඳී නොපවතී.

චලවට අලෙවියේ දී කිසියම් අලෙවි මාර්ගයක ප්‍රබල බව හිඟය කිරීමේ දී නිෂ්පාදන ණය මගින් වැදගත් කාර්ය කොටසක් ඉටු කෙරේ¹. මේ පිළිබඳ වැඩිපුර කරනු 5.2.4.2 ඡේදයේදී සාකච්ඡා කරනු ලැබේ.

1 පාරාග්‍රහ (වැලිමඩ) ප්‍රදේශයේ චලවට වගා කරන්නන්ට ණය සපයන විවිධ මූල්‍යමය සාපේක්ෂ වැදගත්කම පහත සඳහන් මාර්ගවල පෙන්වා දී ඇත. (අ) අබේසේකර සහ සේනානායක (1974) පිටු 33-34. (ආ) නාරායනසාමි, සී. (1976) සමුපකාර අලෙවිය පිළිබඳ විෂය අධ්‍යයන.

(ආ) වෙළඳ පොල තොරතුරු සැපයීම.¹

විළ සහ ප්‍රමාණයන් පිළිබඳව අලෙවි තොරතුරු සැපයීමෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ ඒ ඒ වෙළඳ පලවල ඉල්ලුම් සහ සැපයුම් සම කිරීමටත් එයින් සැපයුම් ප්‍රමාණවල සහ විලෙහි ඇතිවන අධික විචලනයන් නැවැත්වීමටත් නිෂ්පාදකයින්ට සහ වෙළඳුන්ට සහාය වීම යි. ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලවට වගා කරන්නන්ට විළ පිළිබඳ තොරතුරු ලැබෙන ප්‍රධාන මාර්ග වන්නේ පිළිවෙළින් ගුවන් විදුලිය, පුවත් පත්, බිලිපත් සහ පුද්ගලික වෙළඳුන් සහ අසල්වැසි ගොවීන් සමඟ කෙරෙන කථා බහ යි.

කොළඹ තොග වෙළඳ පොලේ පවතින ඵලවට විළ 'නිෂ්පාදකයින් ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා' අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගුවන් විදුලියෙන් ප්‍රචාරය කරනු ලැබේ. ඵලවට නිෂ්පාදකයින් බහුතරයට මෙම තොරතුරු ලැබුණ ද, සිවුහු ඒවායින් සම්පූර්ණ ප්‍රයෝජන ලැබීමට අසමත් වෙති. එසේ, වන්නේ සාපේක්ෂ වශයෙන් වෙළඳුන් සතුව ඇති වැඩි කේවෙල් කිරීමේ ශක්තිය, තරඟකාරී අලෙවි මාර්ග නොමැති කම ඵලවට වල නග්‍රය භාවය සහ නිෂ්පාදකයින් හා වෙළඳුන් අතර පවතින සමාජ-ආර්ථික සම්බන්ධතා නිසා ය.

බදුල්ල සහ මහනුවර ප්‍රදේශවල ගොවීන් වැඩි දෙනෙකු ප්‍රකාශ කළේ කොපිස් නියෝජිතයන් විසින් බිලිපත්වල සඳහන් කර එවනු ලබන විළ ශාන්ති කොළඹ තොග විළ වඩා හොඳින් නියෝජනය කරන බව යි. සිවුන්ට පුද්ගලික වෙළඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන විළ ශාන්ති ගුවන් විදුලියෙන් ප්‍රචාරය වන විළ ශාන්ති වලට වඩා බොහෝ දුරට වෙනස් ය. සමහර ගොවීන් සඳහන් කළේ ගුවන් විදුලියෙන් මෙලෙස විළ ශාන්ති ප්‍රචාරය නොකරන්නේ නම් තමන්ට මීට වඩා වැඩි විළක් පුද්ගලික වෙළඳුන් ගෙන් ලබා ගත හැකි බව යි.

ලුණුව සහ ඉතිරිවැව ගම්වල (අනුරාධපුර) ගොවීහු සඳහන් කළේ තමන්ට කිසිව අයුරිකින් විළ පිළිබඳ පූර්ව තොරතුරු නොලැබෙන බව යි. සිවුන්ට විළ ශාන්ති දැන ගත හැකි වන්නේ තම නිෂ්පාදිතය විකිණීමට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව පමණි.

5.2 සාම්ප්‍රදායික (පුද්ගලික) අලෙවි යන්ත්‍රණය සහ ඵලවට විළ ශාන්ති.

පුද්ගලික අලෙවි යන්ත්‍රණය යටතේ ඵලවට විළ ව්‍යුහය, විළ තාරීයකිෂ්මතාවය සහ විළ තීරණය වීම පිළිබඳව විග්‍රහ කිරීම මෙම කොටසින් අදහස් කෙරේ. ආයතනික අලෙවි ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලවට විළ කෙරේ ඒමායේ බලපෑම් ගැන සොයා බැලීමට මෙහි 5.3 කොටසින් බලාපොරොත්තු වෙමු.

¹ වැඩි විස්තර සඳහා අබේසේකර සහ සේනානායක, පිටු 43-44 සහ මෙහි 5.3 ඡේදය බලන්න.

5.2.1 අලෙවි වියදම්, අලෙවි ආන්තික සහ ඵලවර්ධීය වියදම්.

කිසියම් ඵලවර්ධක සිලීලර වියදම් පහත සඳහන් උපාංගයන් ගේ ඵලවර්ධක ලෙස සැලකීමට පුළුවන.
(අ) නිෂ්පාදන වියදම් (ආ) නිෂ්පාදනයන් ගේ ආන්තික (ඇ) අලෙවි වියදම් සහ අතරමැදි යන්ට ලැබෙන ආන්තික (ඈ) නිෂ්පාදනය ප්‍රවාහනය කිරීම සහ බැඳී පැවැත්වී ඇතිදේ දී සිදුවන අපතේ යැවීම, නිෂ්පාදන වියදම් සහ නිෂ්පාදනයන් ගේ ආන්තිකයන් පිළිබඳව සිදුවන පරිච්ඡේදයේ දී සාකච්ඡා කළේය. එහෙයින් මෙම චේදය වෙන් වන්නේ අලෙවි වියදම් සහ අලෙවි ආන්තික පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විග්‍රහයකට යි.

මුළු අලෙවි වියදමෙන් කොටසක් නිෂ්පාදනයන් විසින් ම දරනු ලබයි. අතරමැදියන් ගේ ලාභය වන්නේ ඔවුන් ගේ දළ ආන්තිකයන් ගෙන් වියදම් අඩු කළ පසු ඉතිරි වන කොටස ය. මෙහිලා ලාභය වශයෙන් ගැනෙන කොටසට අවදානම් දැරීම සහ ව්‍යවසායකත්වය සඳහා ගෙවීම ද ඇතුළත් බව සැලකුව මනා ය.

එක් එක් ඵලවර්ධක වර්ගය සඳහා වෙන වෙනම අලෙවි වියදම් ගණනය කිරීම අහසු ය. එහිසා ඵලවර්ධක පොදුවේ එක් හාණ්ඩයක් ලෙස සලකා පහත සඳහන් විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ.

(අ) ප්‍රවාහන වියදම්¹.

ප්‍රවාහන ගාස්තු පදනම් තුනක් මත අය කරනු ලබන බව පැහැදිලි විය. එනම් (I) කැලි ගණනට (ගෝනියට හෝ පෙට්ටියට) (II) රාන්තලකට සහ (III) කිසියම් දුරක් සඳහා ලොරියේ පැවරෙන බර ප්‍රමාණයට වශයෙනි. පළමු ක්‍රම දෙකයි, වඩාත් ප්‍රචලිතව පැවතියේ.

සම්පූර්ණ ප්‍රවාහන වියදමෙන් කිසියම් කොටසක් නිෂ්පාදනයන් විසින් ම දරනු ලබයි. කොමිස් නියෝජිතයන්ට ඵලවර්ධක විකිණීමේ දී කොමිස් මට්ටම දක්වා සම්පූර්ණ ප්‍රවාහන වියදම් දැරීමට ගොවීන්ට සිදු වේ. ගමේ එක් රැස් කරන වෙළෙඳුන්ට තම නිෂ්පාදනය විකුණන ගොවීන් විසින් දරනු ලබන්නේ ගොවිපලේ සිට එක් රැස් කරන මධ්‍යස්ථානයකට ඵලවර්ධක ප්‍රවාහනය කිරීමේ වියදම් පමණි. මෙලෙසින් ගොවීන් විසින් දරනු ලබන ප්‍රවාහන වියදම් ප්‍රමාණය ඔවුන් ඵලවර්ධක අලෙවි කරන අලෙවි මධ්‍යය අනුව වෙනස් වෙයි. නිෂ්පාදනයන් විසින් ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන ගාස්තු 36 වන සටහනේ දක්වා ඇත. කෙසේ වෙතත් මාර්ග ආදියේ තත්වය අනුව මෙම ගාස්තු වෙනස් වීමට ඉඩ තිබේ.

¹ මෙහි දී සැලකිල්ලට ගනු ලබන ප්‍රවාහන හා අතිකුත් වියදම් 1978 අගෝස්තු සිට 1979 පෙබරවාරි දක්වා කාලය තුළ පැවති ඒවා යි. දත්ත රැස් කිරීමේ කාලය සහ මෙම මාර්ගවල ලියු කාලය අතරතුර රජය මගින් ඩීසල් වියදම් ගැටීමකට රු.5.00 ක් පමණ වැඩි කළ නිසා ඵලවර්ධක ප්‍රවාහන වියදම් තවදුරටත් ඉහළ ගොස් ඇත.

36 වන සටහන.

එළවලු වගා කරන්නන් විසින් වාරිතා කරන ලද සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන වියදම්, අලෙවි මාධ්‍යයන් අනුව (රාත්තල් 100 කට රුපියල්).

අලෙවි මාධ්‍යය සහ විස්තරය.

ලොරියෙන් පැමිණ වීළ දී ගන්නා

කොපිය නියෝජිත

ප්‍රදේශය	(අ) ගොවි පොලේ සිට කිට්ටුව වාහන යා හැකි මාර්ගයට (සාමාන්‍ය දුර = සැ. 1/4)		(ආ) ගොවිපලේ/ මාර්ගයේ සිට එක් රැස් කරන ස්ථානයට (සාමාන්‍ය දුර = සැ. 1/4-1/2)		(අ) ගොවිපලේ සිට කිට්ටුව වාහන යා හැකි මාර්ගයට (සාමාන්‍ය දුර = සැ. 1/4-1/2)		(ආ) ගොවි පලේ/ මාර්ගයේ සිට එක් රැස් කරන ස්ථානයට (සාමාන්‍ය දුර = සැ. 1/4-1/2)		(ඇ) ගොවි පලේ/ මාර්ගයේ/එක් රැස් කරන ස්ථානයේ සිට තොග වෙළඳපලට කොළඹ/මහනුවර	
1. විදුරුපොල	-	-	-	-	2.00	5.00	-	-	-	-
2. බොරගස්	-	-	1.00	-	-	5.00	-	-	-	-
3. හේවාච්ඡාස	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	5.00	3.80	-	-	-
4. මිරිසප්ප	1.00	1.00	-	-	1.00	5.00	3.00	-	-	-
5. ඉකිට්ටුව	1.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. ලොවුව	1.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. යාපනය	-	-	1.50	-	1.50	7.00	-	-	-	-

ස

බොරගස් ප්‍රදේශයේ එළවලු වගා කරන්නන් විසින් දරනු ලබන ප්‍රවාහන වියදම් විදුරුවොල ගොවීන් ගෙවනු ලබන ගාස්තුවට වඩා අඩු ය. වෙයට හේතුව බොරගස් ප්‍රවාහන සංගමයේ වැදගත් වීම යි. වෙහි දී කිට්ටුව මාර්ගයක සිට එක් රැස් කරන ස්ථානය දක්වා ප්‍රවාහන ගාස්තුවක් ගෙවීමට සාමාජික ගොවීන්ට සිදු නොවේ. කෙසේ වෙතත් ප්‍රවාහන සංගමය මගින් එක් රැස් කරන ස්ථානයේ සිට කොළඹ දක්වා වැය වන මුළු ප්‍රවාහන වියදමෙන් 2% ක් තම ගාස්තු වශයෙන් අය කරනු ලැබේ. තම ගොවි පලවල්වල සිට මාර්ගය දක්වා එළවලු ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා මුක්ටර් ට්‍රේලර් භාවිතා කරන ගොවීන් විසින් රාත්තලකට ශත 01 ක පමණ වියදමක් දරනු ලැබේ.

ලොරියෙන් පැමිණ වීළ දී ගන්නන් විසින් දරනු ලබන සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන වියදම් 37 වන සටහනෙන් දැක් වේ. මේවාට අමතරව ඔවුන්ගේ රියදුරන්ට සහ සහායකයින්ට දෙනු ලබන වැටුප් ගෙවීමට ද ඔවුන්ට සිදු වේ. උදාහරණයක් වශයෙන් හේවාච්ඡස්, මිරුප්ප සහ ඉකිරිවැව ගම්වලට පැමිණෙන ලොරි කරුවන් විසින් රියදුරකුට රුපියල් 20.00 ක් පමණ දෙනු ලබන ගෙවනු ලබන බව වාර්තා විය. පසුගිය වර්ෂ කිහිපය තුළ ඉන්ධන, වාහන සහ අමතර කොටස්වල වීළ හා වැටුප් ඉහළ යාම් නිසා ද, ප්‍රවාහන වියදම් සැලකිය යුතු අයුරින් වැඩි වී තිබේ. උදාහරණයක් වශයෙන් නුවරඑළියේ සිට කොළඹ දක්වා එළවලු රාත්තල් සියක් ප්‍රවාහනය කිරීමට 1964 දී වැය වී ඇත්තේ රුපියල් 1.50¹ ක් පමණක් නමුත් 1974 දී එය රුපියල් 3.50 ක් වී ඇත². අප ගේ සමීක්ෂණ කාලය තුළ (1978-79) මෙම වියදම රුපියල් 7.00 ක් පමණ විය. 1964 සිට 1979 ආරම්භය වන විට ප්‍රවාහන වියදම් සියයට 350 කටත් වඩා ඉහළ ගෙස් ඇති බව මින් පෙන්නුම් කෙරේ. 1979 අවසාන භාගය වන විට ඉන්ධන වීළ ඉහළ යාමෙන් එළවලු ප්‍රවාහන වියදම් තවදුරටත් ඉහළ ගොස් ඇත. හේවාච්ඡස් සිට කොළඹ දක්වා එළවලු ප්‍රවාහන වියදම ද 1976 සිට 1978 දක්වා සියයට 100 කින් පමණ වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කෙරේ.

මෑත කාලීනව ලොරි සහ වෑන් රථ සිටා රහිතව ආනයනය කිරීමට ඉඩ හැරීම මගින් ප්‍රවාහන වියදම් අඩු කිරීමට³ කිසිදෙකු අපේක්ෂා කළ ද, ඇත්තවශයෙන් ම එය එසේ සිදු නොවේ. එයට හේතුව එලෙස ගෙන්වනු ලබන වාහන වල අයිතිය කිහිප දෙනෙකු අතර සංකේන්ද්‍රණය වීම යි. අසීමිත ආනයන ප්‍රතිපත්ති යටතේ අවමින් ගෙන්වනු ලැබූ ලොරි වලින් වැඩි කොටසක් ලබා ගෙන ඇත්තේ ප්‍රවාහන සේවාවන් කලින් ද අයත්ව සිටි නියෝජිතයන් විසිනි. ඒ හැරුණු විට ලොරිකරුවන් විසින් එළවලු රැස් කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීමේ දී එක් එක් අය

1 ගොවි ජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව (1964), පිටු 350.
 2 අබේසේකර සහ සේනානායක (1974) පිටු 55.
 3 අතිකුන් කරණු එලෙසම පවතින නම්, පමණි. එනම් ඉන්ධන සහ අමතර කොටස්වල වීළක් වැටුප් ආදියත් වෙනස් නොවී පැවතුණ හොත් ය.

38 වන සටහන.

සිලීර වෙළඳුන් විසින් වාරිතා කරන ලද සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන වියදම් (රාත්තල් 100 කට රුපියල්).

සිට	දක්වා	මහනුවර	බොරැල්ල	දෙමට ගොඩ	නුගේ ගොඩ	පොරටුව	කිරුළපන	රාගම	වේසන් ගොඩ	තොටලඟ	කරිතර	මහරගම
කොළඹ (පිටකොටුව)			1.00	1.25	1.50	1.25	1.00	1.50	2.00	0.75	2.00	2.00
බදුල්ල												3.00
මහනුවර												2.50
අනුරාධපුරය	2.00											
යාපනය	4.00											
මහියංගනය	3.50											
ඇඹිලිපිටිය												5.00

වෙන වෙනම මාර්ගවල ධාවනය කිරීම පිළිගත් ප්‍රතිපත්තියක් වී ඇත. මෙවැනි තත්ත්වයන් යටතේ තම ප්‍රවාහන ගාස්තු ඵලදායී පවත්වා ගෙන යාමට හෝ වැඩි කිරීමට හෝ ප්‍රවාහනයන්ට හැකියාවක් ලැබී තිබේ.

(ආ) ඇසුරුම් වියදම්.

සමහර කොටස් නියෝජිතයින් එළවට නිෂ්පාදකයින්ට ඇසුරුම් වර්ග සැපයුව ද නිෂ්පාදකයන් වැඩි දෙනෙක් තමන්ගේම ඇසුරුම් භාවිතා කරති. පුද්ගලික වෙළෙඳුන් ගෙන් එළව ගන්නා ගෝනියකට රුපියල් 6.00 ක ඵලක් ගෙවීමට විදුරුපොල නිෂ්පාදකයින්ට සිදු වී තිබිණ. එළවට ඇසිරීම සඳහා ඉවත දැමූ පෝර මට යොදා ගැනීමට ගොවීන් පුරුදුව සිටියත් දැන් පෝර ඇසුරුම් ලබන්නේ පොලිතින් මටවල නිසා මේ පුරුද්ද අත්හැරීමට සිටුන්ට සිදු වී ඇත.

කොටස් නියෝජිතයන් විසින් ඇසුරුම් සපයනු ලබන්නේ තමා වත් ඇසුරුමකට රු.4.00 ක් තැන්පතුවක් සිටුහු ගොවීන් ගෙන් අය කර ගනිති.

එළවට ඇසිරීමට එක් ගෝනියක් භාවිතා කළ හැකිකේ තුන් වරක් පමණි. එළවට වාරයේ දී මාසයක් පමණ ලී පෙට්ටියක් භාවිතා කළ හැකි වන නිසා එහි ඵල ද අධික ය. පොල් අතු යොදා ගත හැකිකේ එක් වරක් පමණි. මෙම ඇසුරුම් වර්ගවල සාමාන්‍ය වියදම 39 වන සටහනේ දැක් වේ.

39 වන සටහන. ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය සඳහා එළවට වගා කරන්නන් විසින් දරනු ලබන සාමාන්‍ය වියදම් (රාත්තලී 100 කට රුපියල්)

ඇසුරුම් වර්ග	විදුරු පොල	බොරගස්	හේට් විස්ස	චිරුප්ප	ඉකිරි වැට	ඉතුව	යාපනය
සාමාන්‍ය ගෝනි	2.00	1.25	-	1.75	-	-	1.50
දැලි ගෝනි	-	0.75	1.25	1.25	0.75	0.75	0.75
ලී පෙට්ටි	-	-	2.25	2.00	1.75	1.75	-
පොල් අතු	-	-	0.25	0.20	-	-	-

ඇසුරුම්වල වියදම කාලීන වශයෙන් ඉහළ ගොස් තිබේ. උදාහරණ වශයෙන් 1977 දී බොර ගස් ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ට ගෝනියක් රුපියල් 2.00 කට ඵල දී ගත හැකි වුවත් 1978 දී ඒවායේ ඵල එකක් රුපියල් 5.00 ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. හේට්විස්ස ප්‍රදේශයේ ගොවීන් 1973 දී ලී පෙට්ටියකට ගෙවූයේ රුපියල් 2.50 ක් වන අතර, 1978 දී ඒවායේ ඵල එකක් රුපියල් 8.00 දක්වා වැඩි වී තිබේ.

(ඇ) ශ්‍රීකයන්ට ගෙවනු ලබන ගාස්තු.

අලෙවියෙහි නියැලී සිටින ශ්‍රීකයන්ට ගෙවනු ලබන ගාස්තුවලට ඇතුළත් වන්නේ බැඳී- පැටවීම් ආදියට වැය වීම් සහ වෙළඳ පොලවල කටයුතු කරන ලිපිකරු, වෙළඳ සහායක ආදීන්ට ගෙවනු ලබන වැටුප් ය.

කොළඹ නියෝජිතයන් මගින් තම එළවූ අලෙවි කරන ගොවීන් විසින් බැඳී සහ පැටවීම යන කටයුතු දෙකටම ගාස්තු ගෙවනු ලැබේ. මෙම ගාස්තු අය කරනු ලබන්නේ එක් ඇසුරුමක් සඳහා යි. ලොරියෙන් පැමිණ විල දී ගන්නන්ට තම එළවූ විකුණන ගොවීන් ගෙවන්නේ පැටවීම සඳහා යන වියදම පමණි. කොළඹ කොළඹ නියෝජිතයන් විසින් එක් ඇසුරුමකට ශත 25 ක් බැගින් ගොවීන්ට ගෙවනු ලබන පිලෙන් කම්කරු කුලී සඳහා අඩු කරන අතර, මහනුවර නොග වෙළෙන්දන් මේ සඳහා අය කරන්නේ ශත 20 කි.

ගොවීන් විසින් ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය කම්කරු කුලී 40 වන සටහනින් දැක්වේ.

40 වන සටහන. එළවූ වගා කරන්නන් විසින් අලෙවි සේවාවන්හි නිරත කම්කරුවන්ට ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය ගාස්තු (රාත්තල් 100 කට රුපියල්).

ප්‍ර දේ ශ ය

කම්කරුවන් පැටවීම් හා බැඳී සඳහා	විදුරුපොල	බොරගස්	හේවාපියස	පිරිසිප	ඉකිරිවැව	නූවැව	යාපනය
	0.17	0.17	0.15	0.32	0.66	0.66	0.33

සිලීර වෙළෙන්දන් විසින් පැටවීම් හා බැඳී සඳහා ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය කම්කරු කුලී, එළවූ රාත්තල් 100 කට රුපියල් 1.00 ක් පමණ වේ. (පිටතකාටුවේ එළවූ පටවන අයට ශත 67 ක් හා සිලීර වෙළඳ පොලවල එළවූ බාග අයට ශත 33 ක්).

තොග සහ සිලීර වෙළඳ පොලවල ලිපිකරුවන්ට හා වෙළඳ සහායකයින්ට වැඩි වශයෙන් වැටුප් ගෙවනු ලබන්නේ දෛනිකව හෝ මාසික වශයෙනි. මහනුවර තොග වෙළෙන්දෝ සාමාන්‍යයෙන් ලිපිකරුවන්ට දිනකට රුපියල් 16.00 බැගින් ද, වෙළඳ සහායකයින්ට දිනකට රුපියල් 10.00 බැගින් ද, ගෙවති. සිලීර මට්ටමේ දී වෙළඳ සහායකයින්ට ගෙවනු ලබන දෛනික වැටුප් දෙමටගොඩ රුපියල් 5.50 සිට නුගේගොඩ හා මහරගම රුපියල් 7.50 දක්වා වෙනස් වේ.

(ඇ) කොපිය සහ ලොකර් ගාස්තු.

කොපිය නියෝජිතයෝ, චලවට නිෂ්පාදකයින්ට ගෙවිය යුතු වූවු මුදලෙන් 10% ක් තම කොපිය මුදල වශයෙන් නො ගනිති. කෙසේ වෙතත් කොපිය නියෝජිතයින් මෙයට වඩා වැඩි මුදලක් තම ආන්තිකය වශයෙන් රඳවා ගනිති. නමුත් මේ ප්‍රමාණය කොතෙක් දැයි ගණනය කිරීම දුෂ්කර ය. එහෙයින් කොපිය ප්‍රමාණය, සිටුන ගේ ලාභාන්තිකය ලෙස වරදවා වටහා නොගත යුතු ය.

නිෂ්පාදකයින් විසින් මෙන් ම සිල්ලර වෙළඳුන් විසින් ද ලොකර් ගාස්තු ගෙවිය යුතු ය. නිෂ්පාදකයින් විසින් ගෙවනු ලබන ලොකර් ගාස්තු 41 වන සටහනේ දැක්වේ.

41 වන සටහන.

චලවට වගා කරන්නන් විසින් ලොකර් වරුන්ට ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය ගාස්තු (රාත්තල් 100 කට රුපියල්)

විස්තරය	ප්‍ර දේ ග ය				
	බොරගස්	හේවාච්ඡප	මිරුප්ප	ඉකිරිවැව	නුටුව
සාමාන්‍ය ලොකර් ගාස්තු	8.00	7.50	12.50	7.50	15.00
ප්‍රවාහන සංගමයට කොපිය	0.13	-	-	-	-
ප්‍රවාහන සංගමයේ ලොකර් ගාස්තු	0.37	-	-	-	-
අලෙවියෙන් ලැබූ මුදල ගෙන්වා ගැනීම සඳහා	-	3.00	-	-	-
එකතුව	8.50	10.50	12.50	7.50	15.00

පිටකොටුවේ තොග වෙළඳ පොලෙන් හොඳ තත්වයේ චලවට ඉක්මනින් ලබා ගැනීමට නම්, චලවට රාත්තල් 100 කට රුපියල් 10.00 බැගින් ලොකර් ගාස්තුවක් ගෙවීමට සිදු වී ඇති බව සිල්ලර වෙළෙන්දෝ වාර්තා කළහ. පිටකොටුවේ තොග වෙළඳ පලට චලවට ගෙන එන ප්‍රමාණයන් ගෙන් එක්තරා ලොකර් කෙතෙකු 'කපපත්' මුදල් අය කර ගනී. චලවට පවවන සහ බාන කම්කරුවන් පිළිබඳවත්, වාහන හැසිරවීම පිළිබඳවත්, වගකීම් මේ ලොකර් තැන විසින් භාර ගෙන ඇත. මොහු ගේ අනෙක් ප්‍රධාන වගකීම් වන්නේ වාහන වල ඇති හානිට ආරක්ෂා කිරීම යි.

1 අර්තාපල් සඳහා මෙම කොපිය ප්‍රමාණය 5% ක් වෙයි.

මේ සඳහා මොහුට ගෙවන කප්පත් මුදල් එක් ලොරි බරක් සඳහා රුපියල් 30.00 සිට එක් ලොරි බරක් විකුණා ලැබෙන මුළු මුදලෙන් 5% ක් දක්වා වෙනස් වේ. සමහර තොග වෙළෙන්දන් වාරිතා කළ පරිදි අවම අවුරුදු සහ තත්කල් උත්සව කාලවල දී මොහුට එක් වෙළෙන්දකු විසින් රු.400.00 ක පමණ මුදලක් ගෙවිය යුතු ය.

(ඉ) වෙළඳ පොල බදු සහ කුලී¹.

ඵළුවට වගා කරන්නන් තම නිෂ්පාදිතය විකුණා ගැනීමට වාරික වෙළඳාම් පොලවල් ද උපයෝගී කර ගනිති. වැලිමඩ, තලාව, තඹුන්තේගම සහ චුන්නාකම් මෙයට උදාහරණ කිහිපයකි. වැලිමඩ පොලට එසේ ගෙනෙනු ලබන එක් ඵළුවම් ඇසුරුවක් සඳහා ශත 50 ක් ද, එක් ඇසුරුවක් කිරා බැලීම සඳහා තවත් ශත 50 ක් ද, ගෙවීමට නිෂ්පාදකයින්ට සිදු වේ.

තලාව හා තඹුන්තේගම වෙළඳාම් පොලට තම හාණිම විකිණීම සඳහා රැගෙන එන්නෝ යාර 2X1 ප්‍රමාණයක ඉඩකඩ සඳහා එක් දිනකට රුපියල් 2.00 ක බද්දක් ගෙවති. චුන්නාකම් වෙළඳ පලට ඇතුළු වීමේ දී එක් නිෂ්පාදකයෙකු ගෙන් රුපියල් 1.00 කුත්, එක් ඇසුරුවක බර කිරීම සඳහා රුපියල් 1.00 කුත් අය කර ගනු ලැබේ.

පිටතොටුවේ තොග වෙළඳ පොලේ ශ්‍රේණි 04 ක කඩ බත්කි ඇත. මේ ශ්‍රේණි අනුව ඒ ඒ බත්කියෙන් කොළඹ මහානගර සභාවට ගෙවිය යුතු වාරික බද්ද වෙනස් වෙයි. ඉහළ ශ්‍රේණි වලට අයත් බත්කියක බදු කුලිය රුපියල් 1,181.25 සිට රුපියල් 1,312.50 දක්වා වෙනස් වන අතර, පහළ ශ්‍රේණිවල බත්කියක් සඳහා මෙය රුපියල් 354.38 සිට රුපියල් 708.00 දක්වා වෙනස් වෙයි. සමහර තොග වෙළෙන්දෝ තම බත්කි වෙනත් අයට යලි බදු දී ඇත. එවැනි යලි බද්ගන්නන් විසින් දිනකට රුපියල් 15.00 සිට රුපියල් 30.00 දක්වා බද්දක් කඩ බත්කියේ මුල් බදුකරුවාට ගෙවිය යුතු ය. මහනුවර තොග වෙළඳ පොලේ වෙළෙන්දන් තම කඩ බත්කිවල මාසික කුලී වශයෙන් රුපියල් 210.00 ක් බහිත් මහනුවර නගර සභාවට ගෙවති. මේ මාසික බදු කුලියට කඩ බත්කි තවත්තු වියදම් ද ඇතුළත් වේ. චුන්නාකම් හි තොග වෙළෙන්දෝ සාමාන්‍යයෙන් දිනකට රුපියල් 3.50 ක බදු කුලියක් ගෙවති.

සිලිලර වෙළෙන්දන් විසින් දිනකට ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය වෙළඳ පල ගාස්තු හා කඩ කුලී 42 වන සටහනින් දක්වා ඇත.

¹ මෙයට අමතරව විදුලි බල, දුරකථන ආදී ගාස්තු හා වෙළඳ සැල් තඩත්තු වියදම් ද වෙළෙන්දන් විසින් දරනු ලැබේ. එහෙත් මේ වියදම් සහ වෙළඳ පල බදු හා කඩ කුලී, ඵළුවට රාත්තල් 100 ක් සඳහා ගණනය කිරීම දුෂ්කර ය.

42 සටහන.

සිලීර වෙළඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන සාමාන්‍ය වෙළඳ පල ගාස්තු හා කඩ කැලී (දිනකට රුපියල්).

	ස් වෑ න ය							
වියදම් කාණ්ඩය	වැලිමඩ පොල	තලාව/ තඹුන්ගේ ගම පොල	මහනුවර යාපනය	බොරැල්ල	දෙවට ගොඩ පොල	නුගේගොඩ	පදික	මහරගම
ගාස්තු	0.50	3.50	-	1.00	-	-	-	0.75
කඩකැලී	-	-	2.00	-	11.50	5.00	1.50	-
								1.00
								2.75

(ඊ) අපතේ යාම.

ඵලවට හැකිලීම, වියලීම සහ තරක් වීම නිසා අස්වැන්න නෙලා ගත් අවස්ථාවේ සිට විකිණීම දක්වා කාලය අතරතුර නිෂ්පාදනයේ බර අඩුවීම සිදු වේ. නිෂ්පාදනයේ වාරිතා කළ පරිදි අස්වැන්න නෙලීම හ. ප්‍රථම විකිණීම අතර 12% ක් පමණ මේ නිසා අපතේ යාම සිදු වේ. කොමිස් නියෝජිතයන්ට ඵලවට යවන විට ප්‍රවාහනයේ දී සිදු වන අපතේ යාම ද ගොවීන් විසින් විදි දරා ගත යුතු ය. මේ නිසා වූවි බරින් 16% ක් පමණ සාමාන්‍යයෙන් අඩු වන බව නිෂ්පාදකයන් වාරිතා කළහ.

සිලීර මට්ටමේ දී පිරිසිදු කිරීම, සේදීම, තරක් වීම සහ හැකිලීම නිසා වූල් බරින් 17% ක් පමණ අඩු වන බව ගණනය කරන ලදී.

ගොවිපල මට්ටමේ දීත්, ප්‍රවාහනයේදීත්, සිලීර මට්ටමේ දීත්, අපතේ යන සාමාන්‍ය ඵලවට ප්‍රමාණයන් 43 හා 44 වන සටහන්වල දක්වා ඇත.

43 සටහන.

ඵලවට වගා කරන්නන් විසින් වාරිතා කරන ලද අපතේ යන සාමාන්‍ය ඵලවට ප්‍රමාණය (රාත්තල් 100 කට රාත්තල් ගණන).

විස්තරය	ස් වෑ න ය					
	විදුරුපොල	බොරගස්	මිරුප්ප	ඉකිරිවැව	ලොවැව	සාමාන්‍යය
අස්වැන්න නෙලා ගත් පසු හා විකිණීමට පෙර	03	-	-	20	13	12
ප්‍රවාහනයේ දී	08	18	22	-	-	16

44 සටහන. සිල්ලර වෙළෙන්දන් විසින් වාර්තා කරන ලද අපතේ යන සාමාන්‍ය චළවට ප්‍රමාණය (රාත්තල් 100 කට රාත්තල් ගන්න).

	ස් වෘ ත ය					
විස්තරය	වැලිමඩ පොල	තලාව/ තඹුන්තේගල පොල	මහනුවරා	නුගේගොඩ	මහරගල	සාමාන්‍යය
සේදීම, පිරිසිදු කිරීම						
තරක්වීම සහ හැකි ලිච් නිසා අපතේ යෑම	22	16	10	20	15	17

ගෝවෘ, තක්කාලි, වම්බු අංදි චළවට වර්ගවල අපතේ යෑමේ ප්‍රතිශතය, සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ ය. බෝවි, බීරුව සහ කැරව් මධ්‍යම අපතේ යෑම් ප්‍රමාණවලින් යුක්ත වන අතර, වට්ටක්කා වලින් අපතේ යන ප්‍රමාණය ඉතා සුළු ය. කෙසේ වුවත්, ගන්නය කිරීමේ පහසුව සලකා විශ්ලේෂණයන්හි දී යොදා ගනු ලබන්නේ සාමාන්‍ය අපතේ යෑම් අනුපාතයන් ය.

5.2.1.2 චිලෙහි පැතිරීම හා අලෙවි ආන්තිකය.

කිසියම් නිෂ්පාදනයක එකම ප්‍රමාණයකට අවසාන පාරිභෝගිකයා විසින් ගෙවන ලද මිලක්, නිෂ්පාදකයාට ලැබුණ මිලක අතර වෙනස දළ අලෙවි ආන්තිකය ලෙස හැඳින් වේ. චිලෙහි පැතිරීම වශයෙන් අප සඳහන් කරන්නේ කිසියම් නිශ්චිත භාණ්ඩ ප්‍රමාණයක මිලට, නිෂ්පාදන, තොග හා සිල්ලර මට්ටමේ අලෙවි සේවාවන් සහ ජීව්‍යයේ නිරත අය විසින් ඒ ඒ අවස්ථාවේ දී එකතු කරන ලද වටිනාකම් ය. අලෙවි ක්‍රියාවලින් සහ සේවාවන් සම්බන්ධ සියළුම වියදම් ද අලෙවි ක්‍රියාදාමයේ නිරත සියළු දෙනා ගේ ලාභාන්තිකයන් ද, අලෙවි ආන්තිකයට ඇතුළත් වේ.

අප ගේ අධ්‍යයනයේ දී අලෙවි ආන්තිකයන් විග්‍රහ කිරීම දෙදාකාරයකින් ප්‍රයෝජනවත් වෙයි.

1. අතරමැදියන් ගේ සේවාවන් සාධාරණ වියදමකින් ඉටු කෙරෙනවා ද යන්න නිශ්චය කිරීම සඳහා විවිධ අලෙවි මාධ්‍යයන්හි සාපේක්ෂ කාර්යක්ෂමතාවය හඳුනා ගැනීමට සහ සංයන් දනය කිරීමට හැකි වීම.
2. පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවනු ලබන මිලෙන් සාධාරණ කොටසක් නිෂ්පාදකයින්ට ලබා දීම සඳහා සහ අනවශ්‍ය ලෙස ඉහළ මිල ගෙවීමට සිදු වීමෙන් පාරිභෝගිකයින්ට සිදු වන අහඹු වලකා ලීමට ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ දී ඉවහල් වීම.

ත්‍යාගානුකූලව 'සමහර ක්‍රමය', 'පිරිවැටුම් ක්‍රමය' සහ 'මාන ක්‍රමය' යන ක්‍රම තුනෙන් ම අලෙවි ආන්තික සහ චිලෙහි පැතිරීම ශාන්තය කළ හැකි ය. එහෙත් පුළුල්ව සඳහන් කළ ක්‍රම දෙකෙන් ජීවා ශාන්තය කිරීමේ දී මතු වන ප්‍රායෝගික දූෂිතරතා නිසා අප ගේ විග්‍රහයේ දී යොදා ගනු ලබන්නේ 'මාන ක්‍රමය' යි.

තෝරා ගත් ප්‍රදේශයන්හි සහ වෙළඳ පොලවල පාරිභෝගිකයින් සහ වෙළෙන්දන් විසින් ගෙවන ලද මිළ ගණන් ද නිෂ්පාදකයින් විසින් ලැබූ මිළ ගණන් ද, සමීක්ෂණයේ ප්‍රථම අදියරේ දී (1978-10-07 සිට 1978-11-18) රැස් කරන ලදී. මෙම මිළ ශ්‍රේණි ගේ මාන අගයන් අලෙවි පද්ධතියේ ජී ජී මට්ටම් සඳහා වෙන වෙනම ශාන්තය කරන ලදී.

විවිධ අලෙවි මාර්ග සහ විවිධ චලවට වර්ග සඳහා අලෙවි ආන්තිකයන්, එකිනෙකට වෙනස් වේ. අලෙවි මාර්ග හා චලවට වර්ග විශාල ශාන්ත සඳහා අලෙවි ආන්තික ශාන්තය කිරීම දූෂිතර හෙයින් වඩා වැදගත් චලවට වර්ග කිහිපයකුත් අලෙවි මාර්ග දෙකකුත් තෝරා ගැනීමට සිදු විය. මෙම චලවට වර්ග හා අලෙවි මාර්ග නියෝජනය වන පරිදි, නිෂ්පාදන ප්‍රදේශ තුනක් ද වැඩිදුරටත් තෝරා ගන්නා ලදී.

තෝරා ගන්නා ලද චලවට වර්ග මෙසේ ය.

1. බෝවේ	10. වම්බු
2. බීරිච්චි	11. කරවිල
3. ගෝවා	12. පිපිස්ස
4. කැරට්	13. බැට්ටො
5. ලික්ස්	14. මැකරලි
6. තක්කාලි	15. වැටකෝම
7. රාබු	16. වට්ටක්කා
8. තෝටෝලි	17. පතෝල
9. මාර් ටිප්පි	

තෝරා ගන්නා ලද අලෙවි මාර්ග දෙක නම් ;

1. නිෂ්පාදකයා - කොමිස් නියෝජිත - සිලිලර වෙළෙන්දා - පාරිභෝගිකයා
2. නිෂ්පාදකයා - එක් රැස් කරන නියෝජිත - ලොරියෙන් පැමිණ මිල දී ගන්නා/සිලිලර වෙළෙන්දා - පාරිභෝගිකයා

මෙම විශ්ලේෂණය සඳහා තෝරා ගනු ලැබූ නිෂ්පාදන ප්‍රදේශ පහත සඳහන් වේ.

- (1) ප්‍රථම අලෙවි මාර්ගය සහ ප්‍රථම චලවට වර්ග 10 නියෝජනය වන පරිදි, විදුරුපොල
- (2) දෙවන අලෙවි මාර්ගය සහ පළමු චලවට වර්ග 10 අතුරින් 5 ක් නියෝජනය වන පරිදි මිරිසවැටි.
- (3) දෙවන අලෙවි මාර්ගය සහ අවසාන චලවට වර්ග 7 නියෝජනය වන පරිදි, හේවාපිස්ස

මෙම විශ්ලේෂණයේ කාර්යයන් සඳහා අලෙවි ආන්තික හා මිලෙහි පැතිරීම මනිනු ලබන්නේ

- (I) චලවට රාත්තල් 100 කට රැපියල් වලින් සහ (II) පාරිභෝගික මිලෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් යන ක්‍රම දෙකිනි.

මෙම විග්‍රහය සඳහා යොදා ගෙන ඇත්තේ 5.2.1.1 අංශයේ ලා සාකච්ඡා කරන ලද අලෙවි වියදම් සහ අපතේ යාම් අනුපාතයන් ය. කෙසේ වෙතත් වෙළෙන්දන් ගේ කාරක වියදම් ලෙහෙසියෙන් ගණනය කළ නොහැකි නිසා ඒවා සිටුවී ගේ කොමිස් සහ ආන්තික තුළම අඩංගු කොට දක්වනු ලැබේ. එවැනි කාරක වියදම් වලට ඇතුළත් වන්නේ ලිපිකරු, වෙළඳ සහායක දිනට ගෙවනු ලබන වැටුප්, තොරතුරු සුවමාරු වියදම්, වෙළඳ ක්‍රියාදාමයේ අවදානම්, ණය පොලී, කඩ බක්කි නඩත්තු වියදම්, කඩ තැලි, බදු සහ වෙළඳ පොල ගාස්තු යනාදිය යි. වැඩිදුරටත් චලවට රාත්තල් 100 ක් සම්බන්ධයෙන් එවැනි වියදම් නොසැලකිය යුතු තරම් වන බව උප කල්පනය කිරීම සාධාරණය යනු අප ගේ විශ්වාසයයි.

විදුරුපොල චලවට නිෂ්පාදකයින් විසින් කොමිස් නියෝජනයන් මගින් අලෙවි කරන ලද චලවට වර්ග 10 ක් සඳහා රාත්තල් 100 කට දළ අලෙවි ආන්තික හා විවිධ අවස්ථාවන්හි දී දරන ලද අලෙවි වියදම් 45 ඩන සටහනින් දැක්වේ. මෙහි දැක්වෙන පරිදි බෝවි සඳහා 55.7% සිට රාඛු සඳහා 84.3% දක්වා දළ අලෙවි ආන්තිකය වෙනස් වේ. වෙනත් අයුරකින් කිව හොත් නිෂ්පාදකයාට ලැබුණ විල රාඛු සඳහා පාරිභෝගික මිලෙන් 15.7% ක් ද, බෝවි සඳහා පාරිභෝගික මිලෙන් 44.3% ක් ද වේ. වෑය ඉහළ අපතේ යාම් අනුපාතයකින් යුතු චලවට වර්ගවල දළ අලෙවි ආන්තිකය, සාපේක්ෂව අඩු අපතේ යාම් අනුපාතයකින් යුතු චලවට වර්ග වල දළ අලෙවි ආන්තිකයට වඩා වැඩි යි. උදාහරණ වශයෙන් රාඛු, තෝකෝල් සහ ගෝවා වල දළ අලෙවි ආන්තික ප්‍රතිශතය අතින් චලවට වර්ගවලට වඩා වැඩියි.

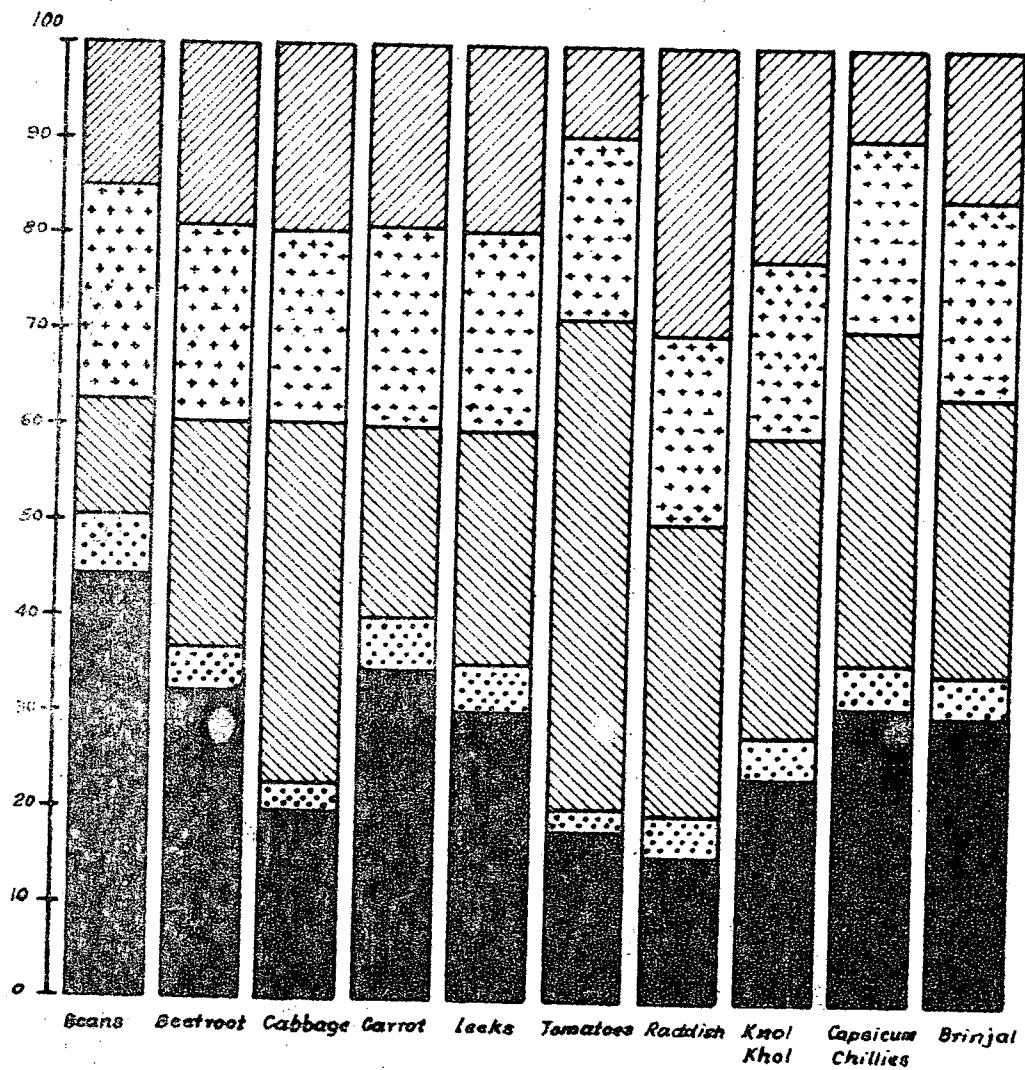
සියලු ම තෝරා ගත් චලවට වර්ග සඳහා නිෂ්පාදකයාට ලැබුණ විල ගාස්තුව පාරිභෝගික මිලෙන් 50% කට වඩා අඩු බව සඳහන් කළයුතු ය. (46 වන සටහන හා 8 වන සිතියම බලන්න). කොමිස් නියෝජිත ක්‍රමය යටතේ අලෙවි සේවාවන් සඳහා වැය වන මුළු පිරිවැයෙන් වැදගත් කොටසක් නිෂ්පාදකයා විසින් ම දැරීම මෙයට හේතු වූවා විය හැකි යි.

Figure. 8: PERCENTAGE SHARES OF THE CONSUMER'S PRICE ACCRUING TO PRODUCERS AND OTHERS (CONSUMERS' PRICE = 100)

MARKETING CHANNEL: Producer → Commission Agent → Retailer → Consumer.

PRODUCERS: Producers at Vidurupola.

Cumulative Percentages of Consumers' Price

VEGETABLES

- Net price received by the Producer
- Commission Agents' margin
- Retailers operating costs and margin
- Wastage
- Cost of all other marketing services (transport, handling etc.)

45 වන පටිපාටි. කොළඹ නගර සභාවේ වැරදි වැටුප් ගෙවීම් විවර්ණය (රාජකාරි 100 කට රුපියල්).

අලෙවි වාර්තා : විෂයානුකූල - කොමිස් නියෝජිත - පිළිගත ගෙවීම් - පැවරුණු විෂය.

විෂයානුකූල විය : විද්‍යාල විෂයානුකූල වැටුප් විය හැකි

විස්තරය	වියදම්	කොමිස් වියදම්	නියෝජිත වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	විෂයානුකූල වියදම්	
1. විෂයානුකූල වැටුප්.																	
විෂයානුකූල වැටුප්	64.63 (44.3%)		38.39 (32.5%)		21.99 (19.8%)		40.03 (34.8%)		34.29 (30.6%)		41.67 (17.8%)		11.33 (15.7%)		22.81 (23.8%)	72.83 (31.1%)	41.67 (39.2%)
විෂයානුකූල වැටුප්	7.00		7.00		7.00		7.00		7.00		7.00		7.00		7.00	7.00	7.00
විෂයානුකූල වැටුප්	2.00		2.00		2.00		2.00		2.00		2.00		2.00		2.00	2.00	2.00
විෂයානුකූල වැටුප්	0.17		0.17		0.17		0.17		0.17		0.17		0.17		0.17	0.17	0.17
විෂයානුකූල වැටුප්	7.20		4.64		3.04		4.80		4.24		4.96		2.00		3.12	8.00	4.96
විෂයානුකූල වැටුප්	9.00		5.80		3.80		6.00		5.30		6.20		2.50		3.90	10.00	6.20
2. කොමිස් නියෝජිත වැටුප්.	90.00		58.00		38.00		60.00		53.00		62.00		25.00		39.00	100.00	62.00
3. පිළිගත ගෙවීම් වැටුප්.	90.00		58.00		38.00		60.00		53.00		62.00		25.00		39.00	100.00	62.00
විෂයානුකූල වැටුප්	1.50		1.50		1.50		1.50		1.50		1.50		1.50		1.50	1.50	1.50
විෂයානුකූල වැටුප්	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	1.00	1.00
විෂයානුකූල වැටුප්	10.00		10.00		10.00		10.00		10.00		10.00		10.00		10.00	10.00	10.00
විෂයානුකූල වැටුප්	24.82		20.06		18.87		19.50		19.04		39.78		12.24		16.32	39.14	23.46
විෂයානුකූල වැටුප්	18.18		27.44		41.63		22.95		27.46		119.72		22.26		28.18	80.06	40.04
4. පැවරුණු විෂය වැටුප්.	146.00		118.00		111.00		115.00		112.00		234.00		72.00		96.00	232.00	131.00
අලෙවි වාර්තා (4-1)	81.37 (55.7%)		79.61 (67.5%)		89.01 (80.2%)		77.97 (67.8%)		77.71 (69.4%)		192.33 (82.2%)		60.67 (84.3%)		73.19 (76.2%)	159.17 (68.6%)	96.33 (69.8%)

96

46 වන පටිපාටි. පාරිභෝගිකයින් විභින්නතාවය ලද පිළිකන් සහ ව්‍යාප්ත නිෂ්පාදනයට හා අනිකුත් අයට ලැබෙන කොටස් (රාත්තල් 100 කට).

අලෙවි මාර්ගය : නිෂ්පාදනය - කොටස් නියෝජිත - පිළිපුරු වෙළෙඳපොළ - පාරිභෝගිකයා
 නිෂ්පාදනය : විද්‍යාලයට වැටුම් නිෂ්පාදනය.

කේ ස ධ

විස්තරය	කොළඹ		බර්ගේ		කොට්ටා		කැරැට්		කොළඹ		රාමු		කොට්ටා		වන විජය		වරිබදු			
	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %	විලසය (රු.)	පාරිභෝගික විලසය %		
1. නිෂ්පාදනය	64.63	44.3	38.39	32.5	21.99	19.8	40.03	34.8	34.29	30.6	41.67	17.8	11.33	15.7	22.81	23.8	72.83	31.4	41.07	30.2
2. (අ) කොටස් නියෝජිතයන්ගේ අන්තර්ගත	9.00	5.2	5.80	4.9	3.80	3.4	6.00	5.2	5.30	4.7	6.80	2.6	2.50	3.5	3.90	4.1	10.00	4.3	6.20	4.5
(ආ) පිළිපුරු වෙළෙඳපොළ කාරණ විසඳවී හා අන්තර්ගත	18.68	12.7	27.44	23.3	41.63	37.5	29.95	20.0	27.46	24.5	119.72	51.2	22.26	30.9	28.18	29.4	80.06	34.6	40.04	29.0
3. වෙළෙඳපොළ විට අන්තර්ගත (අ+ආ)	27.68	18.9	33.24	28.2	45.43	40.9	28.95	25.2	32.76	29.2	125.92	53.8	24.76	34.4	32.08	33.5	90.06	38.9	46.24	33.5
4. අලෙවි මාර්ගය	32.02	21.9	24.70	20.9	21.91	19.7	24.35	21.2	23.28	20.8	44.74	19.1	14.24	19.8	19.44	20.2	47.44	20.4	28.42	20.6
5. අනිකුත් අලෙවි මාර්ගය සඳහා විසඳවී	21.67	14.9	21.67	18.4	21.67	19.6	21.67	18.8	21.67	19.4	21.67	9.3	21.67	30.1	21.67	22.5	21.67	9.3	21.67	15.7
6. පාරිභෝගිකයින් ගෙවූ පිළි (1434445)	146.00	100.0	118.00	100.0	111.00	100.0	115.00	100.0	112.00	100.0	234.00	100.0	73.00	100.0	96.00	100.0	232.00	100.0	138.00	100.0

46

සියලු කොටස් අතුරින් කුඩාම කොටස අයත් වන්නේ කොළීස් නියෝජිතයන්ට ය. එය බ්ලෝකර් වරුන් ගේ/උප තොග වෙළෙඳුන් ගේ ආන්තිකයට වඩා අඩු ය. කෙසේ වෙතත්, මෙවැනි විග්‍රහයක දී ශක්‍යතා කිරීමට අපහසු අත්දැකීම් 'සැඟවුණු ආන්තිකයන්' කොළීස් නියෝජිතයන් විසින් අත්පත් කර ගන්නා බව පෙනී යයි. මේ විග්‍රහයේ දී යොදා ගත් කිළි ගණන් විදුරුපොල එළ වට නිෂ්පාදකයින් විසින් වාරිතා කරනු ලැබූ මිල ගණන් වේ. එම නිසා ඉහතින් සඳහන් කරන ලද 'සැඟවුණු ආන්තිකය' සිලීර වෙළෙඳුන් ගෙන් ලබා ගන්නා බව සිතීම සාධාරණ ය. එහෙයින් සිලීර වෙළෙඳුන් ගේ ආන්තිකය, මෙහි දක්වා ඇති ප්‍රමාණයට වඩා අඩුවීමට ඉඩකඩ තිබේ.

සිලීර වෙළෙඳුන් ගේ කාරක වියදම් සහ ආන්තිකයන් ද සුළු කොට තැබිය නොහැකි ය. එය බෙංගාලි සඳහා 18.9% සිට තත්කාලි සඳහා 53.8% දක්වා විචලනය වේ. පහසුවෙන් ශක්‍යතා කළ හැකි අලෙවි සේවාවන් ගේ වියදම් වලට පාරිභෝගික මිලෙන් අයත් වන ප්‍රතිශත ප්‍රමාණය වෙළෙඳුන් ගේ ආන්තික සහ අපතේ යාම් සඳහා පාරිභෝගික මිලෙන් අයත් වන කොටසට වඩා බෙහෙවින් අඩු ය. සිලීර වෙළෙඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන බ්ලෝකර් ගාස්තු ද අලෙවි සේවාවන් සඳහා වියදමක් ලෙස මෙහි දී ගණන් ගෙන කිබේ. එහෙත් එය ද වෙළෙඳුන්ට අත් වන ආන්තිකයේ ම ඇතුළත් කළ හොත් පාරිභෝගික මිලෙන් නියම අලෙවි සේවාවන්ට අයත් වන කොටස තවදුරටත් අඩු වේ. වඩා ඉක්මනින් තරම් වන සුළු වළවට වර්ග වන ගෝව්, තක් කාලි, රාබු, තෝකෝලි, මාඩ මිටිස් ආදිය සඳහා වෙළෙඳුන්ට පාරිභෝගික මිලෙන් අයත් වන කොටස ඉහළ ය.

මීරුප්පු එළවළු නිෂ්පාදකයින් විසින් එක් රැස් කරන නියෝජිතයන් හා ලොරි වලින් පැමිණ මිළ දී ගන්නන් මගින් අලෙවි කරනු ලබන එළවළු වර්ග 5 ක් සඳහා දළ අලෙවි ආන්තික හා අලෙවි වියදම් (රාත්තල් 100 කට) 47 වන සටහනින් දැක්වේ. මෙම සටහන අනුව බෙංගාලි සඳහා පාරිභෝගික මිලෙන් 57.4% සිට රාබු සඳහා පාරිභෝගික මිලෙන් 92.2% වශයෙන් දළ අලෙවි ආන්තිකය වෙනස් වේ. බෙංගාලි සහ රාබු හැරුණු විට අනිකුත් එළවළු වර්ග සඳහා මෙම අලෙවි ක්‍රමය යටතේ නිෂ්පාදකයින්ට ලැබෙන ශුද්ධ මිළ කොළීස් නියෝජිත ක්‍රමය යටතේ සිටුවන් ලැබෙන ශුද්ධ මිලට වඩා වැඩි ය. බෙංගාලි සහ රාබු සඳහා මීරුප්පු නිෂ්පාදකයන්ට එක් රැස් කරන නියෝජිතයන් ගෙන් සහ ශ්‍රෝති කරුවන් ගෙන් ලැබුණු මිළ ගණන් කොළීස් නියෝජිතයන් විදුරු පොල නිෂ්පාදකයන්ට එම එළවළු සඳහා ගෙවූ මිළ ගණන් වලට වඩා ඉතා අඩු ය.

මේ ක්‍රමය යටතේ නිෂ්පාදකයින් විසින් දරනු ලැබූ අලෙවි වියදම් ප්‍රමාණයන් ද, කොළීස් නියෝජිත ක්‍රමය යටතේ සිටුවන් දැරූ වියදම් වලට වඩා අඩු ය. තවද, මේ ක්‍රමය යටතේ සිලීර වෙළෙඳුන් විසින් දරනු ලබන ශක්‍යතා කළ හැකි මුද්‍රාදම් ද, කොළීස් නියෝජිත ක්‍රමය හා සසඳන කළ පහළ මට්ටමක පවතී. උදාහරණයක් වශයෙන්, මෙහි දී බ්ලෝකර් ගාස්තු අදාළ නොවේ. කෙසේ වෙතත්, නිෂ්පාදකයන් විසින් එක් රැස් කරන නියෝජිතයන්ට ගෙවනු ලබන කොළීස් ප්‍රමාණය කොළීස් නියෝජිතයන් විසින් තබා ගන්නා කොළීස් ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි ය.

47 සටහන.

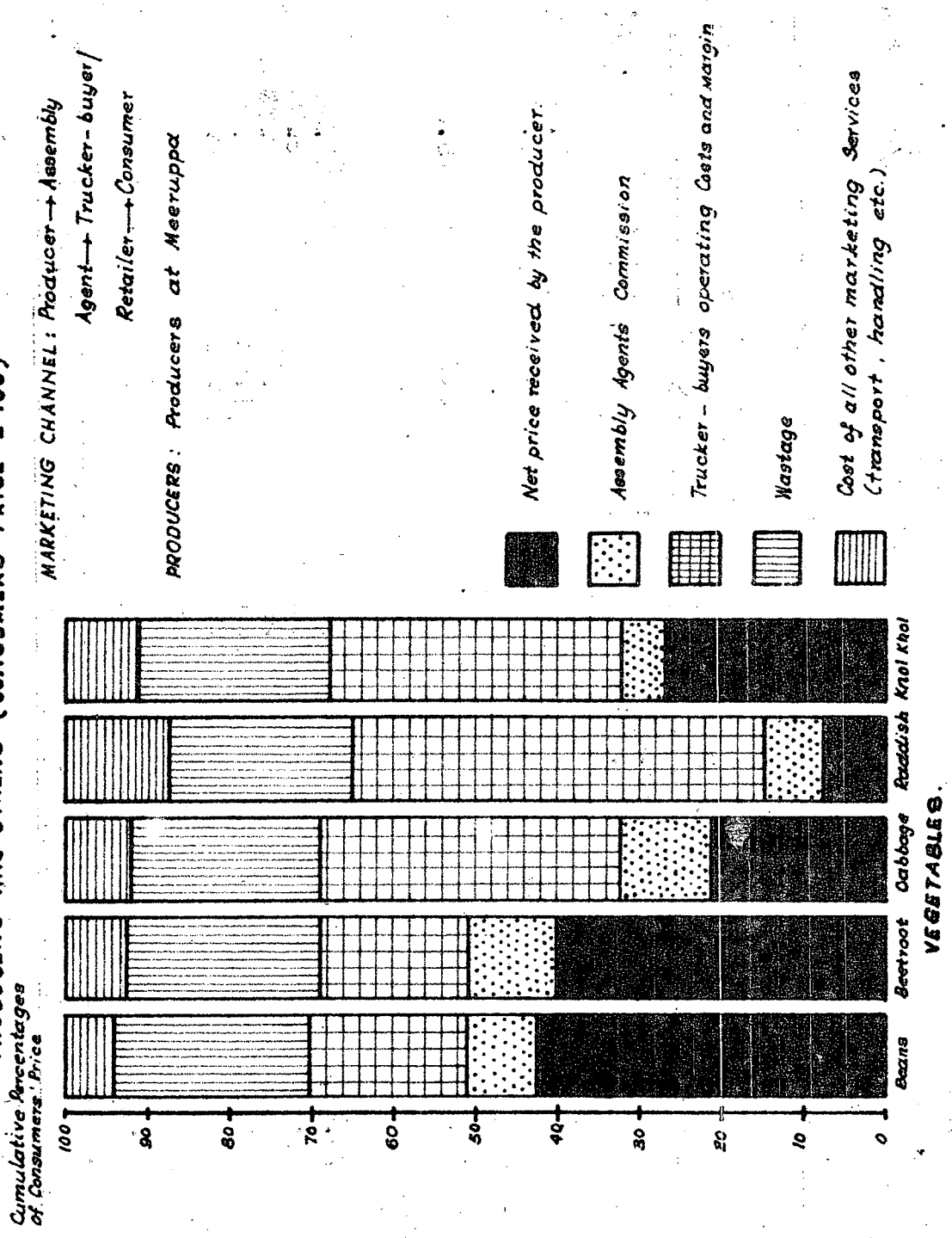
තෝරා ගත් චලවට කිහිපයක අලෙවි වියදම් සහ අලෙවි ආන්තික (රාන්තලි 100 කට රුපියලි).

අලෙවි කාර්යය : නිෂ්පාදනය - එක් රැස් කරන නියෝජිත - ලොරියෙන් පැමිණ වීල දී ගන්නා/සිල්ලර වෙළෙන්දා - පාරිභෝගිකයා.

නිෂ්පාදන වීල : මිරුප්ප චලවට නිෂ්පාදකයන්ට ලැබුණු වීල ශාන්ති

විස්තරය	ගෝ භ ය									
	බෝවි වියදම	වීල	බිරුවි වියදම	වීල	ගෝවා වියදම	වීල	රාඹ වියදම	වීල	තෝකෝලී වියදම	වීල
1. නිෂ්පාදන මට්ටම		62.13		47.58		23.33		5.61		25.98
නිෂ්පාදකයන්ට ලැබුණු ගුද්ධ වීල		(42.6%)		(40.3%)		(21.0%)		(7.8%)		(27.1%)
ප්‍රවාහණය	2.00		2.00		2.00		2.00		2.00	
අපතේ යැවී	2.37		1.92		1.17		0.39		1.02	
එක්රැස් කරන නියෝජිතයාගේ කොමිස් ප්‍රමාණය	12.50		12.50		12.50		15.00		15.00	
2. ලොරියෙන් පැමිණ වීල දී ගන්නන්ගේ/සිල්ලර වෙළෙන්දන්ගේ මට්ටම	79.00		64.00		39.00		13.00		34.00	
ප්‍රවාහණය	5.00		5.00		5.00		5.00		5.00	
පැටවීම හා බැම	0.23		0.23		0.23		0.23		0.23	
ඇසුරුම්	1.50		1.50		1.50		1.50		1.50	
අපතේ යැවී	32.12		29.96		24.42		15.84		21.12	
ලොරියකරුගේ කාරුණ වියදම් හා ආන්තිකය	28.15		21.31		40.85		36.43		34.15	
3. පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවන ලද වීල		146.00		118.00		111.00		72.00		96.00
අලෙවි ආන්තිකය (3-1)	83.87		70.42		87.67		66.39		70.02	
	(57.4%)		(59.7%)		(79.0%)		(92.2%)		(72.9%)	

Figure 9. PERCENTAGE SHARES OF THE CONSUMERS' PRICE ACCRUING TO PRODUCERS AND OTHERS (CONSUMERS' PRICE = 100)

මෙම අලෙවි ක්‍රමය යටතේ නියම අලෙවි සේවාවන් සඳහා වැය වන ශතකය කළ හැකි වියදම් වලට අයත් වන්නේ පාරිභෝගික ඵලෙහි අඩුව කොටසකි. මේ අතර, පාරිභෝගික ඵලෙන් වැඩිම කොටස අන්තර් ගන්නේ වෙළෙන්දන් ය. (48 වන සටහන සහ 9 වන සිතියම). අපගේ යාළු සඳහා ද පාරිභෝගික ඵලෙන් සැහෙන කොටසක් (සාමාන්‍යයෙන් 23% ක්) වැය වෙයි. මේ අවස්ථාවේ දී ද සියලු ම ඵලවල වර්ග සඳහා නිෂ්පාදකයින් ලබන්නේ පාරිභෝගික ඵලෙන් 50% කටත් අඩු ප්‍රමාණයකි.

හේවාවිස්ස ඵලවල නිෂ්පාදකයින් විසින් එක් රැස් කරන නියෝජිත/ලොරියෙන් පැමිණි ඵල දී ගන්නන් මගින් අලෙවි කරන ලද දේශීය ඵලවල වර්ග 07 ක් සඳහා අලෙවි වියදම් හා අලෙවි ආන්තික 49 වන සටහනේ දක්වා ඇත. මෙයින් ද පැහැදිලි වන්නේ වට්ටක්කා හැරුණු විට අනිත් ඵලවල වර්ග සියල්ලම සඳහා නිෂ්පාදකයා ලැබූ ඵල ගන්නන් පාරිභෝගික ඵලෙන් 50% කට වඩා අඩු බව යි. නිෂ්පාදකයා ලැබූ ගුණිත ඵල පතෝල සඳහා පාරිභෝගික ඵලෙන් 22.7 සිට වට්ටක්කා සඳහා 53.7% දක්වා වෙනස් වේ. වෙනත් අයුරකින් කිවහොත් දළ අලෙවි ආන්තිකය වට්ටක්කා සඳහා අවම වන අතර (46.3%) පතෝල සඳහා එය උපරිම වේ. (77.3%).

අඩු ඵල සහ වඩා ඉක්මනින් හරක් වන ඵලවල සඳහා ඇති දළ අලෙවි ආන්තික ප්‍රමාණ ඉහළ මට්ටමක පවතී. පතෝල, පිපිඤ්ඤා සහ මෑකරලි මෙයට උදාහරණ වේ. වට්ටක්කා සඳහා ඇසුරුම් වියදම් නොමැති අතර, එහි අපගේ යාළු අනුපාතය ද ඉතා අඩු ය. මේ නිසා මෙයට අදාළ දළ අලෙවි ආන්තික ද සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටමක පවතී.

මෙම ඵලවල වර්ග 5 සඳහා පාරිභෝගිකයන් ගෙවන ඵල ගන්නන් වලින් විවිධ පුද්ගල කණ්ඩා වලට හා අලෙවි සේවාවන්ට හා අපගේ යාළු සඳහා අපගේ වන කොටස් 50 වන සටහනේ සහ 10 වන සිතියමේ දක්වා තිබේ. මේ අනුව විරුද්ධ ප්‍රදේශයේ එක් රැස් කරන නියෝජිතයන්ට ගෙවන කොටස් ප්‍රමාණයට මඩා හේවාවිස්ස ප්‍රදේශයේ ඒ අයට අත් වන කොටස් ප්‍රමාණය අඩු ය. කරවිල, පිපිඤ්ඤා, මෑකරලි හා පතෝල යන ඵලවල වර්ගවල පාරිභෝගික ඵලෙන් නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන කොටස් වලට වඩා වෙළෙන්දන් ගේ මුළු ආන්තිකයට අත් වන කොටස ඉහළ ය. නියම අලෙවි සේවාවන් සඳහා ශතකය කළ හැකි වියදම් වලට අයත් වන කොටස වෙළෙඳුන් ගේ කොටස මෙන් ම අපගේ යාළු වලට අත් වන කොටසට වඩා බුඩා ය. වට්ටක්කා හැරුණු විට අනිකුත් ඵලවල සම්බන්ධයෙන් අපගේ යාළු වලට අත් වන කොටස පාරිභෝගික ඵලෙන් 23% ක් පමණ වේ.

තෝරා ගත් ඵලවල සම්බන්ධයෙන් පැවැත් වූ විශ්ලේෂණාත්මක ඵලෙහි පැතිරීම හා අලෙවි ආන්තික පිළිබඳ පහත සඳහන් ප්‍රධාන කරුණු පැහැදිලි වෙයි.

48 වන සටහන.

පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවන ලද මිළ ගණන් හා ඒවායින් නිෂ්පාදකයින්ට හා අනිකුත් අයට ලැබෙන කොටස් (රුන්හල් 100 කට).

අලෙවි මාර්ගය : නිෂ්පාදකයා - එක්රැස් කරන නියෝජිත - ලොරියෙන් පැමිණ මිළ කී ගන්නා - සිලීලර වෙළෙන්දා - පාරිභෝගිකයා
 නිෂ්පාදකයින් : මිරුප්ප එළවට නිෂ්පාදකයින්.

විස්තරය	හෝ ග ය									
	බොම්බේ		බීවිරුවි		ගෝවා		රාඛු		තෝකෝල්	
	මිළ/ආන්තිකය (රු.)	පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල මට්ටම ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	මිළ/ආන්තිකය (රු.)	පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල මට්ටම ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	මිළ/ආන්තිකය (රු.)	පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල මට්ටම ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	මිළ/ආන්තිකය (රු.)	පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල මට්ටම ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	මිළ/ආන්තිකය (රු.)	පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල මට්ටම ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්
1. නිෂ්පාදකයා	62.13	42.6	47.58	40.3	23.33	21.0	5.0	7.8	25.98	27.1
2. එක්රැස්කරන නියෝජිතයාගේ කොමිස් ප්‍රමාණය	12.50	8.6	12.50	10.6	12.50	11.3	5.00	6.9	5.00	5.2
3. ලොරියකරුගේ කාරුණ වියදම් හා ආන්තිකය	28.15	19.3	21.31	18.1	40.85	36.8	36.43	50.6	34.15	35.6
4. වෙළෙන්දන්ගේ මුළු ආන්තිකය (අ + ආ)	40.65	27.9	33.81	28.7	53.35	48.1	41.43	57.5	39.15	40.8
5. අනිකුත් සියලුම අලෙවි සේවාවන්ගේ වියදම්	34.49	23.6	27.88	23.6	25.59	23.1	16.23	22.5	22.14	23.0
6. අනිකුත් සියලුම අලෙවි සේවාවන්ගේ වියදම්	8.73	5.9	8.73	7.4	8.73	7.8	8.73	12.2	8.73	9.1
7. පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවන ලද මිළ (1+3+4+5)	146.00	100.00	118.00	100.00	111.00	100.00	72.00	100.00	96.00	100.00

1. එක් චළවට වර්ගයක් හැර අනික් සියලුම චළවට වර්ග සඳහා නිෂ්පාදනයට ලැබුණු ශුද්ධ මිල ගණන්, පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවන ලද මිලෙන් 50% කට වඩා අඩු ය.
2. අනික් අතට දළ අලෙවි ආන්තිකය, පාරිභෝගික මිලෙන් 50% කට වඩා වැඩි ය.
3. ලොරියක් පැමිණ මිල දී ගන්නන් මගින් අලෙවි කරන ලද සමහර චළවට වර්ග සඳහා වන දළ අලෙවි ආන්තිකයන්, කොමිස් නියෝජිතයන් මගින් අලෙවි කරන ලද එම චළවට වර්ග සඳහා වන දළ අලෙවි ආන්තිකයන්ට වඩා අඩු ය.
4. වඩා ඉක්මනින් තරක් වන චළවට වර්ග සඳහා වන දළ අලෙවි ආන්තිකයන් සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පවතී.
5. වෙළෙඳුන්ට සහ අපතේ යැවීමට පාරිභෝගික මිලෙන් අත් වන කොටස හා සසඳා බලන විට ප්‍රවාහනයට හා අනතුරු අලෙවි සේවාවන්ට අත් වන කොටස ඉතා පහළ මට්ටමක පවතී.
6. අතරමැදියන්ට පාරිභෝගික මිලෙන් අයත් වන කොටසින් ඉහළ ම ප්‍රතිශතය ලබා ගන්නේ සිල්ලර වෙළෙඳුන් විසිනි.

විකිණීම සඳහා අධික වියදම් දරා චළවට සකස් කිරීමක් නොකෙරෙන බැවින් ඒවා සඳහා වන දළ අලෙවි ආන්තිකයන් කිසි ලෙසකින් කුඩා ඒවා නොවන බැව් මෙම විශ්ලේෂණයෙන් පැහැදිලි වේ. සිල්ලර වෙළෙඳුන් විසින් අධික ලාභ ලැබීම නිසා මෙය සිදු වෙතැයි නිගමනය කිරීම අසාධාරණය. මෙහි දී අලෙවි පද්ධතියේ පොදු දුර්වලතාවන් ද සැලකිල්ලට ගත යුතු ය. පෙර ද සාකච්ඡා කළ පරිදි අස්වැන්න නෙලීම හා ප්‍රථම විකිණීම අතර ද, ප්‍රවාහනයේ දී ද, වැළැක්විය හැකි අපතේ යැවීම (තාප්තියක්) සිදු වේ. මේ හැරුණු විට, විශේෂයෙන් වැඩි කලක් තබා ගත නොහැකි චළවට වර්ග සිල්ලරට විකිණීමේ දී දැරීමට සිදු වන අවදානම නිසා ද ඉහළ ආන්තිකයන් තබා ගෙන ඒවා විකිණීමට සිල්ලර වෙළෙන්දෝ පෙළඹෙති. මෙසේ කුරතූයේ සිල්ලර වෙළෙඳු මට්ටම ඇතුළත තරක්වීම, තැලීම සහ නොවිකිණී ඉතිරිවීම නිසා තවදුරටත් චළවට අපතේ යාමෙන් සිදු වන අලාභය අවම කර ගැනීමේ අභිප්‍රායෙනි.

සිල්ලර වෙළෙඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන වැටුප් වෙළෙඳු පල ගාස්තු, කඩ කැලී, බදු ආදී කාරක වියදම් ද සැලකිය යුතු ය¹. මෙයට අමතරව සිල්ලර මිල තීරණය පාරිභෝගික රුචිය හා ක්‍රය ශක්තිය මත ද රඳා පවතී². පාරිභෝගිකයින් වඩාත් කැමති චළවට වර්ග හා ඉහළ ක්‍රය ශක්තියක් සහිත පාරිභෝගිකයින්ට විකුණනු ලබන සිල්ලර වෙළෙන්දෝ එම චළවට සඳහා ඉහළ මිලක් නියම කිරීමට පෙළඹෙති.

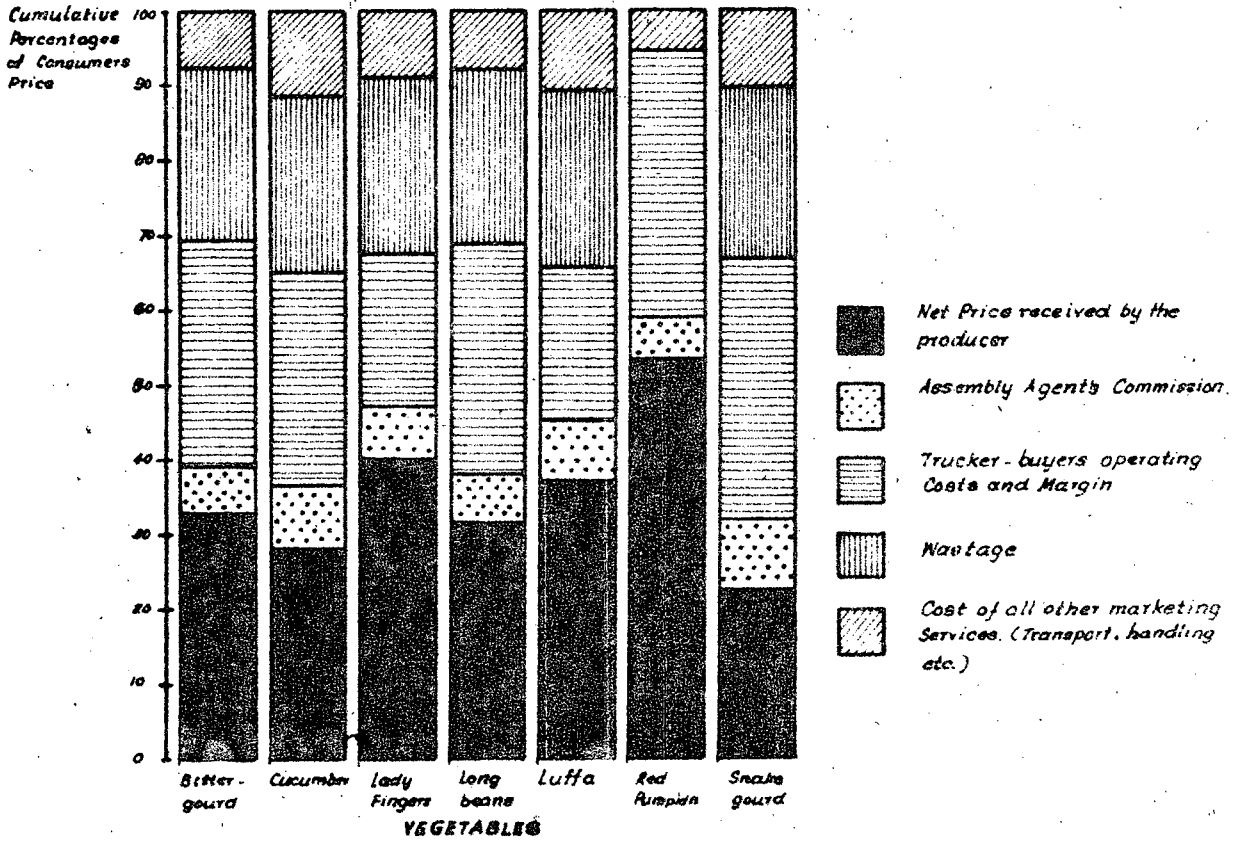
සිල්ලර මට්ටමේ අධික වියදම් හා ආන්තික බර වීමට තුඩු දෙන තවත් කරුණ කිහිපයක් තිබේ. සිල්ලර වෙළෙඳු ව්‍යාපාර බොහොමයක් පරිමාණමය පරිමාණවල පිටිමැසුම් රහිත සුළු පරිමාණයේ ඒවා ය.

¹ විස්තර සඳහා 5.2.1.1 ඡේදය බලන්න.
² විස්තර සඳහා සමන පරිච්ඡේදය බලන්න.

Figure 10. PERCENTAGE SHARES OF THE CONSUMERS' PRICE ACCRUING TO PRODUCERS AND OTHERS (CONSUMERS PRICE = 100)

Marketing Channel: Producer → Assembly Agent →
Trucker-buyer/Retailer → Consumer.

PRODUCERS: Producers at Hewarissa.

49 වන පටකය.

09 වර්ෂ කාලීන සමස්ත අලෙවි වියදම් පහ අලෙවි ආකාරය (රුපියල් 100 කට).

අලෙවි පාරිභාෂිත : විභාජනය - වත් රැස් කරන කිසියම් - ලොරියන් පැමිණ වීදි දි ගන්නා / පිළිලට වෙළෙඳ - පාරිභාෂිතය.
 විභාජන වීදි : ගණිතමය විභාජනයට ලක් වී ගන්න

ලියා

විස්තරය	කරවිල		පිරිසක		ගණන		වැටුප්		කාර්යය		වටිනාකම		පවත්වා	
	වියදම	වීදි	වියදම	වීදි	වියදම	වීදි	වියදම	වීදි	වියදම	වීදි	වියදම	වීදි	වියදම	වීදි
1. විභාජන පිරිසක														
විභාජන පිරිසකට ලැබූ අදාළ වීදි ගණන		42.85 (33.2%)		23.45 (27.9%)		42.85 (40.0%)		38.00 (31.7%)		33.15 (36.8%)		79.50 (53.7%)		18.60 (22.7%)
ප්‍රධානතම	3.00		3.00		3.00		3.00		3.00		3.00		3.00	
අපනයන	1.65		1.05		1.65		1.65		1.35		-		0.90	
වත් රැස් කරන කිසියම් කාලයේ														
කාර්යය	7.50		7.50		7.50		7.50		7.50		7.50		7.50	
2. ලොරියන් පැමිණ වීදි දි ගන්නා/පිළිලට වෙළෙඳ ගණිතමය පිරිසක	55.00		35.00		55.00		50.00		45.00		90.00		30.00	
ප්‍රධානතම	5.00		5.00		5.00		5.00		5.00		5.00		5.00	
පැවැත්ම හා බැඳීම	0.23		0.23		0.23		0.23		0.23		0.23		0.23	
ආපදා	1.25		1.25		1.25		1.25		1.25		-		1.25	
ආපදා වැඩි	28.38		18.48		23.54		26.40		19.80		-		18.04	
ලොරියන් කාරණ වියදම් හා ආකාරය	39.14		24.04		21.98		37.12		18.72		52.77		28.48	
3. පාරිභාෂිතයේ ගෙවූ වීදි	129.00		84.00		107.00		120.00		90.00		148.00		82.00	
4. අලෙවි ආකාරය (3-1)	86.15 (66.8%)		60.55 (72.1%)		64.15 (60.0%)		82.00 (68.3%)		56.85 (63.2%)		68.50 (46.3%)		63.40 (77.3%)	

50 වන සටහන.

පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවන ලද මිල ගණන් පහ වසින් නිෂ්පාදනයන්ට සහ අනිකුත් අයවලා ගෙවන කොටස් (රුපිණි 100 කට).

අලෙවි මාර්ගය : නිෂ්පාදනය - වත් රජ් කරන නියෝජිත - ලොරියන් පැරිස් මිල දී ගන්නා/සිලීලර වෙළෙන්දා - පාරිභෝගිකයා
 නිෂ්පාදකයින් : ගේටාවිස්ට් චිලට්ට් නිෂ්පාදකයින්.

R06

විස්තරය	ගෝ ඹ ධ													
	කරවිල		විවිධය		බන්ධනය		මෑ කරල්		වැටකොට		වට්ටන්නා		පතෝල	
	මිල/අන්තර්ගතය (රු.)	පාරිභෝගික මිල/ප්‍රමාණයන් වශයෙන්	මිල/අන්තර්ගතය (රු.)	පාරිභෝගික මිල/ප්‍රමාණයන් වශයෙන්	මිල/අන්තර්ගතය (රු.)	පාරිභෝගික මිල/ප්‍රමාණයන් වශයෙන්	මිල/අන්තර්ගතය (රු.)	පාරිභෝගික මිල/ප්‍රමාණයන් වශයෙන්	මිල/අන්තර්ගතය (රු.)	පාරිභෝගික මිල/ප්‍රමාණයන් වශයෙන්	මිල/අන්තර්ගතය (රු.)	පාරිභෝගික මිල/ප්‍රමාණයන් වශයෙන්	මිල/අන්තර්ගතය (රු.)	පාරිභෝගික මිල/ප්‍රමාණයන් වශයෙන්
1. නිෂ්පාදනය	42.85	33.2	23.45	27.9	42.85	40.00	38.00	31.7	33.15	36.8	79.50	53.7	18.60	22.7
2. වත් රජ් කරන නියෝජිතයන්ගේ කොටස් ප්‍රමාණය (%)	7.50	5.8	7.50	8.9	7.50	7.0	7.50	6.3	7.50	8.3	7.50	5.1	7.50	9.2
3. ලොරියන්ගේ කාරන විකුණුම් හා අන්තර්ගතය (අ)	39.14	30.4	24.04	28.6	21.98	20.5	37.12	30.9	18.72	20.8	52.77	35.6	28.48	34.7
3. වෙළෙන්දන්ගේ මුද්‍රා අන්තර්ගතය (අ + ආ)	46.64	36.2	31.54	37.5	29.48	27.5	44.62	37.2	26.22	29.1	60.27	40.7	35.98	43.9
4. අපතේ යැවීම	30.03	23.3	19.53	23.3	25.19	23.5	27.90	23.3	21.15	23.5	-	-	18.94	23.1
5. අනිකුත් මිලට ව අලෙවි ගේටාවකින් ගේ විකුණුම්	9.48	7.3	9.48	11.3	9.48	9.0	9.48	7.8	9.48	10.6	8.23	5.6	8.48	10.3
6. පාරිභෝගිකයන්ගේ මුළු මිල (1+3+4+5)	29.00	100.00	84.00	100.00	107.00	100.0	120.00	100.0	90.00	100.0	148.00	100.0	82.00	100.0

පිලිලර වෙළඳුන් ගෙන් වැඩි දෙනෙක් පවුලේ ශ්‍රමය උපයෝගී කර ගන්නා අර්ධකාලීන ඵලවට වෙළඳුන් ය. සැපයුම් අධික කාල වල දී විල පහළ යාමත්, සැපයුම් අඩු කාලවල දී විල ඉහළ යාමත් නිසා ඇති නි ආදායම් විචලනයන් අවම කර ගැනීමේ අභිලාශයෙන් ඉහළ මට්ටමක ස්ථාවර ආන්තිකයන් පවත්වා ගෙන යාමට මොවුහු පෙළඹෙති. කෙසේ වුවත් මෙහිලා සඳහන් කරන ලද කරුණු වැඩිදුර පර්යේෂණයන් මගින් ගැඹුරට අධ්‍යයනය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

ඵලවට අලෙවිය පිළිබඳව පවත් වන ලද අධ්‍යයනයන් දෙකක් මගින් පැවරුම (වැලිවට) ප්‍රදේශයේ ගොවීන් විසින් කොපිය නියෝජිතයන් මගින් අලෙවි කරන ලද බෝවි, ගෝවා සහ කැරට් සඳහා දළ අලෙවි ආන්තිකයන් ගණනය කරනු ලැබ ඇත. මෙයින් එක් අධ්‍යයනයක් අනුව 1974 දී මෙම ඵලවට වර්ග සඳහා වූ දළ අලෙවි ආන්තිකය පිළිවෙලින් 44.7%, 81.4% සහ 55.1 ක් විය¹.

1976 දී පවත් වනු ලැබූ අනෙක් අධ්‍යයනයට අනුව බෝවි සඳහා දළ අලෙවි ආන්තිකය 26% ක් වූ අතර, ගෝවා සඳහා එය 55% ක් විය². අප ගේ අධ්‍යයනයට අනුව 1978 දී දළ අලෙවි ආන්තිකය බෝවි සඳහා 55.7% ක්, ගෝවා සඳහා 80.2% සහ කැරට් සඳහා 67.8% ක් විය. මේ අනුව දළ අලෙවි ආන්තිකය පසුගිය වසර තිහිපය ඇතුළත සැලකිය යුතු අඩුවීමක් පෙන්නුම් නොකරන බව සාමාන්‍යයෙන් නිගමනය කළ හැකි ය. ඉහතින් සඳහන් කරන ලද අධ්‍යයනයන් දෙකේ නිෂ්පාදකයන්ට ලැබුණ ශුද්ධ විල ගණනය කිරීමේ දී ඔවුන් විසින් දරන ලද ඇසුරුම් වියදම සහ නිෂ්පාදන මට්ටමේ දී අපතේ යන ඵලවට ප්‍රමාණය සැලකිලිලට ගෙන නැත.

එබැවින්, මෙම වියදම් කාණ්ඩ ද ඇතුළත් කොට එම ආන්තිකයන් යළි ගණනය කළ හොත් 1974 සිට 1978 දක්වා දළ අලෙවි ආන්තිකයන්හි අධික වැඩිවීමක් ඇති බව පෙනී යනු ඇත.

5.2.2 සාම්ප්‍රදායික (පුද්ගලික) අලෙවි පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාවය.

අලෙවි පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාවය (අ) මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය හා (ආ) විල කාර්යක්ෂමතාවය වශයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදා අධ්‍යයනය කළ හැකි ය.

5.2.2.1 මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය.

මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවයට, තාක්ෂණික, කළමනාකරණ සහ මූල්‍යමය කාර්ය සාධනයන් ඇතුළත් වේ. කිසියම් අවස්ථාවක දී යෙදවුම් ඒකකයක් මගින් නිපදවනු ලබන සේවා නිමවූවි ප්‍රමාණය

¹ අබේසේකර සහ සේනානායක (1974), පිටු 55-56.

² නාරායනසාමි (1976).

උපරිම කිරීමේ දී අලෙවි පද්ධතියේ සාර්ථකභාවය වෙසින් අදහස් කෙරේ. අධික අලෙවි විය දළි සහ ආන්තික, අලෙවියේ දී නිෂ්පාදනය අපතේ යාම, අයෝග්‍ය ඇසුරුම් මුළු මිලින් ඇති වන අකාර්යක්ෂමතාවයන්, ප්‍රධාන වෙළඳ පලවල පවත්වා තදබදය යනාදී ලක්ෂණ මගින් පෙන් වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ චලවට සඳහා ඇති සාම්ප්‍රදායික අලෙවි පද්ධතියේ පවත්නා පොදු මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතාවය යයි, නිගමනය කිරීම අසාධාරණ නොවනු ඇත.

5.2.2.1 විල කාර්යක්ෂමතාවය.

අලෙවි පද්ධතිය තුළ නිෂ්පාදනයන්ට පාරිභෝගික රුචිය පිළිබඳවත්, පාරිභෝගිකයන්ට නිෂ්පාදන වියදම් පිළිබඳවත්, තොරතුරු සැපයීම කොතරම් දුරට නිවැරදිව කෙරේ දැයි විල කාර්යක්ෂම තාවය පිළිබඳ විග්‍රහයකින් දැන ගත හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාවේ චලවට සඳහා පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවනු ලබන විල සහ සිවුන් ගේ රුචි අරුචිකම් පිළිබඳ තොරතුරු චලවට නිෂ්පාදකයින්ට දැන් වීම නිසියාකාරව සිදු නොවේ. සාමාන්‍යයෙන් පිළිගත නොහැකි තරවේ ඉහළ දළ අලෙවි ආන්තිකයක් පෙන්වූවේ කෙරෙන්නේ පාරිභෝගිකයින් විසින් ගෙවන විලෙන් නිසි කොටස නිෂ්පාදකයින්ට ඉතාලුබෙන බව යි. අලෙවි පද්ධතියේ පවතින විවිධාකාර අපූර්ණතාවන් නිසා ප්‍රවාහන වියදම් හා පැටවිම් වියදම්, අපතේ යාම් සහ සැහෙන හා ප්‍රමාණවත් ලාභාන්තිකයන්¹ සඳහා අඩු කිරීම් කළ පසුව ද, නිෂ්පාදන, තොග හා සිලීර වෙළඳ මට්ටම් අතර විලෙහි සැහෙන පරතරයක් පවතී. මෙම වෙළඳ මට්ටම් අතර විලෙහි සහසම්බන්ධතා සංගුණක (ඉහත සඳහන් වියදම් සඳහා අඩු කිරීම් කළ පසුව ද) පහළ මට්ටමක තිබීමෙන් මෙය තවදුරටත් තහවුරු වේ.

විදුරුපොල, පිටකොටුව සහ නුගේගොඩ වෙළඳ පලවල් අතර අලෙවි වූ චලවට වර්ග පහක විලෙහි සහසම්බන්ධතා සංගුණක 51 වන සටහනේ දක්වා ඇත. කොප්ප් නියෝජිත ක්‍රමය යට තේ ප්‍රවාහන වියදම්, බැම් පැටවීම් කුලිය, අපතේ යාම් සහ කොප්ප් ප්‍රමාණය නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන ශුද්ධ මිලට එකතු කළ විට එය තොග මිලට සමාන වන නිසා විදුරුපොල හා පිටකොටුව අතර විලෙහි සහසම්බන්ධතා සංගුණක අපේක්ෂා කළ පරිදි ඉහළ මට්ටමක පවතී. විදුරු පොල සහ නුගේගොඩ හා පිටකොටුව අතර විලෙහි සහසම්බන්ධතා අගය ඉතා අඩු ය. මෙයින් පෙන්වන්නේ විල තීරණය වීමේ දී මෙම වෙළඳ පලවල් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය ද ඉතා අඩු බව යි.

මිරිස්ස, පිටකොටුව හා නුගේගොඩ වෙළඳ පලවල් අතර අලෙවි වූ චලවට වර්ග හතරක විල සඳහා සහ සම්බන්ධතා සංගුණක 52 වන සටහනින් දැක්වේ. කෙසේ වුව ද, මිරිස්ස නිපදවන චලවට වලින් වැඩි කොටසක් ලොරියෙන් පැමිණ විල දී ගන්නන් විසින් අලෙවි කරනු ලබන අතර, පිටකොටුවේ තොග වෙළඳ පලින් අලෙවි වන්නේ ඉතා පුළු ප්‍රමාණයකි. එමනිසා මිරිස්ස හා

¹ තොග වෙළඳුන් ගේ සාමාන්‍ය කොප්ප් ප්‍රමාණය පදනම් කොට ගෙන විලෙන් 10% ක් ලාභාන් තිකය ලෙස මෙහි දී සලකනු ලැබේ. මෙය උපකල්පනයක් වුව ද, සැහෙන හා ප්‍රමාණවත් ලාභාන්තිකයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය.

51 වන පටහත.

තෝරා ගත් වලවට වර්ග පහතින් සඳහා නිෂ්පාදන, තොග සහ සිලීර විලේඛ සහ සම්බන්ධතා සාගුණක - පිළිවෙලින් විදුරුපොල, පිටකොටුව, නුගේගොඩ වෙළඳ පලවල් සඳහා.

(1978-10-24 සිට 1978-11-03 දක්වා නිරීක්ෂණ පහතින් සඳහා)

I. කේවි

	විදුරුපොල	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
විදුරුපොල	1.00	0.99	0.60
පිටකොටුව		1.00	0.60
නුගේගොඩ			1.00

II. ගෝවා

	විදුරුපොල	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
විදුරුපොල	1.00	0.99	- 0.32
පිටකොටුව		1.00	- 0.34
නුගේගොඩ			1.00

III. කැරවි

	විදුරුපොල	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
විදුරුපොල	1.00	0.99	- 0.17
පිටකොටුව		1.00	- 0.15
නුගේගොඩ			1.00

IV. තෝකෝල්

	විදුරුපොල	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
විදුරුපොල	1.00	0.99	0.68
පිටකොටුව		1.00	0.65
නුගේගොඩ			1.00

V. රාචු

	විදුරුපොල	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
විදුරුපොල	1.00	0.99	- 0.15
පිටකොටුව		1.00	- 0.15
නුගේගොඩ			1.00

52 වන පටහන.

තෝරා ගත් චලවට වර්ග හතරක් සඳහා නිෂ්පාදන, තොග සහ සිලීලර විලෙහි සහසම්බන්ධතා සංගුණක පිළිවෙලින් මීරුප්ප, පිට කොටුව, නුගේගොඩ වෙළඳ පලවලි සඳහා.

(1978-10-24 සිට 1978-11-03 දක්වා නිරීක්ෂණ පහක් සඳහා).

1. බෝංචි

	මීරුප්ප	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
මීරුප්ප	1.00	0.96	0.79
පිටකොටුව		1.00	0.60
නුගේගොඩ			1.00

2. ගෝචා

	මීරුප්ප	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
මීරුප්ප	1.00	0.41	0.06
පිටකොටුව		1.00	0.34
නුගේගොඩ			1.00

3. තෝකෝලී

	මීරුප්ප	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
මීරුප්ප	1.00	0.28	0.25
පිටකොටුව		1.00	0.65
නුගේගොඩ			1.00

4. රාඹු

	මීරුප්ප	පිටකොටුව	නුගේගොඩ
මීරුප්ප	1.00	0.19	0.65
පිටකොටුව		1.00	0.15
නුගේගොඩ			1.00

පිටකොටුව අතර පිළිගනි සහ සම්බන්ධතා සංගුණක අගය ඉතා අඩු ය! . . . මෙම විග්‍රහයෙන් පෙන් වන්නේ පිරුප්ප, පිටකොටුව හා නුගේගොඩ වෙළඳ පලවල පවතින පිළි ගන්න තිරණය වීමේ දී ඒවා අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය ඉතා අඩු බව යි. කෙසේ වුව ද, ඉහත කී විශ්ලේෂණයට යොදා ගන්නා ලද පිළි නිරීක්ෂණ හා වෙළඳ පලවල් ගන්න ඉතා කුඩා ය. ඇතිවශයෙන් ම, විවිධ නිෂ්පාදන වෙළඳ පලවල්, විවිධ තොග හා සිල්ලර වෙළඳ පලවල් අතර දිගු කලක් සඳහා පිළි දන්න විශ්ලේෂණය කිරීම මෙහි දී වඩා යෝග්‍ය වුව ද, මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එවැනි දත්ත ශ්‍රේණි ලබා ගැනීම දුෂ්කර විය.

ක්‍රමවත් පිළි තොරතුරු නොමැතිකම, නිෂ්පාදක, තොග හා සිල්ලර වෙළඳ පලවල් අතර සංකලනය පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ දළ අලෙවි ආන්තික සහ පිළි පරතර අධික වීම යනාදී කරුණු අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ එළවළු සඳහා පවතින සාම්ප්‍රදායික (පුද්ගලික) අලෙවි යන්ත්‍රණයේ පිළි කාර්යක්ෂමතාවය ඉතා අඩු බව සැලකිය හැකි ය. කෙසේ වුව ද, අධික අලෙවි ආන්තිකයන්, නිෂ්පාදන හා පාරිභෝගික වෙළඳ පලවල් අතර දුර ප්‍රමාණය, නිෂ්පාදකයේ ස්වභාවය සහ ඉල්ලුමේ ස්වභාවය හේතු තොට ගෙන ද සිදු විය හැකි ය. එය පිළි කාර්යක්ෂමතාව අඩු මට්ටමක පැවතීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ම සිදු වන්නක් නොවේ.

කරුණු මෙසේ වුවත්, පිළි ව්‍යුහය හා පිළි කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳ අප ගේ විශ්ලේෂණයෙන් පෙනී යන්නේ සාම්ප්‍රදායික අලෙවි පද්ධතියේ යම් යම් අපූර්ණතාව පවතින බව යි. පිළිග ජේද කිහිපය වෙන් වන්නේ පිළි තිරණය, තරඟයේ ස්වභාවය, වෙළඳ තරඟයේ ඇති අපූර්ණතා සහ එම අපූර්ණතාවන්ට හේතු වන කරුණු පිළිබඳ සාකච්ඡාවකට යි.

5.2.3 පිළි තිරණය පිළිබඳ කරුණු.

න්‍යායානුකූල වශයෙන් එළවළු සඳහා මූලික ඉල්ලුම වන්නේ සිල්ලර මට්ටමේ දී පාරිභෝගිකයින් ගේ ඉල්ලුම යි. තොග වෙළඳුන් ගෙන් සිල්ලර වෙළඳුන් කරන ඉල්ලුමත්, නිෂ්පාදකයන් ගෙන් තොග වෙළඳුන් කරන ඉල්ලුමත් ව්‍යුත්පන්න ඉල්ලුම් වේ. මෙතරින් බලන විට පිළි තිරණය විම සිල්ලර මට්ටමේ දී සිදු විය යුතු අතර, එලෙස තිරණය වූ පිළි සිල්ලර මට්ටමෙන් තොග වෙළඳුන්ටත් සිටුන් ගෙන් නිෂ්පාදකයන් ටත් ක්‍රමයෙන් හුවමාරු විය යුතු ය.

එසේ වී නමුත් ප්‍රායෝගික වශයෙන් බැලූ කළ ශ්‍රී ලංකාවේ එළවළු පිළි තිරණය සිදු වන්නේ තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී ය. අනිකුත් වෙළඳ අවස්ථාවල දී ක්‍රියාත්මක වන විශේෂිත බලවේග පිළිව කිසියම් බලපෑමක් කළ ද, එම අවස්ථාවන්හි දී පිළි තිරණය පිළිබඳව ද මූලික පදනම ලෙස ගැනෙන්නේ තොග වෙළඳ මට්ටමේ තිරණය වූ පිළි ය.

¹ පිටකොටුවේ පවතින තොග පිළි, පිරුප්ප එළවළු නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන පිළි පිළිබඳව ඉතා සුළු බලපෑමක් කරන බවත්, මින් කිසිවේ.

නිෂ්පාදකයන් සහ ප්‍රධාන තොග ඔළඳි පලවල් අතර සෘජු සම්බන්ධතා පවතින නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවල සිටින නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන්නේ තොග මට්ටමේ දී තීරණය වූ මිල ශාන්ත ය. (එහෙත් නිෂ්පාදකයන් බොහෝ විට ලබන්නේ මීට වඩා වෙනස් මිලක් විය හැක. මෙයට හේතුව තොග වෙළඳුන් නිෂ්පාදකයන්ට අඩුවෙන් ගෙවීම සහ පහළම ශ්‍රේණියේ එළඹී සඳහා ලැබූ මිල ගෙවීම යි). ලොරි වලින් පැමිණ මිල දී ගන්නන් නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවනු ලබන්නේ තම තමන් පැමිණි ප්‍රදේශවල පැවති තොග මිල ශාන්ත අනුව ය. දුරස්ථ වෙළඳි පලවල සිටින තොග වෙළඳුන් වෙනුවෙන් ගම්වල එළඹීම මිල දී ගන්නා එක් රැස් කරන නියෝජිතයන් ද නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවනු ලබන්නේ තොග මිල ශාන්ත වලට අනුකූලව ය. මෙලෙසින් බලන කළ නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවනු ලබන මිල ශාන්ත වල මූලික පදනම තොග මිල බව පැහැදිලි වේ. එහෙත් පහත සඳහන් කරුණු අනුව මෙම මිල ශාන්තවල වෙනස්කම් සිදු වේ.

- (අ) කිසියම් එක් අවස්ථාවක දී නිෂ්පාදකයන් විසින් විකිණීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන එල මට්ටම ප්‍රමාණය .
- (ආ) කිසියම් එක් අලෙවි මධ්‍යස්ථානයක සිටින නිෂ්පාදකයන් හා වෙළඳුන් ශාන්ත.
- (ඇ) එළ මට්ටම තත්ත්වය.

මේ හැරුණු විට නිෂ්පාදකයන් ගේ කේවෙල් කිරීමේ ශක්තිය හිඟ කරවන පහත සඳහන් කරුණු ද නිෂ්පාදන මට්ටමේ මිල තීරණය වීමේ දී බලපායි.

- (අ) අස්වනු අධික කාලයේ දී අධික සැපයුමක් ඇවතීම.
- (ආ) නිෂ්පාදකයන්ට ඉක්මනින් මුදල් අවශ්‍ය වීම.
- (ඇ) නිෂ්පාදකයන් හා වෙළඳුන් අතර පවතින විවිධ සමාජය-ආර්ථික සම්බන්ධතා.
- (ඈ) මිල තොරතුරු හිඟකම.
- (ඉ) තොග හා සිලීලර වෙළඳ මට්ටම් වල දී දැරීමට සිදු වන අවදානම් වලට එරෙහිව ආරක්ෂණයන් ලෙස නිෂ්පාදක මට්ටමේ බ්‍රෝකර් වරුන් හා එක් රැස් කරන නියෝජිතයන් විසින් අධික ලාභ ආන්තිකයන් රඳවා ගැනීම.

එළ මට්ටම වෙළඳාමේ විවිධ අංශ පිළිබඳව දීර්ඝ පළපුරුද්දක් ඇති තොග වෙළෙන්දෝ තම විකුණුම් මිල හා නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවන මිල තීරණය කිරීමේ දී සැලකිල්ලට ගන්නා ප්‍රධාන කාරණය තම කලින් පැවති මිල ශාන්ත සහ ඒවායින් අනාගත මිල කෙරෙහි ඇති විය හැකි ප්‍රතිචාරයන් ය. 'මිල රංචු' නායකත්ව මිල තීරණය සහ වෙළඳුන් ගේ සංගම් වල බලපෑම් තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී දැකිය හැකි පොදු ලක්ෂණයන් ය. කෙසේ වුව ද, මෙලෙස කලින් තීරණය කරනු ලබන

විද්‍යාගාර, නිෂ්පාදනයන් ගේ/වත් රැස් කරන නියෝජිතයන් ගේ සාප්පුව සහ සිලිලර වෙළඳුන් අතර තරඟය හා සිටුවී ගේ ඉල්ලුම යන ප්‍රධාන වෙළඳ පල බල වේගයන් ගේ බලපෑම අනුව යම් යම් වෙනස්කම් වලට භාජනය විය හැකි ය.

චලවට ප්‍රවාහනය කරන වාහන, අයහපත් කාල ගුණය වැනි බාහිර හේතූන් නිසා කලට වේලාවට නොපැමිණිය හොත් තොග මට්ටමේ විකුණුම් විද්‍යා සෑහෙන අයුරින් ඉහළ යයි. සිලිලර වෙළඳුන් ගේ සමස්ත ඉල්ලුම සාමාන්‍යයෙන් තොග වෙළඳුන් ගේ සාප්පුවට වඩා වැඩි ය. මේ නිසා තම තමන්ට අවශ්‍ය චලවට ප්‍රවාහනයන් ඉක්මණින් ලබා ගැනීම සඳහා එකිනෙකා සමඟ තරඟයක යෙදීමට සිලිලර වෙළඳුන්ට සිදු වන අතර, තොග වෙළඳු පලවල පවතින උග්‍ර තදබදය නිසා තොග වෙළඳුන් සමඟ කේවෙල් කිරීමට සිටුවන අතර හැකියාව සීමා සහිත ය. මේ හේතුවෙන් තමන් ගේ විකුණුම් විද්‍යා නියම කිරීමේ දී තොග වෙළඳුන්ට වැඩි බලයක් හිමි වී ඇත.

තමන් ගේ විකුණුම් විද්‍යා නියම කිරීමේ දී, තොග විද්‍යා, කාරක වියදම්, ලාභාන්තික සහ පාරිභෝගික ලක්ෂණ යන කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමට සිලිලර වෙළඳුන්ට සිදු වේ.

විද්‍යාගාරය වීම පිළිබඳ සම්පූර්ණ ක්‍රියාවලියේ මූලික හරය වශයෙන් දැක්විය හැක්කේ නිෂ්පාදක, තොග, සිලිලර යන සියලුම වෙළඳ මට්ටම්වල එක් එක් වෙළඳ ස්ථාන වල සිටින වෙළඳුන් විසින් එකම විද්‍යා මට්ටමක් පවත්වා ගැනීම යි. මිලෙහි කිසියම් වෙනසක් ඇතොත් එය රඳා පවතින්නේ එක් එක් චලවට වර්ගයේ තත්ත්වය පිළිබඳ වෙනස්කම් සහ වෙළඳුන් ගේ කාරක වියදම් වල විචලනයන් මත ය. විවිධ ආදායම් කණ්ඩායම්වලට අයත් පාරිභෝගිකයන්ට සේවාවන් සලසන විශේෂිත වෙළඳු පලවල් පවතින සිලිලර මට්ටමේ දී එවැනි විද්‍යා වෙනස්කම් පැහැදිලිවම දක්නට ඇත.

5.2.4 තරඟයේ ස්වභාවය, වෙළඳු පල අපූර්ණතාවන් සහ චලවට විද්‍යා.

බොහෝ දෙනා විසින් කාර්යක්ෂම යයි සලකනු ලබන පූර්ණ තරඟ ආකාරය හා සසඳන කළ චලවට සඳහා ඇති අලෙවි ක්‍රමය එම ආකාරයෙන් සෑහෙන දුරකට වෙනස් වන බව පැහැදිලි ය. මේ නිසා චලවට අලෙවි ක්‍රමයේ අපූර්ණතාවන්, එහි පවතින අකාර්යක්ෂමතාවයට අර්ධ වශයෙන් හේතු වන බව කිව හැකි ය.

5.2.4.1 තරඟයේ ස්වභාවය හා අපූර්ණතාවන්.

(අ) නිෂ්පාදන මට්ටම.

විදුරුපොල චලවට නිෂ්පාදනයන් ගෙන් වැඩි දෙනෙක් ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් මගින් කොමිස් නියෝජිතයන්ට තම චලවට අලෙවි කෙරේ. චලවට ප්‍රවාහනයේ දී පුද්ගලික ලොරි සේවාවන් තුනක්

ඒකාධිකාරී තත්වයන් ලබා ගෙන ඇත. වේවායින් දෙකක් ඇතට තනි ව්‍යාපාරයක් ලෙස පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ. ගොවිපල මට්ටමේ සිට තොග වෙළඳ මට්ටම දක්වා එළවළු ප්‍රවාහනයේ සියලු ම කටයුතු කරනු ලබන්නේ මෙම ප්‍රවාහන සේවාවන් මගිනි. එළවළු එක් රැස් කිරීමේ හා ප්‍රවාහනය කිරීමේ දී සිටුවනොවුන් අතර තරඟයක් ඇති වීම වැලැක්වීමේ අදහසින්, සිටුවුණු සන්ධි දින හතක් සිටුවීන් අතර බෙදා ගෙන වේ කටයුතු කර ගෙන යති.

විට පළාත්වල සිට ලොරිවලින් පැමිණ වීළ දී ගන්නා වෙළඳුන් තමන්ට අවශ්‍ය එළවළු ප්‍රධාන වශයෙන් ලබා ගන්නේ බ්‍රෝකර් වරුන් මාර්ගයෙනි. මේ නිසා මේ වෙළඳුන් අතර පවතින තරඟයක් ඇතොත් ඉන් වාසි ලබාගන්නේ බ්‍රෝකර් වරුන් මිස නිෂ්පාදකයන් නොවේ. බොරගස් ප්‍රදේශයේ මේ තත්වයම දැකිය හැක. කොපිස් නියෝජිතයන් හා ලොරියෙන් පැමිණ වීළ දී ගන්නන් හිමි එළවළු වර්ග ලබා ගැනීම සඳහා එකිනෙකා සමඟ සමහර විට තරඟ කලත්, ඒ වීළ මගින් නොව, වෙනත් මාර්ග වලින් (5.2.4.2 ඡේදය බලන්න).

වෙළඳුන් ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි වූ විට සහ විකිණීමට තබා ඇති එළවළු ප්‍රමාණය අඩු වූ විට පමණක් වැලිමඩ පොලේ වෙළඳුන් අතර තරඟකාරී තත්වයක් පවතී. එහෙත් මෙම තරඟයෙන් වීළට වැඩි බලපෑමක් ඇති නොවේ. සිමා සහිත ලෙස වීළ ඉහළ ගියත්, ඒ වාසිය ලබා ගන්නේ බ්‍රෝකර් වරුන් සහ වෙනත් අතරමැදියන් විසිනි.

අස්වැන්න තෙලිම අධික කාලවල දී ගෝවාච්ඡප ප්‍රදේශයට පැමිණෙන ලොරිකරුවන් සංඛ්‍යාව, නිෂ්පාදකයන් විශාල සංඛ්‍යාවක ගේ එළවළු වීළට ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවේ. මේ නිසා වෙළෙඳුන් රික දෙනෙකුට කලින් තීරණය කරන ලද වීළකට එළවළු විකිණීමට නිෂ්පාදකයන්ට සිදු වේ. මෙම වෙළඳුන් අතර වීළ තරඟයක් නොපවතී. තරඟයක් පැවැතිය හොත් එය නිෂ්පාදකයන් අඩු කාලවල දී පමණි. මෙහි දී සමහර වෙළෙන්දෝ තත්වයෙන් උසස් එළවළු වීළ දී ගැනීමටත් තවත් සමහරු හැකි තරම් එළවළු එක් රැස් කර ගැනීමටත්, එකිනෙකා හා තරඟ කරති. මහා පරිමාණ වශයෙන් එළවළු එක් රැස් කරන බ්‍රෝකර් වරුන් විදෙනෙකු මගින් තම නිෂ්පාදිතය අලෙවි කිරීමට නිෂ්පාදකයින් බොහෝ දෙනෙකුට සිදු වී තිබෙන හෙයින්, ලොරියෙන් පැමිණ වීළ දී ගන්නන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටියත් එයින් නිෂ්පාදකයන්ට සිදු වන යහපතක් නැත. ගෝවාච්ඡප ප්‍රදේශයේ වෙළෙඳුන් අතර තරඟය වලක්වනු ලබන වීළ ගිවිසුම් වර්ග තුනක් දැක්විය හැක. එනම් (අ) ලොරිකරුවන් අතර වීළ ගිවිසුම් (ආ) ලොරිකරුවන් හා බ්‍රෝකර් වරුන් අතර, වීළ ගිවිසුම් සහ (ඇ) බ්‍රෝකර් වරුන් අතර වීළ ගිවිසුම් වශයෙනි.

විරුද්ධ ගමේ ද මේ තත්වයම පවතී. මීට අමතරව, මේ ගම සහ කොළඹ කොපිස් වෙළඳ පල අතර, මුයාත්වක වන්නේ එක් ප්‍රවාහන සේවාවක් පමණකි. මේ නිසා එම ප්‍රවාහන සේවාවට එළවළු ප්‍රවාහනයේ දී ඒකාධිකාරී තත්වයක් ලැබී තිබේ.

ඉතිරිවැට සහ ලුණුවැට (අනුරාධපුර) ගම්වල එළවට අලෙවියේ දී බලගතු වී ඇති ගමේ එක් රැස් කරන නියෝජිතයන් හා බ්ලොක් වරුන් කිහිප දෙනෙක් සිටින බැවින් පිට පළාත්වල වෙළඳුන් අතර තරඟයක් පැවැත්වියේ ඉන් වාසියක් ලබා ගැනීමට නිෂ්පාදකයන්ට අවස්ථාවක් නොලැබේ. ගමේ වෙළඳුන් අතර මෙන් ම පිට පළාත්වල වෙළඳුන් හා ගමේ වෙළඳුන් අතර ද, ජිල ගිවිසුම් ක්‍රියාත්මක වනු ඇතිය හැක. යළි කන්නයේ දී මේ ගම්වල එළවට වැඩිපුරම එකතු කරනු ලබන්නේ ගමේ වෙළඳුන් නිදෙනෙක් පමණි. සිවුන්ට එළවට අලෙවියේ දී ඒකාධිකාරී තත්ත්වයක් හිමි වී ඇත. කෙසේ වුව ද, කන්නය අවසානයේ දී පිට පළාත් වලින් ගම්ව පැමිණෙන සුළු වෙළඳුන් කෙලින් ම නිෂ්පාදකයන් ගෙන් එළවට මිල දී ගන්නා නිසා එම කාලයේ දී යම් තරමක ඉහළ මිලක් ලබා ගැනීමට නිෂ්පාදකයන්ට හැකියාව තිබුණත්, එවැනි වෙළඳුන් ගේ පැමිණීම අස්ථාවර ය.

නිෂ්පාදක මට්ටමේ දී වෙළඳුන් අතර යම් තරමක හෝ තරඟකාරී ස්වභාවයක් පවතින්නේ නිෂ්පාදිතය හිඟ කාලයේ බව පැහැදිලි වේ. එහෙත් මේ කාලයේ දී එක් එක් නිෂ්පාදකයා සතුව පවතින එළවට ප්‍රමාණය සීමිත බැවින්, සිවුන්ට මෙහි දී වැඩි ආදායමක් ලබා ගැනීමට අවස්ථාවක් නොලැබේ.

(ආ) තොග වෙළඳ මට්ටම.

කලින් සඳහන් කළ පරිදි අනිකුත් පළාත්වල එළවට මිල ශාන්ත තීරණය වීමේ දී මූලික පදනම ලෙස ගැනෙන්නේ කොළඹ පිටකොටුවේ තොග වෙළඳ පලේ පවතින මිල ශාන්තය ය. කොළඹ පමණක් නොව, රටේ සෑම පළාතකම වාගේ සිටින සිල්ලර වෙළඳුන්ට හා නිෂ්පාදකයන්ට අලෙවි සේවාවක් සපයන තොග වෙළඳුන් ස්වල්ප දෙනාට එළවට මිල නියම කිරීමේ දී විශාල බලපෑමක් කළ හැකිය. මෙම වෙළඳ පලේ ඇති වෙළඳ සැල් (බක්කි) 302 අතුරින් 70 ක් පමණ, කොළඹ පිට එළවට අලෙවියෙහි යෙදී සිටිනුයේ. මුළු වෙළඳ පලේ ම එළවට වෙළඳාම සම්පූර්ණයෙන් ම පාහේ පාලනය කරනු ලබන්නේ මෙම වෙළඳුන් විසිනි. නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවන මිල පහළ මට්ටමකින්, සිල්ලර වෙළඳුන් ගෙන් අය කැරෙන මිල ඉහළ මට්ටමකින් පවත්වා ගැනීමේ වස් සිවුනොවුන් අතර; තරඟය වැලැක් වීම සඳහා සිවුහු සාමූහිකව ක්‍රියා කරති.

මහනුවර මධ්‍යම වෙළඳ පලේ එළවට තොග වෙළඳුන් සිටින්නේ 43 දෙනෙකු පමණි. සිවුන් අතර හඟියක් වෙතොත් ඒ තත්ත්වයෙන් උසස් සහ හිඟ එළවට ලබා ගැනීම සඳහා පමණි. මෙම තරඟය බොහෝ වේලාවල ඇතිය හැක්කේ මිල අතින් නොව නිෂ්පාදකයන් සමඟ පවතින විවිධ සමාජ-ආර්ථික සම්බන්ධතාවන් මාර්ගයෙනි. ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් 20 දෙනෙක් පමණ මෙම වෙළඳ පලට එළවට උගෙන එති. සිවුහු එකිනෙකා එළවට ප්‍රවාහණයේ දී එක් එක් ප්‍රදේශවලට තනි තනිව යති. එමනිසා එළවට එක් රැස් කිරීමේ දී සිවුනොවුන් අතර තරඟයකට ඉඩකඩ නොමැත.

මුන්නාස්සේ වෙළඳ පලේ තොග වෙළඳුන් මෙන් ම සිල්ලර වෙළඳුන් අතර ද කිසියම් මිල තරඟ

යකි දැකිය හැක්කේ ඔවුන් කිප දෙනෙකුට අධික වළවට තොග ලැබුණු අවස්ථාවන්හි දී ය. එවැනි අවස්ථාවන්හි දී කිසියම් ලාභාන්තිකයක් තබා ගෙන පුටු මිළ අඩු කිරීමක්, සහිතව තම වළවට ඉක්මනින් විකුණා ගැනීමට ඔවුහු උත්සාහ කරති.

එක් නිශ්චිත කණ්ඩායමක් ඇතුළත මෙන් ම එවැනි කණ්ඩායම් අතර ද නිතරම පාහේ බ්ලෝකර්වරුන් ක්‍රියාත්මක වනු දැකිය හැකි ය. උදාහරණ ලෙස නිෂ්පාදකයන් හා වෙළඳුන් අතර තොග වෙළඳුන් හා සිල්ලර වෙළඳුන් අතර ආදී වශයෙනි. මේ නිසා තොග වෙළඳුන් අතර පවතින යම්කිසි තරඟයකි වෙනමත් එයින් වාසි ලබා ගන්නෝ බ්ලෝකර් වරුන් ය.

(ඇ) සිල්ලර වෙළඳු මට්ටම.

ගැනුම්කරුවන් හා විකුණුම් කරුවන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටින නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ සිල්ලර වළවට වෙළඳුන් දැඩි තරඟකාරී බවකින් යුක්ත යැයි කෙනෙකුට සිතිය හැකි ය. එහෙත් එක් එක් සිල්ලර වෙළඳු පලක් සම්බන්ධයෙන් තම මෙසේ සිතීම සාවද්‍යය. එක් එක් වෙළඳු පල වල විකුණනු ලබන නිෂ්පාදිතයේ තත්ත්වය හා එක් එක් වෙළඳු පලින් වළවට මිලට ගන්නා පාරිභෝගිකයන්ගේ ලක්ෂණයන් අනුව වෙළඳු පල විභේදනය වීමත්, සිල්ලර මට්ටමේ දී පුළුල් වශයෙන් දැකිය හැක. මේ නිසා සිල්ලර කඩ බක්කි හිමි වෙළඳුන් සහ පදික වේදිකා වෙළඳුන් වැනි විභේදිත වෙළඳු පලවල අතර කිසියම් ප්‍රමාණයක මිල තරඟයක් දැකිය හැකි නමුත්, මෙය සම්පූර්ණයෙන් ම පාහේ රඳා පවතින්නේ නිෂ්පාදිතයේ තත්ත්වය හා වෙළඳුන්ගේ කාරක බියදම් වල වෙනස්කම් මත ය. කෙසේ වුව ද, එක් නිශ්චිත වෙළඳු පලක් ගැන සලකා බලන විට, එකම තත්ත්වයේ වළවට සඳහා පැහැදිලි මිල තරඟයක් නොපවතී. එහෙත් එකම තත්ත්වයේ වළවට වර්ගයක අධික සැපයුමක් ඇති අවස්ථාවල දී කලාතුරකින් මිල තරඟයක් ඇති නොවේ යැයි මින් අදහස් නොකෙරේ. මෙහි දී සමහර වෙළෙන්දෝ සාමාන්‍යයෙන් පවතින මිලට වඩා අඩු මිලකට වළවට විකිණීම නිසා පාරිභෝගිකයාට ඉන් කිසියම් වාසියක් සැලසේ.

තොග වෙළඳු පලවල සිට සිල්ලර වෙළඳු මධ්‍යස්ථාන දක්වා වළවට ප්‍රවාහනයේ දී ද ප්‍රවාහනයේදී ද, ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් පුටු ගන්නක මැදිහත් වීම නිසා තරඟය සීමා සහිත වේ. උදාහරණ වශයෙන්, පිටකොටුවේ සිට නුගේගොඩ දක්වා වළවට ප්‍රවාහනය කිරීම එකී ප්‍රවාහන නියෝජිතයෙකු විසින් ඒකාධිකාරී තත්ත්වයකින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අතර, ඇඹිලිපිටිය හා පිටකොටුව සිට මහරගම පොල දක්වා වළවට ප්‍රවාහනය පාලනය කරනු ලබන්නේ භූදිගලයන් හතර දෙනෙකු විසිනි. මොවුන් විසින් නිශ්චිත ගාස්තු අය කරනු ලබන අතර එම ගාස්තු පිළිබඳව කේටෙල් කිරීමේ ශක්තියක් සිල්ලර වෙළඳුන්ට නැත.

5.2.4.2 වෙළඳ පල අයුරුකරවත්ම හේතු.

ඉහත සාකච්ඡාවෙන් පැහැදිලි වන්නේ එළවළු අලෙවියෙහි තරඟය සිටින බව හා අලෙවි පද්ධති යෙහි සැල අවස්ථාවකට පැහැදිලි විවිධ අයුරුකරවත් පවතින බව යි. මෙම අයුරුකරවත් හේ බලපෑමෙන් නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන මිල පහළ මට්ටමක පවතින අතර, පාරිභෝගිකයන් ගෙවන මිල ඉහළ මට්ටමක පවතී. එමෙන් ම මේ නිසා අතිප්‍රමාණික ලාභ ලබා ගැනීමට අතරමැදියන්ට ඉඩකඩ සැලසේ. මෙය වෙළඳ පලවල පරිමාණය (එක් එක් මට්ටමේ දී සිටින ගැනුම් කරුවන් හා විකුණුම් කරුවන් සංඛ්‍යාව) මතම තනිතර රඳා පවතින්නක් නොව, නිෂ්පාදනයේ ස්වභාවයට හා වෙළඳ පල පැවැත්මට සම්බන්ධ යම් යම් වෙනත් කරුණුවල ක්‍රියාත්මක වීම නිසා ද සිදු වන්නකි.

- (1) බොහෝ එළවළු වර්ග ස්වභාවයෙන් ම ඉක්මනින් නරක් වන ප්‍රථම ඒවා ය. මේ නිසා ඉහළ මිල ගණන් ගෙවනු ඇතැයි අදහස් කරන විකල්ප අලෙවි මාධ්‍යයන් හේ පැරිණිම බලාපොරොත්තුවෙන් අස්වැන්න නෙලූ පසු නිෂ්පාදනය තබා ගෙන සිටීමට නිෂ්පාදකයන්ට අපහසු වේ. මේ හේතුවෙන් අස්වැන්න නෙලූ අවස්ථාවේ ම පවතින අලෙවි මාධ්‍යයකට කුමන මිලකට හෝ තම නිෂ්පාදනය අලෙවි කිරීමට සිටුන්ට සිදු වේ. කිසියම් එක් නිශ්චිත මිලක් පවත්වා ගැනීම මෙයින් වෙළඳුන්ට අවස්ථාව ලැබේ. නිෂ්පාදන මට්ටමේ දී යෝග්‍ය ගබඩා පහසුකම් තැනීම නිසා මෙම ප්‍රශ්නය තවදුරටත් උග්‍ර වේ.
- (2) විශේෂයෙන් අස්වැන්න අධික කාලයේ දී එළවළුවල විශාල සැපයුමක් තිබීම මගින් ද නිෂ්පාදකයන් හේ කේවෙල් කිරීමේ ශක්තිය හිත කරවනු ලැබේ. එළවළු අවාරයේ දී මේ අගින් නිෂ්පාදකයන් වඩා ශක්තිමත් වුව ද, එක් එක් නිෂ්පාදකයාට ඉහළ මුද්‍රා ආදායමක් ලැබීමට තරම් විශාල නිෂ්පාදනයක් නැත. අස්වැන්න අධික කාලයේ දී තම එළවළු හැකි ඉක්මනින් විකුණා දැමීමට නිෂ්පාදකයන්ට සිදු වීම නිසා පහළ මිල ගණන් ගෙවීමට වෙළෙන්දෝ එය අවස්ථාවක් කර ගනිති.
- (3) ගම් මට්ටමේ දී එළවළු අලෙවියේ අයුරුකරවත් ඇති වීමට බලපාන හවස් කරුණක් වන්නේ එම මට්ටමේ වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන විසිරී පවතින කුඩා ඒවා වීම යි. දුර්වල අවදානම් පහසුකම් නිසා මෙම මධ්‍යස්ථාන අතර ප්‍රමාණය සේවා ලබා ගත හැකි වෙළඳුන් කිහිප දෙනෙකුට බලහතු කමක් ලබා ගැනීමට මිනිස් ඉඩ සැලසේ. නිෂ්පාදන මට්ටමේ වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන එකිනෙකට දුරින් විසිරී පැවැත්ම නිසා එම මධ්‍යස්ථාන අතර යෝග්‍ය ලෙසින් මිල තොරතුරු හුවමාරු නොවේ.. මේ හේතුවෙන් එකම ගමේ වුව ද, විවිධ අලෙවි මධ්‍යස්ථානවල විකුණු ලබන එකම එළවළු වර්ගය සඳහා විවිධ මිල ගණන් ගෙවීමට වෙළඳුන්ට හැකියාවක් ලැබේ.

(IV) චලවට වෙළඳාමට පිවිසීමේ බාධක.

(අ) නිෂ්පාදක මට්ටම.

චලවට රැස් කිරීමේ ආනුෂංගික ප්‍රවෘත්තියේ දී විවිධ අප්‍රේෂණවන්ත කුඩු දෙන අයුරින් මේ අංශවල තරඟය සීමා කෙරෙන නොයෙකුත් බාධක නිෂ්පාදන මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වේ. කලින් සඳහන් කළ පරිදි විදුරුවොල ගමේ චලවට එකතු කිරීම හා ප්‍රවෘත්තියේ යෙදෙන ප්‍රවෘත්තිය සේවාවන් තුන වාරය අවාරය නොබලා හැම දිනකම මේ ප්‍රදේශයට පැමිණේ. මේ නිසා අවිනිත චලවට ප්‍රවෘත්තිය සඳහා පිවිසීමට ඉඩක් නොමැති අතර, එසේ කිරීමට උත්සාහ ගන්නන්ට ශාරීරික තර්ජන වලට පවා මුහුණ පෑමට සිදු වී තිබේ.

වෙළඳුන් ගේ අංශයෙන් බලන කළ වාහන, තරාදි, ඇසුරුම් වැනි ස්ථාවර වත්කම් සඳහා මුදල් වලින් අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණය විශාල නිසා වැලිමඩ පොලේ චලවට වෙළඳාමට අවිනිත පිවිසීම අසීරු ය. පොලෙහි ඉඩ කඩ හා ශ්‍රමය ලබා ගත හැකි විට නිසා ඉහත සඳහන් අවශ්‍යතාවන් ලබා ගත හැකි නම් චලවට වෙළඳාමට පිවිසීම අපහසුවක් නැති බව කිසිවකුට පෙනී යා හැකි ය. එසේ නමුත්, දැනට වෙළඳාමේ නියැලී සිටින වෙළඳුන් හා බ්‍රෝකර් වරුන් මෙලෙස අවිනිත අය වෙළඳාමට පිවිසීම ගැන කැමැත්තක් නැති නිසා අවිනිත පිවිසෙන්නන් වැලැක්වීමට හැකි සෑම උපක්‍රමයක් ම යොදනු ලැබේ. මේ නිසා වැලිමඩ පොලට අවිනිත පිවිසීමට අදහස් කරන තොග වෙළඳුන් හා සිලිලර වෙළඳුන් විසින් එහි දැනට ක්‍රියාත්මක වන බ්‍රෝකර් වරුන් සමඟ හොඳ හිත ඇති කර ගැනීම මූලික වශයෙන් අවශ්‍ය වේ.

ගේවාවිසය සහ මිරිසවැටි ගම්වලට පිටතින් පැමිණෙන වෙළඳුන් විසින් චලවට එකතු කිරීම පටන් ගැනීමට පෙර එම ගම්වල සිටින බ්‍රෝකර් වරුන් හා නිෂ්පාදකයන් හොඳින් දැන හැඳින ගැනීම වැදගත් වේ. එමෙන් ම ගම් ප්‍රදේශය ගැන මනා වැටහීමක් ඇති කර ගැනීම ද සැහෙන ප්‍රමාණයක කාරක ප්‍රාග්ධනයක් තිබීම ද මෙතර ප්‍රධාන අවශ්‍යතාවන් වේ. අනුරාධපුර ප්‍රදේශයේ ඉන් වැඩ සහ ඉතිරිවැඩ ගම්වල ද මේ තත්ත්වයම දැකිය හැක.

තලාව සහ තඹුන්තෙහම පොල වල ද නිෂ්පාදකයන් සහ වෙළඳුන් අතර බ්‍රෝකර් වරුන් ක්‍රියාත්මක වනු ඇතැයි හැක. අවිනිත වෙළඳාමට පැමිණෙන අය වැලැක් වීම සඳහා මෙම බ්‍රෝකර් වරුන් ශාරීරික තර්ජන පවා කිරීමට පෙළඹෙති.

(ආ) තොග වෙළඳ මට්ටම.

සුලිත වශයෙන් ඉඩකඩ සීමා සහිත නිසා කොළඹ පිටතොටුවේ වෙළඳ පලේ එළවළු තොග වෙළඳ දාමට අවහිර පිවිසීමට ඇති අවස්ථාව ද සිටින ය. වර්තමානයේ මෙහි ඇති වෙළඳ සැලී (බක්කි) 302 ම වෙළඳුන් විසින් බදු ගෙන ඇත. අධික බදු කුලිය නිසා වෙළඳ සැලක් යළි බදු ගැනීම ද දුෂ්කර ය. මෙම බක්කිවල උරුමය පාරම්පරික ය. මුල් වෙළෙන්දා ගේ පවුලේ සාමාජිකයන් නොමැති අවස්ථාවල දී ඵ්ලභ උරුමය හිමි වන්නේ එම වෙළඳ සැලේ සිටින ජ්‍යෙෂ්ඨතම සේවකයාට ය.

මහනුවර තොග වෙළඳ පොලේ ද අවහිර වෙළඳාමට පිවිසීමට ඇති ඉඩකඩ සීමා සහිත ය. මෙයට අමතරව පුද්ගලයන් හා පරිසරය පිළිබඳ දැනුම සහ තොග වෙළඳාමේ සැම අංශයක් පිළිබඳවම පළපුරුද්දක් ද ප්‍රධාන අවශ්‍යතාවක් ලෙස බලපායි.

(ඇ) සිල්ලර මට්ටම.

බොහෝ විට සිල්ලර එළවළු වෙළඳාම ද පාරම්පරික උරුමය සහිත ව්‍යාපාරයකි. මේ නිසා ඇතට සිටින වෙළඳ කවයෙන් පිටපත සිට සිල්ලර වෙළඳාමට ඇතුළු වීම දුෂ්කර ය. වෙළඳ පලවල ඉඩකඩ සීමා සහිත විට සහ වෙන්වීම් ක්‍රමයට කඩ බක්කි බදු දීම වැනි දේ ද පිවිසීමේ බාධක ලෙසින් බලපායි. නුගේගොඩ මහ වෙළඳ පල, බොරැල්ල වෙළඳ පල වැනි ප්‍රධාන සිල්ලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන පිළිබඳව මේ තත්ත්වය විශේෂයෙන් බලපායි. නමුත් පදික වේදිකා මවෙළඳ මට මේවා මෙතරම් තදින් බලපාන්නේ නැත. වාරික වෙළඳාමේ පොලවල (උදා : මහරගම) ක්‍රියාත්මක වන වෙළඳුන්ට හමන්ට සිදු විය හැකි හිංසා වැලැක්වීම සඳහා ඒවායේ සිටින බ්‍රොකර් වරුන් හා සිවුන් ගේ සහයක් සමඟ හොඳ හිත පවත්වා ගැනීමට සිදු වේ.

(V) ආර්ථික සේවාවන් කිහිපයක් එකවර සැපයීම.

සමහර විට, විශේෂයෙන් නිෂ්පාදන මට්ටමේ වෙළඳ පල අපූර්ණතාවන්ට හේතු වන වඩාත් වැදගත් සාධකය වන්නේ වෙළඳුන් විසින් ආර්ථික සේවාවන් කිහිපයක් එකවර සැපයීම යි. මෙම සේවාවන්ට අයත් වන්නේ මුදල් ණයට දීම, එළවළු අලෙවිය සහ පාරිභෝගික හාණිම වෙළඳාම යි. නිෂ්පාදකයාට ගෙවනු ලබන මිල තීරණය කිරීමේ දී, මුදල් ණයට දීම මගින් වැදගත් කාර්ය කොටසක් ඉටු කරනු ලැබේ.

වගා කටයුතු සඳහා පමණක් නොව, අනිකුත් අවශ්‍යතාවන් සඳහා ද, විදුරුවොල සහ බොරගස් ප්‍රදේශවල එළවළු වගා කරන්නන්ට කොම්ප් නියෝජිතයෝ මුදල් ණයට දෙති. කිසියම් ගොවියෙකුට ලැබෙන ණය මුදලේ ප්‍රමාණය තීරණය වන්නේ සිහු බිසන් කොම්ප් නියෝජිතයාට යැවීමට හැකි වේ යයි අපේක්ෂා කරනු ලබන එළවළු ප්‍රමාණය අනුව ය. කොම්ප් නියෝජිතයන් මෙහි දී

විධිමත් පොලී අනුපාතිකයක් ඉල්ලා සිටින්නේ නැත. එහෙත් එළවට අඩුවෙන් කිරීම සහ මිළ අඩු වෙන් සඳහන් කිරීම වැනි ක්‍රම මගින් 'සැඟවුණු පොලී අනුපාතිකයක්' අය කිරීමට මෙයින් සිටුවීමට ඉඩකඩ ලැබේ. සමහර විට එක් කණ්ණාසක දී කොමිස් නියෝජිතයන් විසින් එක් ගොවියෙකුට දෙනු ලබන සාමාන්‍ය ණය මුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් 5,000.00 දක්වා වේ. විදුරුපොල ගමේ ගොවීන්ට පමණක් එක් කොමිස් නියෝජිතයෙක් කණ්ණාසක දී රුපියල් 400 ලක්ෂයකට අධික මුදලක් ණයට දෙනු ලබන බව මෙහි දී සඳහන් කිරීම වටී.

හේවාට්ස් සහ මීරුප්ප ගම් වල දී කොමිස් නියෝජිතයන්ට තම එළවට අලෙවි කරන ගොවීන් ද එබඳු 'පොලීරෙහන් නිදහස්' ණය ලබා ගනිති. ලොරියෙන් පැමිණ එළවට මිළ දී ගන්නා වෙළඳුන් සාමාන්‍යයෙන් එළවට වගා කරන්නන්ට ණය මුදල් දෙන්නේ නැත. එහෙත් ගම් වට්ටමේ එක් රැස් කරන වෙළෙන්දෝ සහ බ්‍රෝකර් වරු තමන්ට නිති පතා එළවට අලෙවි කරන ගොවීන්ට ණය දෙති.

ඉකිරිවැව හා ලුණුවැව ගම්වල එළවට එකතු කරන වෙළෙන්දෝ වගා කණ්ණාසක ආරම්භයේ දී ගොවීන්ට ණය මුදල් දෙන අතරම එම ණය මුදලට හිළවී ලෙස තම එළවට ණය හිමියන්ට ම අලෙවි කිරීමට ගොවීන් බැඳී සිටිති. ගමේ වෙළෙන්දෝ සමහර විට ගොවීන්ට දීම සඳහා ණය මුදල් ලබා ගන්නේ ප්‍රධාන වෙළඳු පල වල සිටින තොග වෙළඳුන් ගෙනි. ගමේ වෙළෙන්දෝ සාමාන්‍යයෙන් තම පොලී අනුපාතිකය ලෙස එළවට රාත්තල් 100 කට රුපියල් 5.00 ක් අඩු කර ගනු ලබන බව පැහැදිලි විය. වෙළෙන්දන් කිප දෙනෙකු ණය දීමේ දී වඩාත් ජනප්‍රියත්වයට පත්ව ඇත. උදාහරණ වශයෙන් එක් වෙළෙන්දෙක් විසින් 1978/79 මහ කණ්ණාසකේ දී ඉකිරිවැව ගමේ ගොවීන් 200 දෙනෙකුට ණය මුදල් දී තිබුණි. එළවට අලෙවියේ දී එම වෙළෙන්දා ගේ බලවත් බව ගැන අවුකුවෙන් කිව යුතු නොවේ.

ණය මුදල් සැපයීමට අමතරව, වෙළෙඳුන් විසින් ගොවීන්ට අනිකුත් පහසුකම් ද සපයනු ලැබේ. උදාහරණයක් වශයෙන් වැලිමඩ ප්‍රදේශයට පැමිණෙන ප්‍රවාහන නියෝජිතයෝ ගොවීන්ට මුට්ටනා කෘෂි යෙදවුම්, ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය සහ ගෘහ භාණ්ඩ පවා පිට පළාත්වල සිට ප්‍රවාහනය කර දෙති. හේවාට්ස් හා මීරුප්ප ගම්වලට පැමිණෙන ලොරි කරුවෝ පෝර, ලුණු, පොල් අතු, යනාදී (එළවට වගාවේ දී අවශ්‍ය වන යෙදවුම්) ද්‍රව්‍ය තොයෙක් පළාත් වල සිට ගොවීන්ට තොපිලේ ම ප්‍රවාහනය කර දෙති.

තඹුන්තේගම ප්‍රදේශයේ දැකිය හැකි විශේෂයක් නම් එහි එළවට එක් රැස් කරන වෙළඳුන් සියල්ලම පාහේ සිල්ලර කඩ සාප්පු හිමියන් බව යි. ඒවා මගින් විවිධ පාරිභෝගික භාණ්ඩ හා කෘෂි යෙදවුම්, ණය පදනමක් යටතේ ගොවීන්ට සපයනු ලබන අතර, එම ණය ගෙවීම ද බොහෝ විට කෙරෙන්නේ එළවට අලෙවි කිරීම මගිනි.

(VI) සමාජයීය සම්බන්ධතා.

තම නිෂ්පාදිතය කොපිස් නියෝජිතයන් මගින් අලෙවි කරන ගොවීන් වැඩි දෙනෙක් තම තමන් ගේ කොපිස් නියෝජිතයන් පුද්ගලිකව හඳුනා ගනී. ගොවීන් ගේ සමාජ උත්සව සඳහා කොපිස් නියෝජිතයන්ට ද අතිවාරියයෙන් ම ආරාධනා කෙරේ. එවැනි අවස්ථාවන් හි දී තැඹිලි බෝග පිරිනැමීම මගින් අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතා තවදුරටත් තහවුරු වේ. මෙම සම්බන්ධතා කෙරෙහි කාලයේ දී පැහැදිලි වූ තවත් කරුණක් නම් එළවලි අලෙවියෙන් ලැබුණු මුදල් ලබා ගැනීම සඳහා පැමිණි ගොවීන්ට කොපිස් නියෝජිතයන් විසින් ඉතා සුභදාව සංග්‍රහ කරන ලද බව යි.

හේවාවිජය හා චිරුප්ප ගම්වල දක්නට ඇති පරිදි ලොරියෙන් පැමිණ එළවලි වීළ දී ගන්නා වෙළඳුන්, ගමේ එක් රැස් කරන නියෝජිතයන් හා බ්‍රෝකර් වරුන් සමඟ සෘජු සමාජයීය සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ. ඉතිරිවැටුණ හා ලුණුවැටුණ යන ගම්වල එක් රැස් කරන වෙළඳුන් හා නිෂ්පාදකයන් අතර ද එබඳු සම්බන්ධතා දැකිය හැක. උදාහරණ වශයෙන් උත්සව කාල වල දී හා නොයෙකුත් සම්භාෂණයන්හි දී අනුග්‍රාහක ගොවීන්ට සංග්‍රහ කිරීමත්, මහල් තුලා - අවමහල් වැනි අවස්ථාවල දී මුදලින් ආධාර කිරීමත් දැක්විය හැකිය.

ණය බැඳුම්කර, යෙදවුම් හා පාරිභෝගික භාණ්ඩ සැපයීම, සමාජයීය සම්බන්ධතා වැනි ක්‍රම මගින් ගොවීන් අතර හොඳ හිත පවත්වන අතරම, නිත්‍ය අනුග්‍රාහක පිරිසක් සහතික කර ගැනීමට වෙළෙඳුන්ට හැකි වී තිබේ. මේ නිසා ඒ ඒ කාණ්ඩ අතර අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසය තහවුරු වන බැවින් එක් කණ්ඩායමක් තවත් කණ්ඩායමක් සමඟ කේවෙල් කිරීමක් සිදු වන්නේ ඉතා කලතුරකිනි. කෙසේ වුවත්, අඩුවෙන් බර කිරීම, මිළ අඩුවෙන් සඳහන් කිරීම වැනි වෙළඳු අභිමතාවන් පැන නැගීමට එක් රැකුලක් ඇති වේ.

(VII) අනිකුත් සාධක.

ඉහත සඳහන් කරන ලද කරුණුවලට අමතරව, විශ්වාසදායක මිළ තොරතුරු හිඟකම, අලෙවි මධ්‍යස්ථානවල භෞතික ලක්ෂණ, නිෂ්පාදන ප්‍රදේශ විශේෂිතකරණය සහ භාණ්ඩ ප්‍රභේදනය හා විශේෂකරණය ද පුද්ගලික අලෙවි යන්ත්‍රණයේ අපූර්ණතාවන් පැන නැගීමට හේතු වී තිබේ.

කොපිස් නියෝජිතයන් හා අනිකුත් පුද්ගලික වෙළඳුන් විසින් සමයනු ලබන මිළ තොරතුරු එලෙසට පිළිගැනීමට නිෂ්පාදකයන් වැඩි දෙනෙකුට සිදු වී තිබේ. එලෙස ලැබෙන මිළ ගණන් සංසන්දනය කළ හැක්කේ ගුවන් විදුලියෙන් ප්‍රචාරය කරනු ලබන මිළ ගණන් සටහන පමණි. එහෙත් පුද්ගලික වෙළඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන මිළ ගණන් ගුවන් විදුලියෙන් ප්‍රචාරය කරනු ලබන මිළ ගණන් වලට වඩා බොහෝ විට ඉහළ මට්ටමක පවතී. මේ නිසා ගොවීන් පුද්ගලික වෙළඳුන් කෙරේ තබන ලද විශ්වාසය තවත් තහවුරු වේ. සමහර ගොවීන්ට මිළ තොරතුරු කලින් දැන ගත හැකි වුවත් දිගු කලක සිට එකම වෙළෙන්දෙකුට තම එළවලි අලෙවි කරමින් සිටීම සහ ණය සම්බන්ධතා

නිසා, එම වෙළෙන්දා මාරු කිරීම දූෂකර බැවින් එම වීළ තොරතුරු වලින් ද වැඩි ප්‍රයෝජනයක් අත් නොවේ. අතින් අතින් කිසියම් එක් ප්‍රදේශයක ගොවීන්ට පුද්ගලික වෙළඳුන් සාමාන්‍යයෙන් ගෙවන්නේ එකම මට්ටමක වීළකි. කොළඹ වැනි ප්‍රධාන තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයන්හි පවත්නා උග්‍ර තදබදය හේතුවෙන් තොග වෙළඳුන් හා සිල්ලර වෙළඳුන් අතර කේටෙල් කිරීම සිදු වන්නේ ඉතා අඩුවෙනි. සිල්ලර වෙළඳුන් උත්සාහ කරන්නේ වැඩි කේටෙල් කිරීමක් නැතිවම තමන්ට අවශ්‍ය වීළට ප්‍රමාණය හැකි ඉක්මනින් ලබා ගැනීමට යි¹.

සමහර තොග වෙළෙන්දන් යම් යම් නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවල වීළට පමණි අලෙවි කරන්නේ. උදා හරහා මලය මහනුවර තොග වෙළෙන්දෝ වීළට රැස් කිරීමේ දී නිෂ්පාදන ප්‍රදේශ බෙදා ගෙන කටයුතු කරති. ප්‍රමාණ නියෝජිතයෝ ද බොහෝ විට මේ ශ්‍රමය අනුගමනය කරති. මෙලෙස එක් එක් ප්‍රදේශවලින් තමන්ට ලැබෙන වීළට වර්ග පිළිබඳව කිසියම් ඒකාධිකාරී තත්ත්වයක් (එකිනෙකාගේ කාලයක් තුළ) ඒ ඒ වෙළෙන්දාට හිමි වේ.

මුත්තාකම් හි තොග වෙළෙන්දන් කිහිප දෙනෙකු යාපන අර්ධ ද්වීපයට පිට පළාත් වලින් පැමිණෙන වීළට වර්ග අලෙවි කිරීම පිළිබඳව විශේෂත්වයක් දරයි. තවත් සමහරු අලෙවි කරන්නේ යාපන අර්ධ ද්වීපය තුළම වැටෙන වීළට වර්ග පමණි.

ඒ ඒ වීළට වර්ග විශේෂීකරණයක් ද දැකිය හැකි ය. පිටකොටුවේ තොග වෙළඳ පොළේ සමහර වෙළෙන්දෝ සමහර වීළට වර්ග අලෙවිය පිළිබඳව ඒකාධිකාරී තත්ත්වයක් දරති. (උදාහරණ : අටපුහුල්, වට්ටක්කා, මුරුගා, වැනි වීළට වර්ග) මේ වීළට වර්ග සාපේක්ෂව දිගු කලක් තබා ගත හැකි වීම ද මෙයට බලපායි.

වර්ෂයේ සමහර කාල වල දී සමහර වීළට වර්ගවල හිඟකමක් ඇති වේ. එවැනි අවස්ථාවල වෙළඳ පලට පැමිණෙන ප්‍රමාණය පාලනය කිරීම වෙළඳුන් විසින් කරනු ලැබේ. උදාහරණ වශයෙන් 1979 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී වට්ටක්කා, මව්බදු සහ බීටරුව යන වීළට වර්ගවල හිඟකමක් දක්නට හිමිවුණි. මේ කාලයේ දී කොළඹට මෙම වීළට ලැබුණේ යාපන යෙන් ය. එම නිසා මෙම වීළට වර්ග තොග වශයෙන් අලෙවි කිරීම ඒකාධිකාරී තත්ත්වයකින් පවත්වා ගෙන යා ලද්දේ දැවිඩ ජාතික වෙළඳුන් අතලොස්සක් විසිනි.

වෙළඳ පල විශේෂනය සහ විවිධ පාරිභෝගික කොටස් අතර විශේෂීකරණය මගින් ද වෙළඳ පල අපූර්ණතාවක් ඇති වීමට තුඩු දේ. උදාහරණ වශයෙන් සුපිරි වෙළඳ පලවල් මගින් සේවය කරනු ලබන්නේ ඉහළ ආදායම් කණ්ඩායමට අයත් පාරිභෝගිකයන් ය. (කොල්ලොවිය, නුගේ ගොඩ සුපිරි වෙළඳ පල) සිල්ලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයන්හි කඩ හිමියන් සාමාන්‍යයෙන් මධ්‍යම පන්තියකට සේවය කරන අතර, පදිංචි වේදිකා වෙළෙන්දෝ අඩු ආදායම් ලබන අයට වීළට

¹ පහත සඳහන් ප්‍රකාශනයන් ද බලන්න. The Report (1971), Abeysekera and Senanayake (1974), Indraratne (1975).

අලෙවි කරනි. කෙසේ වුව ද, කලින් ද සඳහන් කරන ලද පරිදි මේ එක් එක් අලෙවි ස්ථානයන් අතර විදේශීය වෙතස්කම් වැඩි වශයෙන් රඳා පවත්නේ එළවටවල තත්ත්වය සහ වෙළඳුන් ගේ කාරක වියදම්වල වෙනස්කම් මත ය.

මෙයට අමතරව සමහර වෙළෙන්දෝ (වැඩිපුරම පදිංචි වේදිකා වෙළෙඳුන්) නියමිත බරට වඩා අඩුවෙන් කිරි පිකිම්ම පුරුද්දක් කොට ගෙන ඇත. මෙයින් ඔවුන් අදහස් කරන්නේ අඩු මිල ගන්නා වලට විකිණීමෙන් කිසියම් පාඩුවක් වෙතත් එය ද පියවා ගන්නා අතරම, අතිරේක ලාභයක් ලබා ගැනීමට යි.

5.3 ආයතනික අලෙවි ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ඒවායේ සාර්ථකත්වය.

වර්ෂ 1930 තරම් අතීතයේ දී පවා ශ්‍රී ලංකාවේ එළවට අලෙවිය සඳහා පැවැති පුද්ගලික අලෙවි සංවිධානයේ අඩු ලාභදායී හඳුනා ගෙන තිබුණි. එදා මෙදා අතර ප්‍රතිපත්තිමය සාකච්ඡාවන්හි මූලික තේමාව වී ඇත්තේ පාරිභෝගිකයන් විසින් එළවට සඳහා ගෙවනු ලබන මිලෙන් විශාලතම කොටස උපයා ගැනීම මගින් නිෂ්පාදකයන් ගේ මෙන් ම පාරිභෝගිකයන් ගේ ද ජීවිත වලට අතර මැදියන් විසින් කරනු ලබන බලපෑම යි.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, සමුපකාර අලෙවි සංගමය, නිෂ්පාදිත සංගම් යනාදී රාජ්‍ය අලෙවි ආයතන පිහිටුවීමේ මූලික පරමාර්ථය වී ඇත්තේ ද එළවට අලෙවිය සඳහා ඇති පුද්ගලික අලෙවි යන්ත්‍රණය සමඟ තරඟ කිරීම තුළින් නිෂ්පාදකයන්ට සාධාරණ මිලක් ලබා දීම හා පාරිභෝගික යන්ට සාධාරණ මිලකට එළවට ලබා දීම යි.

5.3.1 අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව 1935 දී පිහිටුවන ලද අතර, එහි පරමාර්ථ පහත සඳහන් වේ.

- (අ) විකල්ප අලෙවි මාර්ගයන් සැලැස්ම මගින් දේශීය නිෂ්පාදකයාට ඔහු ගේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිතය සඳහා සාධාරණ මිලක් ලබා ගැනීමට සහාය වීම.
- (ආ) දේශීය නිෂ්පාදිතය සාධාරණ මිලට අලෙවි කිරීමේ කොමිෂන් සහ දේශීය ආහාර උව්‍යවල නිෂ්පාදිතය කොමිෂන් සඳහා අලෙවි පහසුකම් සැලැස්ම සහ
- (ඇ) දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදිත ආහාර උව්‍ය පාරිභෝජනය ජනප්‍රියත්වයට පත් කිරීම.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව එළවට පමණක් ආව වෙනත් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන රාශියක් ම අලෙවි කිරීමේ යෙදී සිටියි. කෙසේ වුවත්, දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යයන් අතර එළවට අලෙවිය ප්‍රධාන තැනක් ගනී. 1949 දී රටේ විවිධ පළාත්වල එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීමෙන් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තම එළවට රැස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමය ආරම්භ කරන ලදී. වර්තමානයේ දී දෙපාර්තමේන්තුවේ එළවට රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 76 ක් පමණ තිබුණත්, අවුරු ද්ද පුරාම ක්‍රියාත්මක වන්නේ 40 ක් පමණි. නියමිත මාර්ගයන්හි ධාවනය කරනු ලබන ලොරි සේවාවන් මගින් ද නිශ්චිත දිනයන්හි නිෂ්පාදනයන් ගෙන් කෙලින් ම රැස් කරනු ලබන අතර, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තොළඹ තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් ද සිල්ලේ වෙළඳ සැල් පද්ධතියක් ද, නාගරික ප්‍රදේශවල ජංගම අලෙවි සේවාවන් ද පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ. වෙසට අමතරව 'නිෂ්පාදනයන් ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා' එළවට මිල ගණන් ප්‍රචාරය කිරීම ද කරනු ලැබේ. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ එක් රැස් කරන මධ්‍යස්ථාන මගින් නිෂ්පාදනයන්ට ගෙවිය යුතු මිල ගණන් තීරණය කිරීමට හා ප්‍රධාන වශයෙන් මිල සහ ප්‍රමාණයන් පිළිබඳ වාර්තා තබා ගැනීමට පිහිටුවන ලද මිල ජීකකක් ද වෙයි.

5.3.1.1 අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ අලෙවි කටයුතු වලින් සැලසී ඇති වාසි.

දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාත්මක වූ මුල් කාලය තුළ දී එයින් සැබවින් ම එළවට නිෂ්පාදනයන්ට කිහිප ආකාරයකින් ම සේවාවක් සලසන ලදී. මේවා පහත සඳහන් ලෙස කැටි කොට දැක්විය හැකිය.

- (අ) එවකට ප්‍රමාණවත් අලෙවි පහසුකම් නොපැවති ගම්බද පෙදෙස්වල නිෂ්පාදිතය අලෙවි කිරීමට පහසුකම් සලසා දීම මින් එකකි. පුද්ගලික වෙළඳුන් තම නිෂ්පාදිතයට ප්‍රමාණ වත් මිලක් නොගෙවූ (නොගෙවන) අස්වැන්න අධික කාලවල දී විකල්ප අලෙවි මාර්ගයක් ලෙස අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව නිෂ්පාදනයන් විසින් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබිණ.
- (ආ) එළවට පිරිසිදු කිරීම, වර්ග කිරීම හා අසිරීම ආදිය පිළිබඳව යෝග්‍ය ක්‍රම අනුගමනය කිරීම සඳහා කිසියම් දුරකට නිෂ්පාදනයන් ධෛර්යමත් කරනු ලැබිණ.
- (ඇ) පක්‍රීතා සහ වාර්ෂික වාර්තා මගින් අලෙවි තොරතුරු ප්‍රචාරය කිරීම මෙයින් සිදු වූ සේවාවකි.

5.3.1.2 අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ අලෙවි කටයුතුවල දුර්වලතා.

(අ) නිෂ්පාදන මට්ටම.

සම්බන්ධයේ දී ඉස්මතු වූ වැදගත් අඩුපාඩු පහත දැක්වේ.

1. කොළඹ ප්‍රධාන කාර්යාලය මගින් ඉල්ලා සිටිනු ලැබූ චලවට ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියෙන් චලව ගැනීමට නිලධාරීන්ට බලයක් නැත. මේ නිසා නිෂ්පාදනයන් විසින් ගෙනෙනු ලබන සියලුම ප්‍රමාණයන් චලව ගත නොහැකි ය.
2. නිෂ්පාදනයන් ගෙන් කෙලින් ම චල දී ගනු වෙනුවට ගම්වල සිටින බ්‍රෝකර් වරුන් කිහිප දෙනෙක් මගින් චලවට චලව ගනු ලැබේ. එසේ කිරීමෙන් අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවට පරිමාණවල පිරිමැසුම් ලබා ගත හැකි වුව ද, එය කිරීමට සිදු වන්නේ සුඵ ගොවීන් රාශියකට අයහපත් බලපෑමක් ඇතිවන පරිද්දෙනි.
3. සමහර පළාත්වල අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ වාහන නිශ්චිත මාර්ගයන්හි ධාවනය කරනු නොලැබේ. මේ නිසා දුරින් පිහිටි එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයකට තම චලවට ප්‍රධානතය කිරීමට නිෂ්පාදනයන්ට සිදු වී ගියේය.
4. නිෂ්පාදනයන් විශාල ගණනකට සේවාවන් සැපයීම සඳහා අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ එක් රැස් කරන මධ්‍යස්ථාන සතුව ඇති සීමිත වාහන ප්‍රමාණය කිසිසේත් ප්‍රමාණවත් නොවේ.
5. නිෂ්පාදනයන් ගෙන් කෙලින් ම චලවට චල දී ගන්නා අවස්ථාවන්හි දී වුව ද, නිලධාරීන් සමඟ සම්බන්ධතාව ඇති කිහිප දෙනෙකු ගේ ආපෑම් වලට නිලධාරීන් හසු වී ඇති හෙයින් එයින් සේවයක් සැලසෙන්නේ ඉතා සුඵ පිරිසකට ය.
6. බ්‍රෝකර් වරුන් ගෙන් අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව චල දී ගන්නා චලවට බොහෝ විට තත්ත්වයෙන් ඉතා බාල වන අතර, එම චලවට අතින්තු පුද්ගලික වෙළෙඳුන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ ඒවා ය.
7. එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවල සිටින සමහර නිලධාරීන් විශේෂයෙන් රිසිට් පත් ලබා ගැනීමට පිලිබඳව සැලකිල්ලක් නොදක්වන ගොවීන් සමඟ ගනුදෙනු කිරීමේ දී ගොවීන්ට මෙන් ම දෙපාර්තමේන්තුවට ද වටා කරති.
8. අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවල ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන කිරුළු මැණුම් හා ශ්‍රේණි කිරීමේ ක්‍රම ගැන නිෂ්පාදනයෝ සිය නොසතුට පළ කරති.
9. බොහෝ විට අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවෙන් නිෂ්පාදනයන්ට ලැබෙන්නේ පුද්ගලික වෙළෙඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන චලවට වඩා අඩු මිලකි.
10. නිෂ්පාදනයන්ට තම චලවට විකිීමෙන් ලැබිය යුතු මුදල් අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ඉක්මණින් නොලැබේ.
11. නිෂ්පාදනයන්ට අයත් ඇසුරුම් ආපසු ලබා දීම ද ප්‍රමාද වේ.
12. එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන දිනපතා ගනු දෙනු සඳහා විවෘත කෙරෙන්නේ පෙරවරු 9.00 ටයි. විශේෂයෙන් චලවට අස්වනු අඩු කාල වල දී ඒවා ප්‍රසිද්ධ නිවාඩු දිනවල දී වඩා

තබනු ලැබේ. මෙයින් නිෂ්පාදනයන්ට අපහසුකම් ඇති වන අතර, පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට වාසි සැලසේ.

13. චලවට නිෂ්පාදනය සඳහා ණය ක්‍රමයක් අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ක්‍රියාත්මක නොකෙරෙන නිසා චලවට අලෙවියේ දී ද වයට හිමි වන්නේ අඩු වැදගත් කමකි.

ඉහත සඳහන් කරන ලද කරුණු හේතුවෙන් එක් රැස් කරන චලවට ප්‍රමාණය අතින් මෙන් ම නිෂ්පාදනයන්ට ගෙවනු ලබන මිල ගණන් අතින් ද, පුද්ගලික වෙළෙඳුන් සමඟ තරඟ කිරීමට අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව අපොහොසත් වී ඇත. බොහෝ නිෂ්පාදකයන්ට අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව මිල තොරතුරු දැන ගැනීමේ දුලාභ්‍රයක් මිස ප්‍රධාන අලෙවි මාර්ගයක් නොවේ. සම්බන්ධය පැවැත් වූ ප්‍රදේශවල අවුරුදු 10 කට පමණ පෙර අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව සතුව තිබූ ජනප්‍රියත්වය මේ දුර්වලතාවන් හේතුවෙන් හීන වී ගොස් තිබේ.

කෙසේ වුවත්, මේ තත්වයට වගකිව යුත්තේ එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයන්හි නිලධාරීන් පමුණක් නොවේ. එම නිලධාරීන්ට ද ගැටලු රාශියකට මුහුණ දීමට සිදු වී තිබේ. වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ කැප්පෙට්පොල පිහිටි අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ චලවට රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය ගැන අප විසින් පවත් වන ලද ගැටලු අධ්‍යයනය මේ පිළිබඳව ප්‍රයෝජනමත් තොරතුරු සපයයි.

කැප්පෙට්පොල අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය පිළිබඳ ගැටලු අධ්‍යයනය.

ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් එවනු ලබන ඇණවුම් වලට වැඩියෙන් තමනට චලවට මිල දී ගත නොහැකි බව නිලධාරීන් පැවසූහ. එසේ වැඩියෙන් මිලට ගන්නා ප්‍රමාණයන් මෙන් ම තත්වයෙන් බාල මිල වට පිළිබඳව ද එම නිලධාරීන් වගකිව යුතු ය.

කැප්පෙට්පොලේ අමතරව වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ බොරලන්ද හා බෝගහකුඹුර ගම්වල ද මිල දී ගැනීමේ මධ්‍යස්ථාන දෙකක් ඇත. මේ මධ්‍යස්ථාන දෙකටම ඇතිවේ ලොරි ගතරක් පමණි. සැම මාර්ගයකින් ම චලවට එකතු කිරීමට මේ වාහන ප්‍රමාණය මදි ය. මේ නිසා ගම් තුළ නිෂ්පාදකයෝ අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය පිළිබඳව කලකිරීමට පත් වෙති. නිලධාරීන් නිරතුරුවම තැනින් තැනට මාරු කිරීම නිසා සියලු ගොවීන් සමඟ සුභද සම්බන්ධතා පැවැත් වීමට සිටුවන්ට ඉඩ කඩ නොලැබේ. සාමාන්‍ය වැඩ කරන කාල සීමාවට වැඩියෙන් වැඩ කිරීමේ දී සිටුවන්ට අතිකල දීමනා නොලැබෙන නිසා එසේ වැඩ කිරීමට අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී පවා නිලධාරීන් වයට මැලී වෙති.

ප්‍රධාන කාර්යාලයේ උපදෙස් හා නියමයන් පරිදි එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවල නිලධාරීන්ට ගොවීන් විසින් ගෙනනු ලබන චලවට ශ්‍රේණි කිරීමට සිදු වී තිබේ. ගොවීන් විසින් මෙය සලකනු ලබන්නේ තමනට කරන විෂයවක් ලෙසිනි. ඒ නිසා සිටුවන් තම චලවට පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට

විකිණීමට පෙළෙහි.

දවස තුළ ඇති වන අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව ගැනුම් මිල වෙනස් කිරීමට නිලධාරීන්ට බලයක් නැත. පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට මෙහි දී අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ මිලට වඩා වැඩි මිලක් ගෙවා එළවළු මිල දී ගැනීමට අවස්ථාවක් සැලසේ. සමහර අවස්ථාවල ප්‍රමාණවත් තරම් ඇසුරුම් මධ්‍යස්ථානය සතුව නොමැති නිසා සිවිත ප්‍රමාණවලින් පවා එළවළු මිල දී ගැනීමට අපහසු වේ. මෙම මධ්‍යස්ථානය මගින් එකතු කරනු ලබන එළවළු එම දිනය ඇතුළත දීම කොළඹ, යාපනය හා අනුරාධපුර ආදී පළාත්වලට යැවිය යුතු නමුත් වාහන හිඟකම නිසා එය ද බොහෝ විට දුෂ්කර ය. මධ්‍යස්ථානය සතුව යෝග්‍ය ගබඩා පහසුකම් නොමැති නිසා එළවළු අපතේ යාමට ඇති ඉඩකඩ අධිකයි.

භවි මට්ටමේ අනිකුත් රාජ්‍ය ආයතනවල නිලධාරීන්ට ලැබෙන පහසුකම් තමන්ට සලසා දී නොමැති බැවින් එයින් කලකිරිණු අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීහු කොයෙකුත් අක්‍රමිකතාවන් මගින් මුදල් ඉපයීමට පෙළඹීම පුදුමයට කරුණක් නොවේ. මෙයින් දෙපාර්තමේන්තුවට සිදු වන්නේ අලාභයයි.

(අ) තොග වෙළඳ මට්ටම.

(1) කොළඹ.

දිවයින පුරා පිහිටි අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන මගින් එක් තොග වෙළඳ පොලට එළවළු එවනු ලැබේ. එමෙන් ම එවැනි මධ්‍යස්ථාන මගින් ට්‍රිපොලි වෙළඳ සැලේ මෙන් ම මහජන පොල, අලෙවි දෙපාර්තමේන්තු තොග මධ්‍යස්ථානයන්ට ද, එළවළු සපයනු ලැබේ. මේ සැපයුමෙන් කොටසක් රජයේ රෝහලේ, බන්ධනාගාර ආදියට යැවේ.

අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව තමන් ගෙන් | එන ශ්‍රේණියේ එළවළු පමණක් මිල දී ගන්නා බව භවි මට්ටමේ දී නිෂපාදකයන් විසින් පැවිණිලි කරනු ලැබුවත් පිටතෙටුටු තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයේ දක්නට ලැබෙන එළවළු තත්ත්වයෙන් ඉතා බාල ඒවා ය. මින් හැඟෙන්නේ භවි මට්ටමේ දී පුද්ගලික අතරමැදියන් හා අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් අතර ගනුදෙනු තවදුරටත් සනාථ වන බව යි. දින දෙකක් පමණ පැරණි එළවළු බොහෝ විට මෙම තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයට ලැබෙන අතර, සමහර එළවළු තොග විකිණීමට තරම් පුදුසු තත්ත්වයක නැත. අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයෙන් පිටතෙටුටුටු පුද්ගලික තොග වෙළඳුන්ට ද සමහර විට එළවළු තොග නිකුත් කරනු ලබන අතර, පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ගේ ඒවා තවත් ලාභාන්තිකයන් තබා ගෙන අලෙවි කරති.

අප ගේ සම්මිෂණය පවත්වන ලද අවස්ථාවේ අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව සතුව පැවැති ඉටු ලොරි ශතක 215 කි. (මිනී 139 ක් වෙන් 5 ලොරිය). රටපුරා පිහිටි එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන විශාල ශතකක සිට හා ඊටත් වඩා විශාල ප්‍රමාණයක සිලීලර වෙළඳ සැල් වලට එළවළු ප්‍රවාහනය කිරීමට මෙම ලොරි ශතක අප්‍රමාණවත් බව අනුකූලවත් කිව යුතු නොවේ.

තොග මට්ටමට පැමිණෙන එළවළු වලින් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අලෙවි කරනු ලබන්නේ ජූරු ප්‍රමාණයක් බැවින් පුද්ගලික තොග වෙළෙඳුන්ද සමඟ කරන කිරීම අපහසු ය. අප ගේ සම්මිෂණ කාලය තුළ දී දිනපතා කොළඹ තොග වෙළඳු පලට පැමිණෙනු ලබන එළවළු වලින් අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවට ලැබුණේ 2% ක් පමණ ජූරු ප්‍රමාණයකි.

(II) මහනුවර.

මහනුවර මධ්‍යම වෙළඳු පලේ පිහිටි අලෙවි දෙපාර්තමේන්තු ශාඛාව, ප්‍රාදේශීය එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි. විශ්ව විද්‍යාලයය, කෘෂිකාර්මික සේවානුබද්ධ අභ්‍යාස ආයතනය, කෘෂිකර්ම විද්‍යාලයය, කෘෂිකාර්මික, මහ රෝහල වැනි මහනුවර පිහිටි රාජ්‍ය ආයතනයන්ට දිනපතා මේ මගින් එළවළු රාකිහල් 7,500 ක් පමණ සපයනු ලැබේ. ජීව අමතරව ඇති එළවළු කොළඹ තොග වෙළඳු පලට හා මහනුවර පිහිටි දෙපාර්තමේන්තුවේ සිලීලර වෙළඳු සැල් 5 කට ද සපයනු ලැබේ. මේ නිසා මහනුවර තොග මධ්‍යස්ථානය ඉහත සඳහන් සියළු ආයතනයන්හි අනුච්චි සැලකිල්ලට ගත යුතු යි. මේ අනුව දෛනිකව එළවළු රාකිහල් 9,000 ක් පමණ මේ මගින් එකතු කොට බෙදා හරිනු ලැබේ. මෙයින් පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට එළවළු නිකුත් නොකෙරේ.

(III) චුන්නාකම්. (යාපනය)

වෙළඳු පලට එළවළු ගෙනෙන නිෂ්පාදකයන් ගෙන් සහ පුද්ගලික සැපයුම් කරුවෙකු ගෙන් චුන්නාකම් හි අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ මධ්‍යස්ථානය එළවළු මිලට ගනී. දෙපාර්තමේන්තුවේ වාහන අබලන් තත්ත්වයක පවතින හෙයින් බොහෝ විට ගම්වලටම ගොස් එළවළු එකතු කිරීමට නොහැකි වී ඇත. කෙසේ වෙතත් මේ මධ්‍යස්ථානයේ මිල දී ගැනුම්, යාපනය ප්‍රදේශයේ රාජ්‍ය ආයතනවල සහ දෙපාර්තමේන්තුවේ සිලීලර වෙළඳු සැල් හයේ ඉල්ලුමට පමණක් සීමා වේ.

පිටපළාත් වලින් පැමිණෙන එළවළු වල මිල නියම කිරීමේ දී කොළඹ තොග සහ සිලීලර මිලින්, ප්‍රවාහන වියදමත්, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සැලකිල්ලට ගනු ලබන අතර, යාපනය අර්ධ ද්වීපයේ එළවළු වල මිල තීරණය කරනු ලබන්නේ චුන්නාකම් වෙළඳු පලේ ම පවතින මිල ගණන් අනුව ය.

සිල්ලර වෙළඳ මට්ටම.

කොළඹ සහ ඒ අවට පිහිටි අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සිල්ලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන (මහජන වෙළඳ සැල්) වලට එළවළු සැපයෙන්නේ ට්‍රිපොලි වෙළඳ පල සහ මහජන පොළ මගිනි. අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව පාරිභෝගිකයන්ට එළවළු විකිණීමට මෙම සිල්ලර මධ්‍යස්ථාන උපයෝගී කර ගනු ලබන අතර, ඒ සඳහා වර්තමානයේ දෙපාර්තමේන්තුව සතුව පවතින සිල්ලර මධ්‍යස්ථාන ගණන ප්‍රමාණවත් නොවේ. සිල්ලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන හතරක් පිළිබඳ අප ගේ නිරීක්ෂණයන් පහත දැක්වේ.

(I) බොරැල්ල.

අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සිල්ලර වෙළඳ පලක් බොරැල්ලේ ජාතික පොලේ පිහිටුවා ඇත. මෙම මධ්‍යස්ථානයට වැඩි වශයෙන් එළවළු ලැබෙන්නේ මතුරට, මාතලේ, නුවරඑළිය, බෝගමකුඹුර සහ නිල්දණ්ඩාහින්න යන ප්‍රදේශයන්හි පිහිටි එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන වලිනි. බොරැල්ල පුද්ගලික වෙළඳ පලේ අලෙවිය සඳහා ඇති එළවළු වලට වඩා දෙපාර්තමේන්තුවේ සිල්ලර වෙළඳ සැලේ ඇති එළවළු තත්වයෙන් බාල ය. සමහර විට දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙළඳ සලට අවශ්‍ය පමණට වඩා එළවළු තොග ලැබේ. යෝග්‍ය ශීත ගබඩා පහසුකම් නොමැති නිසා එවැනි අවස්ථාවල දී නිෂ්පාදනයෙන් වැඩි කොටසක් අපතේ යාම සිදු වේ.

(II) නුගේගොඩ.

නුගේගොඩ මහ වෙළඳ පලේන්, ජාතික පොලේන් අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ සිල්ලර වෙළඳ සැල් දෙකක් පිහිටුවා තිබේ.

ජනතා පොලේ පිහිටි වෙළඳ සැලෙන් දිනපතා පාරිභෝගිකයෝ 800-1,000 තරම් ප්‍රමාණයක් එළවළු ලබා ගනිති. මහජන වෙළඳ පොලේන් ලබා ගන්නා එළවළු රාශිතලේ 1,500 ක් පමණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අලෙවි කරනු ලැබේ. බොහෝ විට මෙයින් අලෙවි කරනු ලබන එළවළු තත්වයෙන් තරමක් බාල නිසා ඒවායේ ඵල ද සාපේක්ෂව අඩු ය. දෛනික වශයෙන් සේවකයන් අට දෙනෙකු මෙම වෙළඳ සැලේ සේවය කරති. ඔවුන්ට වැඩුණු ගෙවනුයේ අලෙවි යෙන් ලැබෙන මුදලිනි.

අනික් අතට නුගේගොඩ මහ වෙළඳ පලේ පිහිටි සිල්ලර මධ්‍යස්ථානයට අවශ්‍ය මුළු එළවළු ප්‍රමාණය බොහෝ විට නොලැබේ. බොහෝ විට මේ මධ්‍යස්ථානයට ලැබෙන්නේ අපිරිසිදු සහ තරක් මුළු එළවළු ය. මේ ස්ථානයේ නිලධාරීන් වෙතා කරනු ලබන බව පාරිභෝගිකයෝ පැමිණිලි කරති. සිපිත එළවළු ප්‍රමාණයක් ඵල දී ගැනීමට දිගු වේලාවක් පොලිලේ සිටි මට අකමැති අය පුද්ගලික වෙළඳ සැල් වලින් තමන්ට අවශ්‍ය එළවළු ඵල දී ගනිති.

අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ විකුණුම් පිළිසාපේක්ෂව අඩු නිසා, හෝද තත්වයේ ඵලවට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ඇත්තම් එයින් තවත්වට අවශ්‍ය ඵලවට පිළිසාපේක්ෂව ඵල වී ගැනීමට පාරිභෝගිකයෝ මැලි නොවෙති. මේ සඳහා ප්‍රමාණයන් තොග හා ශීත ගබඩා පහසුකම් අත්‍යවශ්‍ය ය. දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාපාරික කටයුතු දියුණු කිරීමට නිලධාරීන් පසුබට වෙති. ඔවුන්ගේ වටා අවම කිරීමට තම් මැදුරට අමතරව කිසියම් අයුරක දිරි ගැන්වීමේ ක්‍රමයක් අවශ්‍ය වේ. සෑම මධ්‍යස්ථානයකටම (සිල්ලර හෝ ප්‍රාථමික හෝ) තම ගැණුම් හා විකුණුම් පිළි ගන්නා ඒ ඒ අවස්ථාවේ වෙළඳ පොලේ තත්වය අනුව වෙනස් කිරීම සඳහා තීරණ ගැනීමේ බලයක් තිබීම වැදගත් ය. කෙසේ වුව ද, එබඳු තීරණ වලින් දෙපාර්තමේන්තුවට අලාභ සිදු නොවිය යුතු ය.

(III) මහරගම.

සාමාන්‍ය දිනවල දී මෙම මධ්‍යස්ථානයේත් ඵලවට පිළිසාපේක්ෂව ගන්නා පාරිභෝගික සංඛ්‍යාව 800 ක් පමණ වන අතර, පොල දිනයන්හි දී මේ සංඛ්‍යාව 1,000 ක් පමණ වේ. මේ මධ්‍යස්ථානයට ඵලවට සැපයෙනුයේ මහජන පොලෙනි. නිතරම පාහේ මේ මධ්‍යස්ථානයේත් විකුණනු ලබන ඵලවට තත්වයෙන් බාල ඒවා ය. තවුත් පාරිභෝගිකයන්ට ඵලවට තේරීමක් කළ ඔනාහැකි ය.

(IV) චුන්නාකම් (යාපනය).

අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ චුන්නාකම් සිල්ලර වෙළඳ සැලෙන් ඵලවට පිළිසාපේක්ෂව ගන්නා පාරිභෝගිකයෝ පහත සඳහන් පැවිණිලි ඉදිරිපත් කරති.

- (1) 1. ඵලවට ලාභ වුව ද, ඒවා තත්වයෙන් බාල ය.
- 2. වෙළඳ සැල් විවෘත කරනු ලබන්නේ තවතට අපහසු වේලාවල දී ය.
- 3. සමහර ඵලවට වර්ග පුද්ගලික වෙළඳ සැල්වල මීට වඩා අඩු මිලට තිබේ.
- 4. පාරිභෝගිකයන්ට අවශ්‍ය සියලුම ම ඵලවට වර්ග මෙහි නැත.

කෙසේ වුව ද, මේ මධ්‍යස්ථානයේ කිරුළු විණුම් සිලිබඳ නිරවද්‍යතාවය ගැන පාරිභෝගිකයෝ සිය ප්‍රසාදය පළ කළහ.

සමහර විට මෙම මධ්‍යස්ථානයට ලැබෙන ඵලවට සියලුම විකිණීමට අපොහොසත් වන අතර, අතිරික්ත නිෂ්පාදනය අපහේ යාම හෝ ඉතා අඩු මිල ගන්නා වලට විකුණනු ලැබීම සිදු වේ.

5.3.2 චළවට අලෙවියේ නිරත සමූහකාර සමිති.

සමූහකාර අලෙවි සංගමය¹ ද, ඇතුළු සම්පූර්ණ සමූහකාර අංශය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ චළවට වල මුළු අලෙවි අතිරික්තයෙන් 15% ක් පමණ අලෙවි කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගොදුරු සංවිධානය ඩි පාරිභෝගික සමූහකාර සමිති රටාවක් තිබුණ ද, නිෂ්පාදන සමූහකාර සමිති වහරවි දියුණු තත්ත්වයක නොපවතී. චළවට අලෙවිය සම්බන්ධයෙන් බලන කළ එක් සමූහකාර සමිතියක් පමණක් විය තවත් ගේ විශේෂිත හා ප්‍රධාන කටයුත්තක් සේ ක්‍රියාත්මක කරයි. අනෙකුත් සමූහකාර සමිති කිහිපයක් සීමාසහිත ආකාරයෙන් ද්විතියක කටයුත්තක් ලෙස චළවට අලෙවියේ නිරත වී සිටිති.

උඩපළාත විවිධ සේවා සමූහකාර සමිතිය - කැප්පෙට්පොල (ගැටු අධ්‍යයනයක්).

බදුලේ දිස්ත්‍රික්කයේ කැප්පෙට්පොල පිහිටි උඩපළාත විවිධ සේවා සමූහකාර සමිතිය පුරුල් වශයෙන් චළවට අලෙවි කටයුතුවල නිරතව සිටී. 1978 ට පෙර ප්‍රදේශයේ චළවට නිෂ්පාදනයන් ගේ ප්‍රධාන අලෙවි මාධ්‍යය වී තිබුණේ මෙම සමිතියයි. මේ සමිතිය 'උඩපළාත ගොවි ප්‍රජාව නිෂ්පාදන හා අලෙවි සමූහකාර සමිතිය' යන නමින් 1939 දී පිහිටුවනු ලැබුවකි. ප්‍රධාන චළවට නිෂ්පාදන ප්‍රදේශයක පිහිටීමේ වාසිය මෙම සමූහකාර සමිතියට හිමි විය. 1971 ඔක්තෝබර් 1 දී මෙම සමිතිය කැප්පෙට්පොල ප්‍රදේශයේ තවත් සමූහකාර සමිති 18 ක් සමඟ ඒකාබද්ධ කරන ලදුව, උඩපළාත විවිධ සේවා සමූහකාර සමිතිය පිහිටුවා ගන්නා ලදී. 1971 සිට 1977 දක්වා කාලය තුළ ප්‍රදේශයේ චළවට නිෂ්පාදකයන්ට අවශ්‍ය වූ යෙදවුම් සහ ණය සැපයීම පිළිබඳව මෙම සමිතියට ඒකාධිකාරී තත්ත්වයක් හිමිව තිබූ අතර, ප්‍රදේශයේ නිපදවන චළවට චලිත සැහෙන කොටසක් මිලට ගැනීමට හැකි විය.

සමිතිය යටතේ චළවට එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 18 ක් තිබුණි. මේ එක් එක් මධ්‍යස්ථානය භාරව කටයුතු කරන ලද්දේ කළමනාකරුවකු විසිනි. ඔහු විසින් මිල දී ගනු ලබන චළවට වල මුළු වටිනාකමින් 2 1/2% ක කොමිස් මුදලක් ද කළමනාකරුට ගෙවන ලදී. ඊළඟ එකතු කරන ලද චළවට සමූහකාර සමිතියේ වාහන මාර්ගයෙන් කොළඹ වෙළඳ පලට යමක ලදී. සමිතියේ ගොඟ වෙළඳ පලේ සහ අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොඟ වෙළඳ පල මගින් එම නිෂ්පාදිත බෙදා හරිනු ලැබීය.

කෙසේ වෙතත් 1978 න් පසුව චළවට නිෂ්පාදකයන්ට අවශ්‍ය යෙදවුම් සැපයීම පිළිබඳව සමූහකාර සමිතිය සතුව තිබූ ඒකාධිකාරය අහිමි වූ අතර, චළවට මිල දී ගැනීම පිළිබඳව කටයුතු දැපාර්ට්මේන්ට්ට පත් විය. දැනට මෙම සමිතියේ චළවට අලෙවි කටයුතු නිෂ්පාදකයන් විසින් ගෙනෙනු ලබන චළවට පුළු ප්‍රමාණයක් සිල්ලරට විකිණීමට හා කොළඹ සමූහකාර අලෙවි සංගමයට පුළු ප්‍රමාණයක් සැපයීමට සීමා වී තිබේ.

¹ මේ ආයතනය පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් සඳහා 5.3.3 ඡේදය බලන්න.

² ඉන්දුරත්න (1975).

දැනට මෙම සමිතිය සතුව ඇත්තේ එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන තවයක් පමණි. එම ස්ථාන පහත දැක්වේ.

- 1. උඩුබෑදන 2. කිසිලියගොල්ල 3. ගිරාබේ 4. මාදොරවිට 5. තෙන්නකෝන් වෙල 6. නුගහලාව 7. ඇලිල 8. පාටගම 9. උච්ච-පරණගම.

1978 ට පෙර ප්‍රදේශයේ නිපදවනු ලැබූ චලවට මිලින් 20% ක් පමණ වීළ දී ගැනීමට සමිතියට හැකි වූවත්, වර්තමානයේ මේ ප්‍රමාණය 5% ක් පමණ දක්වා අඩු වීමෙන් පෙනෙන්නේ ඒ සතුව තිබූ හරහකාරී බලය පිරිහී ඇති බව යි. 1975 පමණ වන විට එක් වගා වර්ෂයක් තුළ රුපියල් ලක්ෂ 20 ක් පමණ වගා ණය වශයෙන් මුළු උඩපළාත ප්‍රදේශයට ම සැපයීමට මෙම සමුපකාර සමිතිය සමත් වූව ද, දැනට එක් වගා වර්ෂයකට සපයනු ලබන මුළු ණය ප්‍රමාණය රුපියල් 50,000.00 ක් පමණ දක්වා අඩු වී ඇත. (දැනට විදුරුපොල ගමේ ගොවීන්ට පමණක් එක් පුද්ගලික කොමිස් නියෝජිතයකු විසින් රුපියල් ලක්ෂ 10 ක් පමණ සපයනු ලබයි). මෙම ප්‍රමාණය ද සමිතිය මගින් සපයනු ලබන්නේ දිගු සහ සුපිරික්ෂාකාරී ක්‍රියාවලියකින් පසුව යි. දැනට ණය ආපසු අය කර ගැනීමේ අනුපාතිකය 75% ක් පමණ වේ. අතිතයේ දී මෙන් නොව, දැනට මෙම සමිතිය ගොවීන්ට අවශ්‍ය බීජ වර්ග, පෝර හා කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය කලට වේලාවට සැපයීමට ද අපොහොසත් වී ඇත.

1978 ට පෙර සමුපකාර සමිතිය මගින් විශාල පරිමාණයකට ණය මුදල් සැපයීමේ යෙදී සිටින අවදියේ දී දිනපතා කොළඹ වෙළඳ පොලට ලොරි 3-4 ක චලවට යැවීමට සමත් විය. දැන් එය එක් ලොරියක් දක්වා අඩු වී තිබේ. එමෙන් ම සමිතිය සතුව තිබේ කොළඹ තොග වෙළඳ පලේ බක්කි තුනක් තිබුණ ද දැන් එය 1 දක්වා අඩු වී තිබේ. අතිතයේ දී මෙන් නොව, දැනට මෙම සමිතිය තම තොග වෙළඳ කටයුතු කොළඹට පමණක් සීමා කොට තිබේ. එමෙන් ම දැනට කොළඹ, මහනුවර සහ යාපනය වැනි ප්‍රධාන නගරවල මේ සමිතිය විසින් සිලීලරට චලවට අලෙවි ඉතාකරයි.

1978 දී පිහිටු වන ලද සමුපකාර සිලීලර වෙළඳ සැලේ අරමුණ වූයේ ප්‍රදේශයේ පාරිභෝගික යන්ට අඩු මිලට චලවට සැපයීමයි. නගරයේ පුද්ගලික වෙළඳුන් ගේ චලවට මිලට වඩා මෙම වෙළඳ සැලේ චලවට මිල අඩු වූවත්, සියලු චලවට වර්ග එකතුව ගත් විට රාහිතල් 80 කට වැඩි වෙළඳාමක් සමුපකාර සිලීලර වෙළඳ සැලේ නොවැන. මෙම වෙළඳ සැලට චලවට ගෙනෙන්නේ නිෂ්පාදනයන් ඉතා ටික දෙනෙකි. මේ නිසා තමන්ට අවශ්‍ය චලවට සමිතිය විසින් බොහෝ විට මිල දී ගන්නේ නුවරඑළියෙන් හෝ වැලිමඩ පොළෙනි.

විදුරුපොල ගමේ චලවට නිෂ්පාදයෝ ද මෙම සමුපකාර සමිතියේ අඩුලාභකම් පෙන්වනු දුන්න. මෙම ගමේ දැනට සමුපකාර චලවට එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් නොමැති ය. සමිතියට අයත් ලොරියක් චලවට එකතු කිරීම සඳහා මේ ගමට පැමිණෙන නමුත් බොහෝ ගොවිහු තම

නිෂ්පාදනය වයට විකිණීමට මැලි වන්නේ කිරුළු පිණුම් සාවද්‍ය වීම හා ඇති ශ්‍රේණි කිරීම් වැනි දේ හේතුවෙනි. සමුපකාර සමිතිය ද ගොවීන් ගේ ඵලවට කොටස් පිට විකිණීමට හාර ගනි. ඵලවට අවස්ථාවල ගොවීන්ට ගෙවිය යුතු මුදලින් 10% ක කොටස් මුදලක් සමුපකාරය අය කර ගන්න ද, එයින් ගෙවනු ලබන පිළිපදවීම කොටස් වෙළඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන පිළිට වඩා අඩු යි.

පහත සඳහන් සටහනින් පෙනෙන පරිදි කොටස් පිට විකිණීම සඳහා තම ඵලවට සමුපකාර සමිතියට හාර දෙන ගොවීන්ට ලැබෙන පිළි, සමිතියේ සිල්ලර වෙළඳු සැලැකි ගෙවනු ලබන පිළිට වඩා වෙනස් වේ.

ඵලවට වර්ගය	ගැනුම් පිළි (ගන)		විකුණුම් පිළි (ගන) - 79.10.07	
	තොග පිළි*	සිල්ලර වෙළඳු සැල	සිල්ලර වෙළඳු සැල	දින
ගෝවා	45-50	70	85	
කැරට්	-	75	90	
බෝවි	85-90	70	75	
තෝකෝල්	35-40	50	70	
වච්චු	90-100	75	90	
ලික්ස්	-	70	90	
තක්කාලි	90-100	60	80	

* ගොවීන්ට ලැබෙන්නේ මෙයින් 10% ක් අඩු වෙයි.

සමුපකාරයෙන් ණය ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ දී ගොවීන්ට මුහුණ දීමට සිදු වන දුෂ්කරතා නිසා පුද්ගලික වෙළෙඳුන් ගෙන් ණය ගැනීමටත්, ඔවුන්ට තම ඵලවට අලෙවි කිරීමටත් ගොවීන් වැඩි කැමැත්තක් දක්වති.

ඵලවට අලෙවිය පිළිබඳ මෙම සමුපකාර සමිතියේ කටයුතු ගැන ගොවීන් අප්‍රසාදය පළ කිරීමට හේතු වූ තවත් කරුණු නම් ඵලවට එකතු කිරීමේ ප්‍රමාදය හා ගොවීන්ට ලැබිය යුතු මුදලි ලැබීමේ ප්‍රමාදයන් ය.

අප ගේ මූලික සමීක්ෂණයේ දී අනාවරණය වූ පරිදි ගම්පොල ප්‍රදේශයේ තාරාච්චි සමුපකාර සමිතිය එහි 1972 දී ඇති වූ ප්‍රතිසංවිධානයට කලින් සාර්ථක ලෙස ඵලවට අලෙවියේ යෙදී සිටියාය. 1972 ට පෙර කොළඹ සෝන්ඩර්ස් පෙදෙසේ පිහිටි සමස්ථ ලංකා නිෂ්පාදනයන් ගේ සංගමයේ තොග වෙළඳු පලටත්, මහනුවර, යාපනය හා කුරුණෑගල වෙළඳු පලවලටත් දින පහා ලොරි දෙකක ඵලවට යැවීමට සමිතිය සමත් විය. සමිතිය විසින් ගොවීන් ගෙන් අය කරන ලද්දේ 5% ක කොටස් ප්‍රමාණයකි. 1972 වන විට සමිතිය සතුව තිබූ ප්‍රාග්ධනය රුපියල් ලක්ෂ

යක් විය. නමුත් ප්‍රතිසංවිධානයෙන් පසුව වේ තත්ත්වය ක්‍රමයෙන් දුර්වල වී ගියේ ය. දැනට මෙම සමීක්‍ෂය වළඹ අලෙවිය සම්බන්ධ කිසිම කාර්යයක නිරත වී නැත.

මාරස්සන සමූපකාර සමීක්‍ෂය ද 1972 ට පෙර සාර්ථක ලෙස වළඹ අලෙවියේ යෙදී සිටි සමීක්‍ෂ වලින් එකකි. එක් කණ්ණාසක දී වගා ණය වශයෙන් රුපියල් 50,000.00 ක් පමණ සැපයීමට මෙම සමීක්‍ෂය සමත් විය. 1972 වන විට සමීක්‍ෂය සතුව තිබූ කොටස් වල වටිනාකම රුපියල් 33,000.00 කි. 1968 වර්ෂයේ දී ගෙවීම් ගෙන් වළඹ එකතු කිරීමට ගොවීන්ට යෙදවූ සැපයීම සඳහා රුපියල් 45,000.00 ක් වැය කොට ලොරියක් ද මිල දී ගන්නා ලදී. 1972 න් පසු මෙම කටයුතු ඇත හිටියේ ය.

5.3.3 සමූපකාර අලෙවි සංගමය (මාක්ස්/ඩී).

මෙම ආයතනය 1973 දී පිහිටු වන ලද්දේ මීට කලින් පැවති ලතා ගොවි ද්‍රව්‍ය නිපදවන්නන් ගේ සමූපකාර සංගමය, සමස්ථ ලතා පාරිභෝගිකයන් ගේ සමූපකාර සංගමය හා උතුරු පළාතේ ගොවි ද්‍රව්‍ය නිපදවන්නන් ගේ සමූපකාර සංගමය යන ආයතනවල කටයුතු ඒකාබද්ධ කිරීමෙනි. දැනට මාක්ස්/ඩී ආයතනය ක්‍රියා කරන්නේ කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල දී විවිධ සේවා සමූපකාර සමීක්‍ෂ සඳහා තිබෙන ඉහළම පෙලේ සංවිධානය ලෙසිනි. මෙම ආයතනය මගින් දැනට කොළඹ තොග වෙළඳ පොලකුත්, සිලිලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන තුනකුත්, ජංගම අලෙවි සේවාවකුත් පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.

5.3.3.1 සමූපකාර අලෙවි සංගමයේ නිෂ්පාදන මට්ටමේ අලෙවි කටයුතු.

මෙම ආයතනයේ වළඹ එකතුවෙන් ප්‍රධානතම කොටසක් ලබා ගන්නේ පහත සඳහන් ප්‍රදේශවල පිහිටි එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන මගිනි. වැලිමඩ, බොරලන්ද, හල්පේ, ඇතිරිය, පන්නවිල, ලුණුවිත, කප්පෙට්පොල, චර්බද්ද, ගල්විදන්ඩ, බෝගහකුඹුර.

මාක්ස්/ඩී ආයතනය මගින් ද ගොවීන් ගේ වළඹ 10% ක කොමිස් මුදලක් පිට විකුණා දීමට භාර ගනු ලබන අතර, වළඹ රාශිගල් 100 කට ප්‍රවාහණ වියදම් වශයෙන් රු.4.00-6.00ක් පමණ අය කර ගනු ලැබේ. මෙම සමීක්‍ෂයේ දී හමුව සාකච්ඡා කරන ලද ගොවීන් මාක්ස්/ඩී ආයතනයේ අලෙවි සේවාවන් පිළිබඳව සැඟවීමට පත් වූ බවක් පෙනෙන්නට නොවීය. උදාහරණයක් වශයෙන් බොරගස් ප්‍රදේශයේ ගොවීහු මෙම ආයතනය වළඹ මිල දී ගන්නේ අඹේවෙල හන්දියේ බ්‍රෝකර් වරයකු ගෙන් බව පැවසීමේ කළහ. (මෙම බ්‍රෝකර් වරයා කොළඹ ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් කෙලින් ම අණවූවි ලබා ගෙන ඇත). පුද්ගලික වෙළෙඳුන් ගෙවන මිල ගණන්වලට වඩා අඩු මිල ගණන් මාක්ස්/ඩී ආයතනයෙන් ගෙවීම මෙයට තවත් හේතුවකි.

හේවාවේ ප්‍රදේශයේ සමහර ගොවීහු තමන්ට එළවළු අලෙවියෙන් ලැබිය යුතු මුදල් වෙන් ම තමන් ගේ ඇසුරුම් ද ආපසු දීම මාර්ගෝපදේශ ආයතනය විසින් පැහැර හරින ලද බවට පැවිණිලි කළහ. මේ සිද්ධිය සිදු වී ඇතට වසර දෙකකටත් වැඩි වන අතර, එතැන සිට මේ දක්වා මාර්ගෝපදේශ ආයතනයේ වාහන මේ ප්‍රදේශයට පැමිණ නැත. ඒරුප්ප ප්‍රදේශයේ ගොවීන් ගේ ප්‍රධාන ගැටලුව වූයේ මාර්ගෝපදේශ ආයතනයට තමන් විකුණන එළවළු සඳහා මුදල් ලබා ගැනීම පිණිස දින 3-4 ක් වත් ගත වීම යි. කෙසේ වුව ද, මාර්ගෝපදේශ ආයතනය මගින් හොඳ විලක් ගෙවන්නේ නම් හා බ්‍රෝකර් වරු මහ හැර කෙලින් ම තම නිෂ්පාදන විලට ගන්නේ නම් එම ආයතනයට තම එළවළු විකිණීමට කැමති බව සමහර ගොවීහු ප්‍රකාශ කළහ.

5.3.3.2 සමුපකාර අලෙවි සංගමයේ තොග මට්ටමේ අලෙවි කටයුතු.

මෙහි තොග වෙළඳපල කොළඹ සෝන්ඩර්ස් පෙදෙසේ පිහිටා ඇත. එළවළු තොග තබා ඇත්තේ 20' X 40' තරම් වූ බිම් ප්‍රදේශයක ය. එක් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවල සිට තොග වෙළඳ පලට එළවළු ප්‍රවාහනය කෙරෙන්නේ ආයතනයේ ම වාහන මගිනි. තොග වෙළඳ පලේ සිට ආයතනයේ සිලීර වෙළඳ සැලි වලටත්, තැව් වලටත්, හොරණ, බලපිටිය, අච්චි ලන්ගොඩ ආදී ප්‍රදේශවලින් පැමිණෙන පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ටත් එළවළු සපයනු ලැබේ.

මෙම ආයතනයේ ඇති එළවළු වල තත්වය බොහෝ විට අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ ඒවාට වඩා හොඳ වන අතර, පුද්ගලික වෙළෙඳුන් ගේ එළවළු වල තත්වයට වඩා බාල ය. ඒ නිසා මෙම ආයතනයේ එළවළු මිල ද, අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ මිල හා පුද්ගලික වෙළෙඳුන් ගේ මිල අතර මට්ටමක පවතී.

මාර්ගෝපදේශ ආයතනය සතු එළවළු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන ශුන්‍ය සාපේක්ෂිතව කුඩා වුව ද, එහි කොළඹ තොග වෙළඳ පලේ දෛනික සාමාන්‍ය එකතු අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුවේ එම ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි ය. කෙසේ නමුත් මාර්ගෝපදේශ ආයතනය ද එළවළු එක් රැස් කිරීම අතින් පුද්ගලික අංශය සමඟ සැහෙන අයුරින් තරඟ කිරීමට අපොහොසත් වී ඇති බව පෙනී යයි.

5.3.3.3 සමුපකාර අලෙවි සංගමයේ සිලීර එළවළු වෙළඳාම.

පුද්ගලික අංශය හා අලෙවි දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සසඳන විට මාර්ගෝපදේශ ආයතනයේ සිලීර එළවළු වෙළඳාම තොරතුරු සුඛ තරම් ය. ඇතට මේ ආයතනය මගින් කොළඹ සෝන්ඩර්ස් පෙදෙසේ, කොලිපිටියේ හා යුනියන් පෙදෙසේ සිලීර වෙළඳ සැලි 3 ක් පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ. සාමුප්‍රදායික වෙළඳ පලවල එළවළු මිල ශුන්‍ය වලට වඩා මේවායේ මිල සාමාන්‍ය යෙන් වැඩි ය. එනිසා මේ මධ්‍යස්ථාන මගින් සේවය කරනු ලබන්නේ සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ ආදායම් මට්ටමේ පාරිභෝගිකයන් බව කිව හැකි ය.

1 මෙම විවර්ගනය පැවැත් වූ අවස්ථාවේ මාර්ගෝපදේශ ආයතනය සතුව ලොරි 40 ක් තිබුණි.

5.3.4 චලවං නිපදවන්නන් ගේ සංගම්.

මෙය 1978 දී පමණ හඳුන්වා දෙන ලද කිව සංකල්පයක් වශයෙන් හැඳින් විය හැකි ය. අප ගේ විවර්ධනය පවත් වනු ලැබූ කාලයේ දී වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ මෙවැනි සංගම් 4 ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබුණි¹. එනම් ; (1) කැප්පෙට්පොල චලවං නිපදවන්නන් ගේ සංගමය ;

- (2) බොරලන්ද චලවං නිපදවන්නන් ගේ සංගමය ;
- (3) බෝගහකුඹුර චලවං නිපදවන්නන් ගේ සංගමය ;
- (4) දඹවින්න චලවං නිපදවන්නන් ගේ සංගමය.

මෙම සංගම් 4 පිහිටුවන ලද්දේ වැලිමඩ චලවං නිපදවන්නන් ගේ ප්‍රාදේශික සංගමය යටතේ ය.

මෙයින් එක් සංගමයක ප්‍රධාන ලක්ෂණ කිහිපයක් සාකච්ඡා කිරීමට අප අදහස් කරමු. එහෙත් මෙම සංගම් පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක ඇගයුමක් කිරීමට හරවි කල්ගත වී නැති බව මෙහි දී කිව යුතු ය.

කැප්පෙට්පොල චලවං නිපදවන්නන් ගේ සංගමය.

මෙහි බල ප්‍රදේශයට අයත් වන්නේ කැප්පෙට්පොල ගම් සහ ප්‍රදේශය යි.

පරමාර්ථ.

1. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් පරිදි චලවං හා පළතුරු කෙරේ විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් ක්‍රමවත් හා සියුම් ලෙස අලෙවිය දියුණු කිරීම ; සැසයුළුව හා පිලේ නිතර ඇති වන උච්චාවචනයක් වැලැක්වීමේ අඟහසින් චලවං හා පළතුරු සැලැස්මකට අනුව නිෂ්පාදනය කිරීම.
2. සාමාජිකයන් විසින් නිපදවනු ලබන ද්‍රව්‍ය සඳහා හැකි උපරිම මිල ගණන් ලබා ගැනීම.
3. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ආධාරය ඇතිව, පහත සඳහන් සේවාවන් සාමාජිකයන්ට ලබා ලබා දීම.
 - (අ) චලවං හා පළතුරු සඳහා අවශ්‍ය වන යෙදවුම් හා උපකරණ සැපයීම.
 - (ආ) සාධාරණ ගාස්තු වලට යෙදවුම් හා නිෂ්පාදිතය ප්‍රවාහනය කිරීම.
 - (ඇ) චලවං හා පළතුරු ශ්‍රේණි කිරීම, ඇසිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම.

¹ මේ වාර්තාව සකස් කළයුත් පසුව මෙම ප්‍රදේශයේ මෙන් ම තුරන්ගල, මහනුවර සහ යාපනය වැනි අනෙක් ප්‍රදේශවල දී නිපදවන්නන් ගේ සංගම් 19 ක් අවතීන් බිහිව තිබිණි.

(ඇ) වේ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය විශේෂඥ ජ්‍යෙෂ්ඨ ලබා ගැනීම.

4. සංගමයේ කටයුතු සඳහා වාහන, ගොඩනැගිලි ආදිය ලබා ගැනීම, කුලියට ගැනීම හා කුලියට දීම.
5. සාමාජිකයන් අතර ස්වේච්ඡාසහය සහ අන්‍යෝන්‍යාධාරය සංවර්ධනය කිරීමට ක්‍රමයක් සකස් කිරීම හා ප්‍රවේශවී සහ ප්‍රයෝජනවත් ලෙසින් සාමාජිකයන් ගේ ආදායම් යෙදවීමට පහසුකම් සැලසීම.

ව්‍යුහය.

කැප්ටේන් පොල ගම් සහා ප්‍රදේශයේ පිහිටි ඉඩම්වල එළවළු වගා කරන ගොවිහු වේ සංගමයේ සාමාජිකයන් වීමට සූදානම්වීමට ලබා ගනී. සියලුම සාමාජිකයෝ නිෂ්පාදනය ශ්‍රේණි කිරීම, ඇසිරීම හා අලෙවිය පිළිබඳව කාරණ සභාවේ උපදෙස් හා නිර්දේශ පිළිපැදීමට බැඳී සිටිති.

සංගමයේ කාරණ සභාව සමන්විත වන්නේ විශේෂිත මහා සහා රැස්වීමක දී තෝරා ගනු ලබන සහාපති, උප සහාපති, ලේකම්, උපලේකම් හා භාණ්ඩාගාරික යන අය ගෙන් සහ නිසි බලධාරියා විසින් තව් කරනු ලබන තුන් දෙනා ය. වේ තුන් දෙනා තෝරා ගනු ලබන්නේ අලෙවි සංවර්ධන, ගොවි ජන සේවා සහ කෘෂිකර්ම යන දෙපාර්තමේන්තු නියෝජනය වන අයුරිනි. සංගමය විසුරුවා හල හක්කේ නිසි බලධාරියාට පවතී.

කටයුතු හා ප්‍රගතිය.

1978 අවසාන භාගයේ දී සම්මුතියේ සාමාජිකත්වය 700 ක් විය. කෙසේ වුව ද, සාමාජිකයන්ට නිසි වේලාවට සැපයීම සඳහා යෙදවුම් තොග රැස් කර තබා ගැනීමට සංගමය තවම පොහොසත් වී නැත. තාවකාලික පියවරක් වශයෙන් සාමාජික-නිෂ්පාදකයන් අතර යෙදවුම් බෙදා හැරීම අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් කරනු ලැබේ. සාමාජිකයන් ගේ නිෂ්පාදිතය ප්‍රමාණය කිරීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සංගමයට ලොරියක් ද කුලියට දී තිබේ. මෙහි අය කිරීම් පහත සඳහන් පරිදි ය.

- * භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයේ දී = සැතපුම්කට රුපියල් 3.00
- * නිසිව යන ගමන් සඳහා = සැතපුම්කට රුපියල් 1.50
- * ප්‍රවාද ගාස්තු = සැතපුම්කට රුපියල් 2.00

¹ මෙහි දී නිසි බලධාරියා වන්නේ අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව හා ඇමතිවරයා ය.

මෙම ගෘහිතුවලට අනුකූලව කොළඹට පමණක් නොව ධීවර පළාතකට තම එළවලු ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා ලොරිය තුළියට ගැනීමට එක් එක් සාමාජිකයාට ද ප්‍රථමන. මෙහි දී ඉහත සඳහන් ගෘහිතුවලට අමතරව ඔවුන් විසින් තම ආදායමෙන් 1% ක් සංගමයේ අරමුදලට ගෙවිය යුතු ය.

සංගමයේ වැදගත්ම අරමුණ වන්නේ එළවලු නිෂ්පාදන හා අලෙවි ක්‍රමය තුළ යෙදවුම් සැපයීම, ණය පහසුකම් හා අලෙවි සේවාවන් මගින් පිරිස් සංකලයක් පවත්වා ගැනීමට අදහස් කිරීම යි. එළවලු මිල තීරණය කිරීමේ දී කොළඹ වෙළඳ පොලට හිමි වී ඇති ඒකාධිකාරීත්වය අඩු කිරීමේ පියවරක් වශයෙන් තම එළවලු වෙළඳ කටයුතු අනිකුත් නගරවලට ද ව්‍යාප්ති කිරීමට සංගමය බලාපොරොත්තු වේ.

චලවට සඳහා ඇති පාරිභෝගික ඉල්ලුම හා ජීව්‍යයේ චිල

චලවට සඳහා ඇති පාරිභෝගික ඉල්ලුමට සම්බන්ධ සාධක හා චිල කෙරෙහි ජීව්‍යයේ බලපෑම විමසා බැලීම මෙම පරිච්ඡේදයේ අදහස් කෙරේ. මෙහි දී සාකච්ඡාවට භාජනය කරන ප්‍රධාන සාධක වන්නේ චලවට පරිභෝජනයේ උපතනීන්, ජනගහන වර්ධනයන්, ආදේශක භාණ්ඩ සැපයුම හා ජීව්‍යයේ චිල, පාරිභෝගිකයන්ගේ ආදායම් හා ක්‍රය ශක්තිය සහ පාරිභෝගික රුචිය හා වරණය යනාදිය යි.

6.1 චලවට පරිභෝජනයේ උපතනීන්.

මීට ඉහතින් සාකච්ඡා කරන ලද නිෂ්පාදන හා අලෙවි වැඩ පිළිවෙළ අවසාන අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකා ජනතාවගේ ආහාරයේ වැදගත් අංගයක් වන චලවට පරිභෝජන මට්ටම නංවාලීම ය. ශ්‍රී ලංකාව ගැන සැලකීමේ දී නියමිත කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ එක් එක් චලවට වර්ග වලින් පරිභෝජනය කර ඇති මුළු ප්‍රමාණය (වෙළඳ පොල ඉල්ලුම) තක්සේරු කිරීම උගහට වේ. මුළු නිෂ්පාදනය දැන ගැනීමට හැකි තම් එම ප්‍රමාණය පහත සඳහන් සූත්‍රය උපයෝගී කොට ගෙන තක්සේරු කර ගැනීමට පුළුවන.

$$MS = QT - (FC + S) \dots\dots\dots (1)$$

$$MD = MS - W \dots\dots\dots (2)$$

MS = වෙළඳ පොල සැපයුම

MD = වෙළඳ පොල ඉල්ලුම

QT = මුළු නිමැවුම

FC = ගොවි පවුල්වල පරිභෝජනය

S = බීජ අවශ්‍යතාවයන්

W = අපතේ යෑම්

කෙසේ වුව ද, ඉහතින් සඳහන් කරන ලද විචල්‍යයන් සම්බන්ධ ක්‍රමවත් දත්ත රැස් කිරීමක් නොකෙරෙන නිසා වෙළඳ පොල ඉල්ලුම හා මුළු සැපයුම පිළිබඳව තක්සේරුවක් කිරීම දුෂ්කර වන්නේ ය. මෙහි දී පාරිභෝජනය කරන ලද ප්‍රමාණය මුළු නිෂ්පාදනය නියෝජනය කරන්නේ යයි අපට සැලකීමට සිදු වේ.

54 වැනි සංඛ්‍යා සටහන හා 11 වෙනි රූප සටහන එමින් ඉදිරිපත් කෙරේ.

54 සංඛ්‍යා සටහන. ඒක පුද්ගල ප්‍රශස්ථ දෛනික අවශ්‍යතාවන් හා ඒක පුද්ගල දෛනික පාරිභෝජනය සඳහා සැපයෙන ඵලවට ප්‍රමාණයන් සැසඳීම (1967-1976).

වර්ෂය	(අ)	(ආ)	(ඇ)
	ඒක පුද්ගල අවශ්‍යතාව (ශ්‍රී ලංකා දිනකට) නොවෙනස්ව පවතින සියලුම උපකල්පනය කර ඇත.	ඒක පුද්ගල වශයෙන් ඇති අවශ්‍යතාවය ප්‍රමාණය (ශ්‍රී ලංකා දිනකට)	අවශ්‍යතාවය සපුරා ලන ඵලවට %
1967	156.69	105.81	67.5
1968	156.69	103.40	66.0
1969	156.69	106.25	67.8
1970	156.69	130.05	83.0
1971	156.69	100.82	64.3
1972	156.69	96.19	61.4
1973	156.69	96.41	61.5
1974	156.69	97.21	62.0
1975	156.69	92.9	59.3
1976	156.69	92.65	59.1

- මූලාශ්‍ර - (අ) වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය
 (ආ) ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ඇ) සැපයෙන ප්‍රමාණය අවශ්‍යතාවයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්

සැලකිලිලබා හාජනය වී ඇති කාල පරිච්ඡේදය තුළ ශුද්ධ වශයෙන් පරිභෝජනය සඳහා තිබෙන ඵලවට ප්‍රමාණය හා ප්‍රශස්ථ අවශ්‍යතාවය අතර සැලකිය යුතු පරතරයක් ඇති බව පෙනී යයි. තවද, විශේෂයෙන් ම 1970 සිට පවතින ඒක පුද්ගල ඵලවට ප්‍රමාණයෙහි හෙවත් වැඩිපුර ගත් අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවයක් ඇති බව පැහැදිලි ය.

ඒක පුද්ගල ඵලවට පරිභෝජනයේ අඩුවීමක් සමාජ-ආර්ථික හා පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ වාර්තා දත්ත වලින් ද පෙනීයනු ලබයි. උදාහරණයක් වශයෙන් ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව එමින් පවත් වන ලද 1969/70 සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණයේ මෙම ඒක පුද්ගල දෛනික ඵලවට පරිභෝජනය ශ්‍රී ලංකා 105 ක් වශයෙන් ද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව එමින් පවත් වන ලද

1973 පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණයේ එය ගිවිසි 62 ක් වශයෙන් ද ඇස්තමේන්තු කර ඇත. (සමීක්ෂණ දෙකේ අනුගමනය කර ඇති ක්‍රම වේදයන්හි වෙනස සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් වුව ද, ඒක පුද්ගල පාරිභෝජනයේ සැලකිය යුතු අඩුවීමක් මෙම සංඛ්‍යා මගින් හෙළි කරන බව පැවසිය හැක).

සෘජුකාරී වශයෙන් නිෂ්පාදනය (සැපයුම) ස්ථාවරව පවතින අතර ජනගහණ වර්ධනය හේතු කොට ගෙන එළවළු සඳහා ඇති ඉල්ලුමේ වැඩිවීමක්, ඒක පුද්ගල වශයෙන් පවතින එළවළු ප්‍රමාණය අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවය මගින් දැනවිය. (අනෙක් දේවල් ස්ථාවරව පවතිය යන උපකල්පනය අනුව) එවැනි තත්ත්වයක් යටතේ මිල ඉහළ යාමේ අනිවාර්ය වන්නේ ය.

6.2 එළවළු ඉල්ලුම කෙරෙහි ජනගහණ වර්ධනයේ බලපෑම.

ශ්‍රී ලංකා වැසියන්ගේ ආහාරයේ ප්‍රධාන අංගයක් වන නිසා ජනගහණය වැඩිවීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් අතිකුන් විචල්‍යයන් නොවෙනස්ව පවතින තම් එළවළු සඳහා ඇති මුළු ඉල්ලුම වැඩිවෙයි. 1971-1976 දක්වා ජනගහණය 10,31,000 න් වැඩි වී ඇත. ටෙටෙය පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශයන් අනුව තම්, එළවළු සඳහා අපේක්ෂිත ඉල්ලුම මෙම වර්ෂ දෙක තුළ වෙන් 72,070 න් වැඩි වුණි. එහෙත් මේ කාලය තුළ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණය වෙන් 3,689 කින් අඩු විය. (55 සංඛ්‍යා සටහන බලන්න).

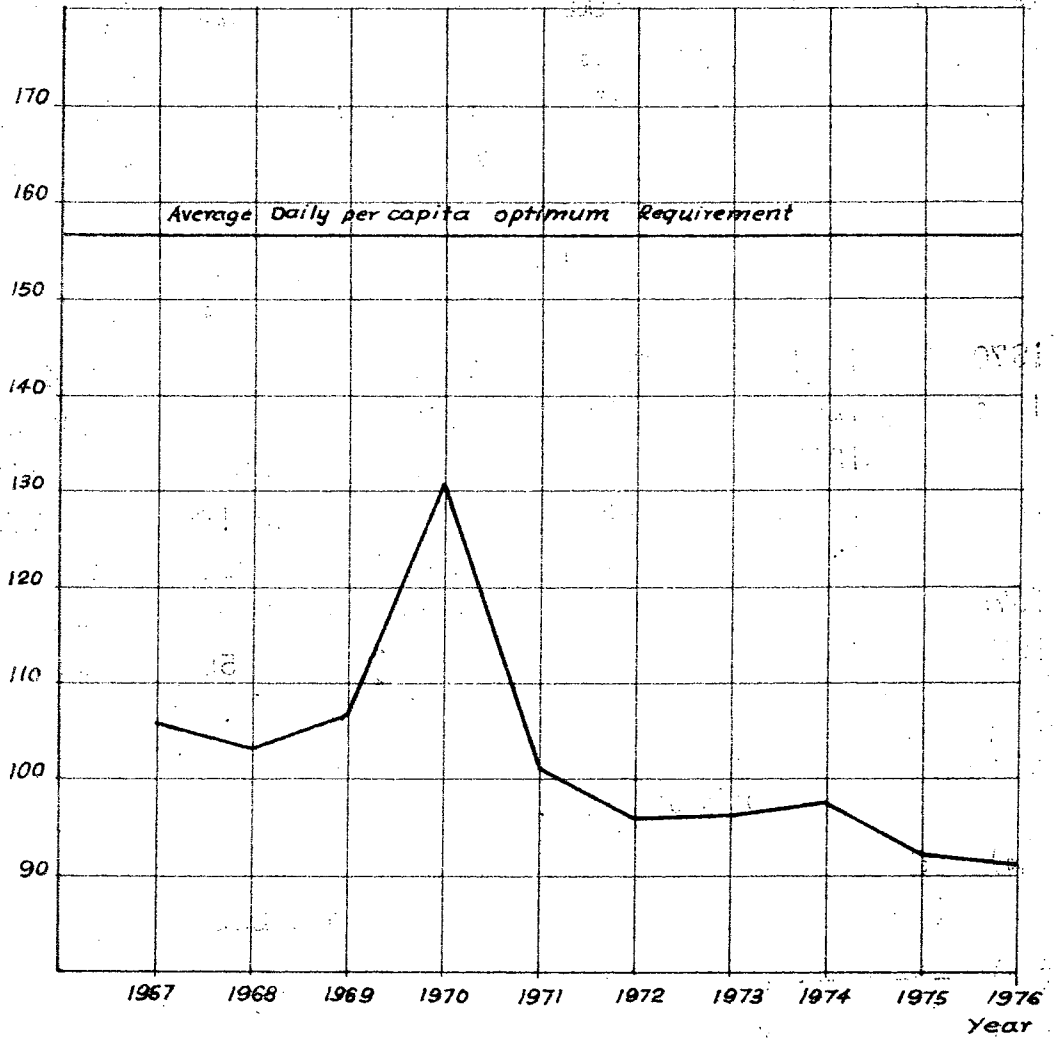
කෙසේ වුව ද, 55 සංඛ්‍යා සටහනේ දක්වා ඇති දත්ත සැලකූ පාරිභෝගික ඉල්ලුම ලෙස සැලකිය නොහැක. ඒවා එළවළු පිළිබඳ සැලකූ දළ නිෂ්පාදනය හා නිර්දේශිත ප්‍රශස්ථ මට්ටම් පෙන්වූ කාරණා ඇස්තමේන්තු ය. එමනිසා මෙම දත්ත පදනම් කර ගෙන පාරිභෝගික ඉල්ලුම අඩු වී යයි නිගමනය කිරීමට නුහුටන. කෙසේ වුවත් එළවළු පිළිබඳ ප්‍රශස්ථ අවශ්‍යතා හා පැවති සැලකූ ප්‍රමාණයන් අතර පරතරය පුළුල් වී යාමක් යටකි දත්ත හෙළිදරව් කරයි.

මෙම වර්ෂ අතර කාලයේ එනම් 1971-76 අතරතුර ජනගහණ වයස් ව්‍යුහයෙහි වෙනස්වීම් වෙත සන්සිදු වී නැත. උදාහරණයක් වශයෙන් අවුරුදු 10 ට අඩු අලුතින් ගේ සමානුපාතය මුළු ජනගහණයෙන් 26% ක් වටා නොවෙනස්ව පැවතුණි. එබැවින් එළවළු පරිභෝජනය කෙරෙහි ජනගහණයේ බලපෑම සිදු වූයේ වයස් ව්‍යුහයේ වෙනස් වීම් වලට වඩා මුළු ප්‍රමාණයේ වැඩිවීම හේතු කොට ගෙන ය.

එක් අත්කරයක එළදායීතාවය වෙන් 2 ක් වශයෙන් නොවෙනස්ව පවතිය යන උපකල්පනය පදනම් කර ගත් විට සැලකූ ඒක පුද්ගල දළ සැපයුම අනුව එළවළු වශා කර ඇති බිම් ප්‍රමාණය අත්කර 3,00,000 ක් පමණ වන්නේ ය. ටෙටෙය පර්යේෂණ ආයතනය මගින් නිර්දේශිත අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට තම් වශා කළයුතු අත්කර ප්‍රමාණය 5,00,000 වශයෙන් ගණන් බලා තිබේ. මෙම ඉලක්ක සැලකිල්ලට ලක් කරන කාල පරිච්චේදය තුළ ඇස්තමේන්තු කරනු ලැබූ ජනගහණ මට්ටම් මත රඳා පවතී.

Figure II. TREND IN PER CAPITA DAILY NET AVAILABILITY OF VEGETABLES DURING 1967-1976.

Per Capita
Daily Availability
(grams)

55 සංඛ්‍යා සටහන.

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද ජනගහන සංඛ්‍යා සහ වළවට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයන් හා සැබෑ සැපයුම. (1970-1976)

1	2	3	4	5	6
වර්ෂය	මධ්‍ය වර්ෂ ජන ගහණය (දහස් ගණනින්)	අවශ්‍ය වූ ප්‍රමාණය වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශ අනුව (වෛන්)	සැබෑ වූ සැපයුම (වෛන්)	දළ ඇස්තමේන්තු කරන ලද වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය වගා කළ යුතු අත්කර ප්‍රමාණය (ඇ)	ඇස්තමේන්තු කරන ලද සැබෑ අත්කර ප්‍රමාණය (ඇ)
1970	12514	875980	729263	437990	3646632
1971	12699	888930	573712	444465	286856
1972	12951	906570	558225	453245	279113
1973	13091	916370	565551	458185	282776
1974	13284	929880	578651	464940	289326
1975	13514	945980	562569	472990	281285
1976	13730	961000	570023	480550	285012

(අ) රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්තා අනුව පිළියෙළ කරන ලද ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ඇස්තමේන්තුව

(ආ) වාර්ෂික ඒක පුද්ගල පරිභෝජනය මට්ටම 0.07 (අපතේ යාම් සඳහා ශුද්ධ වශයෙන් තිබෙන ප්‍රමාණයට 25% ක් එකතු කර ඇත).

(ඇ) -5- = -3- / අත්කරයක පලදාව වෛන් 02 වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

(ඈ) -6- = -4- / අත්කරයක පලදාව වෛන් 02 වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

2001 අවුරුද්ද දක්වා ජනගහණ වර්ධන ප්‍රකෘතිය හා එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වළවට ප්‍රමාණය හා වගා කළයුතු හුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි ඇති වන ඉල්ලුම 55 සංඛ්‍යා සටහන දක්වයි. මෙම ප්‍රකෘතිය අනුව ජනගහනය 1976 පවතින මට්ටමේ සිට 1981 වන විට 20,96,000 න් ද, 2001 වන විට 20,96,000 න් ද, වැඩි වනු ඇත. එබැවින් වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශ අනුව 1976 සැබෑ තත්ත්වයේ සිට 1981 දී වෛන් 5,37,797 අතිරේක වළවට ප්‍රමාණයක ද 2001 දී වෛන් 9,54,997 අතිරේක වළවට ප්‍රමාණයක ද, දළ අවශ්‍යතාවයක් පෙන්නුම් කරයි. වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ අවශ්‍යතා පරිදි ජනගහන වර්ධනයෙන් පැන නගින මෙම ඉල්ලුම සපුරාලීමට වුවමනා අතිරේක හුම් ප්‍රමාණය 1976 සැබෑ තත්ත්වයේ සිට

56 සංඛ්‍යා සටහන.

ජනගහනය (අ), අවශ්‍ය ඵලාවට ප්‍රමාණයන් හා වගා කිරීමේ හැකි ප්‍රමාණයන් පිළිබඳ ප්‍රකාශන.

1	2	3	4	5	6	7 අ	7 ආ
වර්ෂය	ජනගහනය (දහස්) මධ්‍යම වර්ෂ ප්‍රකාශන (අ) (අ)	වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශ අනුව අවශ්‍ය වූ වටිනාකම (ආ)	සැබෑ මුළු සැප යුම (ටොන්) (ඇ)	වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශ පරිදි ඇස්තමේන්තු කරන ලද අවශ්‍ය හැකි ප්‍රමාණය	ඇස්තමේන්තු කරන ලද වගා කිරීමට ඉඩ ඇති අක්කර ප්‍රමාණය	වැඩි විය යුතු වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශ අනුව	අක්කර ප්‍රමාණය වගා කළ හැකි යයි සිතා සකස් කරන ලද ඇස්තමේන්තු අනුව
1981	15826	1107820	652823	553910	326412	268898	41400
1986	17357	1214990	715976	607495	357988	233483	72976
1991	18868	1320760	778308	660380	389153	375368	104141
2001	21786	1525020	896673	762510	493337	477498	208325

(අවශ්‍ය අතිරේක අක්කර ප්‍රමාණය 1976 = 285012 ලෙස පදනම් කර ගෙන ඇත).

* මෙම සටහනට අදාළ පාද සමගින් 146 වැනි පිටුවේ සඳහන් වේ.

145

සමස්ත ප්‍රමාණයන්
 ආයතනයේ නිර්දේශ
 අනුව
 වෛද්‍ය පර්යේෂණ
 ආයතනයේ නිර්දේශ
 අනුව

බලන විට 1981 දී අක්කර 2,68,898 වන අතර, 2001 දී අක්කර 4,77,498 වන්නේ ය.

1976 ඒක පුද්ගල වශයෙන් නිෂ්පාදනය කර ඇති ප්‍රමාණයන් පදනම් කොට ගත් විට 1981 වන විට ටොන් 82,800 ක ප්‍රමාණයක් ද 2001 වන විට ටොන් 3,28,650 ක ප්‍රමාණයක් ද, අතිරේක වශයෙන් නිෂ්පාදනය කළයුතු යයි ගණන් බලා ඇත. මෙම ඉල්ලුම සපුරාලීමට 1981 අක්කර 41,400 ක් ද, 2001 අක්කර 2,08,325 ක් ද, 1976 වගා කළ අක්කර ප්‍රමාණයට අමතරව වගා කළයුතු වන්නේ ය.

(අ) මෙම ප්‍රක්ෂේප මූලික උපකල්පනයන් දෙකක් මත පදනම් වී ඇත.

1. අක්කරයක පලදාව නොවෙනස්ව පවතී.
2. සැබෑ ඒක පුද්ගල සැපයුම 1976 මට්ටමේ නොවෙනස්ව පවතී. (ටොන් 0.033 ගුණිත හෝ ටොන් 0.04125 දළ)

(ආ) පහත දැක්වෙන උපකල්පන පදනම් කර ගෙන ඇත.

1. 1971 මට්ටමේ සිට 2001 වන විට සාචලයතාවය ක්‍රමයෙන් 60% දක්වා අඩු වනු ඇත. (ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව).
2. ජනගහණ වර්ධන වේගය
 $1971 = 2.2$
 $2001 = 1.3$
3. අපේක්ෂිත ජීවත් වීමේ උපරිම වයස් සීමාව 2001 වන විට පිරිමි සඳහා 68.5 දක්වා ද, ස්ත්‍රීන් සඳහා 72.2 දක්වා ද වෙනස් වනු ඇත.

(ඇ) වාර්ෂික ඒක පුද්ගල අවශ්‍යතාවය ටොන් 0.07

(ඈ) 1976 සැබෑ දළ සැපයුම අනුව සකස් කර ඇත.

(ඉ) $5=3/$ අක්කරයක ඇස්තමේන්තු කරන ලද ඵලදාව (ටොන් 2)

(ඊ) 1976 ඒක පුද්ගල පරිභෝජන මට්ටම හා සැබෑ අක්කර ප්‍රමාණය පදනම් කර ගෙන ඇත. $6=4/$ අක්කරයක ඵලදාව (ටොන් 2)

ඉහත දක්වන ලද සියලුම ඇස්තමේන්තු මූලික උපකල්පනයන් දෙකක් මත පදනම් වී ඇත.

එනම් (I) සැබෑ ඒක පුද්ගල ඵලදාව සැපයුම 1976 මට්ටමේ නොවෙනස්ව පවතී.

(II) අක්කරයක පලදාව නොවෙනස්ව පවතී.

1978 සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද මධ්‍ය වර්ෂ ජනගහන සංඛ්‍යා පදනම් කර ගෙන ඒ ඒ දිස්ත්‍රික්ක වෙනුවෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති චළවට පිළිබඳ අවශ්‍යතා ප්‍රමාණයන් 57 සංඛ්‍යා සටහන මගින් පෙන්වයි. වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශ අනුව දළ අවශ්‍යතා ප්‍රමාණය වෛෂ් 992880 කි. 1976 වර්ෂය පදනම වශයෙන් ගත් කළ නිෂ්පාදනය විය හැකි යයි සිතන ප්‍රමාණය වෛෂ් 510090 කි. මෙයට සම්බන්ධ වන මුළු අක්කර ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් 4,96,440 ක් හා 255045 ක් වන්නේ ය.

57 සංඛ්‍යා සටහන. දිස්ත්‍රික්ක අනුව ඇස්තමේන්තු කරන ලද අවශ්‍ය චළවට ප්‍රමාණයන් (ගුද්ධ වශයෙන්)

දිස්ත්‍රික්කය	ඇස්තමේන්තු කරන ඒ ඒ දිස්ත්‍රික්කයේ ලද මධ්‍ය වර්ෂ ජනගහනය 1978 ලඟාවේ ජනගහන ආයතනයේ නිර්දේශ (අ) (000)	දිස්ත්‍රික්කයේ ජනගහනය ශ්‍රී වෛද්‍ය පර්යේෂණ 1976 සැබෑ නිෂ්පාදනය 1978 ලඟාවේ ජනගහන ආයතනයේ නිර්දේශයෙන් ප්‍රතිශතයක් අනුව වශයෙන්	මුළු අවශ්‍යතා (වෛෂ්)	දළ සංඛ්‍යා අනුව පිළි විය හැකි නිෂ්පාදනය
කොළඹ	2972	21.0	166432	98067
කටුර	808	5.7	45248	26664
මහනුවර	1285	9.1	71960	42405
මාතලේ	354	2.5	19824	11682
නුවරඑළිය	468	3.3	26208	15444
ගාල්ල	814	5.7	45584	26862
මාතර	660	4.6	36960	21780
හම්බන්තොට	388	2.7	21728	12804
යාපනය	801	5.6	44856	26433
මන්නාරම	90	0.6	5040	2970
වවුනියාව	111	0.8	6216	3663
මඩකලපුව	300	2.1	16800	9900
අම්පාර	316	2.2	17696	10428
මුතුණාමලය	223	1.6	12488	7359
තුරුණෑගල	1159	8.2	64904	38247
පුත්තලම	437	3.1	24472	14421
අනුරාධපුරය	458	3.2	25648	15114
පොළොන්නරුව	190	1.3	10640	6270
බදුල්ල	665	4.7	37240	21945
මොණරාගල	228	1.6	12768	7524
රත්නපුර	739	5.3	41384	24387
බැගේල	718	5.1	40208	23694
එකතුව - ශ්‍රී ලංකාව	14184	100.0	794304	408072

මූලාශ්‍ර : රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්ගේ කාර්යාලය.

6.3 ආදේශක හාණිඛ සැපයුම හා විදුලි සහ චලවට කෙරෙහි ඇති ඉල්ලුම

එක් චලවට වර්ගයකට ආදේශකයන් විය හැක්කේ අනෙක් චලවට වර්ගයන් ය. එනම්, එක් චලවට වර්ගයක් වෙනුවට තවත් චලවට වර්ගයක් ආදේශනය කළ හැක. නමුත් චලවට පොදුවේ හාණිඛයක් ලෙස සලකන විට ශ්‍රී ලංකාව ගැන සැලකීමේ දී ප්‍රධාන ආදේශකයන් වන්නේ අරිතා පල්, පරිප්පු, එස්, අරිත් වැට, කරවල හා බිත්තර ය. මෙම ආදේශක හාණිඛවල විදුලි වැඩි වීම් හා සැපයුම අඩුවීම්, චලවට කෙරෙහි ඇති සාමාන්‍ය පාරිභෝගිකයා ගේ ඉල්ලුම වැඩි කිරීමට පොළඹ වන්නේ චලවට විදුලි තවමත් සිතුව ලාභ දායක නිසා ය. මේ අන්දමට ඇති වූ ඉල්ලුම වැඩිවීම ද චලවට විදුලි වැඩි වීමට හේතු වූවා විය හැක.

සාමාන්‍ය පාරිභෝගිකයා චලවට වෙනුවට ප්‍රධාන ආදේශකයක් ලෙස සලකන මයිසුරි පරිප්පු සාමාන්‍ය වෙළඳ පොල විදුලි 1975 සිට 1977 දක්වා විදුලි දී ගන්නට නොතිබුණි. 1975 ට පෙර වුව ද, මයිසුරි පරිප්පු ලබා දුන්නේ සමුපකාර සවිනි මගින් සිවිත ප්‍රමාණයන් ගෙනි. සෙසු ප්‍රධාන ආදේශක හාණිඛවල සාමාන්‍ය මිල ශතක 58 සංඛ්‍යා සටහනින් දැක් වේ.

ප්‍රමාණය අනුව චලවට හා අනෙක් හාණිඛ අතර ආදේශන අනුපාතය එක් එක් ආදේශක හාණිඛය අනුව වෙනස් වේ. දළ වශයෙන් මෙම අනුපාතය පහත සඳහන් පරිදි ඇස්තමේන්තු කළ හැක. එනම් 58 වැනි සංඛ්‍යා සටහනේ පළමුවැනි හාණිඛ තුන හා චලවට අතර 1:1, කරවල හා චලවට අතර 1/2:1, බිත්තර හා චලවට අතර 5:1 වශයෙනි. මෙම ආදේශන අනුපාත අනුව පාරිභෝගික දාෂ්ටි කොණයෙන් මෙම හාණිඛවල සාපේක්ෂ ලාභදායීතාව බැලීම සඳහා ආදේශක හාණිඛ හා චලවට අතර විදුලි අනුපාත සකස් කළ හැකි ය.

ආදේශන සමඟ සැසඳීමේ දී චලවට වල ඇති සාපේක්ෂ ලාභදායීතාව පිළිබඳ වැදගත් සාධක දෙකක් 59 සංඛ්‍යා සටහන මගින් පෙන්වා දෙයි. පළමුවෙනුව, ආදේශක හාණිඛ හා චලවට අතර ඇති විදුලි අනුපාත පැහැදිලි වශයෙන් ම එකට වැඩි ය. මෙයින් චලවටවල සාපේක්ෂ ලාභදායීතාව පෙන්වන අතර, එමගින් චලවට කෙරේ ඇති පාරිභෝගික ඉල්ලුම වැඩි වීමට හේතු වනු ඇත. අරිත් වැට හා චලවට අතරින්, හරක් එස් හා චලවට අතරින්, වඩා ඉහල මිල අනුපාත දක්නට ලැබේ. දෙවනුව, ඉල්ලුම හා අනෙකුත් සාධක වැඩිවීම හේතු කොට ගෙන ආදේශන විදුලි වඩා වැඩි වේගයකින් චලවට විදුලි ඉහළ ගොස් ඇත. විශේෂයෙන් ම 1975/76 න් පසු සියලු ම ආදේශක හාණිඛ හා චලවට අතර විදුලි අනුපාතවල ඇති අඩු වන උපනිතියෙන් මෙය පැහැදිලි වේ.

58 සංඛ්‍යා සටහන.

ඵළුවට වෙනුවට පාරිච්චි ඉකරන ප්‍රධාන ආදේශක භාණ්ඩවල කොළඹ වෙළඳ පොළ සාමාන්‍ය වීළ
 ශතක - 1971/1978 (රැපියල් වලින්).

අයිතමය	ඒකකය	1973 (අ)	1974 (අ)	1975 (ආ)	1976 (ආ)	1977 (ආ)	1978 (ආ)*
1. අර්කාපල්	රාන්තල	1.18	1.59	1.83	1.88	2.32	2.53
2. හරකි මස්	රාන්තල	2.28	3.08	3.53	3.66	3.91	4.47
3. මාරි (අලිණ්)	රාන්තල	3.38	3.88	2.53	3.05	4.16	4.30
4. කරවල (ඇ)	රාන්තල	2.83	3.69	5.25	5.83	෧.෩෧	෧.෩෧
5. බිණිතර (ඇ)	ඵකක	0.30	0.45	0.55	0.65	0.75	0.79
සියලු ම ඵළුවට වල සාමාන්‍ය වීළ (ඉ) රාන්තල (කොළ ඵළුවට හැර)	රාන්තල	0.66	0.77	0.92	1.00	1.27	1.64

- මූලාශ්‍ර : (අ) ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ඇ) ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ඈ) අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ඉ) ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(ආ)* ජනවාරි සිට ජූනි දක්වා සාමාන්‍ය වීළ (බිණිතර හැර)
 ෧.෩෧ = ෧බෑ ගත කොහැකි.

59. පාඨයා පටහන.

ප්‍රධාන ආදේශන හාණිඨ හා චළචච අතර විළ අනුපාත (අ) 1973-1978.

අයිතමය	ආදේශන අනුපාතය	1973	1974	1975	1976	1977	1978
1. අඵතාපල්	1:1	1.79	2.06	1.99	1.88	1.83	1.54
2. හරක් මස්	1:1	3.45	4.00	3.84	3.66	3.08	2.73
3. මාච (අචත්)	1:1	5.12	5.04	2.75	3.05	3.28	2.62
4. කරචල	1/2:1	2.14	2.40	2.85	5.83	ල.නො.	ල.නො.
5. ඛිතභර	5:1	2.27	2.92	2.99	3.25	2.50	2.41

$$(අ) = \frac{\text{ආදේශන හාණිඨචල විළ}}{\text{චළචච විළ}}$$

ල.නො. - ලබා ගත නොහැකි.

6.4 ආදායම, පාරිභෝගික ක්‍රියා ශක්තිය හා ඵලදායී කෙරෙහි ඇති ඉල්ලුම.

වැඩි වන ඉල්ලුම හා එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඇති වන ඵලදායී ඵල ඉහළ යාමට රට වැසියන් ගේ ආදායම් හා ක්‍රියා ශක්තිය වැඩිවීමේ උපක්‍රම අර්ථ වශයෙන් හේතු වී ඇත. පසුගිය දශකය තුළ ජන පුද්ගල මුදල් ආදායම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී ඇත. (60 සංඛ්‍යා සටහන බලන්න. මෙම වැඩිවීම්, 1969-1972 අතර කාලයේ හැර සාමාන්‍ය පාරිභෝගික ක්‍රියා ශක්තිය (මූලික ආදායම මෙන් පෙන්නුම් කරන) ඉහළ යාමට හේතු විය. මෙය අනෙක් පාරිභෝගික හැඟීම්වලට මෙන් ම සමස්ථයක් වශයෙන් ඵලදායී කෙරෙහි ද ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇති වීමට හේතු විය.

60 සංඛ්‍යා සටහන. ශ්‍රී ලංකාවේ ජන පුද්ගල ආදායම 1965-1977.

වර්ෂය	මුදල්මය වශයෙන් (රුපියල්)	මූලික වශයෙන් (රුපියල්) (ජීවන වියදම් දර්ශකයේ වෙනස් වීම් වලට ලියා ඇත).
1965	670	596
1966	673	599
1967	706	615
1968	824	678
1969	875	670
1970	924	669
1971	928	654
1972	974	646
1973	1159	701
1974	1480	797
1975 *	1623	818
1976 *	1754	874
1977 *	2084	1026

* වෙනස් විය හැකි ඇස්තමේන්තු

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

තෙසේ වුව ද, ආදායම් මට්ටම් ඉහළ යන විට ඔවුන් ගේ මුළු ආදායම් වලින් මූලික ප්‍රධාන ආහාර ද්‍රව්‍යවලට පාරිභෝගිකයන් වියදම් කරන ප්‍රමාණයන් අඩු වන බව සාමාන්‍යයෙන් විශ්වාස කෙරේ. මෙය එක්කරා දැරූව ශ්‍රී ලංකාවේ වළවට පාරිභෝගිකයන් සම්බන්ධයෙන් ද සත්‍ය වන්නේ ය. උදාහරණයක් වශයෙන් වියදම් ඒකක අනුව ආහාර සඳහා කර ඇති මුළු වියදමින් වළවට කෙරෙහි සමානුපාතික වියදම් 1953 දී 11.3%, 1963 දී 10.6%, හා 1973 දී 8.3%¹ කි. අනෙක් අතට ආහාර සඳහා කරන ලද මුළු වියදමින් සත්ව මාංශ ජනක (මාරු, මස්, බිත්තර, කිරි වැනි) ආහාර සඳහා වියදම් කරන ලද සමානුපාතික කොටස ඒක පුද්ගල ආදායම් මට්ටම් වැඩි වීමේ සමඟ වැඩි වී ඇත.

තෙසේ වුවත් විවිධ ආදායම් උපයන කොටස්වල වළවට පාරිභෝගිකයන්, සියළුම ආදායම් කොටස් එකට සැලකීමේ දී ඇති සාමාන්‍ය පාරිභෝගිකයන් වෙතස් ය. පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ ලබා දෙන දත්ත මගින් මෙය පැහැදිලි වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මගින් පවත් වන ලද 1973 පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණය මගින් ඒක පුද්ගල වළවට පාරිභෝගිකයන් සම්බන්ධයෙන් වශයෙන් දිනකට ගිණිපි 62 යයි ගණන් බලා ඇත. එහෙත් පහත් ආදායම් ලබන ජන කොටස්වල පාරිභෝගික මට්ටම් මෙයට වඩා අඩු වනු ඇතර, ඉහළ ආදායම් ලබන ජන කොටස් වල පාරිභෝගික ප්‍රමාණය මෙයට වඩා වැඩි ය.

61 සංඛ්‍යා සටහන. විවිධ ආදායම් ලබන ජන කොටස් අනුව ඒක පුද්ගල වළවට පාරිභෝගිකයන් (දිනකට ගිණිපි).

ආදායම් බන්ධය	ඒක පුද්ගල පාරිභෝගිකයන්	සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයේ සිට ඇති වෙනස
0-50	41.82	- 20.18
51-100	48.18	- 13.82
101-200	50.91	- 11.09
201-400	55.0	- 7.0
401-800	58.64	- 3.36
801-1600	71.36	9.36
1601-2000	79.55	17.55
2001-3000	87.73	25.73
3000 ට වැඩි	82.73	20.73

සාමාන්‍ය පාරිභෝගික ප්‍රමාණය = දිනකට ගිණිපි 62
 මූලාශ්‍රය : 1973 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශ්‍රී ලංකා පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ වාර්තාවේ (II කොටස) සංඛ්‍යා සටහන්වල කර ඇති ඇස්තමේන්තු වලින් ගණන් බලන ලදී.

¹ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (1953, 1963 හා 1973).

විවිධ වළඬු වර්ග පිළිබඳ සැලකිලි දී දකුණු ලැබුණු කරුණක් නම් පාරිභෝගිකයන් ගේ ආදායම් වැඩි වන විට බෙණිම් වැනි සාපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි මිලැති වළඬු කෙරෙහි ඔවුන් වැඩි කැමැත්තක් දක්වන බව යි. 1965-1974 අතර කාලයේ මුර්ත ආදායම් මට්ටම් වැඩි වූ විට පිටිකොහු හා පතෝල වැනි අඩු මැලැති සමහර දේශීය වළඬු වර්ග වලට ඇති ඉල්ලුම අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබුණි¹. මෙම ඔවුන්ගේ විවිධ සිදු වන්නේ විවිධ ආදායම් බන්ධනවල පාරිභෝගිකයන් එක් එක් වළඬු වර්ග වලට දක්වන විවිධ ප්‍රමාණයේ රුචිකත්වය උඩ යි. කෙසේ වුවත් කැමැත්තේ ප්‍රමාණය පාරිභෝගික රුචිය උඩ පමණක් රඳා නොපවතී. ඒ ඒ වළඬු වර්ගයේ මිළ මගින් රුචිය හසුරුවනු ලබයි. උදාහරණයක් වශයෙන් සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ ආදායම් කාර්යක්ෂමතාවයක් පාරිභෝගිකයකු වැඩි මිලැති සොළඹ කලාපීය වර්ගයේ වළඬුවකට කැමති වුවත් ඔහුට එම මිළ දැරීමට අපහසු නම් මිළ අඩු වළඬු වලට කැමැත්ත දීමට සිදු වේ.

තෝරා ගත් වළඬු වර්ග කිහිපයක් පිළිබඳව විවිධ ආදායම් කොටස්වල පාරිභෝජන රටාව පෙන්වූ ක්‍රම දක්න ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් 1969/70 කරන ලද සමාජ හා ආර්ථික සමීක්ෂණයෙන් ඉදිරිපත් කර ඇත. ආදායම් මට්ටම් වල වෙනස් වීම් තෝරා ගත් වළඬු වර්ග කිහිපයක ඉල්ලුම කරන බලපෑම පිළිබඳව යම්කිසි අදහසක් එම දත්ත අපට ලබා දෙයි. (62 සංඛ්‍යා සටහන බලන්න).

තෝරා ගත් වළඬු වර්ගවල පාරිභෝජනය සහ ආදායම් මට්ටම් අතර පැහැදිලි ධනාත්මක සම්බන්ධයක් ඇති බව 62 සංඛ්‍යා සටහනින් අවබෝධ කර ගැනීමට පුර්වන. තෝරා ගත් අනෙක් වළඬු වර්ගවලට වඩා බෙණිම්, ගොවි, ගොවි හා වට්ටක්කා සඳහා පාරිභෝගික රුචිය ඇද ගැනීමක් ද, මුත්ත මගින් පෙන්වූ කෙරේ. මෙම වළඬු වර්ගවල මිළ බීටරුව, කැරුව, ලික්ස් වැනි සොළඹ කලාපීය වළඬු වර්ගවල මිළට වඩා අඩු ය. කෙසේ වුවත් අඩු ආදායම් මට්ටම් වලට අයත් පාරිභෝගිකයන් අඩු මිළට දේශීය වළඬු වර්ග ලබා ගැනීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වයි. රු. 1,000.00 මාසික ආදායම් මට්ටමට ළඟා වූ පසු පාරිභෝගිකයෝ සොළඹ කලාපීය වර්ගයේ වළඬු වලට මුිය කරති.

කෙසේ වුවත්, මෙම වෙනස්කම් ආදායම් මට්ටම් මත පමණක් ම රඳා නොපවතී. වළඬු කෙරෙහි ඇති ඉල්ලුමට ඉන් කරන බලපෑම් සලකන කළ මිළ හා ආදායම් අතර විශාල අන්තර්-රැකියාවක් පවතින බව සඳහන් කළයුතු ය.

පාරිභෝගික ක්‍රය ශක්තිය සිලීලර වෙළඳ පලේ මිළ තීරණය වීමට බලපෑම් කරයි. කලින් සාකච්ඡා කළ පරිදි වෙළෙඳ පොල කොටස්වලට කැඩී බිඳී යාම කෙරෙහි මෙය කෙලින් ම හේතු වෙයි. උදාහරණ : විවිධ ආදායම් මට්ටම්වල පාරිභෝගිකයන් ගේ අවශ්‍යතා ඉටු කිරීම සඳහා පදික වේදිකා වෙළඳාම්, සිලීලර වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන, මහ වෙළඳ පොල මධ්‍යස්ථාන වැනි ඒවා ඇති

¹ ඉන්වර්ට්ත (1977).

62 සබ්‍යාස පටහන.
 තෝරා ගත් එළවලු වර්ගවල මිශ්‍රණ පැරිගෝනනය - ශාඛය ආදාමේ කැණීම් අනුව
 (ප්‍රමාණය - රූපකවේ වලින්).

එළවලු වර්ගය 100 ට අඩු 100-149 150-199 200-399 400-599 600-799 800-999 1000 ට වැඩි
 සොළොස් කැලියම් කැලියම් මි.ග්‍රෑම් 0.25 0.31 0.40 0.42 0.57 0.71 0.78 0.85
 බෝජු 0.09 0.10 0.12 0.13 0.18 0.23 0.28 0.35
 බෝජු 0.40 0.47 0.53 0.55 0.65 0.74 0.84 0.90
 කැරලි 0.02 0.04 0.04 0.08 0.14 0.21 0.27 0.39
 ලෝහය 0.05 0.08 0.09 0.13 0.21 0.26 0.25 0.37

වර්ගය	100 ට අඩු	100-149	150-199	200-399	400-599	600-799	800-999	1000 ට වැඩි
බෝජු	0.25	0.31	0.40	0.42	0.57	0.71	0.78	0.85
බෝජු	0.09	0.10	0.12	0.13	0.18	0.23	0.28	0.35
බෝජු	0.40	0.47	0.53	0.55	0.65	0.74	0.84	0.90
කැරලි	0.02	0.04	0.04	0.08	0.14	0.21	0.27	0.39
ලෝහය	0.05	0.08	0.09	0.13	0.21	0.26	0.25	0.37
ප්‍රතිජීවක	0.14	0.14	0.14	0.14	0.16	0.17	0.17	0.30
බෝජු	0.16	0.26	0.25	0.29	0.34	0.35	0.44	0.42
බෝජු	0.16	0.22	0.25	0.23	0.30	0.29	0.27	0.31
බෝජු	0.70	0.75	0.75	0.73	0.68	0.61	0.71	0.61
බෝජු	0.25	0.26	0.28	0.36	0.42	0.43	0.39	0.35

මූලාශ්‍රය : එන හා සබ්‍යාස ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ආර්ථික පර්යේෂණය, 1973.
 1969-70 වට 1-4 සබ්‍යාස පටහන II කොටස.

විම හා වර්ධනය වීම පෙන්වා දිය හැක.

පාරිභෝගිකයන් ගේ මිල දී ගැනීමේ පුරුදු වක්තරා දැරකට රඳා පවතින්නේ සිවුන් ගේ ආදායම් මට්ටම් හා ශ්‍රය ශක්තිය මත ය. සිලීලර වෙළඳ මට්ටමේ දී මිල නිරූපකට ද එය බලපායි. පහළ හා මධ්‍යම ආදායම් කණ්ඩ වල පාරිභෝගික බහුතරයකට තමන් ගේ නිවෙස් හි ශීතකරණ පහසුකම් තැන. එමනිසා සිවුන් මිල දී ගන්නේ දිනකට හෝ දෙකකට අවශ්‍ය වළවට ශ්‍රමාණය පමණි. මෙම ආදායම් කණ්ඩවලට අයත් පාරිභෝගිකයන් එක් වරක දී එක් වළවට වර්ගයකින් සාමාන්‍යයෙන් මිලට ගන්නේ රාත්තල් 1-1 1/2 පමණ බව සමීක්ෂණයේ දී හෙළි විය. එබැවින් තමන් වෙත පැමිණෙන එවැනි පාරිභෝගිකයන්ට වැය කිරීමට අපහසු වන අන්දමේ ඉහළ මිල ගණන් නියම කිරීමට සිලීලර වෙළඳුන්ට නුසුදුසුය. තම නිවෙස්වල ශීතකරණ පහසුකම් ඇති පාරිභෝගිකයන් හැසිරෙන්නේ මීට වෙනස් අන්දමකට ය. සිවුන් වෙළඳ පොලට යන එක් ගමනක දී එක් වළවට වර්ගයකින් රාත්තල් 2-3 පමණ මිල දී ගනිති. කෙසේ වුවත් මේ පරිදි සිලීලර වෙළඳ මට්ටමේ දී වළවට වල එදිනෙදා මිල කෙරෙහි බලපෑම් කරන්නේ ඉතා අල්ප වශයෙනි.

සත් වන පරිච්ඡේදය

නිගමන සහ ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් වැදගත් වන කරුණු

සාරාංශය.

1. මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ ;
 - (අ) එළවලු මිලෙහි උපතත් සහ කාලීන විචල්‍යතාවයන් හඳුනා ගැනීම.
 - (ආ) ගොවිපල සැපයුම, අලෙවිය හා පාරිභෝගික ඉල්ලුම යන කරුණු එලවුම සම්බන්ධ සාධක සහ ඒවායින් එළවලු මිලේ උපතතිය, මිල තීරණය හා මිල ව්‍යුහය පිළිබඳව ඇති වන බලපෑම විග්‍රහ කිරීම සහ
 - (ඇ) එළවලු සඳහා ඇති අලෙවි ක්‍රමය තුළ මිල කාර්යක්ෂමතාවයේ ස්වභාවය පරීක්ෂා කිරීම වේ.
2. ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ පොදු උද්ධමනයේ බලපෑම ඉවත් කළ පසු ද, පසුගිය දශකය පමණ ඇතුළත එළවලු මිල වැඩි වන උපතතියක් දක්වා තිබේ. 1974 ත් පමණ පසු කාලයේ දී මෙම මිල වැඩිවීම් වඩාත් තිවු ලෙස පිටු වී ඇත.
3. එළවලු මිලෙහි කාලීන විචල්‍යතා රඳා පවතින්නේ ආර්ථිකමය සාධකවලට වඩා දේශගුණික හේතු නිසා වී එළවලු වර්ගවල සැපයුමේ කාලීනව ඇති වන වෙනස්කම් මත ය. එම නිසා අප ගේ සැලකිල්ල ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වන්නේ මිලෙහි වැඩි වන උපතතියට බලපාන සාධක පරීක්ෂා කිරීමට යි.
4. මිල තීරණය වීමේ ක්‍රියාවලිය, මිල ව්‍යුහය හා මිල කාර්යක්ෂමතාව යන කරුණු විග්‍රහ කිරීම මගින්, එළවලුවල ඉහළමට පමණිත ඉහළ මිල මට්ටමට බලපාන හේතූන් ද හඳුනා ගැනීමට මෙහි දී අදහස් කරනු ලැබේ.
5. එළවලු මිල කෙරෙහි බලපාන සාධක පහත සඳහන් ප්‍රධාන මානකයන් යටතේ විග්‍රහ කරනු ලැබේ. (I) ගොවිපල සැපයුමට සම්බන්ධ කරුණ (II) අලෙවියට සම්බන්ධ කරුණ සහ (III) පාරිභෝගික ඉල්ලුමට සම්බන්ධ කරුණ.
6. එක් එක් සාධකයෙන් එළවලු මිලට ඇති කරවන බලපෑමේ ප්‍රමාණය ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා ප්‍රශස්ථ ක්‍රමය විය හැක්කේ එළවලු මිල පරායත්ත විචල්‍ය ලෙසින්, අනිකුත් සාධක ස්වාධීන විචල්‍යයන් ලෙසින් ඇතුළත් වන ශිෂ්ටමය මාදිලියකි. නමුත් අප ගේ අධ්‍යයනයේ

දී මෙය කළ නොහැකි විය. එයට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ එළවට පිලට බලපාන එක් එක් සාධක විශාල ශක්තාවක් පිළිබඳව ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රමවත් හා නිවැරදි සංඛ්‍යාවන් ලබා ගැනීමේ අපහසුව යි. එමනිසා මෙම අධ්‍යයනයේ දී අනුගමනය කරන ලද ප්‍රවේශය වන්නේ එක් එක් විවලයේ බලපෑම වෙන් වෙන්ව විග්‍රහ කිරීම යි. මෙහි දී සලකා බලනු ලබන විවලය හැර අනිකුත් විවලයන් ගේ බලපෑම නොවෙනස්ව පවතිය යන උපකල්පනය අනුගමනය කිරීමට සිදු විය.

7. මෙම විවර්ගනයේ පදනම වන්නේ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ මාර්ගයෙන් රැස් කරන ලද තොරතුරු සහ විවිධ ආයතන හා ප්‍රකාශන වලින් ලබා ගත් දත්තයන් ය. ඒවා පිළිබඳ විවරණයන් කිරීමේ දී එම දත්ත වල අධ්‍යයන හා සීමාවන් සැලකිල්ලට ගත යුතු ය.

8. වෙනත් අයුරකින් සඳහන් නොකරන අවස්ථා වල දී මෙම විශ්ලේෂණය සඳහා එළවට යන්න එක් භෞමික ලෙස සලකනු ලබන අතර, 'පිළ' යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ 'සාමාන්‍ය හොඳ තත්ත්වයේ' එළවට වල පිළ යි.

9. එළවට පිලේ වැඩි වන උපතනියට බලපාන සාධක.

9.1 ගෝලීය සැපයුමට සම්බන්ධ කරුණු.

I. පනගහනයේ වර්ධනයත් සමඟ එළවට සඳහා ඉල්ලුම ද වැඩි වූ නමුදු, එළවට නිෂ්පාදනය වැඩි නොවී පැවතීම එළවට පිලේ වැඩි වන උපතනියට එක් හේතුවක් වී ඇත. 1962/63 සිට 1976/77 දක්වා කාලය ඇතුළත වගා කරන බිම් ප්‍රමාණය වැඩි වී ඇත්තේ එළවට වර්ග යුග්‍ර ශක්තක පමණි. එම කාලය ඇතුළතම මුළු නිෂ්පාදනයේ වැදගත් වැඩි වීමක් පෙන් ක්‍රමී කරන්නේ එක් එළවට වර්ගයක් පමණි.

II. පසුගිය දශකයක පමණ කාලය ඇතුළත රජයේ ප්‍රතිපත්ති වලින් මෙන් ම නිෂ්පාදනයන් වියත් ද එළවට සඳහා ලබා දී ඇත්තේ ද්විතියික ස්ථානයකි. අර්භාපල්, ශුණු, පිරිසි, කවිපි, මුඳුඳු, දුම්කොළ වැනි එළවට වලට මො වැඩි ලාභයක් ගෙන දෙන වගා කිරීමට පහසු හෝගවල නිෂ්පාදනය ඉතා සීඝ්‍ර ලෙස වැඩි වී ඇති අතර, ඒවායේ ව්‍යාප්තිය නිසා එළවට වගා කරන බිම් ප්‍රමාණය සීමා වී තිබේ. මෙම හෝගවල අත්කර ප්‍රමාණය මෙන් ම නිෂ්පාදනයකුදු, ඉහළ ගෙස් ඇති අවදියේ දීම එළවට වල අත්කර ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය සීඝ්‍ර ලෙස පහත වැටීමෙන් මෙය තවදුරටත් තහවුරු වේ. මේ තත්ත්වය වඩාත් බලපා ඇත්තේ වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල හේන් එළවට නිෂ්පාදනයට යි.

III. ගොවීන් ගේ දෘෂ්ඨි කෝණයෙන් මෙන් ම ජාතික අවශ්‍යතාවන් අනුව ද බලන කළ ජනපද ව්‍යාපාර වල වාරිමාර්ග ජල පහසුකම් ඇති කුඹුරුවල වඩාත් ලාභදායක වගාව වන්නේ වී ය. ගොවීන් ගේ මතයට අනුව එවැනි ඉඩම් වල එළවලු වගා කිරීම අතාර්ථකවූත් අපහසු වූත් කාර්යයක් වේ. එමනිසා වියළි කලාපීය වාරිමාර්ග ජනපදයන්හි ප්‍රධාන වගාව වී මීය එළවලු නොවේ. එවැනි ජනපද වල එළවලු වගාව කිරීමට කැමැත්තක් දක්වන අය ද විවිධ ගැටලු නිසා එළවලු වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට උනන්දුවක් නොදක්වති. එම ගැටලු නම් අලෙවි පහසුකම් හිඟකම, මිළ පිළිබඳ අධිමානය, ජලය හිඟකම සහ අවශ්‍ය යෙදවුම් හා උපකරණ ලබා ගැනීමේ අපහසුකම් ය. මේ හැර මෙහෙක් විස්තෘත හේන් එළවලු වගාවට යොදන ලද ඉඩම්, වාරිමාර්ග ජනපද සඳහා යුක්ෂම හා ස්ථිර පදනමක් මග යොදා ගැනීම නිසා ද, එළවලු කිහිපයක නිෂ්පාදනය පහත වැටීම හිඳු වී තිබේ.

IV. එළවලු වගාව සඳහා යොදා ගන්නා ඉඩම්, ශ්‍රමය, බීජ වර්ග, කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය, පෝර ආදී යෙදවුම් වල මිළ ඉහළ යාමත් සමඟ ඇති වන නිෂ්පාදන වියදම් ඉහළ යාම නිසා ද එළවලු මිළ වැඩි වී තිබේ. තෝරා ගත් එළවලු වර්ග නවයක් සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද දත්ත මගින් පෙන්නුම් කරන පරිදි ඒවායේ නිෂ්පාදන වියදම 1977/78 මහ කන්නයේ සිට 1978/79 මහ කන්නය දක්වා එක වගා වර්ෂයක් තුළ වුව ද, සැහෙන අයුරින් ඉහළ ගොස් තිබේ. ගෝවා, කැරට්, රාබු යන එළවලු වර්ග සඳහා අප ගේ අධ්‍යයනයෙන් හා මීට පෙර පවතින ලද අධ්‍යයනයකින් ඇස්තමේන්තු කරනු ලැබූ දත්ත සැසඳීමෙන් පෙනී යන්නේ 1976 සිට 1978 දක්වා එම එළවලු නිෂ්පාදන වියදම සියයට 150 කින් පමණ වැඩි වී ඇති බව යි.

V. පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත වියදම් රහිතව වුව ද, විදුරුවොල කැරට්, බොරගස් හි ගෝවා, හේවාච්ඡේ පතෝල, හා තක්කාලි සහ මීරුප්පේ තක්කාලි හා පතෝල යන එළවලු වර්ග වලින් නිෂ්පාදනයන්ට ලැබෙන සාමාන්‍ය ආදායම ඒවායේ සාමාන්‍ය වියදමට වඩා අඩු ය. එනම් ඔවුන්ට අත්වන්නේ ශුද්ධ අලාභයකි. සමහර එළවලු වර්ග වලින් ශුද්ධ ලාභයක් ලැබෙන බව පෙනෙන්නේ ඒවායේ වියදමට පවුල් ශ්‍රමයේ ආරෝපිත චරිතාකම ඇතුළත් නොකළහොත් පමණි. මේ නිසා එවැනි එළවලු වර්ග සඳහා ලැබෙන ශුද්ධ ලාභය, පවුල් ශ්‍රමයට ලැබෙන ප්‍රතිලාභයක් පමණක් බව මෙහි දී සැලකිය හැකි ය. කෙසේ වුව ද, පහත වැටෙමින් පවතින ලාභදායීතාවය, එළවලු නිෂ්පාදනය කරන කුඩා ගොවීන් බොහෝ දෙනෙකු අදෛර්යයට පත් කර විය. නිෂ්පාදන සාධක වල මිළ ඉහළ යාම නිසා ඇති වන නිෂ්පාදන වියදම වැඩිවීමත්, නිෂ්පාදනයන් විසින් ම දරනු ලබන අලෙවි වියදම් වැඩි වීමත්, ඒ සමඟ ම ඔවුන්ට ලැබෙන ශුද්ධ මිළ ගණන් සාපේක්ෂ වශයෙන්

පහත් චරිතමය පැවතීමක් නිසා එළවට වගාවෙන් ලැබෙන ශුද්ධ ලාභය පහළ වැටෙමින් පවතී.

VI. අතිකුණි සාධක තොරතුරු පවතින නම් වර්තමාන තත්ත්වයන් යටතේ එළවට විල සිල්ලර විල සාධාරණ චරිතමය පවත්වා ගෙන යාම සඳහා එළවට වග කරන අතිකර ප්‍රමාණය සහ/හෝ නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම අවශ්‍ය වේ. එහෙත් මේ සඳහා විවිධ ස්වභාවික බලපෑමක් ඇත. එනම්, පහළ වැටෙමින් පවතින ලාභදායීභාවය, ඉඩම්, ශ්‍රමය හා ද්‍රව්‍යමය යෙදවුම් හිඟකම හා ඒවායේ අධික මිල ආදිය යි. මේ හැර පහත සඳහන් කරුණු ද මෙහි දී නිෂ්පාදනයන් විසින් මුහුණ පාන ගැටලු ලෙස දැක්විය හැකිය.

- (අ) එළවට සඳහා හෝඟ රක්ෂණ ක්‍රමයක් තොරතුරු නිසා වැසි ජලයෙන් වගා කිරීමේ දී මුහුණ පාන්නට සිදු වන අවදානම හා අඩවිතය,
- (ආ) කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවාවන් ගේ දුර්වලතාවන්, සහ
- (ඇ) ආයතනික මූල්‍ය වලින් ණය ලබා ගැනීමේ දී ඇති දුෂ්කරතා.

9.2 අලෙවියට සම්බන්ධ කරුණු.

I. අලෙවි කටයුතු හා සේවාවන් ගේ වියදම කාලයන් සමඟ වැඩිවීම නිසා ද, එළවට විල ඉහළ යාම සිදු වේ. ඉන්ධන, වාහන සහ ඒවායේ අමතර කොටස්වල මිලන්, සේවක වැටුප් ආදියත්, ඉහළ යාම නිසා ප්‍රවාහන ගාස්තු අධික ලෙස වැඩි වී ඇත. මෙරටට වාහන ගෙන්වීමේ ප්‍රතිපත්තිය ලිහිල් කිරීම මගින් ප්‍රවාහන ගාස්තු අඩු වේ යයි යම් අයෙකු සිතුවහ, එම වාහන දැනටමත් බලගතව පවතින ප්‍රවාහන සේවාවන් ප්‍රධාන කර්මාන්ත අතර සංකේතීයය වී ඇති හෙයින් එවැනිකම සිදු වනු බලාපොරොත්තු විය නොහැකිය.

එමෙන් ම, ඇපුරුවීම් මිල, කම්කරු ගාස්තු, වෙළඳ පල ගාස්තු, බදු, කඩ බැඳීම, පණිවුඩ හුවමාරු වියදම් ආදී අනෙකුත් අලෙවි වියදම් ද සලකා බලනු ලබන කාලය තුළ සැහෙන අයුරින් ඉහළ ගොස් තිබේ.

II. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, සමුපකාර අලෙවි සංගමය (මාක් /පෙට්ටි ආයතනය) හෝ සමුපකාර සමිති, පුද්ගලික එළවට වෙළඳාම සමඟ ප්‍රමාණවත් ලෙස හරඟ කිරීමට සමත් වී නැත. ඉහත කී ආයතන කලක් තිස්සේ ක්‍රියාත්මක වීමේ දී මතු වී ඇති විවිධ අඩුපාඩු මෙයට හේතු වී තිබේ. මේ නිසා 'නිෂ්පාදනයන්ට සාධාරණ මිලක් ලබා දෙන අතරම, පාරිභෝගිකයන්ට සාධාරණ මිලකට එළවට ලබා දීමේ' ප්‍රතිපත්තියක් සඳහා සහයෝගය දීමට මේ ආයතනික මාර්ග සමත් වී නැත.

9.3 පාරිභෝගික ඉල්ලුමට සම්බන්ධ කරුණු.

- I. ඒ ඒ වර්ෂවල දී පාරිභෝගිකයන් විසින් සැලැස්වීම් ම ඉල්ලීම් කරන ලද එළවලු ප්‍රමාණයන් ඇස්තමේන්තු කිරීම දුෂ්කර ය. එහෙත් ආහාර ශේෂ පත්‍ර සමාජ ආර්ථික හා පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ ආදියෙන් ප්‍රවණතාව කරන පරිදි ඒක පුද්ගල එළවලු පාරිභෝජන ක්‍රමයෙන් අඩු වී ඇති අතර, ඒක පුද්ගල සැබෑ පාරිභෝජනයන්, ඒක පුද්ගල ප්‍රශස්ථ පාරිභෝජනයන් අතර සැහෙන පරතරයක් ද පවතී. ඒක පුද්ගල පාරිභෝජනය අඩුවීමේ උපතතිය මගින් ජනගහනයේ වර්ධනයක් සිදු වූවත් එළවලු නිෂ්පාදනය ඒ අයුරින් වැඩි වී නැත් නම් නව නවදුරටත් තහවුරු කෙරේ.
- II. එළවලු ශ්‍රී ලංකා ජනතාව ගේ ආහාරයෙහි ප්‍රධාන අංගයක් වන නිසා ජනගහනයේ වර්ධනය එහි ඉල්ලුමට වැඩි වීමට සැහෙන අයුරින් බලපායි. 1971 සිට 1976 දක්වා රටේ ජනගහනය 10,31,000 කින් වැඩි වූවත් එළවලු නිෂ්පාදනය එම කාලය තුළ දී වෙන් 3,689 කින් පහත වැටී තිබේ. මෙලෙස ඉල්ලුමට සරිලන සැපයුමක් නොමැති වීම, මිළ ඉහළ යාම අනිවාර්ය වේ.
- III. පරිපූර්ණ, මස්, මාංශ, කරවල, බිත්තර ආදී එළවලු වෙනුවට ආදේශක වශයෙන් පාරිභෝජනය කළ හැකි ද්‍රව්‍යයන් ගේ හිඟකම හා ඉහළ මිළ නිසා ද, වැඩි වැඩියෙන් එළවලු ම පාරිභෝජනය කිරීමට ජනතාව පෙළඹී ඇත. 1973-78 කාලයේ දී මෙම ආදේශක භාණ්ඩ හා එළවලු අතර මිළ අනුපාතික වකට (1) වඩා සැහෙන අයුරින් වැඩි ය. මින් පෙන්නුමක් මේ භාණ්ඩ හා සසඳන විට එළවලු තවමත් ලාභ බව යි. මෙයින් සිදු වන්නේ එළවලු සඳහා ඇති ඉල්ලුම තවදුරටත් වැඩි වී ඒවායේ මිළ තවත් ඉහළ යාම යි.
- IV. පසුගිය අගකය පමණ කාලය ඇතුළත දී ශ්‍රී ලංකාවේ ඒක පුද්ගල ආදායම, මූල්‍යමය වර්තමාන අනුව බලන කළ සැහෙන අයුරින් ඉහළ ගොස් ඇත. 1968 සිට 1972 දක්වා කාලය හැරුණු විට අනිකුත් වර්ෂ වල දී පාරිභෝගික ක්‍රියා ශක්තිය ඉහළ නංවමින් පූර්ණ ඒක පුද්ගල ආදායම ද වැඩි වී තිබේ. එළවලු සඳහා ඉල්ලුමක් ඇති වීමට මෙය ද බලපාන්නට ඇත. ආදායම් මට්ටම් ඉහළ යන විට එළවලු සඳහා ඇති ඉල්ලුම ද වැඩි බව සමාජ-ආර්ථික හා පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ වලින් ද පෙන්නුම් කරයි.

10. එළවලු සඳහා ඇති පුද්ගලික අලෙවි පද්ධතිය සහ මිල ව්‍යුහය.

10.1 මිලේනි පැනිට්ටි සහ අලෙවි ආන්තික.

- I. මාන ක්‍රමය අනුගමනය කරමින් එළවලු වර්ග 17 ක් සඳහා අලෙවි ආන්තික ගණනය කරන ලදී. මෙහි දී අලෙවි මාධ්‍යයන් දෙකක් සැලකිලිලට ගනු ලැබේ. එනම් (අ) කොමිස් නියෝජිත ක්‍රමය සහ (ආ) ලොරියෙන් පැමිණ මිල දී ගන්නා ක්‍රමය වශයෙනි.
- II. නිෂ්පාදකයන් සහ වෙළඳුන් විසින් දරනු ලබන ජූරි අලෙවි වියදම, ලොරියෙන් පැමිණ මිල දී ගන්නා ක්‍රමයට වඩා කොමිස් නියෝජිත ක්‍රමය යටතේ වැඩි ය.
- III. එළවලු වර්ග වැඩි ගණනක් සඳහා නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන ශුද්ධ මිල ගණන්, කොමිස් නියෝජිත ක්‍රමයට වඩා ලොරියෙන් පැමිණ මිල දී ගන්නා ක්‍රමය යටතේ වැඩි ය. එහෙත් ලොරියෙන් පැමිණ මිල දී ගන්නා ක්‍රමය යටතේ නිෂ්පාදකයන් විසින් ගෙවනු ලබන බ්‍රෝකර් ගාස්තු, කොමිස් නියෝජිතයන් විසින් නිෂ්පාදකයන් ගෙන් අය කර ගනු ලබන අලෙවි කොමිස් ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි ය.
- IV. පොදුවේ ගත් කල නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන ශුද්ධ මිල ගණන් පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවනු ලබන මිලෙන් සියයට 50 කටත් අඩු වන අතර, දළ අලෙවි ආන්තිකය පාරිභෝගික මිලෙන් සියයට 50 කටත් වඩා වැඩි ය. බොහෝ විට විකිණීම සඳහා එළවලු සකස් කිරීමේ දී එතරම් වියදමක් නොයන නිසා ඒ සඳහා වැය වන දළ අලෙවි ආන්තිකය ජූරි කොට තනිය නොහැකි ය.
- V. සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉක්මනින් තරක් වන ස්වභාවයේ එළවලු වර්ග සඳහා වූ දළ අලෙවි ආන්තිකය මීටත් වඩා ඉහළ ය.
- VI. ප්‍රවාහනයේ දී හා බැඳී පැවිලි ඇදියේදීත් එළවලු ඇසිරීමේ දීත් අනුගමනය කරනු ලබන නොදියුණු හා අයෝග්‍ය ක්‍රම නිසා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් අපහේ යයි. කෙසේ වුව ද, වර්තමාන මිල ව්‍යුහය මගින් වඩා යෝග්‍ය හා විද්‍යාත්මක ප්‍රවාහන ක්‍රම හෝ ඇපුරුම් ක්‍රම හෝ අනුගමනය කිරීමට තරම් ආර්ථික වශයෙන් සාමූහිකව සපයනු නොලැබේ. අපහේ යාට උදෙසා පාරිභෝගික මිලෙන් වෙන් වන කොටස සාමාන්‍යයෙන් සියයට 23 ක් පමණ වේ.

VII. වෙළෙඳුන්ට/අපගේ යාළු උදෙසා පාරිභෝගික චිලෙන් වැය වන කොටස සමඟ සසඳන විට ප්‍රධානතය හා බැඳී පැවරීම් ආදී අලෙවි වියදම් සඳහා වැය වන්නේ ඉතා සුළු කොටසක් බව පෙනේ.

VIII. පාරිභෝගික චිලෙන් අතරමැදියන්ට වෙන් වන කොටසින් වැඩි ප්‍රමාණයක් හිමි වන්නේ සිලීර වෙළෙඳුන්ට ය. පහසුවෙන් ශ්‍රීතය කළ නොහැකි කඩ කුලී, වෙළඳ පල ගාස්තු, සේවක වැටුප්, සහ අනිත්තු කාරක විය දම් වේ කොටසට ඇතුළත් වේ. පහසුවෙන් තරක් වීමට ලක් වන එළවට සඳහා ඉහළ මිල ආන්තිකයන් නියම කිරීමට සිලීර වෙළෙඳුන්ට පෙළඹෙන්නේ සිලීර වෙළඳ මට්ටමේ දී එළවට තවදුරටත් අපගේ යා වෙන් සිදු වන අවදානම අඩු කර ගැනීම සඳහා ය. මිල අඩු වැඩි වන අවස්ථාවල දී ඔවුන් ගේ ආදායමේ ඇති වන අස්ථාවර භාවය අඩු කිරීම සඳහා ද, නිතරම ඉහළ අලෙවි ආන්තිකයන් තබා ගැනීමට සිලීර වෙළෙඳුන් පෙළඹෙති. සිලීර වෙළඳ ව්‍යාපාරවලින් බොහෝමයක් ම ආර්ථික වශයෙන් බලන කළ කුඩා පරිමාණයේ ඒවා වන අතර, අර්ධ කාලීන රැකියාවක් වශයෙන් එළවට සිලීර වෙළඳාමට පවුලේ ශ්‍රමිකයන් ගෙන් ද යුක්ත වේ.

IX. කලින් පවත් වන ලද අධ්‍යයනයන් ගෙන් හා මෙම අධ්‍යයනයන් ඇති වෙන්නු කරන ලද සංඛ්‍යාවන් සසඳා බැලීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ 1974 සිට මේ දක්වා එළවට වර්ග හිඟිපයක අලෙවි ආන්තිකයන් ගේ අඩුවීමක් සිදු වී තැබී බව යි.

10.2 සාම්ප්‍රදායික අලෙවි පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාවය.

I. මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය.

සාම්ප්‍රදායික අලෙවි පද්ධතිය ගැන අප විසින් කරන ලද විශ්ලේෂණයෙන් හැඟෙන්නේ එය මෙහෙයුම් වශයෙන් අකාර්යක්ෂම බව යි. එයට හේතු නම්, ඉහළ අලෙවි ආන්තික හා වියදම් නිෂ්පාදනය අපගේ යාළු, අයෝග්‍ය ඇසුරුම් ක්‍රම හා අවිද්‍යාත්මක ප්‍රධානත ක්‍රම මගින් ඇති වන තාක්ෂණික අකාර්යක්ෂමතාවන්, ප්‍රධාන වෙළෙඳ පල වල ඇති තදබදය ආදී කරණු යි. එහෙත් මෙම කරණු පිළිබඳ තවදුරටත් පර්යේෂණ පැවැත් වීම අවශ්‍ය වේ.

II. විද්‍යාත්මක වගාවය.

විද්‍යා ගණන් හා පාරිභෝගික රඳවිය පිළිබඳ තොරතුරු නිෂ්පාදනයන්ට ක්‍රමවත් ලෙස ලැබෙන්නේ නැත. ඉහළ අලෙවි ආන්තිකයන් හේතු වෙන් නිෂ්පාදන වියදමට හා නිෂ්පාදනයන් ගේ ලාභයට වඩා අධික වියදම් පාරිභෝගිකයන්ට ගෙවීමට සිදු වන අතර, එයින් නිෂ්පාදනයන්ට හිමි වන්නේ ඉතා සුළු කොටසකි. නිෂ්පාදක, ගොඟ හා සිල්ලර වෙළඳ මට්ටම් අතර විද්‍යා පරතර, අලෙවි වියදම්, ප්‍රමාණික ලාභ, අපගේ යන ප්‍රමාණයට වඩා ඉතා අධික ය. මෙයට හේතු වන්නේ අලෙවි ක්‍රමයේ පවතින විවිධ අසාධකවත් ය. කොමිස් නියෝජිත ක්‍රමය යටතේ නිෂ්පාදක විද්‍යා සහ තොග විද්‍යා අතර ඉහළ සහ-සම්බන්ධතාවයක් ඇතත්, තොග හා සිල්ලර විද්‍යා අතරින්, නිෂ්පාදක හා සිල්ලර විද්‍යා අතරින්, ඇත්තේ ඉතා පහළ සහ-සම්බන්ධතාවයකි. ලොරියෝස් පැරිස් විද්‍යා දී ගන්නා ක්‍රමය යටතේ නිෂ්පාදක විද්‍යා හා තොග විද්‍යා අතර වුව ද, සහ-සම්බන්ධතාවය ඉතා අඩු ය.

10.3 විද්‍යා තීරණය වීමේ ක්‍රියාවලිය.

I. ප්‍රායෝගික වශයෙන් එළවළු විද්‍යා තීරණය සිදු වන්නේ තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී ය. නිෂ්පාදක හා සිල්ලර වෙළඳ මට්ටම්වල විද්‍යා තීරණය වීමේ දී පදනම ලෙස ගැනෙන්නේ තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී තීරණය වූ විද්‍යා ය. එහෙත් එක් එක් මට්ටම්වල නිශ්චිත වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ඉල්ලුම් හා සැපයුම් බලවේග අනුව මේ විද්‍යා වෙනස් විය හැකි ය.

II. තවත් ගේ එළවළු කෙලින් ම ප්‍රධාන තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථානවලට යවන නිෂ්පාදකයන්ට අභ්‍යන්තර ලක්ෂණයන් තොග විද්‍යා අනුව ය. තවත් පැරිණත ප්‍රදේශවල ඇති තොග වෙළඳ පලවල පවතින විද්‍යා ගණන් අනුව නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවීමට, ලොරියෝස් පැරිස් විද්‍යා දී ගන්නා අයතු පුරුදු වී සිටිති. එහෙත් මෙම විද්‍යා ගණන් පහත සඳහන් සාධකවල බලපෑමේ ප්‍රමාණය අනුව වෙනස් වීමට ඉඩ තිබේ.

- අ. කිසියම් එක් අවස්ථාවක දී නිෂ්පාදකයන් විසින් විකිණීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන එළවළු ප්‍රමාණය ;
- ආ. කිසියම් නිශ්චිත වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයකට රැස් වන නිෂ්පාදකයන් ගේ හා වෙළඳුන් ගේ ගණන ;
- ඇ. එළවළු වල තත්ත්වය.

ඇ. නිෂ්පාදකයන්ට ඉක්මණින් මුදල් අවශ්‍ය වීම.

ඉ. නිෂ්පාදකයන් හා වෙළඳුන් අතර පවතින සමාජ-ආර්ථික සම්බන්ධතාවන් ;

ඊ. නිවැරදි මිල තොරතුරු ලබා ගැනීමට නිෂ්පාදකයන්ට ඇති පහසුකම් සහ

උ. ඵලවට ඉක්මණින් තරම් වීම පිළිබඳ අවදානම.

III. තොග වෙළඳුන් තම ගනුම් හා විකුණුම් මිල තීරණය කරන්නේ කලින් පැවති මිල ගණන් හා වටිනාකම අනුගමන මිල ගණන්වලට ඇති විය හැකි ප්‍රතිචාරයන් අනුව යි. 'මිල රටු' නායකත්ව මිල තීරණය සහ වෙළඳ සාගම් ආදිය යේ බලපෑම් වැඩි වශයෙන් ම දක්නට ලැබෙන්නේ තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී ය. මෙලෙසින් බලන විට තොග මිල 'කලින් තීරණය කරන ලද' මිලකි. එහෙත් ඒ ඒ අවස්ථාවේ පවතින ඉල්ලුම් - සැපයුම් තත්ත්වයන් අනුව මේ මිල වෙනස් විය හැකි ය.

IV. තමන් ගේ විකුණුම් මිල නියම කිරීමේ දී, තොග මිල, කාරක වියදම්, අලෙවි ආන්තික සහ පාරිභෝගික ශක්ති සැලකිල්ලට ගැනීමට සිල්ලර වෙළඳුන්ට සිදු වේ.

V. එක් එක් වෙළඳ මට්ටම් වල දී එක් වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් ගැන සලකා බැලූ විට, ඒ තුළ පවතින මිල ගණන් තර්ජනකාරී නොවේ. කිසියම් මිල වෙනසක් වෙතොත් එය රඳා පවතින්නේ ඒ ඒ ඵලවට වර්ගයේ තත්ත්වයේ වෙනස්කම් හා වෙළඳුන් ගේ කාරක වියදම් වල වෙනස්කම් මත ය.

10.4 තරඟයේ ස්වභාවය සහ වෙළඳපල අපූර්ණතාවන්.

I. අලෙවි ක්‍රමයේ විවිධ මට්ටම් තුළ වෙළඳුන් අතර තරඟය වලක්වන විවිධ අන්දමේ අපූර්ණතාවන්ට තුඩු දෙන කරුණු ක්‍රියාත්මක වේ. මෙහි ප්‍රතිඵල ලය වන්නේ නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන මිල ගණන් අඩු මට්ටමක තිබීමකි, අතරමැදියන්ට අති ප්‍රමාණික ලාභ හිමි වීමත්, පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවිය යුතු මිල ඉහළ මට්ටමක පැවැත්මකි ය.

II. සමහර ප්‍රදේශවල ශෝච්‍ය මට්ටමේ ඵලවට එක් රැස් කිරීම හා ප්‍රවාහනය, එක් රැස් කරන නියෝජිතයන්/ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් එක් කෙසෙකු හෝ දෙදෙනෙකු අතර රඳා පවතින බව පැහැදිලි විය. සිතියේ ඒ ඒ දිනවල ඵලවට එකතු කිරීමේ දී, ඒ ඒ මාර්ගයන්හි වාහන වලින් ගොස් එළ

වර රැස් කිරීමේ දින පමණ ප්‍රමාණය සේවාවන්ට ඒකාධිකාරී තත්වයක් හිමි වී තිබේ. එවැනි ප්‍රමාණය සේවාවන් බොහෝ විට ගොවිපල වට්ටමේ සිට තොග වෙළඳ වට්ටම දක්වා එළවලි ප්‍රමාණයේ සියලු කටයුතු පාලනය කරන බව ද පැහැදිලිවේ.

III. එළවලි මිල දී ගන්නා වෙළඳුන් අතර පමණ වට කිසියම් තරඟයක් හඳුන්වා දී, ලෝකර් වරුන් ගේ මැදිහත් වීම් නිසා නිෂ්පාදනයන්ට එයින් වාසි ලැබීමට අවස්ථාවක් නොමැත. එවැනි තරඟයක වාසි සැලසෙන්නේ ලෝකර් වරුන්ට ය.

IV. ගොවිපල වට්ටමේ එළවලි මිල දී ගන්නා වෙළඳුන් අතර කිසියම් තරඟයක් පවතින්නේ අස්වනු තෙලා අවසන් වන හෝ ජූනි වශයෙන් අස්වනු තෙලන කාල සීමාවේ දී ය. මෙහි දී නිෂ්පාදනයන්ට එතරම් වාසියක් අත් නොවන්නේ ඉහළ ආදායමක් ලබා ගැනීමට තරම් විශාල නිෂ්පාදනයක් සිටුවන්නේ එක් එක් අය සතුව නොමැති හෙයිනි.

V. කිසියම් එක් තොග වෙළඳු පලක සිටින තොග වෙළඳුන් සංඛ්‍යාව, සිටුවන්නේ එළවලි මිල දී ගන්නා නිෂ්පාදනයන් හා සිටුවන්නේ එළවලි මිල දී ගන්නා සිලීලර වෙළඳුන් ගේ සංඛ්‍යාව හා සසඳන විට ඉතා ඉඩා එකකි. එම නිසා තමන් ගේ ගැණුම් මිල හා විකුණුම් මිල පිළිබඳව විශාල බලපෑමක් තොග වෙළඳුන්ට කළ හැකි ය. තමන් අතර තරඟය වලක්වා එමගින් නිෂ්පාදනයන්ට ගෙවනු ලබන මිල පහළ වට්ටමක පවත්වා ගැනීමටත්, විකුණුම් මිල ඉහළ වට්ටමක පවත්වා ගැනීමටත්, සාමූහිකව ක්‍රියා කිරීමට එබඳු තොග වෙළඳුන් ජූනි සංඛ්‍යාවක්ට අපහසුමක් නොමැති ය.

VI. කිසියම් එක් සිලීලර වෙළඳු මධ්‍යස්ථානයක ඇතුළත වෙළඳුන් අතර මිල තරඟයක් ඇතිව නොහැකි ය. සිලීලර වෙළඳු මධ්‍යස්ථාන අතර විදේශීය වෙතසක් ඇත්තම් එය රජා පවතින්නේ නිෂ්පාදනයේ තත්වයේ වෙනස්කම් සහ වෙළඳුන් ගේ තාරක වියදම් වල වෙනස්කම් මත ය.

10.5 වෙළඳු පල අපූර්ණතාවන්ට හේතු.

I. ගොවිපල වට්ටමේ සේභ්‍ය ගබඩා පහසුකම් නොමැති නිසා එළවලි ඉක්මණින් නරක් වීමෙන් ඇති වන අවදානම් හේතුවෙන් අස්වැන්න තෙල වහාම ඒ අවස්ථාවේ තිබෙන අලෙවි මාධ්‍යයකට තම එළවලි විකිණීමට නිෂ්පාදනයන්ට සිදු වේ. කිසියම් එක් සෞඛ්‍ය මිලක් පවත්වා ගැනීමට එක් වෙළඳුන්ට අවස්ථාව සැලසේ.

- II. අස්වනු අධික කාලේය දී ගොවීන් ගේ කේවෙල් කිරීමේ හැකියාව ඉතා දුර්වල තත්වයකට පත් වේ. අස්වනු අඩු කාල වල දී සිටුන් ගේ කේවෙල් කිරීමේ හැකියාව කිසියම් දුරකට වැඩි වුව ද, එවගින් වැඩි ආදායමක් ලැබීමට තරම් සිටුන් සතුට හිඟ නිෂ්පාදනය ප්‍රමාණවත් නොවේ.
- III. නිෂ්පාදක වෙළඳ පලවල් කුඩා වීම සහ ඒවා විසිරී තිබීම නිසා එක් වෙළඳ පලක පොදු මිල මට්ටමක් පවත්වා ගැනීමටත්, එකම ගවේ වුව ද, විවිධ වෙළඳ පලවල් අතර විවිධ මිල මට්ටම් පවත්වා ගැනීමටත්, වෙළඳුන්ට අවස්ථාව සැලසේ. ප්‍රමාණවත් ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැතිවීම හා මිල තොරතුරු නොලැබීමේ හේතුවෙන් කිසියම් වෙළඳ පලක පවතින ඉහළ මිල ශාන්ත වලින් වාසියක් ලබා ගැනීමට නිෂ්පාදකයන්ට අවස්ථාව නොලැබේ.
- IV. එළවළු වෙළඳාමට පිවිසීමේ දී ඇති විවිධ බාධක මගින් ද, තරඟය සීමා කරවයි. ගොවිපල මට්ටමේ දී එළවළු ප්‍රවාහනයට අවහිර පිටි සීමා ස්ඵූර්ණ වශයෙන් ප්‍රශ්න කරන අවශ්‍ය වේ. (උදා : වාහන ආදිය) එවැනි ප්‍රාග්ධනයක් තිබුණත්, දැනට එළවළු ප්‍රවාහන සේවාව පාලනය කරන අය ගේ ශාරීරික හිඟ හා තර්ජනවලට පවා ලක් වීමේ අවදානමට මුහුණ පෑමට අවහිර පිටිසෙන අයට සිදු වේ.
- V. ප්‍රමාණවත් කාරක ප්‍රාග්ධනයක් හා අවශ්‍ය ප්‍රවාහන පහසුකම් තිබේ නම්, ගම්වල එළවළු මිල දී ගැනීමට ලොරිකරුවන්ට පැමිණිය හැකි ය. එසේම දැනටමත් මෙම ව්‍යාපාරයේ යෙදී සිටින වෙළඳුන් හා බ්‍රෝකර් වරුන්, වලංගු අවහිර පැමිණෙන අය නොයෙකුත් ක්‍රම මගින් වැළැක්වීමට උත්සාහ කරති. අවහිර පිටිසන්නන්ට මෙහි දී ඔලික් අවශ්‍යතාවන් වන්නේ (අ) ගම් පිළිබඳව හොඳ දැනුවත් තිබීම (ආ) ගම්වල දැනට මත් ව්‍යාපාරයේ යෙදී සිටින බ්‍රෝකර් වරුන්, වෙළඳුන් සහ නිෂ්පාදකයින් සමඟ හිතවත්කම් ඇති කර ගැනීම සහ (ඇ) සෑහෙන ප්‍රමාණයේ කාරක ප්‍රාග්ධනයක් තිබීම යි.
- VI. ඉවකඩ හිඟකම, අධික කඩ කැලී, තොග වෙළඳාමේ සෑම අංශයක ම පිළිබඳ හොඳ දැනුවත් අවශ්‍ය වීම, තොග වෙළඳාමේ දැනටමත් යෙදී සිටින අය ගැන හොඳ දැනුවත් අවශ්‍ය වීම සහ සෑහෙන කාරක ප්‍රාග්ධනයක් අවශ්‍ය වීම යන කරුණු නිසා තොග වෙළඳාමට අවහිර පිටිසීම ඉතා දුෂ්කර ය.

V II. වෙන්කර් ක්‍රම, අධික කඩ තැලි, ඉඩකඩ හිඟකම යන කරණු නිසා සිලී
ලර වෙළඳාමට විශේෂයෙන් මහ වෙළඳ පලවලට පිටිසීම ද සුඡිකර
ය. එළවලි වෙළඳාමේ අනික් සියලු අංග පිලිබදව ඇතුළත් තිබීම ද
මූලික අවශ්‍යතාවයකි. වාරික වෙළඳාමේ පොලවල එළවලි සිලීලර
වෙළඳාමට ඉදිරිපත් වන වෙළඳුන්, ලෝකර් වරුන් හා සිටුන් ගේ
සහායකයින් සමඟ හොඳ හිත පවත්වා ගත යුතු ය. නැතහොත් සිටුන්
ගේ හිරිහැර වලට ලක් වීමට එම වෙළඳුන්ට සිදු වේ.

V III. එළවලි නිෂ්පාදනයට සහ අලෙවියට සම්බන්ධව ආර්ථික සේවාවන් හිඟ
පයක් එකවර සැපයීම, අලෙවි ක්‍රමයේ අපූර්ණතාවන් ඇති වීමට හේතු
වන වැදගත් ම හේතුව විය හැකි ය. මෙම සේවාවන්ට නිෂ්පාදිත
අලෙවිය, පාරිභෝගික භාණ්ඩ වෙළඳාම සහ මුදල් ණයට දීම ඇතුළත්
වේ.

IX. ගොවිපල මට්ටමේ බොහෝ වෙනස්වීම් විශේෂයෙන් තොර්ස් නියෝ
ජිතයෝ හමන් සමඟ ගණු දෙනු කරන එළවලි නිෂ්පාදකයන්ට, වගා
කටයුතු සඳහා පමණක් නොව, වෙනත් කටයුතු සඳහා ද විශාල මුදල්
ප්‍රමාණයක් ද ණයට දෙති. ණය ආපසු ගෙවනු ලබන්නේ එළවලි සැප
යීම මගිනි. ණය මුදල් දීමේ දී විධිමත් ක්‍රියාවලියක් හෝ නිශ්චිත
පොලී අනුපාතයක් අය කිරීම හෝ අනුගමනය කරනු නොලැබේ.
එහෙත් අඩුවෙන් මිල සඳහන් කිරීම සහ ඉහා අඩු මිලක් ගෙවීම මගින්
වෙළඳුන් විසින් 'සැඟවුණු පොලියක්' නිෂ්පාදකයන් ගෙන් අය කරනු
ලබන බව පැහැදිලි විය. ප්‍රධාන ණය දෙන්නෝ තොග වෙළෙඳුන්ට දෙති
ය. නිෂ්පාදකයන්ට, එක් රැස් කරන වෙළෙඳුන්ට මෙන් ම සිලීලර
වෙළඳුන්ට ද සිටුණු ණය මුදල් සපයති. එළවලි සඳහා මිල නියම
කිරීමේ දී හොඳ වෙළඳුන් සතු බලය කහඹුරු කිරීමට මෙය ද බලපායි.

X. ප්‍රවාහන නියෝජිතයෝ මෙන් ම ලොරියන් පැලිස් එළවලි මිල දී ගනී
නෝ ද, නිෂ්පාදකයන්ට අවශ්‍ය විවිධ දේ නොමිලයේ ප්‍රවාහනය කර
දෙති. එළවලි වගාවට අවශ්‍ය යෙදවුම්, පාරිභෝගික භාණ්ඩ,
ගොඩනැඟිලි, ගෘහ භාණ්ඩ ආදිය මෙයට ඇතුළත් වේ.

XI. සමහර ගම් ප්‍රදේශවල එළවලි එක් රැස් කරන වෙළෙඳුන් සතුව සිලීලර
සාප්පු තිබෙන අතර, ඒවායින් නිෂ්පාදකයන්ට අවශ්‍ය පාරිභෝගික
භාණ්ඩ ණයට සපයනු ලැබේ. එම ණය ද ආපසු ගෙවනු ලබන්නේ
එළවලි සැපයීම මගිනි.

XII. බොහෝ වෙළෙන්දෝ විශේෂයෙන් කොපිස් නියෝජිතයන් සහ එක් රැස් කරන නියෝජිතයෝ තමන් ගේ අනුග්‍රාහක නිෂ්පාදකයන් ගේ සමාජයීය කටයුතු වලට සහභාගී වී මුදලින් හා උව්‍ය වලින් තැන් දීම සාමාන්‍ය පුරුද්දක් කොට ගෙන සිටිති. තොග වෙළෙඳුන් සහ නිෂ්පාදකයන් තොග වෙළෙඳුන් සහ සිල්ලර වෙළෙඳුන් ආදී විවිධ කණ්ඩායම් ආර ඥාති සම්බන්ධතා පවා ඇති බව ද මෙම විමර්ශනයේ දී හෙළි විය.

XIII. ආර්ථික සේවාවන් කිහිපයක් එක වර සැපයීම හා විවිධ සමාජ සම්බන්ධ ධනා මගින් තමන්ට නිත්‍ය වශයෙන් එළවම් සැපයීමට බැඳී සිටින නිෂ්පාදක - සමූහ ඇති කර ගැනීමට වෙළෙඳුන්ට හැකියාව ලැබී තිබේ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් තම වෙළෙඳුන් විසින් යොදනු ලබන කුට උපකෘති (උදාහරණ : අඬුවෙන් බර කිරීම, මිළ අඬුවෙන් සටහන් කිරීම) ගැන විමසීමට හෝ ඉහළ මිලක් ලබා ගැනීමට සිටුන් හා කේවේල් කිරීමට හෝ නිෂ්පාදකයන් පෙළඹෙන්නේ නැත.

XIV. එදිනෙදා වෙළඳ පොලේ පවතින මිළ පිළිබඳව තොරතුරු නිෂ්පාදකයන් බොහෝ දෙනෙකුට නොලැබෙන නිසා වෙළෙඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන මිළ ගණන් පිළිගැනීමට සිටුන්ට සිදු වේ. නිෂ්පාදකයන් විසින් මිළ තොරතුරු ලබා ගන්නා ප්‍රධාන මාර්ග මගින් පුද්ගලික වෙළෙඳුන් සහ අසල් වාසීන් ය.

XV. ප්‍රධාන තොග වෙළඳ පලවල ඇති කදබදය හා ඉඩකඩ සීමිත වීම නිසා ද, ගැනුම්කරුවන් සහ විකුණුම් කරුවන් අතර කේවේල් කිරීම් සිදු වීමට ඇති අවස්ථාවන් සීමා සහිත වේ.

XVI. සමහර තොග වෙළෙන්දෝ තමන්ට අවශ්‍ය වලට ගෙන්වා ගන්නේ විශේෂිත ප්‍රදේශවලින් වන අතර, තවත් සමහරු අලෙවි කරන්නේ විශේෂ වලට වර්ග පමණි. මෙම 'විශේෂීකරණය' නිසා ද, ඒ ඒ වලට වර්ග අලෙවිය පිළිබඳව වෙළෙඳුන් වික දෙනෙකුට ඒකාධිකාරී තත්ත්වයක් හිමි වේ.

XVII. එක් එක් ආදායම් මට්ටමේ පාරිභෝගික කණ්ඩා වලට විශේෂ වූ සිල්ලර වෙළඳ පොලවල් දක්නට ඇත. මෙය ද විවිධ මිළ මට්ටම් ඇති වීමට හේතු වී තිබේ. සමහර වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන වලින් මිළ මට්ටම් ලබා ගන්නේ ඉහළ ආදායම් ලබන අය වන අතර, තවත් සමහරක් මධ්‍යස්ථාන වලින් මිළ දී ගන්නේ පහළ ආදායම් කණ්ඩා වල පාරිභෝගිකයන් ය.

11. ආයතනික අලෙවි ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ඵලවර්ධී පිළි කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම.

11.1 සාම්ප්‍රදායික (පුද්ගලික) අලෙවි පද්ධතියට විරුද්ධව නගනු ලබන ප්‍රධාන චෝදනාව වන්නේ අතරමැදි වෙළඳුන් විසින් පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවනු ලබන මිලෙන් විශාලම කොටස ලබා ගැනීම මගින් නිෂ්පාදකයන්ට හා පාරිභෝගිකයන් ගේ ආදායම් වලට කරනු ලබන බලපෑමයි. අතරමැදියන් ගේ අලෙවි ආන්තිකය අඩු කිරීම මගින් නිෂ්පාදකයන්ට සාධාරණ මිලකුත් පාරිභෝගිකයන්ට සාධාරණ මිලට ඵලවර්ධී ලබා ගැනීමේ ප්‍රතිපත්තියක් සඳහා රජය විසින් ගන්නා ලද ප්‍රධාන පියවර වී ඇත්තේ අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, සමුපකාර අලෙවි සංගමය ඝන නිෂ්පාදකයන් ගේ සංගම් වැනි තරගකාරී ආයතන පිහිටුවීම යි.

11.2 කෙසේ කෙරේ වෙම ආයතන මගින් අලෙවි කරනු ලබන්නේ ඵලවර්ධීවල මුළු අලෙවි අගිරිකයෙන් සියයට 25 කටත් අඩුවෙන් නිසා පොදුවේ ඵලවර්ධීවල කෙරෙහි ඵල ආයතන වලින් වැදගත් බලපෑමක් ඇති නොකරයි. වෙම ආයතනවල මෙහෙයුම් සහ කළමනාකරණ දුර්වලතා හේතුවෙන් මේ තත්ත්වය උදා වී තිබේ.

11.3 අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව.

I. වෙම දෙපාර්තමේන්තුව 1935 දී ආරම්භ කරන ලද්දේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයන් සඳහා විකල්ප අලෙවි මාධ්‍යයන් සලසා දීම මගින් දේශීය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදකයන්ට සාධාරණ මිලක් ලබා දීම සහ දේශීය නිෂ්පාදන සාධාරණ මිලකට පාරිභෝගිකයන්ට ලබා දීමේ අරමුණ ඇති විය. වෙම දෙපාර්තමේන්තුව ඵලවර්ධී පමණක් නොව, වෙනත් භාණ්ඩ අලෙවිය ද, වෙනත් සේවාවන් ද, පවත්වා ගෙන යනු ලබන අතර, ඵලවර්ධී වෙළඳාම එහි කටයුතු වලින් ප්‍රධාන එකක් වී ඇත.

II. සාර්වක විකල්ප අලෙවි මාධ්‍යයක් ලෙසින් එය ක්‍රියාත්මක වූ මුල් අවධියේ දී පුද්ගලික වෙළෙඳුන් ගෙන් ලබා ගත හැකිව තිබූ මිලට වඩා ඉහළ මිලක් නිෂ්පාදකයන්ට ලබා දීමට දෙපාර්තමේන්තුව සමත් වූව ද, අවුරුදු 10 ක් පමණ කාලක සිට මේ තත්ත්වය වෙනස් වී ඇත.

III. පුද්ගලික වෙළෙඳුන් හා සසඳන විට නිෂ්පාදක මට්ටමේ දී දෙපාර්තමේන්තුව ඉටු කරන්නේ ඉතා සුඛ සේවාවකි. වසර ගණනක් තිස්සේ මතු වී ඇති කළමනාකරණ හා ශිල්පීය දුර්වලතාවන් මෙයට හේතු වී ඇත. ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් ඇණවුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණයට වඩා ඵලවර්ධී මිල දී ගැනීමට හෝ ඒ ඒ ප්‍රදේශවල පවතින වෙළඳ පල

තත්ත්වයන්ට අනුව ගැනුම් පිළි වෙනස් කිරීමට හෝ වළවට වත් රැස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවල නිලධාරීන්ට බලයක් නැත. බොහෝ ප්‍රදේශවල දෙපාර්තමේන්තුව වළවට පිළියට ගන්නේ නියම ගොවීන් ගෙන් නොව බෝකර් වරුන් ගෙනි. එමෙන් ම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් බොහෝ විට පිළි දී ගන්නේ ප්‍රදේශයේ ධනවත් හා බලවත් ගොවීන් විසිනි. දෙනෙකු ගේ නිෂ්පාදනය පමණි. එවැනි සහගත ලෙස බිලපත් ලිවීම සහ පිළි අඩුවෙන් සටහන් කිරීම වැනි අක්‍රමිකතාවන්ට නිලධාරීන් පෙළඹී තිබීම හා මධ්‍යස්ථාන විවෘත කරනු ලබන වේලාවන්හි අනුචිත බව මගින් ද, මේ තත්ත්වය හටත් නරක අතට හැරී ඇත.

IV. පුද්ගලික වෙළඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන පිළිට වඩා අඩු පිළිකි ගෙවීම සාධාරණ පදනමකින් තොර සංකීර්ණ ශ්‍රේණි ක්‍රම අනුගමනය කිරීම, ගොවීන්ට ගෙවිය යුතු මුදල් කලට වේලාවට නොගෙවීම, ගොවීන්ට අයත් ඇසුරුම් නිසි ලෙසට ආපසු නොදීම ආදී කරනු හේතුවෙන් සමහර පළාත්වල ඇති දෙපාර්තමේන්තුවේ මධ්‍යස්ථාන, ගොවීන් ගේ උදහසට ලක් වී ඇත.

V. මෙම තත්ත්වයට එකඟව යුත්තේ ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානවල නිලධාරීන් පමණක් ම නොවේ, පිළි දී ගනු යුතු ප්‍රමාණ හා පිළි පිළිබඳව යාප්පු කලයුතු සිවුතට නොවැනි ය. ශ්‍රී ලංකා රජයේ අක්‍රමිකතාවන්හි යෙදීමට බලපාන එක් හේතුවක් නම් අතිකුණ දෙපාර්තමේන්තුවල ප්‍රාදේශීය නිලධාරීන් විසින් හුණු විදිනු ලබන වරප්‍රසාද සිවුතට අහිමි වීම විය හැක. එක් එක් මධ්‍යස්ථානයට අයත් පුරිල් ප්‍රදේශ වලින් වළවට එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය සඳහා ඇති වාහන පහසුකම් සහ ගබඩා පහසුකම් සීමා සහිත ය. එමෙන් ම, වළවට ඇසිරීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන ගොනි, ලී පෙට්ටි ආදිය පිළිබඳ හිඟකමට තිතරම ප්‍රමාණ දීමට සිදු වේ.

VI. පුද්ගලික අංශය මෙන් නොව, අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් වළවට නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය ණය හා අතිකුණ යෙදවුම් නොසපයන නිසා ද, වළවට අලෙවිය පිළිබඳව දෙපාර්තමේන්තුවට හිමි වී ඇත්තේ නොවැදගත් ස්ථානයකි.

VII. දෙපාර්තමේන්තුවේ තොග වෙළඳ මධ්‍යස්ථානවලට ලැබෙන වළවට බාල තත්ත්වයක පවතී. නිෂ්පාදන මට්ටමේ දී දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් සහ බෝකර් වරුන් අතර 'රහස්‍ය' ගනුදෙනු ඇති බව මී පින් තවදුරටත් හඟවුණු වේ. වැඩිදුරටත් දෙපාර්තමේන්තුවේ වළවට

තොග වෙළඳාම ඉතා සිවිල ප්‍රමාණයක් තිසා පුද්ගලික වෙළඳුන් සමඟ තරඟ කිරීම අපහසු වී තිබේ.

VIII. සිල්ලර වෙළඳු මට්ටමේ දී පාරිභෝගිකයන්ට අනු චිලකට එළවට සපයන බැවින් අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සිල්ලර වෙළඳු සැලි වලින් එළවට ලබා ගැනීමට පාරිභෝගිකයෝ කැමැත්තක් දක්වති. නමුත් එළවටවල තත්ත්වය බාල බවත්, කිරුළු පිණුම් වල දී වටා ඇති වන බවත් සවුහු පැමිණිලි කරති.

IX. සමස්තයක් වශයෙන් බලන විට පුද්ගලික වෙළඳුන් විසින් නිෂ්පාදනයට ගෙවනු ලබන මිල ගණන් කෙරෙහි ගෝ සිල්ලර වෙළඳුන් විසින් පාරි භෝගිකයන් ගෙන් අය කරනු ලබන මිල ගණන් පිළිබදව ගෝ වැදගත් බලපෑමක් කිරීමට අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව අපොහොසත් වී ඇත. එයට මූලිකම හේතුව වී ඇත්තේ පුද්ගලික අංශය හා සස දන විට නිෂ්පාදන - තොග හා සිල්ලර වෙළඳු මට්ටම් වල දී දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අලෙවි කරනු ලබන එළවට ප්‍රමාණය සීමා සහිත එකක් වීම යි.

11.4 සමූපකාර සමිතී.

I. එළවට නිෂ්පාදනයට හා අලෙවියට පමණක් සම්බන්ධ වූ විශේෂිත සමූප කාර සමිතියක් ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට තැන . එහෙත් සමහර සමූපකාර සමිතී ඒවායේ ව්‍යාපාරවල එක් කොටසක් වශයෙන් එළවට අලෙවියේ යෙදී සිටී.

II. නිෂ්පාදන, තොග හා සිල්ලර මට්ටම් වල දී වැදගත් ලෙස එළවට අලෙවියට සහභාගි වී ඇති එකම සමූපකාර සමිතිය තම වැ ලිමට ප්‍රදේශයේ කැප්ටේටොල පිහිටි 'උඩ පළාත ගොවි ද්‍රව්‍ය නිපදවන්නන් ගේ සහ අලෙවි කරන්නන් ගේ සමූපකාර සංගමය' යි. 1971 දී උඩ පළාත විවිධ සේවා සමූපකාර සමිතියට අනුබද්ධ කරන තුරු, එනම්, 1931-1971 කාලයේ දී මෙම සමිතිය විසින් ප්‍රදේශයේ එළවට වගා කරන්නන්ට යෙදවුම් සැපයීම, මුදල් ණයට දීමා හා අලෙවිය මගින් වැදගත් සේවාවක් ඉටු කරන ලදී. ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් පසුව වුව ද, එනම් 1971 සිට 1977 දක්වා ප්‍රදේශයේ එළවට නිෂ්පාදනයන්ට මෙකී සේවාවන් සැපයීම අතින් ඒකාධිකාරී තත්ත්වයක් සමිතියට හිමි වී තිබුණි. නමුත් 1977 ට පසුව මෙම තත්ත්වය වෙනස් වී ඇත. කොපිස් නියෝජිතයන් විසින් සපයනු ලබන ණය, ප්‍රමාණ හා සසඳන විට සමිතිය විසින් ණයට දෙනු ලබන ප්‍රමාණය ඉතා සුළු ය.

සම්බන්ධයෙන් සතු එළවලු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන ගණන 18 සිට 9 ක් දක්වා අඩු වී ඇති අතර, කොළඹ වෙළඳ පොලේ මෙම සම්බන්ධයෙන් පවත්වා ගෙන ගිය කඩ බක්කි ගණන 3 සිට 1 දක්වා අඩු වී තිබේ.

III. 1972 සමුපකාර සංවිධානයෙන් පසුව, මාරස්සන හා නාරාවට (ගම්පල) ප්‍රදේශවල සමුපකාර සම්බන්ධයෙන් එතෙක් සාර්ථක ලෙස පවත්වා ගෙන ආ එළවලු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය පිළිබඳ කටයුතු ද අඩාල වී ඇති බව මෙම සමීක්ෂණයේ දී හෙළි විය.

II.5 සමුපකාර අලෙවි සංගමය.

- I. 1973 දී හිටපු එක ලද සමුපකාර අලෙවි සංගමය, කෘෂිකාර්මික කටයුතු සම්බන්ධයෙන් විවිධ සේවා සමුපකාර සම්බන්ධ අතර ඉහළම සංවිධානය ලෙස ක්‍රියා කරයි. එළවලු අලෙවිය මෙම සංගමයේ විවිධ කටයුතු වලින් එකක් පමණි. නිෂ්පාදනයන් අතරේ යෙදවුම් බෙදා හැරීමේ දී, සීමිත වශයෙන් මෙම සංගමය යෙදී සිටිය ද, ඉන් වගා ණය සමයන්තේ නැත.
- II. මෙම සංගමය ද නියම නිෂ්පාදනයන් ගෙන් තොට, බ්‍රෝකර් වරුන් ගෙන් එළවලු වීළ දී ගන්නා බව එළවලු වගා කරන්නෝ බොහෝ දෙනෙක් වාර්තා කළහ. මෙයින් නිෂ්පාදනයන්ට ගෙවනු ලබන වීළ ද පුද්ගලික වෙළඳුන් විසින් ගෙවනු ලබන වීළට වඩා අඩු ය. එළවලු විකිණීමෙන් තමන්ට ලැබිය යුතු මුදල ලබා ගැනීමේදී, තමන් ගේ අසුරුම් ආපසු ලබා ගැනීමේ දී, තොයෙහි උෂ්කරතාවලට මුහුණ දීමට නිෂ්පාදනයන්ට සිදු වී තිබේ.
- III. සමුපකාර අලෙවි සංගමයේ එළවලු වීළ දී ගන්නා මධ්‍යස්ථාන ගණන අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ එවැනි ස්ථාන ගණනට වඩා බෙහෙවින් අඩු ය. නමුත් සමුපකාර අලෙවි සංගමය තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවට වඩා වැඩි එළවලු ප්‍රමාණයක් අලෙවි කරන බව පැහැදිලි විය. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අලෙවි කරන එළවලු වලට වඩා සංගමය මගින් අලෙවි කරන එළවලු තත්ත්වයෙන් උසස් ය. එසේ වුව ද, පුද්ගලික අංශය හා සසඳන විට සමුපකාර අලෙවි සංගමය මගින් ද අලෙවි කරන්නන් ඉතා සුළු එළවලු ප්‍රමාණයකි. එබැවින් එළවලු වීළට

සෑහෙන බලපෑමක් කිරීමට එය සමත් වී නැත.

IV. පුද්ගලික අංශය හා අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සසඳන විට සමූහකාර අලෙවි සංගමයේ සිලීර එළවළු වෙළඳාම නොසැලකිය යුතු තරම් ය. කොළඹ පිහිටි සංගමයේ සිලීර වෙළඳ පැල් මගින් සේවය කරනු ලබන්නේ ඉහළ ආදායම් ශක්තිමත් පාරිභෝගිකයන් ය. මේවායේ සිලීර මිල ද, පුද්ගලික වෙළඳ මධ්‍යසාධනවල මිල ගණන් වලට වඩා වැඩි ය.

II.6 එළවළු නිපදවන්නන් ගේ සංගම්.

- I. එළවළු නිපදවන්නන් ගේ සංගම් පිළිබඳ සංකල්පය, සමූහකාර සමිති, පිළිබඳ සංකල්පයට වඩා වෙනස් ය. එළවළු නිපදවන්නන් ගේ සංගම් මූලික ව හඳුන්වා දෙනු ලැබුයේ 1978 දී වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ ය. මෙම අධ්‍යයනය පැවැත් වූ කාලයේ දී මෙවැනි සංගම් හතරක් වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබුණි.
- II. මෙම සංගම්වල ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ එළවළු වල සැපයුමේ හා මිලේ උච්චාවචනයන් වැලැක් වීම සඳහා, අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් පරිදි එළවළු නිෂ්පාදනය ක්‍රමවත්ව හා සැලැස්මකට අනුව දියුණු කිරීම යි. ප්‍රාථමික මට්ටමේ පුද්ගලික අතරමැදියන් මඟ හැරීම මගින් එළවළු සඳහා පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවනු ලබන මිලෙන් හැකි ඉහළම කොටස නිෂ්පාදකයන්ට ලබා දීමට ද මින් බලාපොරොත්තු වේ.
- III. යෙදවුම් හා උපකරණ සැපයීම, යෙදවුම් සහ නිෂ්පාදිතය ප්‍රවාහනය කිරීම, නිෂ්පාදිතය ශුණි කිරීම හා ඇසුරුම් මෙම කටයුතු සඳහා විශේෂයෙන් සේවා ලබා ගැනීම සහ සාධාරණයින් අතර සැකසුම්වලට කට වර්ධනය කිරීම යන කටයුතු ඇතුළත් වන පරිදි එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය පිළිබඳ සියලු කටයුතු කිරීමට මෙම සංගම් අදහස් කරයි.
- IV. රටේ විවිධ පළාත්වලට එළවළු සැපයීම මගින් මිල නියම කරන්නන් වශයෙන් කොළඹ කොමිෂි නියෝජිත/කොම වෙළඳුන් සතු බලය අඩු කිරීමටත්, කොළඹින් පිට පළාත්වලට සාධාරණ මිලට එළවළු සැපයීමටත් නිපදවන්නන් ගේ සංගම් බලාපොරොත්තු වේ.

V. අප ගේ විමර්ශනය පැවැත් වූ අවදිය වන විට මෙම සංගම් තම කටයුතු ආරම්භ කර තිබුණා පවතී. එම නිසා ඒවා පිළිබඳ සම්පූර්ණ අගැයීමක් කිරීම අපහසු ය. කෙසේ වුව ද, සාමාජිකයන් ගේ නිෂ්පාදිතය ප්‍රමාණය කර දීම මගින් ප්‍රයෝජනවත් සේවයක් සැලසීමට මෙම සංගම් සමත් වී තිබුණි. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් තාවකාලික පදනමක් යටතේ නිෂ්පාදනයන්ට අවශ්‍ය යෙදවුම් සපයන ලද අතර සංගම්වල කටයුතු සඳහා පහසු ගාස්තු ක්‍රම යටතේ වාහන ද සපයා දී තිබුණි.

නිර්දේශ.

එළවලු මිල පිළිබඳ ගැටලු විසඳීමේ ලා සහස් කරනු ලබන වැඩ පිළිවෙළක ප්‍රධාන අරමුණ විය යුත්තේ ;

- I. නිෂ්පාදන අංශයේ ගැටලු විසඳීම.
- II. පුද්ගලික වෙළඳාමේ විවිධ අංශ ක්‍රමවත් කිරීම.
- III. රාජ්‍ය අංශයේ අලෙවි කටයුතු ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම සහ
- IV. නිෂ්පාදනයන් ගේ සංගම්වල කටයුතු වඩාත් ක්‍රමවත් කිරීම වේ.

I. නිෂ්පාදන අංශයේ ගැටලු විසඳීම.

I. මෙතෙක් පැවැති ආණ්ඩුවල ප්‍රතිපත්තිය වී ඇත්තේ එළවලු වගාව යටතේ ඇති වූ බිම් ප්‍රමාණය හැකි තරම් දුරට වලංගු පවත්වා ගන්නා අතර, පලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම මගින් වූ නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට නිෂ්පාදනයන් දිරි ගැන්වීම යි. අයහපත් අතට හැරෙමින් පවතින හදි/මිනිස් අනුපාතය නිසා විස්තෘත වශයෙන් එළවලු වගා කිරීම දුෂ්කර හෙයින් මෙය වඩාත්ම තාර්කික ප්‍රතිපත්තිය යි. වැඩි දියුණු කළ බීජ වර්ග, පෝර, කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ විද්‍යාත්මක වශයෙන් පිළිවෙත් යනාදී අංශ ඇතුළත් නවීන ශිල්පීය ක්‍රම මෙහි දී අත්‍යවශ්‍ය වේ. එහෙත් සම්බන්ධයේ දී හෙළි වූ පරිදි මෙම අවශ්‍යතාවන් කලට වේලාවට ඉටු කර ගැනීමට බොහෝ එළවලු වගන් තනි ක්‍රමයක් නොවැන. මෙම අත්‍යවශ්‍ය යෙදවුම් වැඩි වශයෙන් අලෙවි කරනු ලබන්නේ ඉහළ මිලක් අය කරන පුද්ගලික වෙළඳ අංශය මගිනි. එමනිසා මෙම ද්‍රව්‍ය සම්පූර්ණ සවිනි සහ/හෝ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන මගින් සහන මිලකට අලෙවි කිරීමට පියවර ගැනීම කාලෝචිත ය.

II. සමහර ප්‍රදේශවල එළවළු වවන්නන් කිසියම් නිශ්චිත වෙළඳු කාල සහිත කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමට පුරුදුව සිටි අතර, එම ද්‍රව්‍ය එම ප්‍රදේශවල ලබා ගැනීමට නොහිඹුණි. එහෙත් ඒවා එහරළු ජනප්‍රිය නොවූ ප්‍රදේශවල සිතූ තරම් ලබා ගැනීමට හිඹුණි. එම නිසා ආයතනික අංශය මගින් සමීක්ෂණයක් පවත්වා ඒ ඒ ප්‍රදේශ වල එළවළු වවන්නන් අතර ජනප්‍රිය වෙළඳු කාල සහිත රසායනික ද්‍රව්‍ය එම පළාත්වල අලෙවි කිරීම සඳහා පිය වර ගැනීම වරි.

III. එළවළු වගාව සඳහා ආයතනික අංශය මගින් නිකුත් කරනු ලබන ණය ප්‍රමාණ පසුගිය දශකය තුළ දැඩි ලෙස පහත වැටී තිබේ. එළවළු අංශය සඳහා ණය සැපයීමේ දී වඩාත් ලිහිල් ණය දීමේ ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කිරීම වැදගත් වේ. කෙසේ වෙතත් හෝඟ තක්ෂණ ක්‍රමයක් නැති අවස්ථාවක එවැනි ණය දීම අවදානම් සහිත ය. එබැවින් දැනට වී වගාව සහ සත්ව පාලනය පිළිබඳව පවතින හෝඟ තක්ෂණ ක්‍රමය එළවළු වගාවටත් ව්‍යාප්ත කිරීමට පියවර ගන්නා ලෙස නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

IV. එළවළු නිෂ්පාදකයන් වැඩි දෙනෙකු කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හමු වී උපදෙස් ලබා ගැනීමට අපොහොසත් වන නිසා එළවළු වගාව පිළිබඳ නවීන ශිල්ප ක්‍රම පිළි බඳව නොදනිති. එහෙයින් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් එළවළු සඳහා ඔවුන් ව්‍යාප්ති සේවාවක් ඇති කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව සොයා බැලීම සුදුසු යයි යෝජනා කරනු ලැබේ.

V. විශේෂයෙන් වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල ධනවත් ගොවීන් ඉතා වීඳු දෙනෙකු වතුර පොම්ප කරන යන්ත්‍ර මිලට ගෙන අතික් අයට අධික තුලියක් අය කරමින් ණයට දෙන බව පැහැදිලි විය. එම නිසා වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල එළවළු වගා කරන්නන්ට ජලය ලබා දීමේ පියවරක් වශයෙන් සාධාරණ මිලට වතුර පොම්ප කරන යන්ත්‍ර ලබා දීමට කටයුතු කිරීම වැදගත් වේ.

VI. අදාළ රාජ්‍ය ආයතන වලට වගා කරන ගොවීන්ට සහන
යක් සැලසීමේ අවශ්‍යතාවය බලා ඇති විධිමත් කිරීමට ගොවිජන
සේවා කමිටු මගින් පියවර ගැනීම සුදුසු ය.

VII. වියළි කලාපීය වාරිමාර්ග ජනපදවල ව්‍යාප්තිය හේතුවෙන්
විස්තෘත ක්‍රමයේ හේන් චලවම් වගා වන වනජීවී කිරීම දුෂ්කර
වනු ඇත. අවිනිත පිහිටු වන ජනපදවල මුල් අවස්ථාවේ දී
කෙටිකාලීනව හෝ චලවම් හිඟයක් ඇති වීම නොවැලැක්විය
හැකි ය. මේ නිසා චලවම් ප්‍රදේශවල අවශ්‍ය චලවම් සැපයිය
හැකි ක්‍රම පිළිබඳව ඉක්මන් අවධානය යොමු විය යුතු ය.
රටේ අතිඉන් පළාත්වල චලවම් නිෂ්පාදනය සැලැස්වී කිරීමේ දී
මේ කරණ ද සැලකිල්ලට ගත යුතු වේ.

2. පුද්ගලික වෙළඳාමේ විවිධ අංශ ක්‍රමවත් කිරීම.

I. පුද්ගලික අලෙවි මාර්ගයන්හි විවිධ මට්ටම් වල දී නොයෙකුත් ආකාරයේ අපූර්ණ
තාවන් නිසා වෙළඳුන් විසින් හිතුවනාහේ මිල නියම කිරීම කළ හැකි වී ඇති බව
පැහැදිලිවම පෙනී ගිය කරුණකි. චලවම් එක් රැස් කිරීම, ප්‍රවාහනය, මිල නියම
කිරීම, තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම යන අංශවල වෙළඳුන් ගේ එකමුතු හැසිරීම
නිසා ඒකාධිකාරයට කිට්ටු තණ්ඩුවක් ඇති වී තිබේ. මෙහි ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ
නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවුණු ලබන මිල ගණන් අඩු වීම හා පාරිභෝගිකයන් විසින් ගෙවිය
යුතු මිල ගණන් ඉහළ යාම යි. එමනිසා රාජ්‍ය හා පුද්ගලික අංශ අතර තරඟය
ඇති කිරීම ගැන සිතීමට පෙර පුද්ගලික අලෙවි පද්ධතිය ඇතුළතම තරඟකාරීත්වය
වැඩි කිරීමට රජය මගින් නීති රීති සකස් කර මුදාහරින කිරීම වැදගත් වේ.
උදාහරණයක් වශයෙන් පුද්ගලික ප්‍රවාහන නියෝජිතයන් මගින් ඒ ඒ මාර්ග වෙන්
කර ගැනීම තහනම් කිරීමටත්, චලවම් ප්‍රවාහනයේ යෙදෙන වාහන වල අයිතිය
සාධාරණ ලෙස බෙදී යාම තහවුරු කිරීමටත්, රජය මගින් නීති රීති මුදාහරින
කළ හැකි වනු ඇත.

කිරුම්
II. මුහුම් පිළිබඳ වංචා ආදී වෙළඳුන් ගේ කුට උපක්‍රම නතර කිරීම සඳහා වඩාත්
සාර්ථක නීති රීති සකස් කළ යුතුව ඇත. විශේෂයෙන් පදිංචි වේදිකා වෙළඳාමට
මෙය අදාළ වේ.

III. පදික වේදිකා වෙළඳුන් විසින් සාපේක්ෂව අඩු මිලට ඵලවට සැපයුව ද, ඒවා තත්ත්වයෙන් ඉතා බාල ය. මේ නිසා යෝග්‍ය ශ්‍රේණි ක්‍රම හා ඇසුරුම් ක්‍රම භාවිතාව අධෛර්යයට පත් කරවයි. එයට හේතුව පදික වේදිකාව මගින් තත්ත්වයෙන් ඉතාම බාල නිෂ්පාදනවලට වුවත් වෙළඳ පොලක් සැපයීම යි. මේ නිසා වර්තමාන පදික වෙළඳුන්ට ^{අර්ධ} ස්ථිර හෝ ස්ථිර වෙළඳ සැල තනාදීම මගින් ක්‍රමයෙන් පදික වේදිකා වෙළඳුන්ට ඉවත් කිරීමට පියවර ගැනීම වටී. එහෙත් මෙය කළයුත්තේ පදික වේදිකා වෙළඳුන්ට මෙන් ම අඩු ආදායම් ලබන පාරිභෝගිකයන්ට ද පහරක් නොවදින පරිද්දෙනි.

IV. තොග වෙළඳ මට්ටමේ දී කප්පත් වැනි අයටා ශාස්තූ ඉල්ලා සිටින පුද්ගලයන් සහ ගම් මට්ටමේ බ්‍රෝකර් වරුන් ඵලවට වෙළඳාමෙන් ඉවත් කළ හැකි වන පරිදි නිති රීති ක්‍රියාත්මක කිරීම ඉතා වැදගත් ය. මෙම දෙකොටස විසින් නිෂ්පාදකයන්ගේ, තොග වෙළඳුන්ගේ, සිල්ලර වෙළඳුන්ගේ, අලෙවි වියදම් අනවශ්‍ය ලෙස ඉහළ නංවනු ලැබේ. එලෙස ඉහළ නංවනු ලබන වියදම් වල බර අවසාන වශයෙන් පැවැත්වෙන්නේ පාරිභෝගිකයන් මත ය.

V. වෙළඳ පොල වල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම, මාර්ග ආදී අවවසුන පහසුකම් දියුණු කිරීම, ඇසුරුම් ආදී ද්‍රව්‍ය පහසු මිලට සැපයීම නිවැරදි මිළ හා වෙළඳ තොරතුරු කලට වේලාවට සැපයීම ආදී කරණුවල වැදගත්කම මෙහි දී අමුතුවෙන් සඳහන් කළයුතු නොවේ.

3. රාජ්‍ය අංශයේ අලෙවි කටයුතු ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම.

I. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව දැනට පුරිල් වශයෙන් ඵලවට වෙළඳාමේ නිරත බව පැහැදිලි කරුණකි. එහෙත් නිෂ්පාදකයන්ට හා පාරිභෝගිකයන්ට සාධාරණයක් වන අයුරින් ඵලවට මිල මට්ටම පවත්වා ගැනීම සඳහා පුද්ගලික අංශය සමඟ තරඟ කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුව සමත් වී නැත. මෙම පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීමේ ලා වඩාත් හොඳ ක්‍රමවේද සැලසීමේ දී ආධාර විය හැකි යෝජනා කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

II. අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ මිළ දී ගැනීමේ මධ්‍යස්ථාන විසින් අනුගමනය කරනු ලබන සිවිත මිළ දී ගණුම් ක්‍රමය (කෝටා ක්‍රමය) අත්හල යුතු ය. ඒ සමඟම තොග මට්ටමේ දී හා සිල්ලර මට්ටමේ දී දෙපාර්තමේන්තුවේ කටයුතු පුරිල් කිරීම වඩාත් භාරකිනය. ප්‍රමාණවත් හා යෝග්‍ය ශීත ගබඩා පහසුකම් මිළ දී ගැනීමේ මධ්‍යස්ථානවලට ලබා දිය හැකි නම් අතිරේක ඵලවට තොග පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් පැන නොගනින අතර ඒවා ඵලවට හිඟයන් ඇති මිට පළාත් වලට යැවීමට පුළුවන.

III. වර්තමානයේ දී දෙපාර්තමේන්තුවේ විළ දී ගණුම් වධ්‍යස්ථානවල අනුගමනය කරනු ලබන ශ්‍රේණි කිරීමේ ක්‍රමය නිෂ්පාදනයන් අධෛර්යයට පත් කරනවා වීතා අලෙවි ක්‍රමය තුළ අනිකුත් ඔවුන් වට්ටි වල දී කිසි අයුරකින් ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ නැත. වර්තමාන සිලීර විළ ව්‍යුහය මගින් යෝග්‍ය ශ්‍රේණි ක්‍රම අනුගමනය කිරීම සඳහා නිෂ්පාදනයන්ට ආර්ථික සාමෘද්ධියක් සපයනු නොලැබේ. එවැනි තත්ත්වයක් යටතේ නිෂ්පාදන මට්ටමේ දී පවත්නා දැඩි ශ්‍රේණි ක්‍රමයක් අනුගමනය කිරීමෙන් සිදු වන්නේ විවිධ අක්‍රමිකතාවන් ඇති වීම පමණි. උදාහරණයක් ලෙස, ශ්‍රේණි වරුන් විසින් නිෂ්පාදනයන්ට පහළම ශ්‍රේණියේ විළ ගෙවා ගන්නා චළවර, නැවත ශ්‍රේණි කර අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවට ඉහළ විළකට විකුණනු ලැබේ. එවැනිසා නිෂ්පාදන මට්ටමේ දී චළවර ශ්‍රේණි ක්‍රමය තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යන්නේ නම් සිලීර වෙළඳ මට්ටමේ දී ද, යෝග්‍ය ශ්‍රේණි කිරීමේ ක්‍රම අනුගමනය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

IV. ශ්‍රී ලංකා සමුපකාර අලෙවි සංගමයේ චළවර අලෙවි කටයුතු ද සාර්ථකව පවත්වා ගෙන යාම සඳහා ඉහත සඳහන් යෝජනාවන් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

4. නිෂ්පාදනයන් ගේ සංගම් වල කටයුතු වඩාත් ක්‍රමවත් කිරීම.

I. මෙම අධ්‍යයනය පවත් වනු ලැබූ කාලයේ දී චළවර නිපදවන්නන්ගේ සංගම් ක්‍රියාත්මකව පැවැත්මේ වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ පවතී. අප විසින් අධ්‍යයනය සැවැත් වූ අනිකුත් ගම්වල විශේෂයෙන් මිරුප්ප, හේවාච්ඡිප, ඉකිරිවැව සහ ලුණුවැව ගම්වල ගොවීහු ද එබඳු සංගම් පිහිටුවා ගැනීමට කැමැත්ත දැක් වූහ. සාමූහිකත්වයේ අගය සිටුවීමට සාමාන්‍යයෙන් වැටහෙන නමුදු, වර්තමානයේ දී ආයතනික සහයෝගය නොමැති කමින් සංවිධානය වීම අතපසු වී ඇත. න්‍යායාත්මක වශයෙන් චළවර නිෂ්පාදනයන් ගේ කේවෙල් කිරීමේ ශක්තිය වැඩි කිරීම සඳහා සිටුවීමට තරඟ කාරී බලයක් ලබා දීමට සුදුසුම මාර්ගය සිටුවීම ගේ ම සාමූහික සංවිධාන ඇති කිරීම බව අප හේ හැඟීමයි. එම නිසා 'වැලිමඩ මාදිලිය' ප්‍රායෝගික වශයෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ගෙන දේ නම්, අනිකුත් ප්‍රදේශවල ද එය අනුගතයා බැලීම යෝග්‍ය වේ.

II. ප්‍රදේශයේ අතරමැදියන් ගේ සහ නිලධාරීන් හේ අතවශ්‍ය වැදිහත් වීම් වලින් මෙම නිෂ්පාදන සංගම් නිදහස් වීම අත්‍යවශ්‍ය ය. කිසියම් මූලික කාල පරිච්චේදයක් තුළ සාර්ථක ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් පසුව නිෂ්පාදන සංගම් වල කටයුතු වලින් අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ඉවත් වීම යෝග්‍යය. නිෂ්පාදනයන්ට සාධාරණ මිලක් ලබා දීම සඳහා අතරමැදියන් සමඟ සාර්ථක ලෙස ගරඟ කිරීමට නම් නිෂ්පාදන මට්ටමේ දී චළවර නිපදවීම හා අලෙවිය පිළිබඳ සියලු කටයුතු වලට මෙම සංගම්

නිරත වීම අත්‍යවශ්‍ය ය. එම කටයුතු නම්, යෙදවුම්, සැපයීම, මූල්‍යකරණය, වෙළඳ පල තොරතුරු සැපයීම, ප්‍රවාහන ආදිය යි.

III. ප්‍රාදේශීය හා ජාතික මට්ටම් වල දී කිසියම් ඉහළ සංවිධානයක් මගින් කරනු ලබන පාලනයකින් හා උපදෙස් වලින් තොරව, තොග සහ සිල්ලර වෙළඳාමේ සාර්ථක ලෙස නිරත වීමට ඒ ඒ පළාත් වල පිහිටි නිෂ්පාදක සංගම් වලට හැකි වේ යයි සිතිය නොහැකි ය. වර්තමානයේ පවතින නිෂ්පාදක සංගම් මගින් එළවළු තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම පාලනය කරනු නොලබන බැවින් නිෂ්පාදකයන්ට සාධාරණ මිලක් ලබා දීමටත් ඒවාට ප්‍රථමත් ද යන්න සැක සහිත ය. එබැවින්, නිෂ්පාදක-තොග සිල්ලර යන සියලු මට්ටම් වල දී එළවළු අලෙවිය පිළිබඳ සියලු කටයුතු සම්බන්ධයෙන් 'සිරස් සංකලනයක්' පවත්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ කාර්යය සඳහා එළවළු නිෂ්පාදනය සහ අලෙවියට පමණක් වෙන් වූ වෙනම සංවිධානයක් ජාතික මට්ටමෙන් තිබීම ද ඉතා වැදගත් අවශ්‍යතාවයකි.

IV. රටේ ප්‍රධාන නගර සියල්ලයකම පාහේ එළවළු තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම මේ වැනි නිෂ්පාදක සංගම් මගින් පාලනය කළ හැකි වනු ඇත. වර්තමානයේ දී මුළු එළවළු නිෂ්පාදනයෙන් ප්‍රධාන කොටස පුද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශ මගින් පළමුව කොළඹට ප්‍රවාහනය කර එහි සිට අනිකුත් පළාත්වලට යළි බෙදා හැරීම කරනු ලැබේ. නමුත් ඉහත යෝජනා කරන ලද පරිදි නිෂ්පාදක ප්‍රදේශවල සිට කෙලින් ම විවිධ පාරිභෝජක ප්‍රදේශවලට එළවළු යැවීමෙන් ප්‍රවාහන වියදම් සහ අපතේ යන ප්‍රමාණය අඩු කළ හැකි ය. එමගින් ඒ ඒ වෙළඳ පලවල් අතර මිල වෙනස් කම් ද අවම කළ හැකි වන අතර, එළවළු වල මිල තිරණය කිරීමෙහි ලා පුද්ගලික තොග වෙළඳුන් සතු බලතල ද අඩු කිරීමට ප්‍රථමය.

V. නිෂ්පාදක සංගම් සතු එක් එක් එළවළු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන සතුව ශීඝ්‍ර ගබඩා පහසුකම් ද ශීතකරණ ප්‍රවාහණ පහසුකම් ද තිබීම අත්‍යවශ්‍ය ය. සීමා වලින් තොර වූ එළවළු තොග මිල දී ගත හැක්කේ, විද්‍යාත්මක ඇසුරුම් සහ ශුෂ්ක ක්‍රම අනුගමනය කළ හැක්කේත් එවිට පමණකි. එළවළු වල අඟුණ බව හා තත්ත්වය පිළිබඳව ද මිනිස් අපහසු ප්‍රතිචල ගෙන දේ. එමෙන් ම විවිධ පළාත්වල ඉල්ලුම් රටාව අනුව ක්‍රමානුකූලව එළවළු සැපයීමට ද මිනිස් අවස්ථාව ලැබේ. අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා එළවළු ලැබෙන අවස්ථාවල දී අඟුණ සහ තත්ත්වයෙන් උසස් එළවළු අපනයනය කිරීමට ද මිනිස් ඉඩකඩ සැලසේ.

VI. අවසාන වශයෙන් නිෂ්පාදක සංගම් සාර්ථක වීමට නම් ප්‍රමාණවත් නිෂ්පාදනයකින්, කැපවීමකින් යුතු සාමාජික පිරිසකින්, කාර්යක්ෂම කළමනාකරණයකින් අවශ්‍ය වේ. ඕනෑම වර්ගයක සාමූහික සංවිධානයක් සාර්ථක ලෙස පවත්වා ගෙන යාමට නම් මෙම මූලික අවශ්‍යතාවන් තිබිය යුතුම ය.

ඇවුල්ල 1.

නිෂ්පාදන වියදම් සම්බන්ධය සඳහා තෝරා ගත් වලට වගා කරන්නන්ගේ අධ්‍යාපනික තත්වය

අධ්‍යාපන තත්වය

ප්‍ර දේ ශ ය

	විදුරුවෝ		බොරගස්		හේවාපියස්		පිරුප්ප		ඉතිරිවැව		නොවැව		උඩුවිල-කිරිමලෙයි		කයතඩි-වඩුවිල්	
	ගණන	%	ගණන	%	ගණන	%	ගණන	%	ගණන	%	ගණන	%	ගණන	%	ගණන	%
1. පාසැල් ගොස් නැත	2	10.0	2	11.1	1	5.0	1	5.0	3	15.0	3	16.7	1	3.8	0	0
2. 1 ශ්‍රේණියේ සිට 5 වන ශ්‍රේණිය දක්වා	7	35.0	8	44.4	6	30.0	7	35.0	6	30.0	5	27.8	4	15.4	6	17.1
3. 6 වන ශ්‍රේණියේ සිට අ.පො.ස.(සා.පෙ.) දක්වා	7	35.0	5	27.8	5	25.0	9	45.0	7	35.0	8	44.4	14	53.9	24	68.6
4. අ.පො.ස. (සා.පෙ.) සමත් හා අ.පො.ස. උසස් පෙල දක්වා	4	20.0	2	11.1	8	40.0	1	5.0	3	15.0	2	11.1	6	23.1	4	11.4
5. අ.පො.ස.(උ.පෙ.) සමත් හා වැඩිදුර අධ්‍යාපනය	0	0	1	5.6	0	0	0	0	1	5.0	0	0	0	0	0	0
6. වෘත්තීය/ශිල්පීය සඳහා කළ	0	0	0	0	0	0	2	10.0	0	0	0	0	1	3.8	1	2.9
මුළු ගණන ..	20	100.0	18	100.0	20	100.0	20	100.0	20	100.0	18	100.0	26	100.0	35	100.0

180

ඇමුණුම 2

ඉඩම් භුක්ති ප්‍රථමයට අනුරූප නියෝජ්‍යයට ඇතුළත් වූ වළඹව මහා ජරන්කන් ප්‍රදේශ පරිහිඟනය පැවැත් වූ කාලයේ මහා ජරන් ලද බිම් ප්‍රමාණය

භුක්ති ප්‍රථම තත්ත්වය

	විදුරුපොල		බොරගස්		ගේවැවිල්ල		පිරුණ		ඉබ්බිවැව		ගුණවැව		උඩුවිල්ල-බිට්ටිලයි		කඩගව්-උඩුවිල්ල	
	අක්ෂර	%	අක්ෂර	%	අක්ෂර	%	අක්ෂර	%	අක්ෂර	%	අක්ෂර	%	අක්ෂර	%	අක්ෂර	%
1. අයිතිය																
අ. තනි	27.6	92.1	8.75	32.7	47.75	59.7	62.88	65.0	19.5	21.7	33.5	32.2	1.31	4.3	45.79	78.3
ආ. සමුළු	-	-	-	-	26.55	33.2	0.25	0.3	4.0	4.5	15.0	14.4	19.32	63.9	3.5	6.0
2. අදාළව ගස්/බද්දට ගස්/උසට ගස්	2.13	7.1	3.0	11.2	54.65	7.1	33.5	34.7	4.0	4.5	3.0	2.9	9.59	31.8	9.21	15.7
3. අනවසරයෙන් අලිලා ගන්නා ලද	0.25	0.8	12.0	44.9	-	-	-	-	62.25	69.3	52.5	50.5	-	-	-	-
4. සමුළු මහා ජරන්	-	-	3.0	11.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
මුළු ගණන	29.98	100.0	26.75	100.0	79.95	100.0	96.68	100.0	89.75	100	104.0	100.0	30.28	100.0	58.5	100.0

181

ඇමුණුම 3 ධූලාශ්‍ර අනුව එළවටු වගා කරන්නන්ගේ ශාඛයන්හි 1978 වර්ෂයේ සාමාන්‍ය ආදායම (කිවිටු රුපියලට).

ආදායම් ධූලාශ්‍රය	විදුරුවොල		බොරගස්		හේවාපියස්		පිරුප්ප		ලණුව		උඩුවිල්-කිරිවලෙයි		කයිතච්ච-මඩුවිච්ච	
	රු.	%	රු.	%	රු.	%	රු.	%	රු.	%	රු.	%	රු.	%
1. එළවටු	7871	37.3	9570	61.6	4602	32.9	11918	42.6	9251	53.3	225439	86.9	74391	22.5
2. වී	1680	7.9	-	-	3144	22.4	4925	17.6	-	-	-	-	11490	3.5
3. අතිකුත් ක්ෂේත්‍ර හෝග	6593	31.1	5091	32.8	188	1.3	900	3.2	3804	21.9	33486	12.9	236524	71.3
4. සත්ව පාලනය	-	-	340	2.2	910	6.5	300	1.1	-	-	-	-	6695	2.0
5. කෘෂිකර්මික නොවන රැකියා	1000	4.7	330	2.1	3898	27.8	7350	26.3	1383	8.0	400	0.2	990	0.3
6. ඉඬුව අඳියට දීම	80	0.4	-	-	350	2.5	100	0.4	-	-	-	-	-	-
7. උපකරණ කුලියට දීම	50	0.2	-	-	150	1.1	-	-	50	0.3	-	-	1090	0.4
8. අතිකුත් (වෙළඳාම, කප්පාටු, කප්පාටු ආදී)	3900	18.5	203	1.3	767	5.5	2500	8.8	2860	16.5	-	-	-	-
එකතුව ..	21174	100	15534	100	14009	100	27993	100	17348	100	259325	100	331180	100

+ = කුකිරිවැව සම්බන්ධ ආදායම් අන්ත ලබා ගත නොහැකි විය.
 * = එළවටු, වී සහ අතිකුත් ක්ෂේත්‍ර හෝග සම්බන්ධ ආදායම් අන්ත අසම්පූර්ණය.
 ** = වී වලින් ලැබෙන ආදායම වාර්තා කොට නැත. ශාඛයන් 2 ක් කිසිව ආදායම් තොරතුරක් වාර්තා කළේ නැත.
 *** = එළවටු සම්බන්ධ ආදායම් අන්ත අසම්පූර්ණය.

188